

Olga Tokarczuk
Poartă-ți plugul
peste oasele morților

BIBLIOTECA POLIROM

Roman nominalizat la
Man Booker International Prize 2019

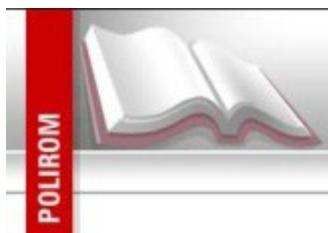
PREMIUL
NOBEL
PENTRU
LITERATURĂ
2018

OLGA TOKARCZUK

POARTĂ-ȚI PLUGUL

PESTE OASELE

MORȚILOR

Olga Tokarczuk, *Prowadź swój pług przez kości umarłych*

Copyright by Olga Tokarczuk

Copyright for this edition by Wydawnictwo Literackie, 2009
2019 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba
română

This book has been published with the support of the ©
POLAND Translation Program

www.polirom.ro

Editura POLIROM

Iași, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506

București, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53

ISBN ePub: 978-973-46-8220-1

ISBN PDF: 978-973-46-8221-8

ISBN print: 978-973-46-7937-9

Coperta: Radu Răileanu

Pe copertă: Felix Aftene, *Drama supremației*, acrilic pe
pânză

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright și este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parțială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziția publică, inclusiv prin internet sau prin rețele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informației, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum și alte fapte similare săvârșite fără permisiunea scrisă a deținătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislației cu privire la protecția proprietății intelectuale și se pedepsesc penal și/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura eco - un supererou al lumii moderne!

Versiune digitală realizată în colaborare cu Libris.ro

OLGA TOKARCZUK, născută în Sulechów în 1962, este unul dintre cei mai faimoși și mai iubiți scriitori polonezi contemporani. Ea se află pe lista nominalizaților la Premiul Nobel și se numără printre câștigătorii celei mai prestigioase distincții literare poloneze, Premiul Nike. Este autoarea mai multor romane (printre care *Casă de zi, casă de noapte, Călătoria oamenilor Cărții* și *Străveacul și alte vremi*) și volume de povestiri, traduse în mai multe limbi de circulație internațională. În 2018, *Rătăcirii*, romanul la a cărui lansare

The Bookseller afirma că Olga Tokarczuk este „probabil unul dintre cei mai mari scriitori în viață de care n-ați auzit”, a fost recompensat cu Man Booker International Prize. Romanul *Poartă-ți plugul peste oasele morților* (2009) a fost transpus cinematografic în 2017 de regizoarea Agnieszka Holland și a obținut Ursul de Argint la Festivalul Internațional de Film de la Berlin.

*Lui
Zbysze
k și
Agatei*

1. Și acum, atenție!

*„Într-o
zi Un
om
drept,
alegân
d o
cale
primej
dioasă,
A pășit
cu
smere*

*nie în
valea
morții.
”*

Sunt deja la o asemenea vârstă și, în plus, într-o asemenea stare de sănătate, încât ar trebui întotdeauna să mă spăl bine pe picioare înainte de a merge seara la culcare, în caz că s-ar întâmpla să mă ia ambulanța în toiul nopții.

Dacă în seara aceea aș fi consultat Efemeridele ca să văd ce se petrece pe cer, nu m-aș mai fi culcat deloc. Când colo, am dormit buștean. M-a ajutat și ceaiul de hamei, pe care l-am băut cu două tablete de valeriană. Tocmai de aceea, atunci când am fost trezită în creierii Noptii de bătaii repetate în ușa – agresive, irepresibile și, de aceea, de rău augur –, nu reușeam să-mi vin în fire. Am sărit din pat și am stat așa câteva momente, clătinându-mă pe picioarele încă amorțite de somn. Corpul îmi tremura, neputându-se smulge din inocența letargică pentru a se trezi la realitate. Mi s-a făcut rău și m-am prăbușit lângă pat, ca și cum mă păștea un leșin. Din păcate, în ultima vreme mi se întâmplă des asta și cauza o reprezintă Beteșugurile mele. A trebuit să mă așez și să repet de câteva ori: sunt acasă, e Noapte,

cineva bate cu pumnii în ușă, și abia atunci am reușit să-mi stăpânesc nervii. Căutând pe întuneric papucii de casă, am auzit că cel care bătea încontinuu dădea acum ocol casei, mormăind în barbă. Jos, la parter, în dulăpiorul contoarelor de electricitate, am un gaz paralizant primit de la Dionizy din cauza braconierilor și acum mi-am adus aminte de el. Am reușit să dibuiesc în întuneric forma rece, bine cunoscută, a atomizatorului și, astfel înarmată, am aprins lumina afară. Am aruncat o privire pe verandă prin fereastra laterală. Zăpada scârțâia și în câmpul meu vizual a apărut vecinul pe care eu îl poreclesc Sperietoare. Își ținea cu mâinile poalele cojocului vechi în care îl vedeam uneori îmbrăcat când trebăluia pe lângă casă. De sub cojoc îi ieșeau picioarele în pijama în dungi și bocancii masivi pentru drumeții montane.

— Deschide, a spus.

S-a uitat cu o mirare nedisimulată la costumul meu văratic de in (dorm în niște haine pe care vara trecută Profesorul și soția lui au vrut să le arunce, dar care mie îmi amintesc de moda de altădată și de anii tinereții mele – în felul acesta îmbin Utilul cu Sentimentalul) și a intrat neinvitat.

— Îmbracă-te, te rog, Talpă Mare a murit.

De surprindere, mi-am pierdut o clipă cumpătul. Fără o vorbă, mi-am băgat picioarele în șoșoni și am tras pe mine din cuier primul polar care mi-a căzut în mână. Afară, în pata de lumină aruncată de becul de pe verandă, zăpada se preschimba într-un duș somnolent, domol. Sperietoare stătea lângă mine tăcut, înalt, zvelt, osos, ca un personaj schițat rapid din câteva trăsături de cărbune. La fiecare mișcare pe care o făcea, fulgi de zăpadă se scuturau de pe el ca zahărul pudră de pe o gogoasă.

— Cum adică „a murit”? am întrebat în cele din urmă cu o gheară în gât, deschizând ușa, dar Sperietoare nu a răspuns.

În general vorbește puțin. Cu siguranță îl are pe Mercur în Capricorn sau într-un alt semn taciturn, cred că în conjuncție, în cuadrat sau poate chiar în opoziție cu Saturn. Poate îl are și pe Mercur retrograd – asta îl face să fie introvertit.

Abia am ieșit din casă, că am și simțit cum ne învăluie un aer înghețat și jilav, care ne amintește în fiecare iarnă că lumea nu a fost creată pentru Om și ne demonstrează, mai bine de jumătate de an, cât de neprietenoasă e cu noi. Gerul ne freca nemilos obrazii, iar din gură ne ieșeau ghemotoace de aburi lăptoși. Lumina de pe verandă s-a stins automat și am mers prin zăpada

scârțâitoare într-un întuneric total, dacă nu pun la socoteală lampa de miner a lui Sperietoare, care sfredelea întunericul din fața lui într-un singur punct mobil. Eu înaintam în spatele lui, în Beznă totală.

— Nu ai lanternă? m-a întrebat.

Ba cum să nu, aveam, dar unde anume era aveam să aflu abia dimineată, la lumina zilei. Așa-i mereu cu lanternele, le găsești numai ziua.

Casa lui Talpă Mare era puțin mai retrasă, mai sus decât restul caselor. Era una din cele trei case locuite tot anul. Numai el, Sperietoare și cu mine locuiam aici fără să ne temem de iarnă. Restul locuitorilor își fereau bine casele încă din octombrie, goleau țevile de apă și se retrăgeau la oraș.

Acum ne abătuserăm ușor de la drumul relativ deszăpezit care trecea prin localitatea noastră și se răsfla în cărări ce duceau la fiecare casă. La Talpă Mare ducea o potecă bătătorită în zăpada adâncă, una atât de îngustă, încât trebuia să pui un picior în fața celuilalt, păstrându-ți neîncetat echilibrul.

— N-o să fie o priveliște plăcută, m-a avertizat Sperietoare, întorcându-se spre mine și orbindu-mă complet pentru o clipă cu lampa lui.

Nu mă așteptam la nimic bun. A tăcut un moment, apoi a spus, ca și cum ar fi vrut să se justifice:

— M-a neliniștit lumina din bucătăria lui și schelălăitul câinelui – era așa de sfâșietor. Tu n-ai auzit nimic?

Nu, nu am auzit. Dormeam, amețită de valeriană și hamei.

— Unde e acum? Cățeaua, adică.

— Am luat-o de acolo, am dus-o la mine acasă, i-am dat de mâncare și cred că s-a liniștit.

Un alt moment de tăcere.

— Se culca întotdeauna devreme și stingea lumina, făcea economie, numai că de data asta lumina ardea și tot ardea. O dâră luminoasă pe zăpadă. Se vede de la fereastra dormitorului meu. Așa că m-am dus acolo, m-am gândit că poate s-a îmbătat sau îi făcea ceva câinelui, de vreme ce urla în halul ăla.

Am trecut de hambarul părăginit și, o clipă mai târziu, lampa lui Sperietoare a scos la iveală din întuneric două perechi de ochi strălucitori, verzi, fluorescenți.

— Uite, Căprioare, am șoptit exaltată, trăgându-l de mâneca cojocului. Ce mult s-au apropiat de casă! Nu se tem?

Căprioarele stăteau în zăpadă aproape până la burtă. Se uitau impasibile la noi, de parcă le-am fi surprins în timpul desfășurării unui ritual a cărui semnificație nu o puteam pricepe. Era întuneric, așa că nu-mi dădeam seama dacă erau aceleași Doamne care veniseră aici

toamna trecută din Cehia sau altele noi. De altfel, de ce erau numai două? Celelalte păreau să fie cel puțin patru.

— Duceți-vă acasă, le-am spus și am fluturat din mână.

Au tresărit, dar nu s-au urnit. Ne-au condus impasibile cu privirea până la ușă. M-a străbătut un fior.

Între timp Sperietoare, bătând din picioare, și-a scuturat cizmele de zăpadă în fața ușii de la intrarea în casa păraginită. Ferestrele mici fuseseră izolate cu folie de aluminiu și hârtie, ușa de lemn era acoperită cu carton negru gudronat.

Lemnele pentru sobă erau stivuite neuniform pe lângă pereți. Era, fără îndoială, un interior neplăcut. Murdar și neîngrijit. Peste tot se simțea miros de umezeală, lemne și pământ – reavăn, mistuitor. Mirosul greu de fum, vechi de ani de zile, se depusese pe pereți într-un strat unsuros.

Ușa spre bucătărie era întredeschisă și am zărit imediat corpul lui Talpă Mare întins pe jos. Privirea mea abia de l-a atins, apoi a ricoșat. A mai durat un moment până m-am simțit din nou în stare să mă uit. Era o priveliște înfiorătoare.

Zăcea răsucit într-o poziție ciudată, cu mâinile la gât, de parcă ar fi încercat să smulgă un guler care îl sufoca.

M-am apropiat de el încet, ca hipnotizată. L-am văzut ochii deschiși, fixați undeva sub masă. Maioul său murdar era sfâșiat în zona gâtului. Era ca și cum corpul lui se luptase cu sine însuși și, biruit, căzuse răpus. Am încremenit de Groază, sângele mi-a înghețat în vine și apoi am avut impresia că a început să mi se retragă în adâncul corpului. Cu doar o zi în urmă văzusem trupul acela încă viu.

— Dumnezeuule, am bâiguit. Ce s-a întâmplat?

Sperietoare a ridicat din umeri.

— Nu pot să sun la Poliție, iar mi-a intrat rețeaua cehească.

Am scos din buzunar mobilul meu, am format numărul pe care îl știam de la televizor – 997 – și, după o clipă, în telefonul meu a răsunat vocea robotului telefonic în cehă. Așa e aici. Semnalul se plimbă fără să-i pese de granițele statului. Uneori granița dintre operatori se oprește pentru mai multă vreme în bucătăria mea, s-a întâmplat să stea câteva zile lângă casa lui Sperietoare sau pe terasă, dar caracterul ei himeric este greu de anticipat.

— Ar trebui să ieși în spatele casei, să urci pe deal, l-am sfătuit eu – cam târziu.

— Până să vină ei, o să înțepenească de tot, a spus Sperietoare pe un ton care îmi plăcea în special la el: de parcă ar fi fost deșteptăciunea întruchipată.

Și-a scos cojocul și l-a agățat pe spătarul scaunului.

— Nu-l putem lăsa să zacă așa. Arată îngrozitor și, la urma urmei, a fost vecinul nostru.

Mă uitam la bietul trup contorsionat al lui Talpă Mare și-mi venea greu să cred că întotdeauna îmi fusese teamă de Bărbatul acela. Nu-mi plăcea de el. Poate chiar e prea puțin spus – nu-mi plăcea. Ar trebui mai degrabă să spun că mi se părea respingător, îngrozitor. De fapt nici nu-l consideram o Ființă umană. Acum zăcea pe podeaua pătată, în lenjerie murdară, mic și jigărit, neputincios și inofensiv. Iată, o bucată de materie care, în urma unor metamorfoze greu de imaginat, s-a preschimbat într-o entitate fragilă, separată de restul. M-a cuprins tristețea, chiar foarte tare, întrucât nici măcar cineva atât de abominabil ca Talpă Mare nu merita să moară. Dar cine merita? Și pe mine mă aștepta aceeași soartă, și pe Sperietoare, și pe Căprioarele de afară. Cu toții aveam să fim cândva un trup fără viață.

M-am uitat la Sperietoare, căutând alinare, dar era ocupat cu aranjarea patului deșternut, a bârlogului lui Talpă Mare de pe canapeaua șubredă, așa că am încercat să mă consolez singură, în gând. Și atunci mi-a

trecut prin cap faptul că poate moartea lui Talpă Mare era ceva bun. Moartea l-a scăpat de marea debandadă care era viața lui. Și, în același timp, a scăpat alte Ființe vii de pericolul pe care îl reprezenta. O, da, brusc mi-am dat seama cât de bună poate fi moartea, cât de dreaptă, asemenea unui dezinfectant, asemenea unui aspirator. Asta e ceea ce am gândit atunci, recunosc, și, ca să fiu sinceră, și acum gândesc la fel.

A fost vecinul meu, casele noastre se aflau la o distanță de cel mult o jumătate de kilometru, dar rareori am avut de-a face cu Talpă Mare. Din fericire. Îl vedeam mai degrabă de la depărtare – silueta lui mărunță, vânoasă, întotdeauna puțin șovăitoare, se deplasa pe fundalul peisajului. Când mergea, mormăia ceva în barbă și uneori acustica vântoasă a Platoului purta până la mine frânturi din acel monolog, în esență simplist și nediversificat. Vocabularul său era compus în principal din înjurături, la care doar alătura nume proprii.

Cunoștea fiecare petic de pământ din zonă, căci, pasămite, se născuse aici și niciodată nu călătorise mai departe de KŁ,odzko. Cunoștea bine pădurea – știa din ce putea scoate bani, ce și cui să vândă. Bureți, fructe de pădure, cherestea furată, vreascuri pentru foc, lațuri și capcane, raliul anual al mașinilor de teren, vânătoarea. Pădurea îl hrănea pe gnomul acesta jigărit. Așa că ar fi

trebuit să respecte pădurea, dar nu o respecta. O dată, în august, când era secetă, a dat foc unui întreg crâng de rugi de afine. Am sunat la pompieri, dar nu au mai reușit să salveze mare lucru. Niciodată nu am aflat de ce o făcuse. Vara mergea prin împrejurimi cu ferăstrăul electric și tăia copaci plini de sevă. Când i-am atras politicos atenția, mi-a spus pur și simplu, înfrânându-și cu greu Furia: „Dispari, hoască bătrână”. În fine, ceva mai vulgar de atât. Își rotunjea veniturile prin diverse furtișaguri, învârteli, aranjamente. Dacă vilegiaturiștii uitau afară o lanternă sau un foarfece de tăiat arborii, Talpă Mare mirosea imediat ocazia și șterpelea ce putea, apoi le vindea la oraș. După părerea mea, deja ar fi trebuit sancționat sau chiar băgat la închisoare de vreo câteva ori. Nu știu cum se întâmpla că ieșea mereu basma curată. Poate că îl apărau niște îngerî – uneori se întâmplă să fie de partea nepotrivită.

Știam, de asemenea, că făcea braconaj în toate felurile posibile. Trata pădurea ca pe propria ogradă – tot ce era în ea îi aparținea. Era un prădător.

Multe Nopti nu am dormit din cauza lui. De neputință. De câteva ori am sunat la Poliție – când în sfârșit răspundeau la telefon, ascultau politicos reclamația mea, dar apoi nu se întâmpla nimic. Talpă Mare pornea din nou pe traseul său, cu un mănunchi de lațuri pe umăr,

strigând amenințător. Un mic zeu malițios. Malițios și nesocotit. Întotdeauna era ușor amețit și cred că băutura îi accentua proasta dispoziție. Mormăia în barbă și lovea cu bățul trunchiurile copacilor, de parcă dorea să le izgonească din calea lui. Părea că așa se născuse – într-o stare de ușoară ebrietate. Adeseori mergeam pe traseele lui Talpă Mare și culegeam în urma lui capcanele primitive de sârmă pentru Animale, niște lațuri legate de copacii tineri, aplecați în așa fel, încât Animalul prins zbura în sus ca din praștie și rămânea atârnat în aer. Uneori găseam și câte un Animal mort – iepuri, Bursuci și Căprioare.

— Trebuie să îl mutăm pe canapea, a spus Sperietoare.

Nu-mi plăcea ideea lui. Nu-mi plăcea că trebuie să îl ating.

— Eu cred că ar trebui să așteptăm Poliția, am spus.

Însă Sperietoare pregătise deja locul pe canapea și își suflecuse mânecile puloverului. S-a uitat pătrunzător la mine cu ochii lui spălăciți.

— Tu nu cred c-ai vrea să fii găsită așa. În starea asta. E inuman.

O, da, cu siguranță corpul omenesc este inuman. Mai ales unul lipsit de viață.

Nu era oare un paradox morbid că trebuia să ne ocupăm acum de corpul lui Talpă Mare? De ce căzuse pe capul nostru beleaua asta? Al nostru, al vecinilor pe care nu i-a respectat, nu i-a iubit și pe care nu dădea doi bani.

După părerea mea, Moartea ar trebui să ducă la anihilarea materiei. Pentru corp ar fi soluția cea mai potrivită. În felul acesta, corpurile anihilate s-ar reîntoarce în găurile negre de unde au apărut. Sufletele ar călători cu viteza luminii spre lumină. Asta dacă Sufletul există cu adevărat.

Învingându-mi reticența nemaipomenită, am făcut ce îmi cerea Sperietoare. Am apucat amândoi corpul de picioare și de mâini și l-am mutat pe canapea. Am constatat cu surprindere că era greu și că nu părea deloc inert, ci mai degrabă încăpățânat de rigid, dezagreabil ca un cearșaf apretat, abia trecut prin calandru. L-am văzut de asemenea șosetele sau ceea ce avea în picioare pe post de șosete – niște cârpe mizerabile, obiele confecționate din cearșafuri rupte în fâșii, acum cenușii și pătate. Nu știu de ce vederea acelor obiele m-a lovit atât de tare în coșul pieptului, în diafragmă, în tot corpul, încât nu m-am putut abține să hohotesc. Sperietoare m-a privit în treacăt, glacial, plin de o mustrare evidentă.

— Trebuie să-l îmbrăcăm până vin, a spus și am văzut că și lui îi tremura bărbia la vederea acelei mizerii umane

(cu toate că, din anumite motive, nu dorea să recunoască acest lucru).

Așa că mai întâi am încercat să-i scoatem maioul murdar și puturos, dar n-a fost chip să i-l tragem peste cap, așa că Sperietoare a scos din buzunar un briceag complicat și a tăiat materialul la piept. Talpă Mare zăcea acum în fața noastră, pe canapea, pe jumătate despuiat, păros ca un trol, cu cicatrici pe piept și pe brațe, cu tatuaje deja ilizibile, din care nu am reușit să înțeleg nimic care să aibă vreun sens. În mod ironic, avea ochii întredeschiși în timp ce noi căutam în dulapul în care domnea o debandadă inimaginabilă ceva decent cu care să-l îmbrăcăm înainte ca trupul să îi înțepenească de tot și să devină iar ceea ce era în esență – un bulgăre de materie. Chiloții rupți îi ieșeau de sub pantalonii de trening argintii, noi-nouți.

Am desfăcut cu prudență obielele dezgustătoare și i-am văzut labele picioarelor. Am rămas uluită. Întotdeauna am crezut că cea mai intimă și mai personală parte a corpului omenesc sunt tălpile, nu organele genitale, inima sau creierul, organe fără o însemnătate fundamentală, dar care sunt supraapreciate. În tălpi se ascunde întreaga știință despre Om: acolo se scurge din corp esența adevăratei noastre identități și a atitudinii față de pământ. În

contactul cu pământul, în interacțiunea dintre corp și pământ rezidă întregul mister – și anume că, deși suntem plăsmuiți din moleculele materiei, nu facem totuși parte din ea, suntem separați. Tălpile – ele sunt priza noastră la pământ. Iar acum tălpile acelea goale erau pentru mine dovada originii străine a vecinului meu. Nu avea cum să fie Om. Trebuie să fi fost o formă anonimă, una din cele care topesc metalele în nemărginire și preschimbă ordinea în haos – cum spune Blake al nostru. Poate că fusese un demon. Ființele demonice pot fi recunoscute întotdeauna după labela picioarelor, care lasă pe pământ alt fel de urme.

Tălpile acelea – foarte lungi și înguste, cu degete zvelte și unghii negre, diforme – păreau prehensile. Degetul mare se distanța ușor de celelalte, asemenea degetului mare de la mână. Erau acoperite de un păr negru și des. A mai văzut cineva așa ceva? Sperietoare și cu mine ne-am uitat lung unul la altul.

În dulapul aproape gol am găsit un costum de culoarea cafelei, puțin pătat, dar în esență aproape nepurtat. Niciodată nu-l văzusem în el. Indiferent de anotimp, Talpă Mare purta mereu cizme de pâslă cu carâmbi, pantaloni uzați, cămașă în carouri și o vestă pepit.

Îmbrăcarea mortului m-a făcut să mă gândesc la mângâieri. Nu cred să fi știut ce înseamnă afecțiunea atât cât a trăit. L-am susținut cu delicatețe de subsuori și am tras hainele pe el. Greutatea lui se sprijinea pe pieptul meu și, după un val de repulsie naturală, care aproape că m-a făcut să vomit, mi-a trecut brusc prin cap să strâng corpul acela la piept, să îl bat prietenește pe spate, șoptind liniștitor: nu te teme, totul va fi bine. Nu am făcut totuși asta din cauza lui Sperietoare, care era de față. Era posibil să interpreteze gestul meu drept o dovadă de perversiune.

Gesturile reprimite s-au preschimbat în gânduri și mi s-a făcut milă de Talpă Mare. Poate că fusese abandonat de mama sa și avusese parte de o viață jalnică și nefericită. Ani îndelungați de nefericire distrug un Om mai mult decât o boală incurabilă. Niciodată nu am văzut să aibă musafiri. Nu îl vizitau nici rude, nici prieteni. Nici măcar negustorii de ciuperci nu se opreau prea mult timp la el acasă, la un pahar de vorbă. Oamenii se temeau de el și nu îl plăceau. Se pare că se întovărășea doar cu vânătorii, dar nici cu ei nu ieșea prea des. În opinia mea, părea să fi avut vreo cincizeci de ani. Ce n-aș fi dat să-i pot vedea casa a opta, poate l-aș fi descoperit acolo pe Neptun în conjuncție cu Pluton și pe Marte în Ascendent – cu ferăstrăul lui zimțat în brațele

vânoase, mă ducea cu gândul la un prădător care trăiește numai pentru a semăna moarte și a aduce suferință.

Pentru a putea trage pe el sacoul, Sperietoare l-a ridicat în poziție șezândă și atunci am observat amândoi că limba lui mare, umflată, ținea ceva în gură. După un moment de ezitare, strângând din dinți de repulsie și cu mâna tremurândă, am reușit să prind ușor de capăt acel ceva și am văzut că țineam în mână un osișor lung, subțire, ascuțit ca un pumnal. Din gura mortului s-a auzit un gâlgâit gutural, urmat de un șuierat delicat, foarte asemănător cu un oftat. Am tresărit amândoi, trăgându-ne un pas înapoi, și, neîndoielnic, Sperietoare a simțit același lucru ca și mine: Groază. Mai ales că, o clipă mai târziu, din gura lui Talpă Mare a prins a se prelinge un firicel de sânge roșu-închis, aproape negru. Un firicel de sânge funest.

Am înțepenit amândoi de spaimă.

— Cred că s-a înecat, a spus Sperietoare cu glas tremurat. S-a înecat cu un os. Osul i-a rămas în gât, s-a înțepenit și l-a sufocat, repeta obsedant.

Apoi, ca și cum încerca să se liniștească, a mai adăugat:

— La treabă. Nu-i ceva plăcut, dar nu întotdeauna datoria față de semenii este ceva plăcut.

Vedeam că se autoproclamase șeful acestui schimb de noapte, dar nu am protestat.

Ne îndeletniceam acum cu ingrata operațiune de a-l îndesa pe Talpă Mare în costumul de culoarea cafelei și de a-l așeza într-o poziție demnă. De mult nu mai atinsesem un corp străin, darămite un corp neînsuflețit. Simțeam cum îl cuprindea treptat rigiditatea cadaverică, simțeam cum înțepenea tot mai tare cu fiecare minut care trecea – tocmai de aceea ne și grăbeam așa. Iar când am terminat și Talpă Mare stătea în sfârșit lungit în costumul lui de sărbătoare, chipul său își pierduse deja expresia umană. Devenise, fără nici o îndoială, un cadavru adevărat. Numai arătătorul mâinii drepte nu dorea să se supună poziției tradiționale a mâinilor politicos împreunate, ci se ridica în sus, de parcă în felul acesta ar fi vrut să ne atragă atenția și să oprească pentru o clipă eforturile noastre nervoase, grăbite. Și acum, atenție! – spunea acel deget. Fiți atenți la mine, căci există ceva ce nu vedeți, e momentul de început al unui proces fundamental pe care nu-l sesizați, dar care merită toată atenția. Un proces care ne-a adus pe toți deodată în același loc, în căsuța aceasta din Platou, înconjurați de zăpadă și în toiul Noptii. Eu – în calitatea mea de cadavru, voi – ca Ființe omenești bătrâioare și

mai degrabă insignifiante. Dar acesta este abia începutul. Abia acum o să înceapă totul.

Stăteam împreună cu Sperietoare în odaia rece și jilavă, în pustiul înghețat care domnea la ora aceea sură din noapte, și mă gândeam că acel ceva care părăsește corpul, oricum ar fi fost el – bun sau rău, vinovat sau neprihănit –, aspiră cu sine un fragment de lume și lasă în urmă un gol uriaș.

M-am uitat pe fereastră. Se crăpa de ziuă și, încetul cu încetul, fulgi lenevoși de zăpadă începeau să umple neantul de afară. Cădeau alene, învălțându-se în văzduh și rotindu-se în jurul propriei axe ca niște pene.

Talpă Mare nu mai era printre cei vii, așa că era greu să-i mai port ranchiună sau să am regrete. Mai rămăsese doar trupul, lipsit de viață, îndesat în costum. Acum părea liniștit și mulțumit, ca și cum sufletul lui se bucura că a scăpat în sfârșit din chingile materiei, iar materia se bucura că s-a debarasat în cele din urmă de suflet. Într-un răstimp atât de scurt s-a produs un divorț metafizic. Sfârșitul.

Ne-am așezat în fața ușii deschise a bucătăriei și Sperietoare a întins mâna după sticla de votcă începută de pe masă. A găsit un pahar curat și mi-a turnat mai întâi mie, apoi sieși. Prin fereastra înzăpezită pătrundea

ușor strălucirea zorilor, lăptoasă ca neoanele de spital, și în lumina aceea am observat că Sperietoare era nebărbierit, iar barba lui era la fel de căruntă ca părul meu. Am observat că pijamaua lui dungată și decolorată ieșea neglijent de sub cojocul care etala o gamă variată de pete.

Am băut un pahar mare de votcă; m-a încălzit pe dinăuntru.

— Cred că ne-am îndeplinit datoria față de el. Fiindcă cine altcineva putea s-o facă? a spus Sperietoare, mai mult pentru sine. A fost un ticălos nenorocit, dar ce-are a face?

Și-a mai turnat un pahar și l-a băut dintr-o înghițitură, apoi s-a cutremurat de dezgust. Se vedea că nu era deprins cu băutura.

— Mă duc să sun, a spus și a plecat.

M-am gândit că i se făcuse rău.

M-am ridicat și m-am uitat la dezordinea cumplită ce domnea împrejur. Speram să găsesc undeva cartea de identitate cu data nașterii lui Talpă Mare. Doream să aflu tot, doream să-i verific conturile astrale.

Pe masa acoperită cu o mușama uzată se afla o tavă cu bucăți de friptură din cine știe ce Animal. Alături, într-o oală, se odihnea borșul acoperit cu o pojghiță albă de grăsime. O felie de pâine tăiată lângă restul franzelei,

niște unt în ambalaj auriu. Pe podeaua acoperită cu linoleum vechi zăceau alte resturi de Animal: probabil căzuseră de pe masă odată cu farfuria pe care se aflau, cu un pahar și niște fursecuri fărâmițate. Toate erau strivite, călcate în picioare pe pardoseala mizerabilă.

Și în momentul acela am văzut pe o tavă de tablă de pe pervazul ferestrei ceva ce i-a luat creierului meu câteva clipe bune să recunoască, atât de mult a refuzat s-o facă: era un cap de căprioară retezat cu precizie chirurgicală. Lângă el se aflau patru picioare. Ochiul întredeschis trebuie să fi urmărit tot timpul cu atenție activitatea noastră.

A, da, era una din acele Domnișoare înfometate care se lasă cu naivitate momite iarna cu mere înghețate și care, odată prinse în capcană, mor în chinuri, sufocate de laț.

Când mi-am dat seama încetul cu încetul ce se întâmplase acolo, m-a cuprins Groaza, secundă după secundă. Prinse o Căprioară în laț, o omorâse, o tranșase, apoi fripsese carnea și o mâncase. O Ființă mâncase o alta, Noaptea, în liniște și tăcere. Cîi nimeni nu a protestat, iar din cer nu s-au abătut asupra lui fulgere și trăsnete. Și totuși nu a scăpat nepedepsit, Demonul, chiar dacă nu murise de mâna cuiva.

În grabă, cu mâini tremurânde, am strâns la un loc resturile căprioarei, acele oase mititele, pentru a le putea îngropa mai târziu. Am găsit o pungă veche și am băgat în giulgiul acela de plastic toate oasele, unul câte unul. La sfârșit am strecurat cu grijă în pungă și capul.

Atât de mult îmi doream să aflu data de naștere a lui Talpă Mare, încât am început să scotocesc febril după buletinul lui de identitate – în bufet, printre câteva hârtii, foi din calendar și ziare, apoi în sertare: acolo se țin actele în casele de la țară. Și chiar acolo l-am și găsit – între coperte verzi, roase, probabil că nici nu mai era valabil. În fotografie Talpă Mare avea douăzeci și ceva de ani, o față lungă, asimetrică, și ochi mijiți. Nu fusese frumos nici măcar în tinerețe. Cu un ciot de creion, am notat data și locul nașterii. Talpă Mare se născuse pe 21 decembrie 1950. Chiar aici.

Și ar trebui să mai spun că am mai găsit ceva în sertar: un teanc de fotografii color recente. M-am uitat repede prin ele, din reflex, iar una mi-a atras atenția. Am privit-o de aproape și eram pe punctul să o pun deoparte. Mi-a trebuit ceva timp să înțeleg ce văd. În jurul meu domnea liniștea, iar eu mă aflam în mijlocul ei. Mă uitam la fotografie. Corpul mi s-a încordat, eram gata de luptă. M-a cuprins amețeala, iar în urechi îmi creștea un țuiet lugubru, un zumzet, de parcă o armată de mii și

mii de oameni avansa la orizont – voci, scrâșnetul fierului, scârțâitul roților în depărtare. Furia face ca rațiunea să devină mai limpede și mai pătrunzătoare, iar atunci vezi mai multe. Domină asupra celorlalte emoții și pune stăpânire pe corp. Nu există nici o îndoială că din Furie se trage înțelepciunea, pentru că numai Furia este în stare să depășească toate granițele.

Cu mâinile tremurânde, am băgat fotografia în buzunar și imediat după aceea am auzit cum totul se pune în mișcare, motoarele lumii pornesc și mașinăria se urnește din loc – ușa a scârțâit, o furculiță a căzut pe podea. Din ochi îmi curgeau lacrimi.

Sperietoare stătea în pragul ușii.

— Nu a meritat să plângi pentru el.

Strângea din buze și forma concentrat un număr.

— Tot timpul intră rețeaua cehă, a spus. Trebuie să urcăm pe deal. Mergi cu mine?

Am închis ușa după noi în liniște și am pornit amândoi, croindu-ne drum prin zăpadă. Pe deal Sperietoare a început să se învârtă în jurul propriei axe, cu ambele telefoane în mâinile ridicate, căutând rețeaua. În fața noastră se întindea Valea KŁodzko, scăldată în lumina argintie, cenușie a zorilor.

— Salut, fiule, a spus Sperietoare la telefon. Nu cred că te-am trezit, nu-i așa?

O voce nedeslușită a răspuns ceva ce nu am înțeles.

— Fiindcă vecinul nostru nu mai trăiește. Cred că s-a înecat cu un os. Acum. În seara asta.

Vocea de la celălalt capăt a spus din nou ceva.

— Nu. Sun acum. Nu am avut rețea. Eu și doamna Duszejko, știi, vecina mea, l-am îmbrăcat deja – s-a uitat în treacăt la mine –, ca să nu înțepenească...

Și din nou vocea, numai că de data asta mai nervoasă.

— În orice caz, e deja în costum...

Și în acel moment persoana de la telefon a început să vorbească mult și repede, așa că Sperietoare a luat telefonul de la ureche și s-a uitat la el dezgustat.

Apoi am sunat la Poliție.

2. Autism testosteronic

*„Câinel
e care
moare
de
foame
când
își
slujește
e*

*stăpân
ul
E un
semn
care
preves
tește
falime
ntul
Statulu
i.”*

Îi eram recunoscătoare că m-a invitat să bem un ceai la el acasă. Mă simțeam complet dărâmată și gândul că trebuia să mă întorc în casa mea goală și rece mă demoraliza și mai tare.

Am dat binețe Cățelei lui Talpă Mare, care se afla de câteva ore la Sperietoare. M-a recunoscut și s-a bucurat mult să mă vadă. Dădea din coadă și cu siguranță nu-și mai aducea aminte că altădată fugea de mine. Unii Câini sunt cam prostuți, la fel ca oamenii, și Cățeaua asta cu siguranță făcea parte dintre ei.

Am luat loc la masa de lemn din bucătărie, atât de curată, că puteai pune fața pe ea. Asta am și făcut.

— Ești obosită? m-a întrebat.

Aici totul era curat, luminos, cald și intim. E mare noroc să ai o bucătărie curată și caldă. Eu nu puteam spune că avusesem vreodată așa ceva. Nu eram în stare să păstrez ordinea în jurul meu. Și ajunsesem să mă împac cu situația. Cu greu.

Până să apuc să arunc o privire în jur, aveam deja în față un pahar cu ceai. Se odihnea într-un superb coșuleț metalic cu tortiță, sub care se afla un suport de pahar. În zaharniță era zahăr cubic – vederea lui m-a făcut să mă gândesc la momentele dulci ale copilăriei și mi-am mai revenit din proasta mea dispoziție.

— Poate că într-adevăr n-ar fi trebuit să-l mișcăm din loc, a spus Sperietoare, deschizând sertarul mesei pentru a scoate niște lingurițe cu care să amestecăm în ceai.

Cățeaua i se învârtea printre picioare, de parcă nu voia să-l piardă din orbita corpului ei mic și slab.

— O să mă dai jos, i-a spus Sperietoare cu o duioșie stângace.

Se vedea că are câine pentru prima dată în viață și nu prea știa cum să se comporte.

— Cum o s-o strigi? I-am întrebat când primele înghițituri de ceai m-au mai încălzit pe dinăuntru și ghemul acela de emoții pe care îl avusesem în gât s-a mai desfăcut puțin.

Sperietoare a ridicat din umeri.

— Nu știu. Poate Musca sau Bila.

N-am spus nimic, dar nu mi-a plăcut. Nu erau niște nume potrivite pentru Cățea, ținând cont de istoria vieții ei. Trebuia să-i găsească un nume special.

Ce lipsă de imaginație reprezintă numele și prenumele oficiale! Niciodată nu le ții minte, sunt atât de abstracte și de banale, încât nu au legătură cu Persoanele care le poartă și nu le oglindesc deloc personalitatea. În plus, fiecare generație are propria modă și, brusc, toți se numesc Margareta, Patric sau – Doamne ferește – Janina. De aceea mă străduiesc să nu folosesc niciodată prenume și nume, ci mai degrabă caracteristici care îmi vin în minte spontan când mă uit pentru prima oară la cineva. Sunt convinsă că acesta este cel mai adecvat mod de folosire a limbii, nu mânuirea unor cuvinte golite de semnificație. De exemplu, Sperietoare se numește ŁświerszczyŁ„ski, așa scrie pe ușa lui, iar înaintea numelui de familie e un „Łś.” – există oare vreun prenume care începe cu Łś? Se prezenta întotdeauna „ŁświerszczyŁ„ski”, dar nu cred că se aștepta să ne împleticim limba pronunțându-i numele. Consider că fiecare dintre noi vede Oamenii în felul său propriu, așa că are dreptul de a-i numi după cum consideră potrivit și adecvat. Și uite așa putem spune că

fiecare dintre noi are mai multe nume. Avem tot atâtea nume cu câte persoane intrăm în contact. Eu l-am supranumit pe ŁšwierszczyŁski Sperietoare și cred că numele acesta îi oglindea foarte bine Caracteristicile.

Însă acum, când mă uitam la Cățea, mi-a venit imediat în minte pentru ea un nume de persoană – Măriuca. Poate pentru că era orfană, sărmana de ea¹.

— Nu cumva i se spune Măriuca? l-am întrebat.

— Posibil, a spus el. Da, cred că da. Se numește Măriuca.

Tot așa am găsit și porecla lui Talpă Mare. Nu fusese ceva complicat, mi-a venit în minte de la sine când i-am văzut urmele pașilor în zăpadă. Sperietoare îi spunea la început „Părosul”, dar apoi a preluat de la mine „Talpă Mare”. Ceea ce înseamnă că îi alesesem un nume pe măsură.

Din păcate, n-am fost în stare să găsesc și pentru mine un nume potrivit. Cel trecut în acte e revoltător de inadecvat și de nedrept – Janina. Eu cred că sunt mai degrabă Emilia sau Ioana. Uneori mai cred că pot să mă numesc și Irmtrud². Sau BoŁŁygnowa. Sau Nawoja³.

¹ Aluzie la personajul unui celebru basm literar polonez *O krasnoludkach i sierotce Marysi* (*Despre pitici și orfana Măriuca*), scris de poeta Maria Konopnicka și publicat în anul 1896.

Am observat că Sperietoare se ferește ca de foc să mă strige pe nume. Și asta înseamnă ceva. De fiecare dată face cum face și reușește să mi se adreseze direct cu „tu”.

— Aștepți cu mine până vin? a întrebat.

— Bineînțeles, am căzut eu repede de acord și mi-am dat seama că nici eu nu aș fi îndrăznit să-l strig în față „Sperietoare”.

Niște vecini atât de apropiați nu au nevoie de prenume pentru a se adresa unul altuia. Când trec pe lângă el și văd că plivește în grădină, nu am nevoie de numele lui pentru a-i vorbi. Între noi există o anumită familiaritate.

Așezarea noastră numără câteva case împrăștiate pe Platou, departe de restul lumii. Platoul este o rudă geologică îndepărtată a Munților Masă⁴, vestitorul lor îndepărtat. Înainte de război colonia noastră se numea Luftzug, în traducere „curent de aer”, în prezent din

² Varianta poloneză a numelui de origine germană Ermentruda (Irmentruda), pe care izvoarele scrise îl menționează ca fiind folosit în Polonia începând cu secolul al XIII-lea.

³ BoŁŁygniewa (varianta de gen feminin a numelui BoŁŁygniew – Urgia Domnului) și Nawoja (de la masculinul Nawoj – Urzeală) sunt vechi nume slave.

⁴ Munții Masă, lanț muntos de mică altitudine din Munții Sudeți.

numele acesta a rămas doar forma neaoșă Lufcug, dar oficial nu avem un nume. Pe hartă se văd numai drumul și câteva case, fără nici o denumire. Aici bate întotdeauna vântul, mase de aer se revarsă peste munți de la vest la est, dinspre Cehia spre noi. Iarna vântul devine violent și şuierător, urlă în hornuri. Vara împrăstie frunzele și foșnește, aici nu e niciodată liniște. Multă lume își permite să aibă o casă la oraș, reședința permanentă, oficială, și încă una – parcă neînsemnată și nesperioasă – la țară. Iar casele de aici chiar așa arată – neserios. Mici, pipernicite, cu acoperișuri de paie și ferestre minuscule. Toate, construite înainte de război și toate, dispuse în același fel: cu pereții lungi la răsărit și apus, cu un perete scurt la sud și al doilea, de care stă lipit hambarul, la nord. Numai casa Scriitoarei e ceva mai excentrică – a fost lărgită cu terase și balcoane construite ulterior.

Nu e de mirare că oamenii părăsesc Platoul pe timpul iernii. E greu să locuiești aici din octombrie până în aprilie. Ți-u ce spun. În fiecare an aici ninge mult, iar vântul dăltuiește cu migală nămeți și dune din zăpadă. Ultimele schimbări climatice au încălzit majoritatea zonelor, dar nu și Platoul nostru. Ba chiar dimpotrivă: zăpada e mai abundentă, în special în februarie, și se menține mai multă vreme. În timpul iernii gerul ajunge

de câteva ori la minus douăzeci de grade, iar anotimpul se încheie cu adevărat în aprilie. Drumul e prost, gerul și zăpada distrug ceea ce comuna încearcă să repare din bugetul ei restrâns. Până la asfalt trebuie să mergi patru kilometri pe un drum accidentat, dar chiar și așa, nu ai de ce să-ți croiești drum până acolo – autobuzul spre Kudowa, care se află mai în vale, pleacă dimineața devreme și se întoarce abia după-amiaza. Vara, când puținii copii spălăciți de aici au vacanță, autobuzele nu mai circulă deloc. Prin sat trece o șosea care îl preschimbă pe neobservate, ca bagheta unei vrăjitoare, în periferia mărunțului orașel. Dacă cineva ar avea chef, ar putea ajunge pe șoseaua aceea până la Wrocław sau în Cehia.

Dar sunt oameni cărora situația asta le convine. Ar fi multe Ipoteze de formulat pe această temă dacă am vrea să ne jucăm de-a anchetatorii. Psihologia și sociologia ar putea furniza numeroase piste, dar pe mine, personal, tema asta nu mă interesează deloc.

De exemplu, eu și Sperietoare ținem piept cu vitejie iernii. De altfel, e o formulare neinspirată: „ținem piept”. Mai degrabă ne dăm rotunzi, la fel ca acei pierde-vară de pe podul din sat. Dacă îi provoci cu vreun cuvânt care nu le place, răspund arțăgos: „Ei și? Ei și?”. Într-un anumit sens, și noi provocăm iarna, însă ea ne ignoră, la fel ca

restul lumii. Niște excentrici bătrâni. Niște hipioți fără intenție.

Aici iarna învăluie totul frumos în plapuma ei albă și scurtează ziua la maximum, până-ntr-atât încât, dacă, pe nebăgate de seamă, te lungești prea mult noaptea și te culci târziu, când te trezești, te întâmpină Întunericul după-amiezii celei de-a doua zile, fapt care – recunosc sincer – mi se întâmplă tot mai des de anul trecut încoace. Aici cerul atârână deasupra noastră, jos și întunecat, ca un ecran negru pe care se desfășoară luptele neîmblânzite ale norilor. De aceea există casele noastre – ca să ne apere de cerul acesta amenințător, care altfel ar pătrunde până în adâncul corpurilor noastre, unde, asemenea unei sfere mici de sticlă, rezidă Sufletul nostru. Dacă Sufletul chiar există cu adevărat.

Nu știu ce face Sperietoare în toate lunile întunecate de iarnă, nu avem o relație prea apropiată, cu toate că – nu o ascund – m-aș fi așteptat la mai mult. Ne vedem o dată la câteva zile și cu această ocazie schimbăm câteva vorbe de politețe. În nici un caz nu ne-am mutat aici ca să organizăm șuete. Sperietoare a cumpărat casa la un an după mine și se pare că s-a hotărât să înceapă o nouă viață, la fel ca orice persoană rămasă fără inspirație și resurse la bătrânețe. Se pare că a lucrat la circ, dar nu știu dacă acolo a fost contabil sau acrobat. Prefer să cred

că acrobat și, când șchioapătă, îmi imaginez că demult, în frumoșii ani 1970, în timpul unui număr deosebit, s-a întâmplat ceva de nu a mai nimerit cu mâna bara și a căzut de la înălțime pe solul așternut cu rumeguș. Dar dacă mă gândesc mai bine, trebuie să admit că profesia de contabil nu este totuși una rea și dragostea pentru ordine, proprie contabililor, îmi trezește respectul, aprobarea și cea mai înaltă apreciere. Dragostea pentru ordine a lui Sperietoare se observă imediat în mica lui ogradă: lemnele de foc pentru iarnă sunt stivuite ingenios în formă de spirală, rezultatul fiind o movilă suplă, de proporții armonioase. S-ar putea spune că stivele de lemne ale lui Sperietoare sunt o operă de artă locală. Aranjamentele acelea spiralate mi se par irezistibil de frumoase. Când trec pe lângă ograda lui, întotdeauna mă opresc o clipă și admir acea colaborare edificatoare a mâinilor și minții care, prin intermediul a ceva atât de banal cum e lemnul de foc, reușește să exprime concludent cea mai desăvârșită mișcare din Univers.

Aleea din fața casei lui Sperietoare este presărată uniform cu pietriș și ai impresia că și pietrișul acela e special, e o colecție de pietricele identice, selecționate manual de spiriduși în carierele lor de piatră subterane. Perdelele agățate la ferestrele lui sunt impecabil de

curate și cu falduri perfect de uniforme – cu siguranță folosește un dispozitiv special pentru a le aranja. Chiar și florile din grădină sunt impecabile și ordonate, drepte și suple, de parcă ar face fitness.

În timp ce Sperietoare se foia prin bucătărie pentru a-mi servi ceaiul, am avut ocazia să văd cât de aliniate stau paharele în bufetul lui, cât de imaculat era șervetul întins pe mașina lui de cusut. Avea chiar și mașină de cusut! Mi-am băgat rușinată mâinile între genunchi. De multă vreme nu le mai acordam vreo atenție specială. Ei, da, nu mi-e jenă să admit că unghiile mele erau pur și simplu murdare.

Când a scos lingurițele de ceai, sertarul și-a dezvăluit pentru o clipă conținutul dinaintea mea și nu mi-am mai putut lua privirea de la el. Era lat și neted ca o tavă. Înăuntru, în compartimente separate, erau aranjate cu grijă tot soiul de tacâmuri și Ustensile necesare în bucătărie. Fiecare lucru își avea propriul loc, cu toate că majoritatea îmi erau necunoscute. Degetele osoase ale lui Sperietoare au ales deliberat două lingurițe care acum se odihneau pe șervetele verde-pal de lângă ceștile cu ceai. Puțin prea târziu, din păcate, căci eu deja îmi băusem ceaiul.

Nu era deloc ușor să conversezi cu Sperietoare. Era nemaipomenit de taciturn și, de vreme ce nu puteam vorbi, tăceam. Cu unele persoane, mai ales de sex masculin, e greu să vorbești. Am o anumită Teorie pe tema asta. Odată cu vârsta, mulți bărbați intră într-o stare de autism testosteronic care se manifestă prin atrofierea treptată a inteligenței sociale și a abilității de comunicare, ce debilitează exprimarea gândurilor. Atacat de Maladia aceasta, Omul devine taciturn și pare cufundat în propriile gânduri. Devine mai degrabă interesat de tot soiul de Unelte și mecanisme. Îi stârnesc interesul al Doilea Război Mondial și biografiile oamenilor celebri, cel mai adesea ale politicianilor și infractorilor. Abilitatea lui de a citi romane dispare aproape cu desăvârșire, autismul testosteronic perturbând înțelegerea psihologică a personajelor. Cred că Sperietoare suferea de această Maladie.

Dar în dimineața aceea era greu să-i pretinzi vreunui din noi să fie volubil. Eram amândoi completamente dărâmați.

Pe de altă parte, simțeam o mare ușurare. Uneori, când gândești în perspectivă, fără să ții cont de anumite Deprinderi ale Minții, când urmărești mai ales analiza faptelor, poți ajunge la concluzia că viața cuiva nu e

deloc bună pentru alții. Cred că aici fiecare îmi dă dreptate.

Am mai cerut un ceai, numai din dorința de a-l putea amesteca cu lingurița aceea frumoasă.

— Am făcut cândva plângere la Poliție împotriva lui Talpă Mare, am spus.

Sperietoare s-a întrerupt un moment din ștergerea unei farfurioare de desert.

— Din cauza câinelui? a întrebat.

— Da. Și din cauza braconajului. Am făcut și reclamații în scris.

— Și ce?

— Și nimic.

— Vrei să spui că te bucuri c-a murit?

Chiar înainte de Crăciunul trecut m-am dus la poliție să fac reclamație personal. Până atunci scrisesem doar scrisori. Nimeni nu mi-a răspuns vreodată la ele, cu toate că polițiștii au obligația, conform legii, să le răspundă cetățenilor. Comisariatul era mic și semăna cu acele căsuțe fără etaj construite pe vremea comuniștilor din materiale combinate la întâmplare – banale și dezolante. La fel era și atmosfera ce domnea acolo. Pereții dați cu vopsea de ulei erau plini cu tot felul de anunțuri – și toate se intitulau „aviz”, un cuvânt îngrozitor, dacă e să

mă întrebați pe mine. Poliția folosește multe cuvinte extrem de respingătoare, cum ar fi, de exemplu, „defunct” sau „concubin”.

În acel templu al lui Pluton mai întâi a încercat să mă trimită la plimbare un bărbat tânăr, care stătea în spatele unei bariere de lemn, apoi un șef de-al lui mai vârstnic. Doream o audiență la Comandant și insistam să fiu primită. De altfel, eram convinsă că în cele din urmă o să-și piardă răbdarea și o să-mi îngăduie să intru la el. A trebuit să aștept multă vreme și mi-era teamă că o să se închidă magazinul. Doream să fac și cumpărături. Apoi s-a Înserat, ceea ce însemna că se făcuse deja ora patru și că așteptam de peste două ore.

În sfârșit, chiar spre sfârșitul orelor de program, pe culoar a apărut o tinerică și mi-a spus:

— Pofțiți, puteți intra.

Căzusem puțin pe gânduri, așa că a trebuit să-mi vin în fire. Mi-am adunat gândurile și am urmat-o pe femeie la etaj, unde își avea biroul șeful Poliției locale.

Comandantul era un bărbat obez, cam de vârsta mea, să zicem, dar mi se adresa de parcă aș fi fost mama lui sau chiar o babă. Mi-a aruncat o privire în treacăt și a spus:

— la loc, te rog.

Și, simțind că, adresându-se atât de neceremonios, și-a deconspirat caracterul grobian, și-a dres vocea și s-a corectat:

— Luați loc, vă rog.

Aproape că îi auzeam gândurile – mai întâi m-a făcut „tanti”, dar când discursul meu acuzator s-a înăsprit, „cloanță”. „Cloanță țâfnoasă”, „dusă cu pluta”. Eram conștientă cu câtă aversiune îmi observă gesturile și-mi evaluează (negativ) înfățișarea. Nu-i plăceau nici frizura, nici hainele, nici îndârjirea mea. Îmi scruta fața cu o aversiune tot mai fățișă. Dar și eu am observat multe – că e apoplectic, că bea prea mult și că are slăbiciune pentru mâncărurile grase. În timpul discursului meu capul lui mare și chel s-a înroșit de la gât până la vârful nasului, iar pe obraji a început să se instaleze cuperoza, cu firișoarele capilarelor dilatate, aranjate într-un neobișnuit tatuaj marțial. Cu siguranță era obișnuit să conducă și să nu întâmpine nesupunere, căci era iute la Mânie. Tipul jupiterian.

Am mai observat și că nu înțelegea tot ce îi spuneam – în primul rând din cauza faptului că foloseam argumente care îi erau străine, dar și pentru că nu avea un vocabular prea vast. Am mai observat și că era genul de Om care disprețuiește ceea ce nu înțelege.

— Este o amenințare pentru multe Ființe, fie ele oameni sau animale, mi-am încheiat plângerea împotriva lui Talpă Mare, în care am înșirat bănuielile și observațiile mele.

Nu știa dacă râd de el sau dacă a nimerit peste o nebună. Pentru el nu exista alternativă. Am văzut cum i s-a urcat subit tot sângele în obraji. Era, neîndoielnic, tipul de coleric care avea să moară de atac cerebral.

— Nu am știut că face braconaj. Ne vom ocupa de problema asta, a spus printre dinți. Vă rog să vă întoarceți acasă și să nu vă mai faceți griji. Eu îl cunosc.

— Bine, am spus conciliant.

Se ridicase deja în picioare și stătea sprijinindu-se în mâini, semn clar că audiența se încheiase.

Când ai deja o vârstă, trebuie să te împaci cu gândul că oamenii vor fi mereu nerăbdători cu cei ca noi. Înainte nu îmi dădeam niciodată seama de existența și semnificația unor asemenea gesturi, precum datul aprobator din cap, evitarea privirii, repetarea mașinală a cuvintelor „Da, da”. Sau verificarea ceasului, frecarea nasului – acum înțeleg bine tot acest teatru, care transmite un mesaj simplu: „Dă-mi odată pace, hoasă bătrână”. Nu o dată m-am întrebat: dacă un bărbat tânăr, frumos și în puterea vârstei ar fi spus aceleași lucruri, l-ar fi tratat la fel? Sau o brunetă ochioasă?

Probabil se aștepta să mă ridic de pe scaun și să ies din cabinet. Dar eu mai aveam să-i comunic un lucru la fel de important, care l-a silit să se așeze înapoi în scaun.

— Omul acela își închide Cățeaua cât e ziua de lungă în șopron. Câinele urlă acolo și îi este rău, pentru că șopronul nu e încălzit. Poliția nu poate face ceva în această privință? Să-i ia Câinele și să-i dea o amendă usturătoare?

S-a uitat o clipă la mine în tăcere și în acel moment am văzut că sentimentul pe care îl bănuisem de la început și pe care îl etichetasem drept dispreț i se citea acum limpede pe față. Ți-a ȱuguiat buzele, iar colȱurile gurii i-au căzut. Am văzut că încerca să își controleze expresia feȱei. A ascuns-o în dosul unui zâmbet tâmp, care i-a dezgolit dinȱii mari, îngălbeniȱi de tutun. A spus:

— Poliȱia nu se ocupă cu așa ceva, stimată doamnă. Un câine e un câine. ȱȱi trăim la țară. La ce v-aȱi așteptat? Căinii se ȱin în cușcă și în lanȱ.

— Aduc la cunoșȱinȱa Poliȱiei că se petrece ceva strigător la cer. Unde să mă duc dacă nu la Poliȱie?

A râs gutural.

— Strigător la cer, spuneȱi? Atunci poate vă duceȱi la preot? a spus, mulȱumit de propriul simȱ al umorului, dar, evident, și-a dat seama că pe mine gluma nu mă prea amuza, înȱrucăȱ chipul lui și-a recăpătat imediat aerul

grav. Cu siguranță există pe undeva anumite organizații de protecție a animalelor sau ceva de genul acesta. Le găsiți în cartea de telefon. Liga Apărării Animalelor – acolo puteți să vă duceți. Poliția se ocupă de oameni. Sunați la Wrocław. Acolo există cu siguranță un serviciu de protecție.

— La Wrocław! am urlat. Nu puteți spune așa ceva! Lucrurile astea țin de competența Poliției locale, cunosc legea.

— O! a zâmbit el ironic. Și o să-mi spuneți acum ce ține de competența mea și ce nu?

Am văzut cu ochii imaginației armatele noastre aliniate pe câmpul de luptă, gata să se înfrunte.

— Da, cu dragă inimă, am replicat și deja mă pregăteam pentru un discurs lung.

Cuprins de panică, s-a uitat la ceas, străduindu-se din răputeri să-și înfrâneze aversiunea pe care o nutrea față de mine.

— Da, bine, o să investigăm situația, a spus cu nepăsare după un moment și a început să-și adune în servietă hârtiile de pe birou.

Îmi scăpa printre degete.

Și atunci mi-am dat seama că nu-mi plăcea de el. Ba mai mult decât atât: am simțit brusc față de el un dezgust amar ca pelinul.

S-a ridicat hotărât de la birou și am observat că are o burtă uriașă, pe care nu i-o putea cuprinde centura de piele a uniformei. De rușine, burta aceea se ascundea undeva dedesubt, în zona incomodă, uitată, a organelor genitale. Șireturile pantofilor îi erau desfăcute, cu siguranță și-i scotea din picioare când stătea așezat la birou. Acum trebuia să și-i pună cât mai repede.

— Pot să știu care e data dumneavoastră de naștere?
I-am întrebat politicos când mă aflam deja în cadrul ușii.

M-a privit uluit.

— Pentru ce vă trebuie? a întrebat bănuitor, deschizându-mi ușa spre coridor.

— Calculez Astrograme, i-am răspuns. Doriți? Vă pot face și dumneavoastră.

Pe față i-a fluturat un zâmbet amuzat.

— Nu, mulțumesc. Nu mă interesează astrologia.

— Veți ști la ce vă puteți aștepta în viață. Nu doriți?

În acel moment s-a uitat plin de înțelese la polițistul care stătea la recepție și, zâmbind ironic, de parcă ar fi participat la un joc de copii amuzant, mi-a dat toate datele. Le-am notat, i-am mulțumit și, trăgându-mi gluga pe cap, m-am îndreptat spre ieșire. Din ușă i-am auzit pe amândoi pufnind în râs și spunând disprețuitor:

— Babă nebună.

În seara aceea, imediat după Apusul soarelui, Câinele lui Talpă Mare a început din nou să urle. Aerul devenise albăstrui, ascuțit ca un briceag. Glasul surd, gutural, ne umplea de neliniște. Moartea bate la ușă, mi-a trecut prin minte. Dar moartea poate să bată întotdeauna la ușa noastră, la orice oră din Zi și din Noapte, mi-am spus. Pentru că cel mai bine vorbești cu tine însuși. Cel puțin așa eviți neînțelegerile. M-am întins pe canapeaua din bucătărie și nu eram în stare de nimic altceva decât să ascult glasul acela sfâșietor. Cu câteva zile în urmă mă dusesem la Talpă Mare, hotărâtă să intervin. Nu m-a invitat să intru, mi-a spus să nu mă amestec unde nu-mi fierbe oala. E drept că hainul acela i-a dat drumul Cățelei pentru câteva ore, pe urmă însă a închis-o în șopron pe întuneric, așa că începuse din nou să urle în Noapte.

Eu zăceam pe canapeaua din bucătărie și încercam să mă gândesc la ceva, dar evident că era degeaba. Simțeam cum în mușchi mi se strecoară o energie ce pulsa iritant – încă puțin și picioarele mi-ar fi explodat pe dinăuntru.

Așa că m-am ridicat de pe canapeaua din bucătărie, mi-am pus geaca și bocancii, am luat un ciocan, un drug de metal și toate Uneltele care mi-au căzut în mână. După o clipă, gâfâind, am ajuns în fața șopronului lui Talpă Mare. Nu era acasă, lumina era stinsă, pe horn nu

ieșea fum. Închisese Câinele și plecase. Cine știe când avea să se întoarcă. Dar chiar dacă ar fi fost acasă, aș fi făcut același lucru. După ce m-am chinuit câteva minute, learcă de transpirație, am reușit să sparg ușa de lemn – scândurile de lângă încuietore au cedat și am putut să trag zăvorul. Înăuntru era beznă și un aer reavăn. Câteva biciclete vechi și ruginite zăceau trântite printre butoaie de plastic și alte gunoaie. Cățeaua stătea pe un morman de scânduri, legată de gât cu o frânghie prinsă în perete. Ce mi-a mai sărit în ochi a fost o grămadă de excremente – era evident că își făcea mereu nevoile în același loc. Dădea nesigură din coadă. Mă privea cu ochi umezi și veseli. I-am tăiat frânghia, am luat-o în brațe și m-am întors cu ea acasă.

Încă nu știam ce o să fac. Uneori, la Mânie, Omului i se pare totul limpede și simplu. Mânia reinstaurează ordinea, prezintă lucrurile concis. La Mânie Omul își recapătă Clarviziunea, greu de atins în alte condiții.

Am pus-o pe jos în bucătărie și m-am mirat de cât era de mică și de pipernicită. Judecând după schelălăiturile ei lugubre, mă așteptam la un Câine cel puțin de mărimea unui Spaniel. Dar era doar unul din Câinii autohtoni, supranumiți Pocitanie de Sudeți, deoarece nu sunt tocmai frumoși. Sunt de talie mică, au picioare scurte, adeseori strâmbe, blana cenușie, tind să se

Îngrașe, dar mai ales au un defect evident al mușcăturii. Mă rog, cântăreața asta nocturnă nu păcătuia prin frumusețe.

Era agitată și tremura. A băut o jumătate de litru de lapte cald, de la care burta i s-a făcut rotundă ca o minge. Am împărțit cu ea și niște pâine cu unt. Nu mă așteptam să am oaspeți, așa că în frigiderul meu bătea vântul. Îi vorbeam liniștitor, explicându-i fiecare mișcare pe care o făceam, iar ea se uita la mine întrebător, neînțelegând, evident, schimbarea atât de bruscă a circumstanțelor. Apoi m-am întins pe canapea, sugerându-i și ei să-și găsească un loc de odihnă. În cele din urmă s-a ghemuit sub calorifer și a adormit. Deoarece nu doream să o las singură Noaptea în bucătărie, am hotărât să rămân și eu să dorm pe canapea.

Am dormit agitat. Evident, corpul meu încă mai păstra indignarea de mai devreme, care a adus cu sine de cine știe unde aceleași vise despre sobe dogoritoare, plesnind de jar, despre sala boilerului cu pereți roșii, incandescenti. Flăcările închise în sobă își cereau libertatea trosnind, nerăbdătoare să se arunce asupra lumii într-o explozie monstruoasă care să mistuie totul. Cred că visele astea pot fi consecința febrei nocturne cauzate de Beteșugurile mele.

M-am trezit spre dimineață, când încă era complet întuneric. Din cauza poziției incomode, gâtul îmi înțepenise cu totul. Cățeaua stătea la capul meu și mă privea intens, tânguindu-se jalnic. M-am ridicat gemând ca să-i dau drumul afară – căci tot laptele acela pe care îl băuse trebuia eliminat. Prin ușa deschisă a pătruns un suflu de aer umed și rece, cu miros de pământ și materie în putrefacție – ca dintr-un mormânt. Cățeaua a fugit în salturi în fața casei și s-a ușurat, ridicând caraghios piciorul din spate, de parcă nu se putea decide dacă e Câine sau Cățea. Apoi s-a uitat la mine cu tristețe – ba chiar îndrăznesc să spun că m-a privit adânc în ochi – și a fugit cu avânt spre casa lui Talpă Mare.

Și uite-așa Cățeaua s-a întors la Închisoarea ei.

De atunci n-am mai văzut-o. Am strigat-o, supărată că m-am lăsat atât de ușor păcălită și că eram neputincioasă în fața mecanismelor sclaviei. Eram chiar pe punctul să-mi trag cizmele în picioare, dar dimineața aceea cumplită, cenușie, m-a înspăimântat. Uneori am impresia că trăim într-un cavou mare, spațios, în care încap mai multe persoane. M-am uitat la lumea învăluită în Întunericul cenușiu, rece și neplăcut. Închisoarea nu este în exterior, ci în fiecare din noi. Poate că nici nu suntem în stare să trăim fără ea.

Câteva zile mai târziu, încă înainte să cadă precipitațiile abundente, am văzut Fiatul mic al poliției în fața casei lui Talpă Mare. Recunosc că m-am bucurat la vederea mașinii. Da, aveam satisfacția că Poliția i-a făcut în sfârșit o vizită. Mi-am făcut două pasiențe care au ieșit. Îmi imaginam că îl arestează, că îl scot din casă cu cătușe la mâini, că îi confiscă rezervele de sârmă ghimpată și ferăstrăul electric (dreptul de a deține și folosi această unealtă ar trebui să fie reglementat de aceleași rigori ca și permisul de portarmă, deoarece provoacă mari distrugereri în sânul naturii). Însă mașina a plecat fără Talpă Mare, Întunericul s-a lăsat repede și a început să ningă abundent. Închisă din nou, Cățeaua a urlat toată seara. Primele lucruri pe care le-am observat dimineața pe albul frumos și imaculat al zăpezii au fost urmele șovăielnice ale lui Talpă Mare și petele galbene de urină din jurul Molidului meu argintiu.

Mi-am amintit de toate lucrurile astea când stăteam în bucătăria lui Sperietoare. Și mi-am amintit și de Fetele mele.

În timp ce eu povesteam, Sperietoare a fiert ouă moi și acum le servea în pahare de porțelan.

— Nu am aceeași încredere ca tine în autorități, a spus el. Trebuie să faci totul singur.

Nu știu ce-a vrut să spună cu asta.

3. Veșnica pomenire

*„Tot ce
Trăieșt
e și e
murito
r
Trebuie
să se
întoarc
ă în
Pământ.
t.”*

Când m-am întors acasă, era deja ziuă. Cred că eram destul de buimăcită, pentru că mi s-a părut iarăși că aud zgomotul făcut de pașii Fetelor pe gresia din vestibul, că le văd privirea întrebătoare, fruntea încrețită, zâmbetul. Și corpul meu se pregătea deja de ritualurile de întâmpinare, de momentele de efuziune.

Dar casa era absolut pustie. Zorii lăptoși și reci se prefirau pe ferestre în valuri molatice și spațiul nemărginit al Platoului părea că dă buzna peste mine. Am ascuns capul căprioarei în garaj, unde era frig, și am

pus lemne pe foc. M-am dus la culcare așa cum eram și am dormit buștean.

— Doamnă Janina.

Și, după o clipă, din nou, acum mai tare:

— Doamnă Janina.

M-a trezit o voce din vestibul. Joasă, masculină, timidă. Acolo era cineva și mă striga pe Numele acela detestabil. Eram supărată din două motive: fusesem trezită a doua oară din somn și eram strigată cu Prenumele acela pe care îl uram și nu-l toleram. Mi-a fost dat la întâmplare și necugetat. Așa se întâmplă când Omul nu se gândește la semnificația Cuvintelor și mai ales a Prenumelor, folosindu-le la nimereală. Nu îngăduiam nimănui să mă strige „doamna Janina”.

M-am ridicat, mi-am scuturat hainele, căci nu arătau prea bine (dormisem în ele mai multe Nopti), și am aruncat o privire din cameră. Pe hol, într-o baltă formată de zăpada care se topise, stăteau doi bărbați din sat. Amândoi erau înalți, lați în spate și mustăcioși. Intraseră pentru că uitasem să închid ușa. De altfel, păreau stânjeniți că au pătruns nepoftiți.

— Am vrea să vă rugăm să veniți acolo, a spus cu glas gutural unul din ei.

Au zâmbit fâstâciți și am observat că aveau danturi identice. I-am recunoscut: lucrau ca tăietori de lemne. Îi vedeam la magazinul din sat.

— Abia m-am întors de-acolo, am mormăit.

Au spus că Poliția nu venise încă și că așteptau preotul. Că șoselele erau blocate de zăpada care căzuse în timpul Noptii. Că până și drumul spre Cehia și Wrocław era impracticabil, iar tirurile erau blocate în trafic. Însă veștile circulă repede prin împrejurimi și câteva cunoștințe de-ale lui Talpă Mare veniseră pe jos. Era plăcut să aud că avusese amici. Aveam impresia că vremea neprielnică îi binedispunea. Mai bine să îți măsoari puterile cu viscolul decât cu moartea.

M-am dus după ei. Înaintam prin zăpada pufoasă și albă. Era proaspătă și strălucea sub Soarele de iarnă jos. Bărbații îmi croiau calea. Amândoi aveau galoși în picioare – în zona aceea cizmele solide de cauciuc și carâmbii de fetru erau singura modă masculină iarna. Bătătoreau cu tălpile lor late o potecă îngustă pentru mine.

În fața casei mai stăteau câțiva bărbați. Fumau. M-au salutat timid, evitându-mi privirea. Moartea cuiva cunoscut te face să-ți pierzi siguranța de sine. Fețele tuturor aveau aceeași expresie – un amestec de

sobrietate gravă și tristețe formală, solemnă. Vorbeau între ei cu voci înăbușite. Cine termina de fumat, intra în casă.

Toți, fără excepție, aveau mustață. Stăteau posomorâți în jurul canapelei pe care se afla Talpă Mare. Ușa se deschidea neîncetat și li se alăturau alții, aducând în cameră zăpadă și mirosul metalic al gerului. Majoritatea fuseseră angajați ai Gospodăriei Agricole de Stat, acum aveau indemnizație de șomaj și din când în când mai erau luați să muncească la defrișarea pădurii. Unii dintre ei plecau să-și caute de lucru în Anglia, dar se întorceau destul de repede, înspăimântați de necunoscut. Alții încercau să-și câștige existența din micile lor gospodării nerentabile, care se mențineau pe linia de plutire numai datorită subvențiilor primite din partea Uniunii. Erau numai bărbați. Încăperea aburea de la răsuflările lor. Deja se simțea în aer mirosul alcoolului consumat, al tutunului și hainelor jilave. Aruncau pe furiș priviri intimidat spre cadavru. Îi auzeam trăgându-și nasul, dar nu-mi dădeam seama dacă din cauza gerului sau poate chiar îi podideau lacrimile și, cum nu le puteau da frâu liber, ele coborau în nas. Printre ei nu era nici Sperietoare, nici altcineva cunoscut.

Unul dintre bărbați a scos din buzunar o mână de lumânări plate în cutiuțe de metal și mi le-a întins cu un

gest atât de evident, încât le-am luat instinctiv, deși nu prea știam ce să fac cu ele. Abia după o clipă îndelungată am înțeles ce dorea. A, da, lumânările trebuiau puse împrejur și aprinse. Atmosfera devenea gravă și solemnă. Poate că flăcările lor vor îngădui lacrimilor să curgă liber, pentru a fi înghițite de mustățile stufoase. Iar lacrimile le vor aduce tuturor alinare. Așa că mi-am făcut de lucru cu lumânările și m-am gândit că mulți dintre ei înțelegeau anapoda angajamentul meu. Mă luau drept maestră de ceremonii, mă considerau matroana acestei adunări funebre, pentru că, odată lumânările aprinse, au tăcut brusc, ținându-mă cu privirea lor tristă.

— Începeți, mi-a șoptit cel pe care mi se părea că îl cunosc de undeva.

Nu înțelegem.

— Începeți să cântați.

— Ce trebuie să cânt? m-am impacientat eu cu totul. Nu știu să cânt.

— Orice, a spus. De preferat „Veșnica pomenire”.

— De ce eu? am șoptit nerăbdătoare.

Și atunci bărbatul care stătea cel mai aproape de mine a răspuns pe un ton categoric:

— Fiindcă sunteți femeie.

Aha, deci acesta era rolul meu. Nu înțelegeam ce are a face sexul meu cu cântatul, dar nu doream să mă revolt împotriva tradiției într-un asemenea moment. „Veșnica pomenire”. Îmi aminteam cântecul de la înmormântările la care mersesem demult, în copilărie. La maturitate nu m-am mai dus la înmormântări. Dar nu-mi aminteam cuvintele. S-a dovedit totuși că era de ajuns numai să mormăi începutul, căci un întreg ansamblu de voci baritonale s-a alăturat imediat vocii mele pierite și astfel a luat naștere un cor de glasuri false și șovăitoare, care totuși prindea forță la fiecare refren repetat. Eu însămi am simțit o ușurare neașteptată, glasul meu a devenit mai sigur și am învățat repede cuvintele simple despre Lumina Veșnică, care, după cum credeam cu toții, avea să-l învăluie și pe Talpă Mare.

Am cântat așa vreo oră, mereu același lucru, până când cuvintele au încetat să mai însemne ceva, de parcă ar fi fost niște pietricele din mare, șlefuite și rostogolite la nesfârșit de valuri, până ce devin rotunde și ajung să semene unele cu altele ca două fire de nisip. Neîndoielnic, cântatul acela ne dădea un moment de răgaz, trupul care zăcea fără suflare devenea tot mai ireal, până când a ajuns doar pretextul întâlnirii acelor oameni foarte trudiți pe Platoul vântos. Cântam despre Lumina care exista undeva departe, deocamdată

imperceptibilă, dar pe care aveam s-o vedem cu toții când muream. Acum o vedem în ghicitură, ca într-o oglindă diformă, dar într-o bună zi o să ne aflăm în fața ei. Iar lumina ne va învălui, pentru că este maica noastră, din ea am apărut. Ba chiar fiecare dintre noi, inclusiv Talpă Mare, poartă în suflet o fărâmbă din această Lumină. Așa că de fapt moartea ar trebui să ne bucure. La asta mă gândeam în timp ce cântam, deși în realitate nu cred în distribuirea personalizată a Luminii. Dumnezeu nu se ocupă cu așa ceva – și nici contabilul ceresc. Niciodată o singură persoană, mai ales una omniscientă, n-ar putea suporta atâta suferință, cred că ar claca sub povara durerii, asta dacă nu cumva e înzestrată, la fel ca Omul, cu niște mecanisme de autoapărare. Numai un mecanism ar fi în stare să suporte întreaga durere a lumii. Un mecanism simplu, eficient și just. Numai că, de vreme ce totul e predestinat să se petreacă mecanic, rugăciunile noastre erau absolut inutile.

Când am ieșit din casă, am văzut că mustăcioșii care chemaseră preotul tocmai îl întâmpinau în fața casei. Parohul avusese greutăți pe drum, rămăsese înzăpezit în nămeți și abia acum reușiseră să-l aducă cu tractorul. Preotul Foșneală (așa l-am poreclit în gând) și-a scuturat sutana și a sărit grațios din tractor. A intrat în casă cu

pas grăbit, fără să se uite la nimeni. A trecut atât de aproape de mine, încât m-a învăluit mirosul lui – un amestec de apă de colonie și fum de lemne.

Am văzut că Sperietoare avea situația sub control. În cojocul său de oaie, asemenea unui maestru de ceremonii, turna cafea dintr-un termos chinezesc mare în pahare de plastic și le împărțea celor adunați la priveghi. Stăteam cu toții în fața casei și beam cafea fierbinte și dulce.

O clipă mai târziu a sosit și Poliția. Pe jos, nu cu mașina, pe care fuseseră nevoiți să o lase pe asfalt, pentru că nu aveau anvelope de iarnă.

Erau doi polițiști în uniformă și un altul în civil, îmbrăcat într-un palton lung și negru. Înainte să ajungă la casă, gâfâind din greu, cu cizmele pline de zăpadă, am ieșit cu toții în întâmpinarea lor. După părerea mea, ne-am manifestat astfel curtoazia și respectul față de autorități. Cei doi polițiști în uniformă erau uscățivi, foarte formali, și se vedea că își înăbușă ciuda cauzată de zăpadă, de drumul lung și de circumstanțele situației în general. Și-au scuturat cizmele și au dispărut în casă fără un cuvânt, în timp ce individul în palton negru s-a apropiat de mine și de Sperietoare.

— Bună ziua, doamnă, bună, tată.

Îi spusese lui Sperietoare „Bună, tată”.

Nu m-aș fi așteptat vreodată ca Sperietoare să aibă un fiu la Poliție și, în plus, într-un asemenea palton negru ridicol.

Încurcat, Sperietoare a făcut prezentările destul de stângaci, iar eu nu am apucat să înțeleg numele oficial al Paltonului Negru, fiindcă ei doi s-au tras imediat mai la o parte și l-am auzit pe fiu muștruluindu-l pe Sperietoare:

— Pentru numele lui Dumnezeu, tată, de ce ai mișcat cadavrul? N-ai văzut niciodată în filme? Toată lumea știe că, orice s-ar fi întâmplat, nu atingi corpul până nu vine Poliția.

Sperietoare se apăra ineficace, de parcă faptul că discuta cu propriul său fiu îl dezarma. Eu m-aș fi așteptat ca o asemenea discuție să-l mai anime.

— Arăta îngrozitor, fiule. Și tu ai fi procedat la fel. S-a înecat cu ceva și era contorsionat, murdar, vai de el... Doar a fost vecinul nostru, n-am vrut să-l lăsăm așa, pe podea, ca pe un, ca pe un...

Își căuta cuvintele.

— ...Ca pe un Animal, am precizat eu, apropiindu-mă de ei – nu puteam suporta faptul că Palton Negru își muștra astfel tatăl. S-a înecat cu un os de la o Căprioară pe care a braconat-o. S-a răzbunat de dincolo de mormânt.

Palton Negru mi-a aruncat o privire în treacăt și s-a adresat tatălui său:

— Poți fi acuzat de obstrucționarea anchetei. Și dumneavoastră la fel, doamnă.

— Cred că glumești. Asta ar fi culmea. Și atunci la ce bun să am un fiu procuror?

Palton Negru s-a hotărât să pună capăt acestei discuții jenante.

— În regulă, tată. Mai târziu va trebui să dați amândoi declarații. E posibil să-i facă autopsie.

L-a bătut pe Sperietoare pe umăr – un gest tandru, dar dominator, ca și cum ar fi spus: bine, bătrânel iubit, acum o să iau eu frâiele în mâini.

Apoi a dispărut în casa mortului, iar eu, fără să mai aștept soluționarea problemei, m-am dus acasă, înghețată și cu gâtul în piuneze. Îmi ajungea.

Am văzut de la fereastra mea cum dinspre sat se apropia utilajul de dezăpezit, numit aici Bielorusa. Căi astfel mașina de la pompele funebre a reușit să ajungă spre seară până la casa lui Talpă Mare – o mașină lungă, joasă, neagră, cu geamurile acoperite de perdele negre. Doar a reușit să ajungă până acolo. Când am ieșit pe terasă, pe la ora patru, chiar înainte de a se însera, am văzut departe, pe drum, o pată neagră mobilă – mustăcioșii împingeau temerari în susul dealului mașina

pompelor funebre cu trupul tovarășului lor spre odihna cea veșnică în Lumina Veșnică.

* * *

De obicei televizorul meu e deschis toată ziua, încă de la micul dejun. Mă liniștește. Când afară domnește negura iernii și lumina abia ce rezistă câteva ore înainte de a se preschimba în Întuneric, am impresia că trăiesc într-un vid absolut. Mă uit afară pe geam, dar sticla reflectă doar interiorul bucătăriei mele, centrul Universului, mic și înghesuit.

De aceea e deschis televizorul.

Am multe programe din care să aleg. Antena, care seamănă cu o farfurie smălțuită, e un cadou de la Visător. Am câteva zeci de canale, dar sunt prea multe pentru mine. Și zece ar fi prea multe. Ba chiar și două. De fapt mă uit numai la starea vremii. Am dat întâmplător peste un canal meteo și de atunci nu mi-a mai trebuit altceva. Nici nu mai știu ce-am făcut cu telecomanda.

Așadar, încă de dimineață mă însoțește harta fronturilor atmosferice, cu frumoasele lor curbe abstracte, albastre și roșii, care se apropie implacabil dinspre vest, din Cehia și Germania. Aduc cu ele aerul pe

care acum îl respiră Praga, poate chiar și Berlinul. A venit dinspre Atlantic, a străbătut întreaga Europă și am putea spune că aici, în munți, respirăm aer oceanic. Cel mai mult îmi plac hărțile care ilustrează presiunile atmosferice și explică rezistența neașteptată pe care o simțim când ne ridicăm din pat sau durerea de genunchi sau multe alte lucruri, cum ar fi tristețea inexplicabilă care e de aceeași natură cu frontul atmosferic, o *figura serpentinata* capricioasă în atmosfera Pământului.

Mă emoționează fotografiile făcute din satelit și curbele Pământului. Așadar, e adevărat că trăim pe suprafața unei sfere, expuși privirilor altor planete, aruncați într-un vid imens în care, după Cădere, lumina s-a răsfrânt în particule mititele și s-a împrăștiat de jur împrejur? E adevărat. Ar trebui să ne amintim acest lucru în fiecare zi, pentru că avem tendința să-l uităm. Ni se pare că suntem liberi și că, într-un final, Dumnezeu o să ne ierte. Personal, sunt de altă părere. Faptele noastre, preschimbate în vibrațiile mărunte ale fotonilor, vor călători în Cosmos, unde planetele le vor urmări derulându-se, asemenea cadrelor unui film, până la sfârșitul lumii.

De obicei la ora când îmi fac eu cafeaua se transmite buletinul meteo pentru schiori, care prezintă lumea aspră a munților, povârnișurilor și văilor, precum și

Învelișul capricios de zăpadă – pielea aspră a Pământului este albită doar pe alocuri de suprafețe înzăpezite. Primăvara locul schiorilor este luat de alergici și imaginea devine mai colorată. Linii molatice delimitează suprafețele zonelor de risc. Culoarea roșie indică locurile unde natura atacă cel mai nemilos. Toată iarna a așteptat adormită să lovească în sistemul imunitar delicat ca un filigran al Omului. Într-o bună zi natura o să-i vină Omului de hac. Înainte de weekend predomină știrile despre trafic, dar ele se limitează la puținele autostrăzi din țară. Repartizarea aceasta a oamenilor în trei categorii – schiori, alergici și conducători auto – pe mine, una, mă convinge. Este o tipologie bună și simplă. Schiorii sunt niște hedoniști. Își dau drumul să alunece pe pârtii. Cătoferii în schimb preferă să aibă control asupra propriului destin, cu toate că adeseori coloana lor vertebrală suferă din această cauză. Nu e un secret – viața este grea. Cât despre alergici, ei sunt întotdeauna în stare de alertă. Eu sunt cu siguranță alergică.

Mi-aș mai dori un canal despre stele și planete. Întrâuririle Universului TV. Programele unei asemenea televiziuni ar prezenta tot hărți – cu liniile de influență și câmpurile de impact ale planetelor. „Stimați telespectatori, Marte începe să urce deasupra eclipticii și în seara aceasta va tăia linia de influență a lui Pluton. Vă

sfătuim să vă țineți mașinile în garaj și în parcări acoperite, să aveți grijă cum mânuiți cuțitele și să fiți atenți când coborâți în pivniță. Câtă vreme planeta aceasta traversează semnul Racului, vă sfătuim să evitați băile fierbinți și certurile în familie”, ar spune o prezentatoare zveltă, eterică. Am ști de ce astăzi au întârziat trenurile și de ce a rămas poștașul înzăpezit cu Cinquecento-ul său, de ce nu ni s-a legat maioneza sau de ce durerea de cap a trecut de la sine, fără pastile, la fel de brusc cum a apărut. Am ști când e cel mai bine să ne vopsim părul și când să ne planificăm nunțile.

Seara urmăresc planeta Venus, studiez cu atenție schimbările acestei frumoase Domnișoare. O prefer ca Luceafăr-de-Seară, când pare să apară de nicăieri, ca prin farmec, înainte de a urma Soarele la apus. O scânteie a Luminii Veșnice. Cele mai interesante lucruri se petrec la Apus, deoarece atunci se estompează diferențele. Aș putea trăi într-un Crepuscul etern.

4. 999 de morți

*„Cel ce
se
îndoieș*

te de
ceea
ce
vede
Îți ia în
râs
rugămi
nțile.
Soarel
e și
Luna
dacă s-
ar
îndoi
astfel,
Ar
cădea
imedia
t de pe
cer.”

A doua zi am îngropat capul de Căprioară în cimitirul meu de lângă casă. Am pus în gaura din pământ aproape tot ce luasem din casa lui Talpă Mare. Punga, pe care rămăseseră urme de sânge, am agățat-o pe creanga unui prun, ca amintire. S-a umplut cu zăpadă, care a

înghețat în timpul nopții de la ger. M-am chinuit mult să sap o groapă mititică în solul pietros, înghețat. Lacrimile mi-au înghețat pe obraz.

Pe mormânt am pus, ca de obicei, o piatră. În cimitirul meu erau deja multe asemenea pietre. Se odihneau aici: un Motan bătrân, al cărui hoit l-am găsit în pivniță când am cumpărat casa, și o Pisică pe jumătate sălbatică, care a murit în chinurile nașterii împreună cu Puii ei. O Vulpe pe care o ucisese muncitorii forestieri, afirmând că era turbată, câteva Cârtițe și Căprioara de iarna trecută, mursecată de Câini. Aici am îngropat doar o parte din Animale. Pe cele găsite moarte în pădure, în capcanele lui Talpă Mare, le mutam în altă parte, pentru a servi drept hrană altor Animale.

Din cimitirul acesta situat pitoresc pe malul unui iaz, pe un versant foarte lin, puteai vedea întreg Platoul. Și mie mi-ar plăcea să fiu îngropată aici și să am mereu o asemenea priveliște.

Încercam să fac turul proprietăților de două ori pe zi. Trebuie să inspectez casele din Luftzug, pentru că îmi luasem acest angajament. Treceam pe rând pe la fiecare din gospodăriile care îmi fuseseră date în grijă, iar când terminam turul, urcam pe deal ca să arunc o ultimă privire asupra Platoului nostru.

De acolo, de sus, aveam o altă perspectivă, vedeam tot ce nu puteam vedea de aproape: iarna, urmele de pe zăpadă stăteau mărturie pentru orice mișcare, pentru că aici nimic nu putea scăpa zăpezii – asemenea unui cronicar, zăpada consemna meticulos pașii Animalelor și ai Oamenilor, imortaliza puținele urme lăsate de roțile mașinilor. Mă uitam cu atenție la acoperișurile caselor noastre – doream să mă asigur că zăpada nu se depusese în cantități prea mari, care ar fi putut apoi să rupă jgheaburile sau, Doamne ferește, să înfunde hornul, să se înțepenească undeva, căci apoi, odată ce s-ar fi topit încetul cu încetul, apa s-ar fi putut infiltra pe sub țigle, pătrunzând înăuntru. Mă uitam cu atenție, ca să văd dacă ferestrele erau intacte, dacă nu cumva în timpul vizitei anterioare îmi scăpase ceva, dacă nu lăsasem cumva pe undeva lumina aprinsă, mă uitam, de asemenea, la ogrăzi, uși, porți, la șoproane și la magaziile de lemne.

Eram gardianul proprietăților vecinilor mei – când ei se îndeletniceau cu activitățile de iarnă și distracțiile lor de la oraș, eu rămâneam aici și le păzeam casele de frig și umezeală, mă îngrijeam de averea lor fragilă. În felul acesta le feream de ghearele Întunericului.

Din păcate, Beteșugurile mele au început să se facă simțite din nou. Întotdeauna ajungeau să se acutizeze din cauza stresului și a altor evenimente neobișnuite. Uneori era suficientă o Noapte de nesomn pentru ca toate să înceapă să mă doară. Îmi tremurau mâinile și aveam impresia că membrele îmi sunt străbătute de curent, ca și cum trupul îmi era înfășurat într-o rețea electrică invizibilă și cineva îmi aplica la întâmplare Pedepse mărunte. Și atunci grumazul sau picioarele îmi erau cuprinse de un spasm neașteptat, dezagreabil. Acum simțeam că talpa mi-a amortit de tot, că mă doare și mă înțeapă. În timp ce mergeam, o trăgeam după mine și șchiopătam. Și încă ceva: de luni de zile aveam mereu ochii umezi, iar lacrimile începeau să-mi curgă brusc și fără motiv.

Hotărâsem ca azi, în pofida durerii, să urc pe coastă și să mă uit la case de sus. Cu siguranță toate aveau să fie la locul lor. Poate asta mă va liniști și-mi va mai relaxa mușchii gâtului, poate că așa o să mă simt mai bine. Nu-l regretam deloc pe Talpă Mare. Dar când am trecut de departe pe lângă casa lui, mi-am adus aminte de corpul lui de gnom neînsuflețit, în costumul de culoarea cafelei, și apoi mi-au venit în minte corpurile tuturor amicilor mei, pline de viață și fericite în casele lor. Și eu singură, piciorul meu și corpul zvelt și vânos al lui Sperietoare,

toate mi se păreau tivite cu o tristețe sfâșietoare, insuportabilă. Mă uitam la peisajul alb cu negru al Platoului și am înțeles că tristețea este un cuvânt important în definiția lumii. Se află la temelia tuturor, este a cincea forță a universului, chintesența lui.

Peisajul care se deschidea în fața mea era compus din nuanțe de alb și negru, care se întretăiau cu liniile copacilor de pe răzoarele dintre câmpuri. Acolo unde iarba nu fusese cosită, zăpada nu reușise să acopere câmpurile cu o pătură albă uniformă. Firele de iarbă străpungeau acoperământul și de departe părea că o mână uriașă a început să schițeze un desen abstract, exersând linii scurte, delicate, subtile. Mă uitam la frumoasele figuri geometrice ale câmpurilor, la dungile și dreptunghiurile lor, fiecare cu o altă structură, de o altă nuanță, fiecare înclinat în alt unghi în Amurgul pripit de iarnă. Iar cele șapte case ale noastre, împrăștiate ici și colo, făceau parte din natură, ca și cum ar fi crescut odată cu răzoarele, odată cu pârâul și podețul de peste pârâu. Toate acestea mi se păreau proiectate cu multă migală și aranjate, probabil, de aceeași mână care schițase desenul.

Și eu aș fi putut schița o hartă din memorie. Pe ea Platoul nostru ar fi avut forma unei semiluni grase, încadrată pe o parte de Munții Argintii, un masiv mic și

scund care se întinde până în Cehia, iar pe cealaltă parte de latura poloneză – de Dealurile Albe. Pe ea există doar o singură așezare – a noastră. Satul și orașelul sunt undeva în vale, la nord-est, la fel ca restul lumii. Diferența de altitudine dintre Platou și restul Văii KŁ,odzko nu este mare, dar este suficientă pentru a te simți aici puțin superior și a privi totul de sus. Drumul urcă anevoie din vale, la nord panta e mai lină, în timp ce la răsărit coborârea de pe Platou se face destul de abrupt, iarna putând fi chiar primejdioasă. În iernile grele Direcția Drumurilor – sau cum s-o fi numind această instituție – închide drumul pentru circulație. Și atunci circulăm pe el ilegal, pe barba noastră. Dacă avem mașini bune. De fapt mă refer numai la mine. Sperietoare are doar o motocicletă, iar Talpă Mare umbla numai pe jos. Noi numim partea aceasta prăpăstioasă Defileu. În apropiere se află o râpă stâncoasă, care nu e deloc creația naturii, cum pare la prima vedere. E tot ceea ce mai rămas din fosta carieră de piatră, care a mușcat cândva din Platou cu dinții excavatoarelor și, neîndoielnic, în cele din urmă l-ar fi devorat cu totul. Se zvonește că au de gând să redeschidă cariera și atunci vom dispărea de pe fața Pământului, înghițiți de Mașini.

Prin Defileu duce spre sat un drum de țară practicabil numai vara. La vest drumul nostru se unește cu altul,

unul mai mare, dar care nu e totuși o arteră principală. Lângă el se află un sat căruia eu îi spun Transilvania, din cauza atmosferei specifice care domnește acolo. În sat există o biserică, un magazin, un teleschi defect și o sală de petreceri. Orizontul este înalt, așa că acolo domnește un Crepuscul permanent. Cel puțin asta este impresia mea. La capătul satului e un alt drum lăturalnic, care duce la o crescătorie de Vulpi, dar eu evit să merg pe acolo.

După Transilvania, chiar înainte de a intra pe drumul internațional, există o curbă periculoasă unde se produc adesea accidente. Visătorul o numește Curba Inimă de Bou, deoarece a văzut odată o cutie cu organe căzând dintr-un camion care se întorcea de la abatorul baronului local. Inimile de vacă s-au împrăștiat peste tot pe șosea – cel puțin așa susține el. Mi se pare destul de macabru și nu știu dacă nu cumva și-a închipuit toată povestea. Visătorul este hipersensibil la anumite subiecte. Asfaltul unește orașele din Vale. Când e vreme bună, de pe Platoul nostru se poate vedea drumul asfaltat care leagă Kudowa de Lewin, iar mai departe, spre nord, de Nowa Ruda, KŁ,odzko și ZĂ...bkowice, care înainte de război se numea Frankenstein.

Dar asta e deja o altă lume. Eu mergeam de obicei cu Samuraiul meu în oraș prin Defileu. După el, dacă virai la

stânga, ajungeai la granița care se încolăcea capricios și, dacă nu băgai de seamă, te puteai trezi ușor dincolo de ea. Mi s-a întâmplat adesea să fac asta din neatenție, atunci când turul proprietăților mă aducea prin zonă. Dar uneori îmi plăcea să trec granița special, deliberat, încolo și înapoi. De câteva ori sau de câteva zeci de ori. Mă jucam așa, de-a traversatul graniței, vreo jumătate de oră. Îmi făcea plăcere, întrucât îmi amintea de vremurile când acest lucru era imposibil. Îmi place să traversez granița.

De obicei îmi începeam inspecția zilnică de la casa Profesorului și a soției lui, preferata mea. Era mică și simplă. O casă retrasă, liniștită, cu pereți albi. Locuiau rar în ea. Mai des își făceau apariția aici copiii lor împreună cu prietenii și atunci vântul le purta vocile gălăgioase. Cu obloanele deschise, luminată și răsunând de muzică zgomotoasă, casa dădea impresia că ar fi cam buimăcită și uluită. Ferestrele ca niște ochi cășcați larg o făceau să pară năucită. Își revenea abia după ce plecau cu toții. Punctul ei slab era acoperișul înclinat. Zăpada aluneca de pe el și stătea până în mai sub peretele dinspre nord, prin care umezeala pătrundea înăuntru. Și atunci trebuia să îl dezăpezesc, ceea ce, în general, era o treabă anevoioasă și ingrată. Primăvara trebuia să mă

ocup de grădină – să răsădesc flori și să le îngrijesc pe cele care crescuseră deja pe peticul de pământ pietros din fața casei. Făceam asta de plăcere. Se întâmpla să mai fie nevoie de reparații mărunte, caz în care îl sunam pe Profesor la Wrocław, iar el îmi trimitea bani în cont. Și atunci trebuia să tocmesc singură muncitori și să supraveghez lucrările.

Tot în această iarnă am observat că în pivnița lor și-au făcut cuib Liliicii – o familie destul de numeroasă. A trebuit să intru acolo o dată, deoarece mi s-a părut că aud de jos cum curge niște apă. Asta îmi mai lipsea, să fi crăpat țeava. I-am văzut dormind, adunați grămadă sub bolta de piatră: atârnav nemișcați și totuși am avut impresia că mă studiază prin somn, că lumina becului se reflectă în ochii lor deschiși. Mi-am luat rămas-bun de la ei în șoaptă până la primăvară și, neconstatând nici o avarie, m-am întors la etaj în vârful picioarelor.

În schimb, în casa Scriitoarei și-au făcut cuib Jderii. Nu le-am dat nume, deoarece nu reușeam nici să-i număr, nici să-i deosebesc între ei. Faptul că nu izbutesc deloc să îi văd bine reprezintă Caracteristica lor particulară: sunt ca niște stafii. Apar și dispar atât de repede, încât te îndoiești că ai văzut cu adevărat ceva. Jderii sunt niște animale frumoase. Aș putea să-i pun pe blazonul meu dacă ar trebui să am unul. Par vaporosi și inocenți, dar e

doar o aparență înșelătoare. În realitate sunt niște Ființe periculoase și viclene. Poartă micile lor războaie cu Pisicile, Șoarecii și Păsările. Se luptă între ei. În casa Scriitoarei s-au strecurat între țigle și izolația acoperișului și bănuiesc că fac ravagii acolo, distrugând vata minerală și sfredelind găuri în scândurile de lemn.

De obicei Scriitoarea venea aici în mai, cu mașina plină de cărți și alimente exotice. O ajutam să despacheteze, deoarece avea probleme la coloană. Purta un guler ortopedic, probabil că avusese cândva un accident. Sau poate își nenorocise coloana de la scris. Semăna cu cineva care scăpase cu viață din Pompei – parcă era acoperită de cenușă: fața îi era cenușie, la fel și buzele și ochii suri, iar părul lung, cărunț, îi era prins strâns cu un elastic și răsucit într-un mic coc în vârful capului. Dacă aș fi cunoscut-o mai puțin, cu siguranță i-aș fi citit cărțile. Dar, întrucât o cunoșteam mai bine, mă temeam să pun mâna pe ele. Poate m-aș fi găsit descrisă acolo într-un mod pe care nu l-aș fi înțeles. Sau locurile mele iubite, care pentru ea sunt cu totul altceva decât pentru mine. Într-un anumit sens, persoanele ca ea, persoanele care mânuiesc penița, sunt periculoase. Le bănuiești imediat că sunt false – că asemenea persoane nu sunt autentice, sunt doar un ochi care observă neîncetat totul, iar ceea ce văd preschimbă în propoziții.

În felul acesta scriitorii curăță realitatea de tot ce are ea mai important: de inefabil.

Stătea aici până la sfârșitul lui septembrie. În general nu ieșea din casă. Numai uneori, când, în pofida vântului de aici, canicula devine insuportabilă și lipicioasă, își așeza trupul cenușiu pe șezlong și stătea nemișcată la Soare, devenind și mai cenușie. Dacă i-aș fi putut vedea tălpile, poate s-ar fi dovedit că nici ea nu e o Ființă Omenească, ci o cu totul altă formă de viață. O rusalcă a logosului, o silfidă. Uneori o vizita o prietenă, o femeie brunetă, puternică, rujată strident. Avea pe față un semn din naștere, o aluniță cafenie, ceea ce înseamnă, presupun, că în momentul când s-a născut, Venus se afla în prima casă. Atunci găteau împreună, ca și cum își aminteau amândouă ritualurile atavice de familie. Vara trecută am mâncat de câteva ori cu ele: supă picantă cu lapte de cocos, tocinei de cartofi cu hribi. Găteau bine, gustos. Prietena aceea era foarte afectuoasă cu Sura și avea grijă de ea ca și cum ar fi fost un copil. Cu siguranță știa ce face.

Casa cea mai mică de lângă pădurea umedă a fost cumpărată cu puțin timp în urmă de o familie gălăgioasă din Wrocław. Aveau doi copii adolescenți, obezi și răsfățați, și un magazin alimentar în Krzyki. Casa urma să fie lărgită și transformată într-un conac polonez -

cândva va avea coloane și cerdac, iar în spatele casei va fi un bazin. Așa mi-a spus tatăl copiilor. Dar mai întâi totul a fost îngrădit cu un gard turnat din beton. M-au plătit generos și m-au rugat să arunc zilnic un ochi la casă, de teamă să nu o jefuiască cineva. Casa în sine era veche, părăginită, și dădea impresia că dorește să fie lăsată în pace pentru a putea putrezi în voie. Totuși anul acesta o aștepta o revoluție, nisipul fusese deja adus și se odihnea în mormane în fața porții. Vântul dădea mereu la o parte folia care le acoperea și eu mă chinuiam din greu să le acopăr la loc. Aveau pe terenul lor un mic izvor de apă și plănuiau să facă acolo iazuri cu pești și să zidească un grătar. Se numeau Fântâneau⁵. De aceea m-am întrebat dacă are rost să le mai dau o poreclă, iar apoi mi-am dat seama că reprezentau unul din cele două cazuri pe care le cunosc când numele chiar se potrivește Persoanei. Erau într-adevăr oameni ai fântânilor – din aceia care au căzut în puț cu mult timp în urmă și acum își duceau viața pe fundul lui, crezând că fântâna lor e întreg universul.

Ultima casă, aflată chiar lângă drum, era de închiriat. Cel mai adesea era ocupată temporar de cupluri tinere

⁵ În original, Studzienny. Numele este un adjectiv derivat de la substantivul *studnia* (fântână) și ar putea fi tradus în română prin Fântânariu, Fântâneau etc.

cu copii, care doreau să petreacă weekendurile în natură. Alteori veneau aici îndrăgostiți. Se mai întâmpla să poposească și inși suspecti, care se îmbătau seara și toată Noaptea strigau la beție, apoi dormeau până la prânz. Cu toții treceau prin Luftzug asemenea unor umbre. Pentru un singur weekend. Pentru un singur moment. Casa mică, renovată și impersonală, era a celui mai bogat Om din regiune, care deținea proprietăți imobiliare în orice vale și pe orice platou. Tipul se numea Mațe - și era de fapt celălalt caz când numele i se potrivea ca o mănușă purtătorului. Cumpărase casa din cauza pământului pe care se afla. Terenul îl interesa, pare-se, pentru că intenționa să-l transforme într-o carieră de piatră. Se zice că întreg Platoul e ideal pentru o carieră de piatră. Se zice că trăim aici pe un filon de aur care se numește granit.

Era un adevărat efort să verific toate casele, inclusiv podețul, să mă asigur că era întreg și că apa nu a dărâmat pilonii pe care se sprijinea, construiți după ultima inundație. Să verific dacă apa nu săpase găuri pe undeva. Când îmi încheiam inspecția, mai aruncam o privire în jur, fericită că toate erau la locul lor. Pentru că toate astea ar fi putut să nu existe. Ar fi putut fi numai iarbă pretutindeni - ostroave întinse de ierburi de stepă în bătaia vântului și rozete de ciulini. Terenul ar fi putut

arăta astfel. Sau ar fi putut fi cu desăvârșire pustiu – un vid în spațiul cosmic. Cine știe dacă așa n-ar fi fost cel mai bine pentru toată lumea.

Când îmi făceam turul pe câmpuri și pârlouage, îmi plăcea să-mi imaginez cum vor arăta toate peste un milion de ani. Vor exista aceleași plante? Culoarea cerului va fi aceeași? Se vor mișca plăcile tectonice și lanțul muntos din zonă va deveni mai înalt? Sau aici se va forma o mare și legănarea leneșă a valurilor nu va mai oferi nici un motiv să mai numim acest spațiu „loc”? Un singur lucru e sigur – casele astea nu vor mai exista aici, efortul meu este insignifiant, încapă pe gămălia unui ac, la fel ca și viața mea. N-ar trebui să uit niciodată asta.

Imediat ce ieșeam din curte, peisajul se schimba. Pe ici, pe colo se ițeau semne de exclamație ca niște ace ascuțite înfipite în relief. Când privirea mi se oprea asupra lor, începeau să-mi tremure pleoapele: construcțiile acelea de lemn ridicate pe câmpuri, pe răzoare, la marginea pădurii, răneau ochii. Erau opt în total pe Platou, știam asta sigur, întrucât mă luptasem cu ele întocmai ca Don Quijote cu morile de vânt. Erau construite din butuci de lemn puși transversal – absolut toate erau în formă de cruce. Pe siluetele acelea diforme cu patru picioare se sprijinea o colibă cu deschizături

prin care se putea trage cu pușca. Erau numite amvoane. Întotdeauna m-a nedumerit și m-a agasat denumirea lor. Pentru că ce ni se predica din acele amvoane? Ce evanghelie propovăduiau? Nu era oare culmea trufiei, o idee de-a dreptul diabolică, să numești amvon un loc de unde trăgeai cu pușca pentru a ucide?

Încă le văd în fața ochilor. Mijesc ochii pentru a le estompa contururile și a le face să dispară complet. Fac asta numai pentru că nu le pot suporta prezența. Pe de altă parte, adevărul este că cine simte Mânie și nu-i dă frâu liber contribuie la răspândirea molimei. Așa spune Blake al nostru.

Când stăteam așa și mă uitam la amvoane, în orice clipă puteam să mă răsucesc și să prind ușor cu mâna linia frântă, subțire, a orizontului, delicată ca un fir de păr, să o ridic și să văd ce e dincolo de ea. Dincolo de ea e Cehia. Acolo fuge Soarele când se satură de ororile de la noi. Acolo apune Noaptea Fecioara. O, da, Venus se duce la culcare în Cehia.

Serile mi le petreceam astfel: stăteam la masa mare din bucătărie și mă îndeletniceam cu ocupația mea preferată. Pe masa mea mare din bucătărie se află laptopul primit cadou de la Visător, în care foloseam de fapt doar un singur program - Efemeridele. Pe lângă

calculator, mai am pe masă foi de hârtie pe care fac însemnări și câteva cărți. Mai e și niște granola din care ciugulesc când lucrez, și un ceainic cu ceai negru – altfel de ceai nu beau.

De fapt aş fi putut calcula totul manual și poate chiar regret puțin că nu o făceam. Dar cine mai folosește astăzi rigla de calcul?

Ce vreau să spun este că, dacă va trebui vreodată să calculez Astrograma cuiva în pustiu, fără ajutorul calculatorului, fără electricitate și fără nici un fel de Instrumente, m-aș descurca fără probleme. Aș avea nevoie doar de Efemeridele mele și de aceea, dacă m-ar întreba cineva (dar, din păcate, nimeni n-o face) ce carte aş lua cu mine pe o insulă pustie, aş răspunde fără ezitare: *Efemeridele planetelor. 1920-2020*.

Mă interesa dacă în Astrogramele oamenilor se vede data morții. Moartea în Astrograme. Cum arată ea. Cum se manifestă. Care planete joacă rolul Moirelor. Aici, pe pământ, în lumea lui Urizen, domnește legea. De la cerul înstelat până la conștiința morală. Este o lege aspră, nu cunoaște îndurare și nu face excepții. De vreme ce există ordinea Nașterii, de ce nu ar exista și ordinea Morții?

Am adunat în toți acești ani o mie patruzeci și două de date de naștere și nouă sute nouăzeci și nouă de date

ale morții și continui să îmi desfășor cercetările. E un proiect fără finanțare din partea Uniunii Europene. Un proiect conceput în bucătărie.

Întotdeauna am considerat că Astrologia trebuie învățată practic. Este o știință în toată regula, în mare măsură empirică și la fel de științifică, să zicem, ca psihologia. Trebuie să ții sub observație câteva persoane din anturajul propriu și să asociezi momentele din viața lor cu dispunerea planetelor. Trebuie, de asemenea, să verifici și să analizezi aceleași Evenimente la care participă persoane diferite. Foarte repede observi că tipare astrologice similare descriu evenimente similare. Și atunci se produce inițierea – o, da, există o ordine și ea este la îndemâna noastră. O stabilesc stelele și planetele, iar cerul este matricea după care ia naștere modelul vieții noastre. După studii mai îndelungate, vom putea ghici aici, pe Pământ, orientându-ne după detalii mărunte, configurația planetelor pe cer. Furtuna de după-amiază, o scrisoare pe care poștașul a strecurat-o în ușă, becul ars din baie. Nimic nu poate scăpa acestei ordini. Trebuie să recunosc că are asupra mea același efect pe care îl are alcoolul sau unul din acele droguri care, cum îmi imaginez eu, umplu omul de entuziasm pur.

Trebuie să ai ochii și urechile deschise, să știi să asociezi faptele, să observi similitudinea acolo unde alții văd o diferență categorică, să nu uiți niciodată că anumite evenimente se desfășoară pe niveluri diferite sau, cu alte cuvinte, că multe evenimente reprezintă aspecte ale unuia și aceluiași fenomen. Și că lumea este o rețea gigantică, formează un întreg, și că nu există nici măcar un singur lucru care să fie separat de întreg. Că fiecare fragment al lumii, chiar și cel mai mic, se află în legătură cu celelalte într-un univers întreg și complex de corespondențe pe care un intelect obișnuit cu greu le poate înțelege. Așa funcționează lucrurile. Ca un ceas elvețian.

Visătorul, care era în stare să se piardă în divagațiile sale pe tema simbolurilor stranii din opera lui Blake, nu îmi împărtășea pasiunea pentru Astrologie. Asta e din cauză că Visătorul s-a născut prea târziu. Generația lui îl are pe Pluton în Balanță și aspectul acesta le slăbește considerabil vigilența. Ei încearcă să echilibreze iadul. Nu cred că au sorți de izbândă. Poate că știu să scrie proiecte și aplicații, însă marea lor majoritate și-au pierdut vigilența.

Eu am crescut într-o epocă frumoasă, care, din păcate, deja a apus. Era caracterizată de o mare capacitate de schimbare și de abilitatea de a plăsmui

viziuni revoluționare. Astăzi deja nimeni nu mai are curajul să inventeze ceva nou. Doar se vorbește fără încetare despre ceea ce există deja și se exploatează ideile vechi. Realitatea a îmbătrânit, s-a acrit, căci este guvernată de exact aceleași legi ca orice organism viu: îmbătrânește. Componentele ei cele mai mici – semnificațiile – suferă același proces de apoptoză ca și celulele corpului. Apoptoza este o moarte naturală cauzată de surmenarea și epuizarea materiei. În greacă acest cuvânt înseamnă „căderea petalelor”. Lumii i-au căzut petalele.

Dar pe urmă trebuie să apară ceva nou, întotdeauna s-a întâmplat așa – și nu este acesta un paradox amuzant? Uranus este în Pești, dar când va trece în semnul Berbecului, va începe un ciclu nou și o nouă realitate va prinde contur. La primăvară, peste doi ani.

Studierea Astrogramelor îmi făcea plăcere chiar și atunci când descopeream orânduiala morții. Mișcarea planetelor este întotdeauna hipnotică, frumoasă, și nu poate fi oprită, nici grăbită. Este reconfortant să știi că acea ordine depășește cu mult timpul și locul Janinei Duszejko. E bine să poți avea încredere absolută în ceva.

Așadar: pentru stabilirea morții naturale, studiem pozițiile hylegului, adică ale corpului astral care sugerează pentru noi energie vitală din Cosmos. Pentru cei care se

nasc ziua hylegul este Soarele, pentru cei care se nasc noaptea – Luna. În unele cazuri hylegul devine stăpânul Ascendentului. De obicei moartea survine atunci când hylegul formează un aspect aflat în dizarmonie totală cu stăpânul casei a opta sau cu planeta din casa a opta.

Dacă studiam riscul de a pieri de o moarte violentă, trebuia să iau în considerare hylegul, casa lui și planetele aflate în această casă. Eram foarte atentă să observ care dintre planetele răufăcătoare – Marte, Saturn sau Uranus – era mai puternică decât hylegul și forma împreună cu el un aspect nefavorabil.

În ziua aceea, înainte să mă apuc de lucru, am scos din buzunar foaia de hârtie pe care îmi notasem datele lui Talpă Mare pentru a verifica dacă moartea venise să-l culeagă la momentul potrivit. Introducându-i data de naștere în calculator, mi-am aruncat ochii pe foaia de hârtie pe care îmi notasem informațiile. Am observat că le scrisesem pe o filă din luna Martie a unui calendar de vânătoare. Într-un tabel erau înșirate figurile Animalelor care puteau fi vâdate în Martie.

Astrograma a apărut brusc în fața mea pe ecran, captându-mi întreaga atenție preț de o oră. Mai întâi m-am uitat la Saturn. Saturn în semn fix este adeseori simbolul morții prin asfixiere, sufocare sau spânzurare.

Două seri m-am chinuit cu Astrograma lui Talpă Mare, iar când m-a sunat Visătorul, a trebuit să-l conving să renunțe la ideea de a mă vizita. Fiatul lui 126 mic și vechi s-ar fi împotmolit în zăpada asta umedă. Era mai bine ca băiatul ăsta de treabă să rămână la el acasă, în hotelul muncitoresc unde locuia, și să traducă liniștit din Blake, dezvoltând în camera obscură a cugetului său negativele cuvintelor englezești în fraze poloneze. Era mai bine să vină abia vineri, atunci i-aș fi povestit totul și i-aș fi prezentat ca dovadă configurația exactă a stelelor.

Trebuie să fiu atentă. Acum am curajul să o spun: din păcate, nu sunt un Astrolog bun. Caracterul meu are un defect care întunecă tabloul configurațiilor planetare. Privesc lucrurile prin prisma angoasei mele și, în pofida unei seninătăți aparente pe care mi-o atribuie oamenii în naivitatea și simplitatea lor, văd totul ca într-o oglindă întunecată, ca printr-un geam aburit. Privesc lumea la fel cum alții privesc eclipsa de Soare. Eu mă uit la o eclipsă a Pământului. Văd cum ne mișcăm pe dibuite într-o Beznă eternă, asemenea unor Cărbuși prinși într-o cutie de un copil necruțător. Este ușor să fim vătămați și să fim nedreptățiți. Existența noastră stranie, minuțios îmbinată din fragmente, e ușor de spart în bucăți. Pentru mine totul pare anormal, oribil și amenințător. Văd numai Catastrofe. Dar de vreme ce începutul tuturor

lucrurilor este Căderea, putem oare să cădem mai rău de-atât?

În orice caz, cunosc data propriei mele morți și asta mă face să mă simt liberă.

5. O lumină în ploaie

*„Temni
țele
sunt
constr
uite
din
pietrel
e Legii,
bordel
urile,
din
cărămii
zile
Religiei
.”*

Un pocnet, un ecou îndepărtat, ca și cum cineva din camera vecină ar fi spart o pungă de hârtie umflată.

M-am ridicat în capul oaselor pe pat, cu senzația cumplită că se întâmplă ceva rău și că sunetul acela ar fi putut însemna o sentință de condamnare la moarte pentru cineva. S-au auzit apoi și alte pocnituri, așa că am început să mă îmbrac în pripă, aproape inconștient. M-am oprit în mijlocul camerei, încurcată în pulover, simțindu-mă brusc neputincioasă – ce puteam să fac? Ca de obicei în asemenea zile, era o vreme frumoasă, în mod evident zeul vremii îi favoriza pe vânători. Soarele strălucea orbitor, abia ce răsărise, era încă roșu de atâta efort și arunca umbre lungi, somnoroase. Am ieșit în fața casei și din nou mi s-a părut că Fetele mi-o iau înaintea, că o să se alerge prin zăpadă, bucurându-se de ziua care a sosit, și că o să-și manifeste atât de plinar bucuria, încât o să mă molipsesc și eu de la ele. O să arunc în ele cu un bulgăre de zăpadă, iar ele o să vadă în gestul meu permisiunea de a comite tot felul de năzbâtii și o să pornească imediat într-o goană bezmetică, în care urmărirea se preschimbă pe neașteptate în urmărită. De la o secundă la alta motivul pentru care aleargă este mereu altul, iar bucuria lor devine în cele din urmă atât de mare, încât nu mai e chip să și-o exprime, și atunci tot ce le mai rămâne de făcut este să alerge în jurul casei – ca nebunele.

Am simțit iarăși lacrimi pe obraz – poate că ar fi trebuit să mă duc cu problema asta la doctorul Ali, care e dermatolog, dar se pricepe la toate și înțelege multe. Ochii mei trebuie să fie foarte bolnavi.

În drum spre Samurai, am luat din prun pungă, acum plină cu gheață, și i-am cântărit în mână greutatea. „*Die kalte Teufelshand*”, mi-am adus aminte ca de departe, din trecut. Cred că e din *Faust*. Pumnul rece al diavolului. Samurai a pornit din prima și a prins a înainta docil prin zăpadă, de parcă ar fi știut în ce stare sunt. În spate zdrăngăneau lopețile și roata de rezervă. Era greu să localizez împușcăturile: ricoșau în peretele pădurii, purtate de ecou. Am mers în direcția Defileului și, la vreo doi kilometri după râpă, le-am zărit mașinile – niște jeepuri șmechere și o camionetă. Lângă ele stătea un Individ și fuma. Am accelerat și am trecut exact pe lângă tabăra lor. Samurai a înțeles în mod clar ce vreau să fac, deoarece a împrășcat cu entuziasm împrejur zăpadă fleșcăită. Individul a fugit după mine câțiva metri, fluturând din mâini – cu siguranță încerca să mă oprească. Dar nu l-am băgat în seamă.

I-am văzut cum mergeau destinși în formație. Douăzeci sau treizeci de bărbați în uniforme verzi, de camuflaj, și cu pălăriile alea idioate cu pană. Am oprit mașina și am alergat la ei. O clipă mai târziu i-am

recunoscut pe câțiva dintre vânători. Și ei m-au văzut. S-au uitat surprinși la mine, aruncându-și priviri amuzate.

— Ce se întâmplă aici, pe toți dracii? am țipat.

Unul dintre ei, pesemne un aghiotant, s-a apropiat de mine. Era un bărbat mustăcios, unul din cei doi care veniseră la mine acasă a doua zi după ce a murit Talpă Mare.

— Doamnă Duszejko, nu veniți aici, e periculos. Mai bine plecați, vă rog. Se trage cu pușca.

I-am fluturat mâinile prin fața ochilor.

— Ba voi să plecați de aici. Altfel sun la Poliție.

Un alt bărbat, pe care nu-l cunoșteam, s-a desprins de grupul său și s-a apropiat de noi. Era îmbrăcat în strai tradițional de vânătoare, cu pălărie. Ceilalți și-au reluat marșul în aceeași formație lejeră, cu puștile ațintite în față.

— Nu e nevoie să faceți asta, doamnă, a spus el condescendent. Poliția e deja aici – și a zâmbit superior.

Într-adevăr, am zărit de la distanță silueta pântecoasă a Comandantului Poliției.

— Ce se-ntâmplă? a strigat cineva.

— Nimic, nimic, e doamna aceea în vârstă din Luftzug. Vrea să cheme Poliția.

În glas i se simțea ironia.

Îl uram.

— Doamnă Duszejko, nu vă prostiți, a spus prietenește Mustăciosul. Noi chiar tragem aici.

— Nu aveți voie să trageți în Ființe vii! am țipat eu din toate puterile.

Vântul mi-a smuls cuvintele din gură și le-a purtat cu sine peste tot Platoul.

— Totul este în regulă, întoarceți-vă acasă. Tragem în fazani, a încercat să mă liniștească Mustăciosul, ca și cum nu-mi înțelegea protestul.

Celălalt a adăugat cu glas mieros:

— Nu vorbi cu ea, e nebună.

Și atunci m-a cuprins Furia, una adevărată – aș putea spune chiar divină. Izvora de undeva dinăuntrul meu cu o forță mistuitoare. Mă simțeam binecuvântată cu energia aceea, mi s-a părut că îmi dă aripi, ca o mică explozie solemnă în universul corpului meu. Ardea în mine un foc, o stea neutronică. M-am aruncat înainte și l-am îmbrâncit atât de tare pe bărbatul cu pălărie caraghioasă, încât a căzut în zăpadă, complet uluit. Iar când Mustăciosul i-a sărit în ajutor, l-am atacat și pe el, lovindu-l cu toate puterile în umăr. A gemut de durere. Nu mă număr printre femeile slabe și neputincioase.

— Gata, femeie, ce te-a apucat?

Avea gura strâmbă de durere și încerca să mă prindă de mâini.

În acel moment s-a apropiat pe la spate individul care stătuse lângă mașini – evident, venise după mine – și m-a prins ca într-un clește.

— Vă conduc până la mașină, mi-a spus la ureche, dar nu intenționa deloc să mă conducă, ci m-a tras atât de tare în spate, încât am căzut.

Mustăciosul m-a ajutat să mă ridic, dar l-am îmbrâncit, scârbită. Era limpede că nu aveam nici cea mai mică șansă.

— Nu vă mai enervați. Suntem aici legal.

Așa a spus: „legal”. M-am scuturat de zăpadă și am pornit spre mașină. Tremuram de enervare, mă împiedicam. Între timp formația de vânători a dispărut în tufișurile scunde, printre sălciile tinere de pe terenul mustind de apă. O clipă mai târziu am auzit din nou împușcături: trăgeau în Păsări. Am urcat în mașină și am rămas nemișcată, cu mâinile pe volan. A trecut ceva vreme până să fiu în stare să mă mișc.

Mergeam spre casă, plângând de neputință. Mâinile îmi tremurau și deja știam că o să se sfârșească rău. Samurai s-a oprit cu un oftat de ușurare în fața casei și am avut impresia că e de partea mea în tot ce fac. Mi-am lipit fața de volan. Claxonul a țipat trist, ca o tânguire. Ca un bocet.

Beteșugurile mele se manifestă perfid, nu știi niciodată când apar. Atunci se întâmplă ceva în corpul meu, încep să mă doară oasele. Este o durere neplăcută, languroasă – eu așa o numesc. E o durere continuă, care nu dispare ore, ba chiar zile în șir. Nu mă pot ascunde de ea, nu există pastile sau injecții care să mă ajute. Trebuie să doară, tot astfel cum râul trebuie să curgă și focul să ardă. Îmi amintește cu malițiozitate că sunt alcătuită din particule de materie care dispar în fiecare secundă. Poate că m-aș putea obișnui cu ea? Aș putea învăța să trăiesc cu ea la fel cum trăiesc oamenii în Auschwitz sau Hiroshima, fără să se gândească neconținut la ce s-a întâmplat odinioară în acele locuri. Pur și simplu trăiesc acolo și-atât.

Dar după durerile de oase urmează durerea de stomac, de ficat, de intestine și de tot ce am înăuntru: o durere continuă. O mai domolește o vreme glucoza, pe care o port mereu cu mine în buzunar, sub formă de fiole. Niciodată nu știu când poate surveni un Atac, când o să mi se facă rău. Uneori am impresia că sunt plăsmuită numai din simptomele bolii, că sunt o fantomă zămislită de durere. Când nu mai sunt în stare să suport durerea, îmi imaginez că pe burtă, de la gât până la perineu, am un fermoar și că îl deschid ușor, de sus în jos. Și apoi îmi scot mâinile din mâini și picioarele din

picioare și îmi scot capul din cap. Ies din propriul corp, iar el alunecă de pe mine ca o haină veche. Sunt mai mică și mai fragilă, aproape străvezie. Am un corp ca de Meduză, alb, lăptos, fosforescent.

Numai fantezia asta îmi poate aduce alinare. O, da, și abia atunci mă simt liberă.

* * *

Spre sfârșitul acelei săptămâni, mai precis vineri, mi-am dat întâlnire cu Visătorul mai târziu decât de obicei, întrucât mă simțeam atât de rău, încât am hotărât să mă duc la doctor.

Îmi așteptam rândul în sala de primire și mi-am adus aminte cum l-am cunoscut pe doctorul Ali.

Cu un an în urmă făcusem iar insolație de la Soare. Probabil că arătam destul de jalnic, pentru că infirmierele de la recepție, speriate, m-au dus de îndată direct în salon. Acolo mi-au cerut să aștept, iar eu, din cauză că mi-era foame, am scos din geantă niște prăjiturile presărate cu cocos și am început să le mănânc zorită. Doctorul a apărut imediat. Avea un ten cafeniu-deschis, întocmai ca o nucă de cocos. S-a uitat la mine și mi-a spus:

— Și mie îmi place nuca de cocos.

M-a cucerit imediat. Am observat că avea o anumită Particularitate: ca toți oamenii care au învățat polona la maturitate, uneori încurca un cuvânt cu altul.

— O să *acopăr* imediat ce vă supără, a spus de data asta.

Trebuie să spun că a investigat foarte amănunțit toate Beteșugurile mele, fără să se limiteze numai la problemele de piele. Fața lui bronzată era mereu calmă. În timp ce îmi lua pulsul și tensiunea, îmi povestea degajat niște anecdote destul de încâlcite. O, cu siguranță își depășise cu mult atribuțiunile de medic dermatolog. Originar din Orientul Apropiat, Ali avea metode foarte solide și tradiționale de tratare a bolilor de piele – le cerea doamnelor de la farmacie să prepare niște unguente și creme foarte sofisticate, compuse din numeroase ingrediente, care necesitau mult timp. Bănuiam că, din cauza asta, farmaciștii din zonă nu prea îl plăceau. Mixturile lui aveau culori surprinzătoare și mirosuri șocante. Poate Ali credea că tratamentul împotriva unor erupții alergice trebuie să fie la fel de spectaculos ca erupțiile însele.

Ți în ziua aceea mi-a examinat cu atenție vânătăile de pe brațe.

— De unde le ai?

Am bagatelizat problema. Era suficient să mă lovesc ușor și rămâneam cu o urmă roșie o lună întreagă. Mi s-a uitat și în gât, mi-a palpat ganglionii limfatici, m-a ascultat la plămâni.

— Dați-mi, vă rog, ceva care să îmi ia durerea, am spus. Cu siguranță există asemenea medicamente. Mi-ar plăcea așa ceva. Să nu mai simt nimic, să nu-mi mai fac griji, să dorm. E posibil?

S-a apucat să scrie rețetele. Reflecta mult înainte de a scrie ceva și rodea capătul pixului. În cele din urmă am primit un teanc de rețete – toate pentru medicamente care trebuiau preparate la comandă.

* * *

M-am întors acasă târziu. Se întunecase deja de multă vreme. De ieri sufla foehnul, așa că zăpada se topea văzând cu ochii și acum cădea o lapoviță nesuferită. Din fericire, focul din sobă nu se stinsese. Și Visătorul a întârziat, deoarece drumul nostru devenise iarăși impracticabil din cauza zăpezii moi, alunecoase. Își lăsase micul lui Fiat unde se termina asfaltul și venise până aici pe jos, ud până la piele și înghețat.

Dionizy, *alias* Visătorul, mă vizita în fiecare vineri și, întrucât venea direct de la serviciu, îl așteptam

Întotdeauna cu o masă copioasă. Gătesc atât de mult doar o dată pe săptămână, altminteri pentru mine fac duminica o oală mare de supă, din care mănânc în fiecare zi. Îmi ajunge, să zicem, până miercuri. Joia mănânc merinde uscate din bufet sau cumpăr din oraș o pizza Margherita.

Visătorul suferă de o alergie severă și de aceea nu pot să dau frâu liber imaginației mele culinare. Pentru el trebuie să gătesc fără lactoză, arahide, ardei, ouă și făină de grâu, ceea ce ne limitează considerabil meniul. Mai ales că nici unul din noi nu consumă carne. Uneori era necugetat și se lăsa ispitit de ceva care nu-i pria, iar atunci pielea i se acoperea cu o eczemă care îl mânca tare, iar bășicuțele se umpleau cu lichid. Începea să se scarpine nestăpânit, iar pielea zgândărită se preschimba în răni ulceroase. Așa că era mai bine să nu fac experimente. Nici măcar Ali, cu mixturile lui miraculoase, nu reușise să îmblânzească alergia Visătorului. Natura ei era misterioasă și perfidă, iar simptomele se schimbau mereu. Niciodată nu reușise să fie prinsă în flagrant de vreun test alergologic.

Visătorul scotea din rucsacul lui uzat un caiet și un penar cu creioane colorate, la care se uita nerăbdător în timp ce mânca, apoi, după ce mâncam și ne beam și ceaiul negru (pentru noi altul nu există), îmi povestea ce

a reușit să facă în săptămâna care trecuse. Visătorul îl traducea pe Blake. Asta era dorința lui și o punea în practică sistematic.

Cândva, cu mult timp în urmă, fusese elevul meu. Acum trecuse de treizeci de ani, dar nu se deosebea prea mult de băiatul care rămăsese blocat fără să vrea în toaletă în timpul examenului de engleză de la bacalaureat, motiv pentru care ratase examenul. Îi fusese rușine să strige după ajutor. Întotdeauna fusese mărunț, efeminat, cu mâini delicate și păr mătășos.

E ciudat că soarta ne-a adus din nou împreună aici, în piața orașului, la mulți ani după acel examen nefericit. L-am zărit într-o zi, când ieșeam de la poștă. Se ducea să ridice cărțile pe care le comandase pe Internet. Probabil că mă schimbasem mult, pentru că nu m-a recunoscut de la bun început, ci a stat și s-a uitat la mine cu gura căscată, clipind din ochi.

— Dumneavoastră sunteți? a murmurat uimit o clipă mai târziu.

— Dionizy?

— Ce faceți aici?

— Locuiesc în apropiere. Și tu?

— Și eu, doamnă profesoară.

Apoi ne-am îmbrățișat spontan. Am aflat că lucrase o vreme ca IT-ist la Poliția din Wrocław, dar nu scăpase

de grila de reorganizare și restructurare. I s-a propus un loc de muncă în provincie și i s-a asigurat cazarea la un hotel muncitoresc până avea să-și găsească o locuință adecvată. Dar Visătorul nu și-a găsit un apartament și continua să locuiască în hotelul muncitoresc din oraș, un bloc de beton uriaș și hidos, unde se opreau toate excursiile zgomotoase în drum spre Cehia, iar firmele își organizau petrecerile de integrare cu beții până dimineața. Avea acolo o cameră spațioasă, cu vestibul și bucătărie comună la etaj.

Acum lucra la *Prima carte a lui Urizen*, care mi se părea mai dificilă decât „Proverbele Infernului” și „Augurii inocenței”, traduse mai devreme, la care îl ajutasem cu mult devotament. Nu fusese deloc o sarcină ușoară, întrucât nu înțelegeam nimic din imaginile acelea frumoase, dramatice, plătuite de cuvintele lui Blake. Chiar credea așa ceva? Lucrurile pe care le descria existau cu adevărat? Unde se întâmplau și când? Erau un basm sau un mit? îl întrebam eu pe Visătorul.

— Se petrec mereu și pretutindeni, spunea Visătorul cu ochii strălucindu-i.

Când termina un fragment, îmi citea cu seriozitate fiecare vers și îmi aștepta observațiile. Uneori aveam impresia că nu înțeleg decât cuvinte disparate, fără să

pricep sensul general. Nu prea știam cum să-l ajut. Nu-mi plăcea poezia și toate poeziile lumii mi se păreau inutil de complicate și confuze. Nu înțelegeam de ce toate acele revelații nu erau notate omenește – adică în proză. Și atunci Visătorul devenea nerăbdător și febril. Îmi plăcea să-l tachinez în felul acesta.

Nu mi se pare că-l ajutam în vreun fel. Era cu mult mai bun decât mine, inteligența lui era mai rapidă, digitală, aș putea spune – a mea rămăsese analoagă. Făcea repede corelații și avea capacitatea de a privi o propoziție tradusă dintr-un unghi cu totul diferit, de a lăsa deoparte atașamentul inutil față de un cuvânt anume, de a se detașa de el și de a-i descoperi un sens cu totul nou și frumos. Împingeam întotdeauna solnița spre el, deoarece am propria mea Teorie, cum că sarea stimulează conductibilitatea impulsurilor nervoase între sinapse. Și a învățat să-și vâre în ea degetul înmuiat în salivă și să lingă sarea de pe el. Eu engleza, câtă am știut-o, am uitat-o de mult, n-aș mai reuși să mi-o reamintesc nici dacă aș mânca o mină de sare. În plus, o muncă atât de migăloasă pe mine, una, mă plictisea. Mă simțeam absolut neputincioasă.

De pildă, cum aș putea traduce poezioara asta pe care niște copii mici ar putea-o recita când se joacă în loc de refrenul „Cine nu e gata, îl iau cu lopata”?

*Every Night & every Morn
Some to Misery are Born
Every Morn & every Night
Some are Born to sweet delight,
Some are born to Endless Night⁶.*

Aceasta este cea mai celebră poezie a lui Blake. E imposibil de tradus în polonă fără să-i pierzi ritmul, rima și laconismul infantil. Visătorul a încercat de mai multe ori și tentativele lui semănau cu dezlegarea unei șarade.

Acum mânca supă, care l-a încălzit atât de tare, încât l-a îmbujorat. Părul i se electrizase de la căciulă și acum avea deasupra capului o mică aureolă caraghioasă.

În seara aceea ne-a fost greu să ne concentrăm asupra traducerii. Eram obosită și aveam impresia că nu mă simt confortabil în pielea mea. Nu puteam gândi.

— Ce-i cu tine? Ești distrată azi, a spus el.

I-am dat dreptate. Chiar dacă durerile mai slăbiseră în intensitate, nu îmi trecuseră de tot. Vremea era

⁶ „În fiecare noapte și în fiecare dimineață / există oameni care se nasc pentru a se chinui. / În fiecare dimineață și în fiecare noapte / Există oameni care se nasc pentru bucurii, / Există oameni care se nasc pentru o noapte fără sfârșit”, fragment din poemul „Augurii inocenței” de William Blake (1757-1827).

îngrozitoare, bătea vântul și ploua. Când bate foehnul, mi-e greu să mă concentrez.

— Ce demon a creat golul ăsta execrabil? a întrebat Visătorul.

Blake se potrivea de minune cu atmosfera acelei seri: aveam impresia că cerul atârna foarte jos deasupra Pământului, lăsându-le tuturor Ființelor vii prea puțin loc pentru a trăi, prea puțin aer. Norii joși, plumburii, defilaseră toată ziua pe cer, iar acum, seara târziu, își frecau burțile umede de coline.

Am încercat să-l conving să rămână peste Noapte, uneori se întâmpla să rămână – și atunci îi făceam patul pe canapeaua din micul meu birou, băgam în priză un radiator mic și lăsam deschisă ușa de la camera în care dormeam, ca să ne putem auzi respirațiile. Dar astăzi nu putea. Mi-a explicat, frecându-și somnoroasă fruntea, că la serviciu trec pe un alt sistem IT. Nu prea aveam chef să înțeleg despre ce sistem era vorba, important era că avea mult de lucru din cauza asta. Trebuia să fie la serviciu la prima oră. Iar aici începuse dezghețul.

— Și cum o să mergi înapoi? m-am îngrijorat eu.

— Nu trebuie decât să ajung la asfalt.

Nu-mi plăcea ideea că trebuie să plece. Am tras pe mine două polare și o căciulă. Aveam amândoi pelerine de ploaie galbene, impermeabile, și arătam ca niște

pitici. L-am condus până la drum și, să fiu sinceră, aș fi mers bucuroasă cu el până unde începea asfaltul. Pe sub pelerina de ploaie avea o geacă prăpădită, care atârna pe el ca pe un cuier, iar bocancii, chiar dacă îi puseseam pe calorifer, nu se uscaseră de tot. Dar nu m-a lăsat să merg cu el. Ne-am luat rămas-bun pe drum și mă îndreptam deja spre casă, când a strigat după mine.

Mi-a arătat cu mâna în direcția Defileului. Ceva strălucea slab acolo. Ciudat.

M-am întors.

— Ce-ar putea fi? a întrebat.

Am dat din umeri.

— Poate umblă cineva pe acolo cu o lanternă.

— Vino, hai să verificăm.

M-a luat de mână și m-a tras după el, ca un mic cercetaș care a dat de urma unui secret.

— Acum, Noaptea? Las-o baltă, e atâta zloată peste tot, am strigat, mirată de îndărătnicia lui. Poate Sperietoare și-a pierdut lanterna și acum zace acolo pe undeva și strălucește.

— Nu e lumina unei lanterne, a spus Visătorul și a pornit spre Defileu.

Am încercat să îl opresc. L-am prins de mână, dar am rămas numai cu mânușa lui.

— Dionizy, nu! Hai să nu mergem acolo. Te rog.

Mergea ca fermecat, fără să reacționeze.

— Eu rămân, am încercat să-l șantajez.

— Bine, întoarce-te acasă, mă duc singur. Poate s-a întâmplat ceva. Întoarce-te acasă.

— Dionizy! am țipat în ciudată.

Nu mi-a răspuns.

Așa că am început să merg în urma lui, luminând drumul cu lanterna, care decupa în întuneric pete de lumină incoloră. Norii erau atât de joși, că te puteai agăța de ei, lăsându-te purtat departe, spre sud, spre țările calde. Ajuns acolo, ți-ai fi putut da drumul să cazi în crângurile de măslini sau măcar în podgoriile din Moravia, unde se face vinul acela verzui și delicios. Deocamdată însă picioarele ni se înfundau în mîzga de pe jos, iar ploaia încerca să ne pătrundă pe sub glugă pentru a ne biciui obraji.

Apoi am văzut.

În Defileu stătea o mașină mare, de teren. Portierele erau deschise și de aceea înăuntru strălucea slab lumina. Am rămas câțiva metri mai în spate: mi-era teamă să mă apropii, simțeam că, de frică și de nervi, o să mă apuce plînsul, ca pe un copil. Visătorul a luat lanterna de la mine și s-a apropiat încet de mașină. A luminat cu ea interiorul. Mașina era goală. Pe canapeaua din spate se

aflau o servietă neagră și niște plase, probabil pline de cumpărături.

— Știi ceva? a spus Visătorul cu o voce șoptită, lungind silabele. Cunosc mașina asta. E Toyota Comandantului.

Acum mătura cu lanterna împrejurimile mașinii. Toyota se afla în locul unde drumul o cotea spre stânga. Pe partea dreaptă creșteau tufișuri. În anii ocupației germane pe locul acela fuseseră o casă și o moară de vânt. Acum nu mai erau decât niște ruine pe care crescuseră tufe și un nuc mare, în care toamna se adunau Veverițele din toată regiunea.

— Uite, am spus, uită-te la zăpadă!

Lumina lanternei a scos la iveală niște urme ciudate – o mulțime de puncte rotunde de mărimea unei monede. Erau peste tot – în jurul mașinii și pe drum. Și se mai vedeau și urme de bocanci bărbătești cu tălpile canelate. Erau foarte vizibile, deoarece zăpada se topea și apa murdară se infiltra în fiecare adâncitură.

— Astea sunt urme de copite, am spus, așezându-mă pe vine și uitându-mă cu atenție la micile urme rotunde. Sunt urme de Căprioare. Le vezi?

Însă Visătorul se uita în altă parte, acolo unde zăpada care începea să se topească era bătătorită, călcată în picioare. Lumina lanternei a alunecat încet mai departe,

spre tufișuri, și după o clipă l-am auzit gemând. Stătea aplecat deasupra gurii unui puț vechi, ascuns în tufișurile de la marginea drumului.

— O, Doamne Dumnezeu, o, Doamne Dumnezeu, o, Doamne Dumnezeu..., repeta el mecanic, fapt care pe mine m-a debusolat și mai tare.

Era clar că nici un dumnezeu nu avea să vină și să facă ordine aici.

— Dumnezeu, e cineva aici! a gemut.

M-a luat cu călduri. M-am apropiat de el și i-am smuls lanterna din mâini. Am luminat gura fântânii și am văzut o imagine macabră.

În puțul nu prea adânc zăcea un corp contorsionat, cu capul în jos. De după umăr se vedea o bucată de față îngrozitoare, plină de sânge, cu ochii deschiși. Din fântână ieșeau niște bocanci solizi, cu tălpi groase. Fântâna aceea era înfundată de ani de zile și nu era prea mare, i se vedea fundul. Cândva o acoperisem eu însămi cu crengi, pentru ca Oile Dentistului să nu cadă în ea.

Visătorul s-a lăsat pe vine și a atins neputincios bocancii aceia, mângâindu-le pielea.

— Nu-l atinge, am șoptit.

Inima îmi bătea să-mi sară din piept. Mi se părea că în orice moment capul acela însângerat se va răsuci spre noi, că de sub firișoarele de sânge închegat o să

strălucească albul ochilor, că gura o să i se miște pentru a rosti un cuvânt, iar pe urmă corpul acela răsucit o să iasă din fântână, revenind la viață enervat, iritat de propria-i moarte, și o să mă înșface de gât.

— Poate că încă trăiește, a spus Visătorul cu o voce jalnică.

Mă rugam să nu mai trăiască.

Stăteam amândoi acolo, înghețați și îngroziți. Visătorul tremura de parcă avea frisoane. Mă temeam pentru el. Îi clănțăneau dinții. Ne-am luat în brațe și Visătorul a început să plângă.

Apa curgea în râuri din cer, se prelingea pe pământ, aveai impresia că pământul e un burete uriaș, îmbibat cu apă rece.

— O să facem pneumonie, hohotea Visătorul.

— Hai să plecăm de-aici. Mergem la Sperietoare, el o să știe ce e de făcut. Hai să plecăm de-aici. Hai să nu mai stăm aici, am propus eu.

Am pornit înapoi spre casă, pe jumătate îmbrățișați, ca niște soldați răniți. Simțeam cum îmi arde capul de la vârtejul gândurilor neliniștitoare, aproape le vedeam evaporându-se în ploaie, preschimbându-se într-un ghem și alăturându-se norilor negri de pe cer. În timp ce mergeam, alunecând pe pământul destelenit, mi se îmbulzeau în gură cuvinte pe care ardeam să le

împărtășesc cu Visătorul. Doream să le rostesc cu voce tare, dar deocamdată nu reușeam să le scot din mine. Îmi scăpau. Nu știam cum să încep.

— Dumnezeule, Dumnezeule Mare, hohotea Visătorul. Era Comandantul, i-am văzut fața. El era.

Țineam foarte mult la Visătorul și nu voiam să mă considere nebună. Nu și el. Când am ajuns la casa lui Sperietoare, mi-am luat inima-n dinți și am hotărât să fac pasul decisiv și să-i spun ce cred despre toate astea.

— Dionizy, am zis. Animalele se răzbună pe oameni.

Visătorul crede tot ce-i spun, dar de data asta nu mă băga deloc în seamă.

— Nu e chiar așa de incredibil, am continuat. Animalele sunt puternice și înțelepte. Nici măcar nu știm cât sunt de inteligente. Cândva Animalele erau chemate la judecată, ba unele chiar erau condamnate.

— Ce tot spui? Ce tot spui? bâiguia el agitat.

— Am citit undeva despre niște Șobolani care au fost dați în judecată pentru că făcuseră multe stricăciuni. Procesul era mereu amânat din cauză că Căobolanii nu se înfățișau la tribunal. În cele din urmă li s-a oferit un avocat din oficiu.

— Dumnezeule, ce tot spui?

— Asta s-a întâmplat în Franța, în secolul al XVI-lea, pare-mi-se, am continuat. Nu știu cum s-a sfârșit procesul și nici dacă au fost condamnați.

S-a oprit brusc, m-a prins zdravăn de braț și m-a scuturat.

— Ești în stare de șoc. Ce tot îndrugi?

Știam bine ce spun. Am hotărât să verific lucrul ăsta într-o bună zi dacă o să am ocazia.

Sperietoare a apărut de după gard cu lămpița pe frunte. În lumina aceea fața lui arăta cadaverică și ireală.

— Ce s-a întâmplat? De ce umblați noaptea? a întrebat pe un ton de paznic.

— Acolo... lângă mașină... Comandantul a murit, a spus Visătorul, clănțănind din dinți și arătând cu mâna în spatele său.

Sperietoare a deschis gura, dar buzele i se mișcau fără să scoată vreun sunet. Începusem să cred că își pierduse cu adevărat vocea, dar după un lung răstimp a spus:

— Chiar azi i-am văzut mașina. Era de așteptat. Conducea băut. Ați sunat la Poliție?

— Trebuie? am întrebat, gândindu-mă cum tremura Visătorul.

— Doar ați găsit corpul. Sunteți martori.

S-a dus după telefon și peste o clipă l-am auzit cum anunță decesul cu o voce liniștită.

— Eu acolo nu mă mai întorc, am spus și știam că nici Visătorul n-avea s-o facă.

— Zace în puț. Cu picioarele în sus. Cu capul în jos. Plin de sânge. Pretutindeni sunt urme. Mititele, parcă ar fi copite de căprioară, bâiguia Visătorul.

— O să fie vâlvă mare, că doar e polițist, a spus sec Sperietoare. Sper că nu ați călcat peste urme. Cred c-ați văzut și voi filme polițiste, nu-i așa?

Am intrat în bucătăria lui caldă și luminoasă, în timp ce Sperietoare a rămas în fața casei ca să aștepte Poliția. Nu am mai vorbit. Stăteam pe scaune neclintiți, ca niște manechine de ceară. Gândurile mele goneau la fel ca norii aceia grei de ploaie.

Polițiștii au venit o oră mai târziu cu un jeep. Ultimul a coborât din mașină Palton Negru.

— O, bună! Eram sigur că te găsesc aici, tată, a spus sarcastic și bietul Sperietoare s-a fâstâcit de tot.

Palton Negru ne-a salutat, strângându-ne mâna ostășește, ca și cum am fi fost niște cercetași, iar el, liderul nostru. Ca și cum făcuserăm un act de bravură și acum ne felicita. Doar la Visătorul s-a uitat suspicios.

— Noi cred că ne cunoaștem...?

— Da, da, lucrez la secție. Cred că mai degrabă din vedere.

— E prietenul meu. Mă vizitează vinerea, deoarece traducem împreună din Blake, m-am grăbit eu să îl lămuresc.

S-a uitat la mine acru și ne-a rugat politicos să urcăm cu el în mașină. Când am ajuns la Defileu, polițiștii îngrădiseră deja locul din jurul puțului cu bandă din plastic și aprinseseră reflectoarele. Ploua și, în lumina reflectoarelor, picăturile se preschimbau în fire lungi, argintii, asemenea betelii din bradul de Crăciun.

Am pierdut toată dimineața la comisariat – toți trei, cu toate că Sperietoare n-avea nici o vină. Era speriat și mă simțeam foarte vinovată că îl implicasem și pe el în povestea asta.

Am fost interogați de parcă îl omorâserăm pe Comandant cu mâna noastră. Din fericire, aveau la secție un automat de cafea extraordinar, care făcea și ciocolată caldă. Era delicioasă și parcă m-a pus iar pe picioare, cu toate că, din cauza Beteșugurilor mele, ar fi trebuit să fiu ceva mai atentă.

Când ne-au adus înapoi acasă, era trecut bine de amiază. Soba se stinsese, așa că m-am chinuit destul de mult să aprind din nou focul.

Am adormit pe canapea. Îmbrăcată. Fără să mă spăl pe dinți. Am dormit buștean, iar spre dimineață, când afară întunericul era încă în putere, am auzit brusc un zgomot straniu și mi s-a părut că boilerul de la subsol nu mai funcționează, pentru că nu-i auzeam susurul domol. Am pus repede ceva pe mine și am coborât în pivniță. Am deschis ușa de la sala boilerului.

Și am găsit-o acolo pe Mama, într-o rochie de vară înflorată, cu poșeta pe umăr. Era îngrijorată și dezorientată.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Mamă, ce cauți aici? am strigat uluită.

Gura i s-a rotunjit de parcă ar fi vrut să îmi răspundă, iar buzele i s-au mișcat o clipă fără să scoată un cuvânt. Apoi a renunțat. Ochii ei cercetau neliniștiți pereții și tavanul sălii boilerului. Nu știa unde se află. A vrut iarăși să zică ceva și iarăși a renunțat.

— Mamă, am șoptit și am vrut să îi prind privirea, care mă ocolea.

Eram supărată pe ea, pentru că murise de mult. Nu așa se comportă mamele care au murit.

— De unde ai apărut aici? ă,sta nu e un loc potrivit pentru tine, am început eu să îi fac reproșuri, dar m-a cuprins o jale mare.

Ea m-a privit înspăimântată și apoi a început să scruteze pereții, complet buimăcită.

Am înțeles că eu o convocasem aici de undeva, în pofida dorinței ei. Am înțeles că era vina mea.

— Pleacă de aici, Mamă, am spus cu blândețe.

Dar ea nu mă asculta, poate că nici nu mă auzea. Privirea ei nu dorea deloc să se oprească asupra mea. Enervată, am trântit ușa sălii boilerului și acum stăteam de partea cealaltă, trăgând cu urechea. Am auzit doar un foșnet, niște pârâituri ce aduceau cu ronțăitul unui Țoarece.

M-am întors pe canapea. Dimineața, imediat ce m-am trezit, mi-am adus aminte tot.

6. Banalități și trivialități

*„O
căprio
ară
care
rătăce
ște
prin
pădure
Aduce
nelinișt*

*e
sufletu
lui
omene
sc.”*

Cred că Sperietoare era făcut să trăiască în solitudine, la fel ca mine, însă singurătățile noastre nu puteau fi deloc unite. După cele două evenimente dramatice, lucrurile au revenit la cursul lor firesc. Venea primăvara, așa că Sperietoare s-a aruncat plin de avânt în treburile gospodăriei și, în liniștea atelierului său, își pregătea, fără îndoială, arsenalul de Unelte – ca, de exemplu, ferăstrăul electric, mașina de tuns copacii și, cea mai detestată de mine, mașina de tuns iarba – cu care avea să-mi facă viața amară în timpul verii.

Uneori, în timpul inspecțiilor mele ritualice zilnice, îi vedeam silueta zveltă și ușor încovoiată, dar întotdeauna de departe. O dată chiar i-am făcut semn cu mâna de pe deal, dar nu mi-a răspuns. Poate că nu m-a văzut.

La începutul lunii martie am avut un alt Atac, unul foarte supărător, și m-am gândit să-l sun pe Sperietoare sau să mă târăsc până la el și să-i bat la ușă. Mi se stinsese soba și nici măcar nu aveam putere să cobor până la sala boilerului. Nu-mi făcea niciodată plăcere să

cobor la subsol, unde erau boilerul și centrala. De data asta mi-am promis că o să le spun clienților mei la vară, când aveau să se întoarcă la casele lor, că nu le mai pot supraveghea proprietățile în anul următor. Și că, foarte probabil, acesta este și la mine ultimul an când voi locui aici. Odată cu venirea iernii, era foarte posibil să fiu nevoită să mă întorc la micul meu apartament de pe Strada Penitenciarului din Wrocław, chiar lângă universitate, de unde puteam urmări ore în șir cum Odra își împinge apele spre nord cu o încăpățănare hipnotică.

Din fericire, Visătorul venea pe la mine regulat și făcea focul în soba veche. Aducea cu roaba lemne din șopron, numai că erau impregnate de umezeala de martie și de aceea scoteau mult fum, dând în schimb puțină căldură. Dintr-un borcan de castraveți murați și resturi de legume reușea să facă o supă delicioasă.

Câteva zile am stat în pat, răpusă de rebeliunile trupului meu. Am suportat cu stoicism cârceii din picioare și senzația insuportabilă de foc interior. Urinam cu sânge și vă asigur că o toaletă plină de lichid roșu face o impresie teribilă. Am tras obloanele la ferestre, pentru că nu mai suportam lumina orbitoare de martie care se reflecta în zăpadă. Durerea îmi sfredelea creierul.

Am o Teorie despre asta. În urma unei erori fatale, conexiunea dintre creierul mic și creierul mare este deficientă și inadecvată. Probabil că aceasta este cea mai mare eroare a programului nostru uman. Cineva ne-a creat greșit. Și din cauza asta ar trebui ca prototipul să fie modificat. Dacă cerebelul și creierul mare s-ar uni simbiotic, am avea o cunoaștere deplină a anatomiei umane și a proceselor care se petrec înăuntrul corpului nostru. O, am spune atunci, ne-a scăzut nivelul potasiului din sânge. A treia vertebră cervicală e tensionată. Astăzi avem tensiune periferică scăzută, e indicat să facem mișcare, iar după ouăle cu maioneză de ieri nivelul colesterolului a fost depășit, așa că trebuie să fim atenți ce mâncăm.

Avem corpul pe care îl avem, un bagaj supărător, nu știm cu adevărat nimic despre el și trebuie să recurgem la tot soiul de Instrumente pentru a afla despre niște procese cât se poate de naturale. Mi se pare scandalos că la ultima vizită doctorul mi-a cerut să fac o gastroscopie când a dorit să verifice ce se petrece în stomacul meu. Mi-a băgat pe gât un tub gros și, cu ajutorul camerei video de la capătul lui, a putut vedea interiorul stomacului meu. Singurul mijloc grosolan și primitiv care ne-a fost pus la dispoziție pentru a ne consola este durerea. Îngerii, dacă există, se prăpădesc

de răs din cauza noastră. Să primești un corp și să nu știi nimic despre el. Fără instrucțiuni de folosire.

Din păcate, greșeala asta, la fel ca toate celelalte, a fost comisă chiar de la început.

Din fericire, programul meu de somn a fost dat iarăși peste cap: adormeam spre dimineață și mă trezeam după-amiaza. Era ca un scut de apărare natural de lumina zilei, de ziuă în general și de toate câte trebuia să le fac în timpul zilei. Mă trezeam – sau poate că totul se întâmpla în vis –, auzeam adeseori pașii Fetelor mele pe trepte, tropăitul lor mărunț, și mi se părea că toate câte se întâmplaseră în ultima vreme nu fuseseră decât o halucinație chinuitoare, provocată de febră. Erau niște momente frumoase.

În clipele mele de somnolență mă mai gândeam și la Cehia. În vis îmi apărea granița, iar dincolo de ea, țara aceea frumoasă, delicată. Acolo totul e scăldat în lumina aurie a Soarelui. Câmpurile respiră pașnic la poalele Munților Masă, care probabil că au fost creați numai pentru a încânta cu frumusețea lor. Drumurile sunt drepte, pâraurile curate, în ocoalele de lângă gospodării pasc Cerbi Lopătari și Mufloni, iepurașii zburdă în lanurile de grâne fără să se teamă de combinele prevăzute cu clopoței de avertisment, care îi atenționează din vreme. Oamenii nu se grăbesc și nu se iau la întrecere între ei în

tot ce fac. Nu aleargă după cai verzi pe pereți. Le place să fie cine sunt și le place ce au.

Visătorul mi-a povestit de curând că a găsit într-o mică librărie din Năchod, în Cehia, o ediție interesantă a operelor lui Blake și de atunci ne imaginăm că oamenii aceia de treabă, care trăiesc pe partea cealaltă a graniței și vorbesc între ei într-o limbă unduioasă și inocentă, seara, după serviciu, aprind focul în sobe și citesc din Blake. Și Blake însuși, dacă ar mai fi trăit, la vederea unor asemenea ținuturi, ar fi spus că mai există locuri în Univers unde nu s-a produs Căderea, unde lumea nu s-a răsturnat cu susul în jos, ci a rămas o Grădină a Raiului. Aici Omul nu se ghidează după regulile stupide și rigide ale intelectului, ci judecă altfel – cu inima și intuiția. Oamenii nu aruncă vorbe goale în vânt și nu fac paradă de cunoștințele lor, ci creează cu imaginația lucruri extraordinare. Statul nu le pune zilnic bețe în roate cetățenilor săi, nu e opresiv, ci îi ajută să își împlinească visele și speranțele. Iar Omul nu este doar o rotiță în sistem, un figurant, ci o Ființă liberă. Asta îmi închipuiam și în felul acesta boala mea devenea mai suportabilă.

Uneori îmi trece prin minte că numai un om bolnav este cu adevărat sănătos.

În prima zi când m-am simțit mai bine, am pus ceva pe mine la repezeală și, mânată de sentimentul datoriei, am pornit să-mi fac turul. Eram slăbită asemenea colților de cartofi care încolțeau la mine în beci pe întuneric.

Am constatat că zăpada care se topea rupsese jgheabul de pe casa Scriitoarei și acum apa se scurgea direct pe peretele de lemn. Mucegai garantat. Am sunat-o, dar bineînțeles că nu am găsit-o acasă – poate că nici măcar nu era în țară. Asta însemna că trebuia să mă descurc singură cu jgheabul.

E un mare mister cum fiecare nouă provocare trezește în noi adevărate forțe vitale. M-am simțit instantaneu mai bine, numai în piciorul stâng mă mai săgeta încă durerea, asemenea unui curent electric, așa că îl țineam țeapăn, ca și cum ar fi fost o proteză. Apoi, când a trebuit să car scara, am încetat cu desăvârșire să-mi mai bag în seamă Beteșugurile. Am uitat de durere.

Am stat vreo oră pe scară, cu mâinile ridicate, încercând fără succes să prind iar jgheabul în cârligele semicirculare. Dar unul dintre ele se rupsese și cu siguranță zăcea undeva pe jos, ascuns adânc în zăpada din fața casei. Aș fi putut să îl aștept pe Visător, care trebuia să vină pe seară cu un nou catren și cumpărăturile, însă Visătorul e delicat, are mâini mici, de copil, și, ce să mai lungim vorba, nu e nici foarte

descurcăreț. Spun asta cu toată dragostea. Nu este un defect. Eram de părere că există atâtea calități și Caracteristici pe lume, încât fiecare poate fi înzestrat din belșug cu ele.

Și m-am uitat de la înălțimea scării la schimbările produse de dezgheț în Platou. Pe ici, pe colo, mai ales pe versanții de la sud și est, se vedeau pete negre – acolo iarna își retrăgea armata, dar continua să opună rezistență pe răzoare și la marginea pădurii. Defileul era în întregime alb. De ce pământul arat era mai cald decât pământul acoperit de iarbă? De ce în pădure zăpada se topește mai repede? De ce lângă trunchiurile copacilor se formează amprente rotunde în zăpadă? Oare copacii sunt calzi?

I-am pus toate aceste întrebări lui Sperietoare. M-am dus la el să îl rog să mă ajute cu jghebul Scriitoarei. S-a uitat la mine uluit, fără să spună nimic. Cât îl așteptam, m-am uitat la diploma de onoare primită la concursul de strângere a bureților, organizat anual de Asociația Ciupercarilor „Mânătarca”.

— Nu știam că ești atât de bun la culesul ciupercilor.

A zâmbit morocănos și, în stilul lui, nu mi-a răspuns.

Ne-am dus împreună la atelierul lui, care semăna cu o clinică de chirurgie – interiorul era plin de sertare și rafturi pe care erau etalate tot soiul de Unelte, special

concepute pentru efectuarea unei sarcini anume. A scormonit îndelung într-o cutie și în cele din urmă a scos la iveală o bucată de sârmă de aluminiu plată, răsucită într-un cerc care nu se închidea complet.

— Inel de fixare, a spus.

Vorbind alene, pronunțând cuvânt după cuvânt, de parcă s-ar fi luptat cu paralizia progresivă a limbii, mi-a destăinuit că nu a mai schimbat o vorbă cu nimeni în cursul ultimelor săptămâni și că e limpede că abilitatea lui de a articula cuvinte regresează. În cele din urmă, dregându-și vocea, mi-a mai spus că Talpă Mare murise din cauză că se înecase cu un os. În urma autopsiei, s-a constatat că fusese un accident nefericit. Știa asta de la fiul său.

Am râs.

— Am crezut că Poliția e capabilă de descoperiri mai interesante. Că s-a sufocat cu un os se vedea cu ochiul liber...

— Nimic nu se vede cu ochiul liber, a spus el foarte abrupt, așa cum îi stătea în caracter, iar cuvintele lui mi-au rămas întipărite în minte.

— Tu știi ce cred eu despre asta, nu-i așa?

— Ce?

— Ți-aduci aminte de căprioarele acelea pe care le-am văzut lângă casa lui când ne duceam la el? Ele l-au ucis.

Tăcea, uitându-se foarte concentrat la inelul din mână.

— Cum?

— Cum, necum. Nu știu exact. Poate că pur și simplu l-au speriat în timp ce le devora surata ca un barbar.

— Vrei să spui că e vorba despre o reglare de conturi? O conspirație a căprioarelor?

N-am mai zis nimic câteva clipe. Cred că Sperietoare are nevoie de mult timp ca să-și adune gândurile și apoi să le digere. Ar trebui să consume mai multă sare. După cum am spus, sarea te ajută să gândești mai rapid. La fel de alene și-a pus cojocul și galoșii.

Cum mergeam prin zăpada topită, l-am întrebat:

— Ți Comandantul din puț?

— Ce anume vrei să știi? Cauza decesului? Nu știu. Nu mi-a spus.

Se referea, bineînțeles, la Palton Negru.

— Nu, nu, eu știu care a fost cauza morții.

— Care? a întrebat de parcă oricum nu-l interesa.

Așa că nu am răspuns imediat, am așteptat să traversăm podețul spre casa Scriitoarei.

— Aceași.

- Adică s-a înecat cu un os?
- Nu fi răutăcios. Căprioarele l-au omorât.
- Lîine scara, a spus el în loc de răspuns.

A urcat treptele și a meșterit la jgheab în timp ce eu îmi prezentam Teoria. Aveam chiar și un martor – pe Visătorul. Eu și Visătorul ajunseserăm primii la locul crimei și văzuserăm ceea ce Poliția nu a mai avut cum să vadă, pentru că la ora când au descins era deja întuneric și totul băltea. Zăpada se topea văzând cu ochii, ștergând esențialul – urmele acelea stranii din jurul fântânii, sute de urme – dacă nu și mai multe – mărunte, circulare, de parcă o turmă întreagă de Căprioare ar fi încercuit Omul.

Sperietoare mă asculta însă în tăcere, de data asta pentru că ținea în gură șuruburile. Așa că am continuat. În opinia mea, lucrurile s-au întîmplat astfel: Comandantul mergea cu mașina și, din cine știe ce motiv, s-a oprit. Poate o Căprioară, una din criminale, s-a prefăcut că e bolnavă, iar el s-a bucurat că a găsit un vânat. Și când a ieșit din mașină, Animalele l-au încercuit și au început să-l împingă spre fântână...

— Avea o rană la cap, a spus Sperietoare de sus după ce a strâns și ultimul șurub.

- Da, din cauză că s-a lovit în cădere.

— Gata, a spus după un moment de tăcere, începând să coboare.

Într-adevăr, jgheabul stătea prins în inelul de aluminiu. Cel vechi avea să fie găsit cu siguranță peste vreo lună, după ce se topea toată zăpada.

— Încearcă să nu mai spui nimănui teoria asta. E improbabil să fi fost așa și îți poate dăuna, a spus Sperietoare și s-a îndreptat pur și simplu spre casă, fără să îmi arunce vreo privire.

M-am gândit că și el mă consideră nebună, la fel ca toți ceilalți, și mi-a părut tare rău.

Dar asta nu era problema mea. Stă scris în Blake: „Prietenia Adevărată înseamnă Divergență de păreri”.

* * *

Am fost convocată pentru o nouă depoziție printr-o scrisoare recomandată, pe care mi-a adus-o Poștașul. Deoarece trebuise să bată atâta drum din orașel până în Platou, era supărat pe mine și nu s-a sfiit să mi-o arate.

— Ar trebui să li se interzică oamenilor să locuiască atât de departe, a spus imediat ce a intrat. La ce vă folosește că v-ați ascuns așa de lume? Oricum vi se dă de urmă.

În glasul lui se simțea o satisfacție malițioasă.

— Semnați aici, vă rog, o recomandată de la Procuratură.

Nu se numărase niciodată printre prietenii Fetelor mele. Întotdeauna îi dădeau clar de înțeles că nu îl agreează.

— Ei, și cum e viața în turnul de fildeș, deasupra capetelor oamenilor de rând și cu nasul printre stele? a întrebat.

Asta detest cel mai mult la oameni – ironia flegmatică. Este o atitudine foarte lașă: poți să iei totul peste picior, să umilești, să nu te implici niciodată în nimic, să nu te atașezi niciodată de nimic. Să fii ca un impotent care nu va cunoaște niciodată plăcerea, dar va face tot ce îi stă în putință să o facă detestabilă în ochii celorlalți. Ironia flegmatică este arma principală a lui Urizen. Arma neputinței. În plus, ironicii au întotdeauna o anumită viziune asupra lumii, pe care o afișează triumfal, cu toate că, dacă începi să îi iei la bani mărunți și să îi descoși, se dovedește că viziunea asta e formată numai din banalități și trivialități. Eu nu aș îndrăzni niciodată să fac pe cineva prost așa, pur și simplu, și nu am vrut să-l condamnez pe Poștaș de la bun început. L-am invitat să ia loc și i-am făcut o cafea exact așa cum le place Poștașilor cafeaua – tare, naturală, infuzată direct în pahar. L-am servit și cu turtă dulce, care îmi rămăsese

de la sărbători. Speram că mai era bună și că nu o să-și rupă dinții în ea.

Și-a scos haina și a luat loc la masă.

— În ultima vreme am înmânat multe asemenea citații și cred că toate au legătură cu moartea Comandantului, a spus.

Eram foarte curioasă să aflu pe cine mai convocase Procuratura, dar nu am lăsat să se vadă asta. Poștașul aștepta întrebarea mea, care nu mai venea. Se foia pe scaun, sorbăcându-și cafeaua. Eu totuși știam să fac față tăcerii.

— De exemplu, am dus asemenea citații tuturor colegilor lui, a spus în cele din urmă.

— Ah, da? am răspuns eu indiferentă.

— Pe toți îi interesează numai banii, a început târăgănat, șovăitor, dar se vedea că începe să-și dea drumul și n-avea să termine curând. Au dat din coate ca să ajungă la putere. De unde au asemenea mașini și case? De pildă, Mațe. Credeți că a strâns atâta avere de pe urma abatorului? și-a tras el sugestiv în jos pleoapa inferioară, dezgolindu-și albul ochiului. Sau de pe urma vulpilor? Totul este doar un paravan, doamnă Duszejko.

Am tăcut amândoi o vreme.

— Se spune că formau o clică. Cineva trebuie să-l fi ajutat să ajungă în puțul ăla, sunt sigur, a mai adăugat Poștașul cu multă satisfacție.

Nevoia lui de a-i vorbi de rău pe semenii săi era atât de mare, că nici măcar nu era nevoie să-l trag de limbă.

— Toată lumea știe că jucau pocher pe bani mulți. Iar restaurantul ăla nou al lui, Casablanca, e un bordel și el făcea trafic de persoane.

M-am gândit că deja exagerează.

— Se pare că făceau contrabandă cu automobile de lux furate din străinătate. Mi-a spus cineva – nu spun cine – că a văzut dimineața, foarte devreme, un BMW superb care mergea pe drumuri de țară. De unde venea? a întrebat retoric, așteptându-se cu siguranță să cad din picioare de uimire la auzul acestor revelații.

Cu siguranță multe din cele ce le spunea erau simple scorneli.

— Luau șpăgi uriașe. Altfel de unde ar fi putut să aibă asemenea mașini cum avea Comandantul? Din leafa de polițist? O să-mi spuneți că puterea i se urcă omului la cap și ați avea dreptate. Omul își pierde orice urmă de decență. Au vândut Polonia noastră pe doi bani. Îl cunoșteam pe Comandant de ani de zile. Cândva nu era decât un milițian de duzină, s-a angajat la Miliție ca să nu ajungă la fabrica de sticlă, la fel ca alții. Acum vreo

douăzeci de ani am bătut mingea împreună. Iar acum se prefăcea că nu mă mai cunoaște. Cum se despart drumurile oamenilor în viață... Eu – un poștaş obișnuit, el – mare șef. Eu – Cinquecento, el – jeep Cherokee.

— Toyota, am spus. Toyota Land Cruiser.

Poștaşul a oftat din greu și, brusc, mi-a părut rău de el, fiindcă, neîndoielnic, făcuse cândva parte la rândul său dintre oamenii inocenți, dar acum fierea îi inunda inima în cantități uriașe. Probabil că nici lui nu-i era ușor. Și cu siguranță era așa malițios din cauza greutăților vieții.

— Dumnezeu l-a creat pe Om Fericit și Bogat. Dar viclenia i-a făcut pe cei inocenți niște sărmani, l-am citat pe Blake din memorie.

De altfel, asta este și părerea mea.

Numai cuvântul „Dumnezeu” îl pun între ghilimele.

* * *

Când Visătorul a venit în după-amiaza aceea, era răcit. Lucram acum la „The Mental Traveller” și chiar de la bun început s-a iscat între noi o polemică legată de felul cum ar trebui să traducem cuvântul *mental*: ca „intelectual” sau mai degrabă ca „spiritual”. Strănutând, Visătorul citea:

*I travel'd thro' a Land of Men
A land of Men & Women too,
And heard & saw such dreadful things
As cold Earth wanderers never knew⁷.*

Mai întâi fiecare dintre noi a venit cu propria versiune în polonă, pe urmă le-am comparat și am încercat să reunim cele mai bune idei. Procesul semăna puțin cu un joc de logică, cu un scrabble complicat.

Am străbătut în lung și-n lat Pământul oamenilor,
Meleag al Bărbaților și al Femeilor,
Și am auzit și am văzut Lucruri atât de îngrozitoare,
Încât nimeni nu se încumetă să le dea glas.

Sau:

Am cutreierat Pământul Oamenilor,
Înținut al Bărbaților și al Femeilor.
Am văzut și-am auzit Lucruri atât de strașnice
Pe care nu le-a mai cunoscut nici un Om până la
mine.

⁷ Fragment din poezia „The Mental Traveller” („Călător cu mintea”) a lui William Blake.

Sau:

Bătut-am Pământul de la un capăt la altul,
Cutreierat-am Ținutul Bărbaților și al Femeilor,
Văzut-am și auzit-am Lucruri de-a dreptul teribile,
Pe care nu le-a mai cunoscut nici un Om până la
mine.

— De ce insistăm să păstrăm „Femeilor” la sfârșit?
am întrebat. Dar dacă am spune: „al Bărbaților și
Femeilor Ținut”? Atunci am căuta o rimă pentru
„Ținut”. De exemplu, „bătut”, „străbătut”.

Visătorul tăcea, rozându-și unghiile, și în cele din
urmă a propus triumfător:

Bătut-am ale omului ținuturi,
ținuturi cu bărbați și cu femei,
Și mi-a fost dat să văd cumplite lucruri,
Pe care nimeni nu pune temeii.

Nu eram foarte convinsă, dar am dat bice și până la
zece seara am terminat toată poezia. Apoi am mâncat
rădăcini de pătrunjel la cuptor, stropite cu ulei de
măslina. Și orez cu mere și scorțișoară.

După o cină atât de minunată, în loc să aprofundăm subtilitățile poeziei, am revenit parcă involuntar la cazul Comandantului. Visătorul era la curent cu ceea ce știa Poliția. Doar avea acces la întreaga lor rețea. Bineînțeles, nu știa chiar totul. Ancheta în cazul morții Comandantului era condusă de o autoritate superioară. În plus, Visătorul era obligat să păstreze secretul profesional, dar nu și față de mine. Ce puteam eu face cu un mare secret care mi-ar fi fost încredințat? Nici măcar nu știam să bârfesc. De aceea de obicei îmi spunea multe.

De exemplu, se știa deja că murise din cauza unei leziuni la cap, cel mai probabil rezultat al căderii în puțului pe jumătate înfundat. Au constatat și că era sub influența alcoolului, fapt care ar fi trebuit să-i mai amortizeze căderea, căci oamenii beți sunt mai maleabili. Totodată, lovitura de la cap era prea puternică pentru a fi fost provocată doar de căderea în puț. Ar fi trebuit să cadă de la o înălțime de câteva zeci de metri. Dar nu s-au găsit alte explicații plauzibile. Se lovise la tâmplă. Lipsea Obiectul contondent. Lipseau indiciile. La fața locului găsiseră doar câteva gunoaie – ambalaje de praline, pungi de plastic, cutii vechi, un prezervativ folosit. Vremea era execrabilă, iar echipa specială a ajuns destul de târziu la fața locului. Bătea un vânt

puternic, ploua și zăpada se topea foarte repede. Noi ne aminteam foarte bine Noaptea aceea. Poliția a fotografiat urmele acelea stranii de pe sol, pe care eu eram în continuare convinsă că le lăsaseră copitele Căprioarelor. Dar Poliția nu știa sigur dacă urmele acelea nu fuseseră acolo de mai devreme și dacă aveau vreo legătură cu moartea Comandantului. Condițiile meteorologice nu permiteau emiterea unei concluzii sigure. Nici urmele de bocanci nu erau foarte clare.

O descoperire senzațională a fost totuși faptul că în clipa morții Comandantul avea asupra lui suma de douăzeci de mii de zloți, într-un plic cenușiu ascuns sub centura pantalonilor. Banii erau aranjați uniform în două teancuri prinse cu elastic. Acest lucru i-a pus cel mai tare pe gânduri pe anchetatori. De ce asasinul nu a luat banii? Nu știa de existența lor? Dar dacă cel care i-a dat banii a fost asasinul însuși? Și pentru ce? Într-o infracțiune, când nu știi despre ce este vorba, cu siguranță este vorba despre bani. Așa se spune, dar eu consider că este o simplificare absurdă.

Exista și ipoteza unei morți accidentale, o versiune destul de cusută cu ață albă. Poate tocmai căuta un loc unde să ascundă banii și, fiind beat, a căzut în fântână și a murit.

Totuși Visătorul se încăpățâna să susțină că fusese omorât.

— Îmi spune asta intuiția. Noi am ajuns acolo primii. Îți aduci aminte că în aer mirosea a crimă?

Și eu avusesem atunci aceeași impresie.

7. Discurs adresat unui Pudel

*„Calul
bătut
cu
cravaș
a când
e
îngloda
t în
noroi
Caută
ajutor
la Cer,
cere
sânge
de
om.”*

Poliția ne-a mai tracasat de câteva ori. Ne prezentam fără să crâcnim la interogatorii și, cu această ocazie, mai

rezolvam în oraș diverse treburi – am cumpărat semințe, am depus o cerere de subvenționare din fondurile Uniunii Europene, ba chiar ne-am dus o dată la cinema. De fiecare dată am mers împreună, chiar dacă era convocat doar unul dintre noi. Sperietoare a recunoscut la Poliție că auzise în după-amiaza aceea cum mașina Comandantului trecuse pe lângă casele noastre, vuind și horcăind. A mai spus că atunci când era băut, Comandantul mergea întotdeauna pe drumurile lăturalnice, așa că nu s-a mirat că îl aude. Polițiștii care îi luau depoziția s-au simțit probabil prost auzind asta.

Din păcate, eu nu puteam confirma spusele lui Sperietoare, chiar dacă mi-aș fi dorit s-o fac.

— Eram acasă, dar nu am auzit nici o mașină și nu l-am văzut pe Comandant. Probabil puneam lemne în cuptorul din sala boilerului, iar până acolo nu răzbat zgomotele de pe drum.

Pe mine povestea asta a încetat să mă mai preocupe destul de repede, cu toate că de câteva săptămâni toată regiunea nu vorbea despre nimic altceva, emițând ipoteze tot mai fanteziste. Pur și simplu încercam să alung orice gând pe această temă – era suficientă moarte în jurul meu cât să nu țin în mod deosebit să revin obsesiv la un asemenea subiect.

M-am apucat iarăși de una dintre Cercetările mele. De data asta am pornit de la studierea atentă a programului de televiziune, alegând varianta cu cel mai mare număr de canale. Căutam legătura reciprocă dintre conținutul filmelor difuzate într-o anumită zi și configurația Planetelor. Legăturile reciproce erau foarte importante și păreau evidente. Adeseori mă întrebam dacă acolo, la televiziuni, persoana care face grila de programe nu încearcă să ne impresioneze cu vastele sale cunoștințe de astrologie. Sau poate întocmea programul fără să aibă habar de existența acestei științe potente. Se putea întâmpla la fel de bine ca aceste corelații să existe în afara noastră, iar noi să le percepem absolut neintenționat. Deocamdată îmi desfășuram cercetarea la scară redusă, limitându-mă la doar câteva titluri. Am observat, de pildă, că un anumit film cu titlul *Medium*, unul foarte emoționant și straniu, era difuzat pe post când Soarele în tranzit intra în aspect cu Pluton și cu Planetele din Scorpion. Filmul discută despre dorința de nemurire și despre felul în care putem subjuga pe cineva prin voința omenească. În film era vorba despre experiențele din pragul morții, despre frenezia sexuală și despre alte aspecte plutoniene.

Am reușit să observ similarități și în cazul filmelor din seria *Alien*, cele cu extraterestrii de pe o navă cosmică.

Aici era vorba despre relațiile subtile dintre Pluton, Neptun și Marte. De fiecare dată când Marte era în aspect simultan cu cele două Planete lente, televiziunile dădeau în reluare unul dintre filmele seriei *Alien*. Așa-i că e fascinant?

Asemenea corelații sunt uluitoare. Am suficient material empiric pentru a putea scrie o carte despre asta. Deocamdată însă m-am mulțumit să elaborez un scurt raport, pe care l-am trimis mai multor publicații. Nu cred că vreuna dintre ele o să-l publice, dar poate o să atragă atenția cuiva.

Pe la jumătatea lui martie, când deja mă simțeam în formă, am pornit într-un tur mai amplu, ceea ce înseamnă că nu m-am limitat la inspectarea caselor aflate sub tutela mea, ci m-am hotărât să fac un ocol și mai mare, să merg până la pădure, apoi peste lunci, până aproape de șosea, pe lângă râpă.

În perioada aceasta a anului lumea apare în ipostaza ei cea mai detestabilă. Zăpada mai rezistă pe alocuri în pete mari, albe, este tare și compactă, e greu să recunoști în ea puful acela frumos și nevinovat care cade în ajunul Crăciunului ca să ne facă plăcere. Acum este ca tăișul unui cuțit, ca o suprafață metalică. Pășești greu prin ea, îți încătușează picioarele. Dacă nu ai avea galoși

Înălți, ți-ar răni pulpele. Cerul este jos, plumburiu, ai impresia că îl poți atinge cu mâna dacă urci pe o colină mai înaltă.

Cum mergeam, m-am gândit că nu voi putea trăi mereu aici, în casa mea de pe Platou, îngrijindu-mă de alte case. Într-o bună zi Samurai se va strica și nu voi mai avea cum să ajung la oraș. Treptele de lemn vor putrezi, zăpada va rupe jgheburile, soba se va strica, țevile vor crăpa de la gerul din februarie. Și eu o să mă subrezesc tot mai tare. Beteșugurile mele îmi distrug trupul încet și fără milă. Genunchii mă dor tot mai mult de la an la an, iar ficatul în mod clar nu mai e bun de nimic. Că doar trăiesc deja de multă vreme. Asta îmi trecea prin cap. Poate că erau chestii patetice, dar cândva trebuia să încep să mă gândesc serios și la așa ceva.

Și atunci am observat un stol rapid și sprinten de sturzi. Sturzii sunt Păsări pe care le vezi mereu numai în stoluri. Se mișcă agil, ca un singur corp aerian mare și delicat. Am citit undeva că Sturzii se apără dacă îi atacă un Prădător, cum ar fi unul dintre Șoimii aceia indolenți care planează în văzduh asemenea unor duhuri sfinte. Stolul are o metodă de luptă destul de perfidă și de specifică, ba chiar este capabil să se răzbune: toate păsările din stol urcă fulgerător în înaltul cerului și, ca la

comandă, defechează deasupra opresorului – zeci de răhăței albi de pasăre cad pe aripile frumoase ale Șoimului, mânjindu-le, înclinându-le, în vreme ce acidul excrementelor îi atacă penele. Într-o asemenea situație Prădătorului îi vine mintea la cap și renunță la prigoană, aterizând dezgustat în iarbă. Penele îi sunt atât de mânjite, încât poate muri de dezgust. Îi ia o zi întreagă să le curețe, ba chiar îi mai rămâne și pe a doua zi. Nu doarme, nu e în stare să doarmă cu aripile atât de murdare. Faptul că duhnește îl face să se simtă oribil. E ca un Șoarece, ca o Broască, ca un stârv. Nu poate îndepărta cu ciocul fecalele uscate, îngheață de frig, iar prin penele înclieate apa ploii răzbate cu ușurință până la pielea lui delicată de pasăre. Acum și semenii săi, Șoimii, îl evită. Li se pare ciumat, contaminat de o boală îngrozitoare. Acum demnitatea lui e lezată. Toată această situație este insuportabilă pentru Șoim și se întâmplă chiar ca Pasărea să se sinucidă.

Acum Sturzii, conștienți de forța lor colectivă, se prosteau în fața mea, executând în aer figuri complicate.

Am văzut și două Coțofene și m-am mirat că au urcat tocmai până la Platou. Dar știu că aceste Păsări se înmulțesc mai ușor decât altele și în curând vor fi pretutindeni, așa cum în ziua de azi vezi pretutindeni Porumbei. Dacă vezi o Coțofană, ai ghinion, dacă vezi

două, ai noroc. Așa se spunea când eram eu mică, numai că pe atunci Coțofenele erau în număr mai redus. Azi poți întâlni mai mult de două deodată. Toamna trecută, după sezonul de împerechere, le-am văzut venind în zbor cu sutele, în căutarea unui loc unde să înnopteze. Sunt curioasă dacă acest lucru înseamnă că o să am noroc de mai multe ori.

M-am uitat îndelung la Coțofene, care se scăldau într-o băltoacă formată de zăpada topită. Mă priveau pieziș, dar era clar că nu se temeau de mine, întrucât împrășcau cu obraznicie apa cu aripile și-și scufundau capul în baltă. Urmărindu-le fâlfâitul vesel, nu mă îndoiam că o asemenea baie trebuie să fi fost teribil de plăcută.

Din câte se pare, Coțofenele nu pot trăi fără asemenea băi frecvente. În plus, sunt inteligente și obraznice. Toată lumea știe că fură de la alte Păsări material pentru cuiburi, în care aduc tot felul de obiecte strălucitoare. Am auzit și că uneori se înșală și aduc în cuib mucuri de țigară care încă mai mocnesc, dând foc fără să vrea clădirilor unde și-au construit cuibul. În latină Coțofana noastră bine-cunoscută are un nume foarte frumos – *Pica pica*.

Ce mare și plină de viață este lumea.

Am mai văzut de foarte departe și o Vulpe cunoscută, căreia eu îi spun Consulul – atât e de elegantă și de maiestuoasă. Merge întotdeauna pe aceleași cărări. Iarna îi deconspiră traseele – drepte ca o riglă, hotărâte. E un mascul bătrân, vine din Cehia și se întoarce acolo, în mod evident are aici ceva afaceri ilegale. Îl urmăream cu binoclul: cobora în vale iute, în trap mărunț, pe urmele pe care le lăsase în zăpadă la dus – poate pentru ca eventualilor vânzători să li se pară că a trecut pe acolo doar o singură dată. Mă uitam la el ca la o veche cunoștință. Deodată am observat că de data asta Consulul s-a abătut de la traseul lui obișnuit și, până să mă uit, a dispărut în desișul care crește pe răzoare. Acolo se afla un amvon, iar la câțiva metri mai încolo, încă unul. Avusesem cândva de-a face cu ele. Vulpea a dispărut din raza mea vizuală și, întrucât nu aveam nimic altceva de făcut, am mers de-a lungul lizierei pădurii în direcția ei.

Era un câmp întins, încă acoperit cu zăpadă. Fusesse arat în toamnă și acum bulgării din pământul pe jumătate înghețat formau sub picioare o suprafață greu de traversat. Începusem deja să regret că o pornisem pe urmele Consulului, când, brusc, reușind să mă apropii mai mult, am observat ce îl atrăsese acolo. O formă mare, neagră, întinsă pe zăpadă, și niște pete de sânge

uscat. Lângă ea, dar puțin mai departe de mine, stătea Consulul. Se uita la mine lung, liniștit, fără teamă, ca și cum ar fi spus: Vezi? Vezi? Te-am adus aici ca să-ți arăt, dar mai departe va trebui să te ocupi tu de asta. Și a șters-o.

M-am apropiat mai tare și am văzut: era un Mistreț. Încă nu era adult. Zăcea într-o baltă de sânge cafeniu. Zăpada dimprejur era tasată până la sol, ca și cum Animalul s-ar fi tăvălit, scuturat de convulsii. În jurul lui mai erau niște urme – de Vulpe și de Păsări. Și copite de Căprioară. Animalele trecuseră pe acolo. Veniseră să vadă crima cu propriii ochi și să îl jelească pe tânăr. Preferam să mă uit la urmele acelea decât să mă uit la trupul Mistrețului. De câte ori te poți uita la un corp fără suflare? N-avea să se termine niciodată? Plămânii mi s-au contractat dureros, respiram anevoie. M-am așezat pe zăpadă și din ochi au început să-mi curgă iarăși lacrimi. Simțeam greutatea uriașă, insuportabilă, a propriului trup. De ce nu putusem să mă duc în altă parte, de ce îl urmărisem până aici pe Consul, de ce nu fusesem în stare să îi ignor urmele întunecate? Oare chiar trebuia să fiu martora tuturor Crimelor? Ziua aceea ar fi putut să se desfășoare cu totul altfel, la fel și zilele următoare. Am văzut unde îl nimeriseră gloanțele – în piept și în burtă. Am văzut și încotro fugea – spre graniță, spre Cehia,

fugea de noile amvoane, care se aflau pe partea poloneză a pădurii. Cu siguranță din ele trăsese ră, așa că trebuie să fi alergat, rănit, încă o bucată de drum. Încercase să se refugieze în Cehia.

Mă încearcă o jale profundă, o durere enormă pentru fiecare Animal mort. E ca un doliu care nu se încheie niciodată. O moarte e urmată de alta, așa că sunt într-un doliu permanent. Iată care este condiția mea.

Am îngenuncheat în zăpada însângerată și i-am mângâiat blana aspră, rece, țeapănă.

* * *

— Aveți mai multă compasiune pentru animale decât pentru oameni.

— Nu e adevărat. Am compasiune și pentru unii, și pentru alții. Dar nimeni nu trage în oamenii lipsiți de apărare, i-am spus funcționarului de la Poliția Municipală în seara aceleiași zile. Cel puțin acum, am mai adăugat.

— E drept. Suntem o țară pașnică, mi-a dat dreptate polițistul.

Mi se părea bun la suflet și nu prea isteț.

Nu m-am abținut și i-am spus:

— Despre cum e țara în care trăim vorbesc Animalele din ea. Atitudinea față de Animale. Dacă oamenii se

comportă cu bestialitate față de Animale, nici o democrație și nimic altceva nu le poate veni în ajutor.

La Poliție am lăsat numai o reclamație. Au scăpat repede de mine. Mi-au dat o foaie în care am scris tot ce era de scris. M-am gândit că și Poliția Comunitară e tot un organ de ordine, de aceea am venit și la ei. Mi-am promis că, în caz că eșuez, a doua zi o să mă duc la Procuratură. La Palton Negru. Și o să anunț Criminalistica.

Un bărbat tânăr și chipeș, care semăna puțin cu Paul Newman, a scos dintr-un sertar un dosar cu hârtii și acum căuta un pix. O femeie în uniformă a venit dintr-o altă încăpere și i-a pus în față o cană.

— Doriți o cafea? m-a întrebat.

Am dat din cap recunoscătoare. Eram înghețată. Mă dureau iar picioarele.

— De ce nu au luat cadavrul? Ce credeți? am întrebat, fără să-mi fac iluzii c-o să-mi și răspundă.

Amândoi păreau surprinși de vizita mea și nu prea știau cum să se poarte. Am primit cafeaua adusă de doamna aceea drăguță și am răspuns tot eu:

— Pentru că n-au știut că l-au omorât. Trag în tot ce mișcă, ilegal, așa că și în Mistreț au tras și au uitat. Au crezut că o să cadă lat într-un tufiș și nimeni n-o să afle

vreodată că au ucis un Mistreț în afara sezonului de vânătoare.

Am scos din geantă o foaie tipărită la imprimantă și i-am băgat-o bărbatului sub nas.

— Am verificat totul. De-acum e luna martie. Uitați, deja nu mai e permis să se vâneze Mistreți, am încheiat satisfăcută și mi s-a părut că raționamentul meu este ireproșabil, cu toate că pentru mine era absolut illogic ca pe data de 28 februarie să poți ucide Animale, iar a doua zi, nu.

— Stimată doamnă, a spus Paul Newman, lucrurile astea chiar nu țin de competența noastră. Mergeți la veterinar să-l informați despre mistreț. El o să știe ce trebuie făcut în asemenea situații. Poate că mistrețul era turbat.

Am trântit cana pe masă.

— Ba nu, cel care l-a ucis era turbat, am strigat, pentru că argumentul ăsta îmi era prea bine cunoscut: multe Crime comise asupra Animalelor sunt justificate de scuza că ar fi putut fi turbate. Are plămânii ciuruiți, e limpede că a murit în chinuri. L-au împușcat și au crezut că a scăpat cu viață și a fugit. În plus, veterinarul e de partea lor, vânează împreună.

Bărbatul s-a uitat neputincios la colega lui.

— Căi ce doriți de la noi?

— Să demarați o anchetă. Să-i pedepsiți pe făptași. Să amendați legea.

— E prea mult. Nu se poate să aveți chiar atâtea așteptări, a spus el.

— Ba se poate. Eu singură stabilesc ce așteptări am! am țipat înfuriată.

S-a fâstâcit. Situația îi scăpa de sub control.

— Bine, bine. Facem un raport oficial.

— Către cine?

— Mai întâi solicităm lămuriri de la Asociația Vânătorilor. Să se pronunțe ei în chestiunea asta.

— Dar ăsta nu a fost primul caz, pentru că pe partea cealaltă a Platoului am găsit un craniu de iepure găurit de glonț. Cătiți unde? În apropierea graniței. Acum numesc crângul acela Tărâmul Tigvei.

— Poate că vânătorii au pierdut un iepure.

— Au pierdut, ziceți? am țipat iar. Trag în orice mișcă, stimate domn.

Am tăcut o clipă, simțindu-mă ca și cum un pumn uriaș m-ar fi izbit în plin în coșul pieptului.

— Chiar și în câini!

— Uneori câinii din sat ucid animale. Căi dumneata ai câini și îmi aduc aminte că anul trecut au existat plângeri împotriva dumitale...

Am înțepenit. Asta mă duruse foarte tare.

— Nu mai am Căini.

Cafeaua era proastă, din aia solubilă. O simțeam în stomac ca pe o gheară.

M-am îndoit de mijloc.

— Ce-ați pățit? Ce-aveți? a întrebat femeia.

— Nimic, nimic, am răspuns. Am diverse Beteșuguri. N-ar trebui să beau nes și nici pe voi nu vă sfătuiesc. Dăunează la stomac.

Am pus cana deoparte.

— Ei? Faceți raportul? am întrebat pe un ton, cred eu, foarte la obiect.

S-au uitat din nou unul la altul și bărbatul a întins mâna fără grabă după un formular.

— În regulă, a spus și aproape că i-am auzit gândurile, „O să-l scriu, fiindcă n-am de ales, dar n-o să-l arăt nimănui”, așa că i-am spus: Căi o să vă rog să-mi dați o copie cu data și cu semnătura dumneavoastră.

În timp ce el scria, am încercat să-mi liniștesc gândurile, dar probabil că deja depășiseră viteza legală și îmi goneau prin cap, ajungând prin cine știe ce minune și în corp, în sânge. Căi totuși, paradoxal, încetul cu încetul, de la picioare, din pământ, mă învăluia o liniște stranie. Era același calm bine-cunoscut, calmul clarității, Urgia cerului – năprasnică, năvalnică. Am simțit că mă mănâncă picioarele, am simțit cum de undeva mi se

revarsă foc în sânge și curge învolburat, ducând văpăile acelea spre creier, iar acum creierul îmi devenea incandescent, buricele degetelor mi se umpleau de foc și fața la fel și mi se părea că întreg corpul îmi e cuprins de o aură strălucitoare, care mă înalță ușor în aer.

— Uite cum funcționează posturile de observație. Sunt ceva rău și trebuie să-i spunem răului pe nume: un rău perfid, premeditat și rafinat – să construiești iesle în care pui mere proaspete și cereale pentru a ademeni Animalele, iar când se deprind și se îmblânzesc, le împuști în cap din ascunzătoare, din postul de observație, am început să spun șoptit, cu privirea pironită în podea.

Simțeam că mă privesc neliniștiți, dar continuau să facă ce le cerusem.

— Aș vrea să cunosc scrierea Animalelor, am continuat, semnele cu ajutorul cărora aș putea să le scriu avertismente: Nu vă duceți acolo. Nutrețul acela e aducător de moarte. Țineți-vă departe de posturile de observație, din amvoanele acelea nu glăsuiesc cuvântul evangheliei, nu o să găsiți acolo alinare, nu vă promit mântuirea după moarte, nu se îndură de sărmanul vostru suflet, pentru că voi nu aveți suflet. Nu o să vadă în voi un suflet pereche, nu o să vă binecuvânteze. Suflet are până și cel mai josnic criminal, dar tu nu ai, Căprioară

frumoasă, nici tu, Mistrețule, nici tu, Rață Sălbatică, nici tu, Câine. Crima a ajuns să treacă nepedepsită. Căi pentru că e nepedepsită, nimeni nu o mai bagă în seamă. Căi pentru că nimeni nu o mai bagă în seamă, nu există. Când treceți pe lângă galantarele magazinelor unde atârnă hălci roșii, tăiate din corpurile măcelărite, vă gândiți ce înseamnă asta? Nu vă gândiți deloc, așa-i? Sau când comandați o frigăruie sau un antricot – ce primiți? Nu e nimic rău în asta. Crima a ajuns să fie considerată ceva normal, a devenit un fapt cotidian. Toți o comit. Așa ar arăta lumea dacă lagărele de concentrare ar deveni o regulă de viață. Nimeni nu ar mai vedea în ele nimic rău.

Așa vorbeam în timp ce el scria. Femeia a ieșit și am auzit-o vorbind la telefon. Nimeni nu mă asculta, dar eu mi-am continuat discursul. Nu-l puteam întrerupe, pentru că vorbele curgeau de la sine și trebuiau rostite. Cu fiecare propoziție mă simțeam mai ușoară. Căi mai tare m-a însuflețit faptul că a intrat un petent cu un Pudel mic și, atras în mod evident de tonul meu, a închis ușa fără zgomot și a început să vorbească în șoaptă cu Paul Newman. Dar Pudelul s-a așezat liniștit și mă privea, dând din cap. Iar eu continuam să vorbesc:

— Numai că omul are față de Animale o mare obligație – să le ajute să-și trăiască viața, iar față de cele

domesticite – să le răspundă cu aceeași dragoste și tandrețe, pentru că noi primim de la ele mult mai mult decât primesc ele de la noi. Cîi trebuie să-și trăiască viața demn, să-și poată regla Conturile și să aibă semestrul încheiat cu bine în carnetul de note karmic – și eu am fost un Animal, am viețuit și am mâncat, am păscut pe pășuni verzi, am avut Pui pe care i-am încălzit cu trupul meu, am construit vizuini, mi-am îndeplinit datoria. Când sunt ucise și mor cu Frică și Groază, așa cum a murit Mistrețul acela al cărui corp zăcea ieri dinaintea mea – și continuă să zacă și acum în același loc, umilit, înnoroiat și însângerat, preschimbă în hoit –, atunci sunt condamnate la iad și lumea întreagă se preschimbă în iad. Oamenii nu văd asta? Minte lor nu e în stare să vadă dincolo de plăcerile lor meschine, egoiste? Datoria oamenilor față de Animale este să le conducă – de-a lungul vieților succesive – spre Libertate. Toți mergem în aceeași direcție, de la determinism spre libertate, de la ritual spre liberul arbitru.

Așa cuvântam, folosind vorbe înțelepte.

Din camera din spate a venit omul de serviciu cu un sac de plastic și m-a privit curios. Polițistul completa formularul cu aceeași expresie indolentă.

— E doar un Mistreț, am continuat. Dar torentul acesta de carne măcelărită, care se năpustește zilnic

asupra orașelor ca o aversă apocaliptică fără sfârșit? Ploaia asta prevestește măceluri, boli, demență colectivă, întunecarea și tulburarea Minții. Pentru că nici o inimă de om nu poate îndura atâta suferință. Complicatul psihic uman s-a născut pentru a-i permite Omului să înțeleagă cu adevărat ce vede în jur. Ca adevărul să nu ajungă la el învăluit în iluzie și să nu fie vorbărie goală. Lumea e o temniță plină de suferință, construită în așa fel încât, pentru a supraviețui în ea, trebuie să le provoci suferință altora. Ați auzit? i-am întrebat, dar acum până și omul de serviciu, dezamăgit de ce aveam de spus, s-a apucat de treabă, așa că am continuat să mă adresez doar Pudelului: Ce fel de lume e asta? Corpul cuiva, transformat în încălțări, chiftele, cârnăciori, covorașe în fața patului, fiertură de oase pentru supă de băut... Încălțări, canapele, genți cu baretă de umăr făcută din burta cuiva, să te încălzești cu blana cuiva, să mănânci corpul cuiva, să-l tai bucăți și să-l prăjești în ulei... E oare adevărat? Coșmarul ăsta se petrece cu adevărat? E oare posibil să se întâmple acest măcel, această crimă uriașă, monstruoasă, insensibilă, mecanică, fără muștrări de conștiință, fără reflecția de care au parte cu generozitate tot felul de filozofii și teologii sofisticate? Ce fel de lume e asta, în care crima și suferința sunt la ordinea zilei? Ce e în neregulă cu noi?

S-a lăsat tăcerea. M-a cuprins amețeala și am început brusc să tușesc. Când atunci Bărbatul cu Pudelul și-a dres vocea.

— Aveți dreptate. Aveți mare dreptate, a spus.

M-am buimăcit. Mai întâi m-am uitat la el furioasă, apoi i-am observat emoția. Era un domn mai în vârstă, zvelt, îmbrăcat îngrijit, în costum cu vestă, cumpărat, dacă nu mă înșel, de la magazinul lui Vestе Bună. Pudelul lui era curat și îngrijit, ba chiar aș spune festiv. Dar spusele mele nu au produs nici o impresie asupra funcționarului. Făcea parte dintre cinicii care nu iubesc patosul și sunt în stare să-și spele gura cu săpun, numai să nu se molipsească de el. Se tem de patos mai abitir decât se tem de iad.

— Exagerați, a spus o clipă mai târziu, aranjând liniștit foile pe birou. Întotdeauna m-am întrebat, a continuat el, de ce femeile bătrâne... femeile de vârstă dumitale se îngrijesc atâta de soarta animalelor. Nu mai există alți oameni de care să aibă grijă? Să fie din cauză că deja copiii le-au crescut și nu mai au pe nimeni de care să se îngrijească? Instinctul le împinge spre asta, că doar femeile au instinct matern, nu?

S-a uitat la colega lui, dar aceasta nu i-a confirmat nicidecum Ipoteza.

— De pildă, bunica mea, a continuat, are acasă șapte pisici, ba le mai hrănește și pe cele din cartier. Citiți raportul, mi-a întins el o foaie cu un scurt text scos la imprimantă. Aveți o abordare prea emoțională. Pe dumneavoastră soarta animalelor vă interesează mai mult decât soarta oamenilor, a repetat în încheiere.

Deja nu mai aveam chef să vorbesc. Am băgat mâna în buzunar și am scos din el o bucată de piele însângerată de pe greabănul Mistrețului. Am pus-o pe birou, în fața funcționarului. Prima lui pornire a fost să se aplece asupra ei, dar imediat s-a retras scârbit.

— Hristoase, ce-i asta? Pfuu! a strigat polițistul Newman. Luați asta de aici, fir-aș al naibii!

M-am lăsat comod pe spătarul scaunului și am spus cu satisfacție:

— Sunt Rămășițe. Le culeg și le păstrez. Am acasă o cutie, le etichetez și le depozitez acolo. Bucăți de blană și oase. Cândva o să fie posibil să clonăm toate aceste Animale ucise. Căi atunci o să existe un fel de compensație.

— Incredibil! a bâiguit polițista la telefon, aplecându-se deasupra bucății de piele însângerată cu gura strâmbată de dezgust. Ce vă imaginați că faceți?

Sângele uscat și noroiul le-au murdărit hârtiile. Polițistul a sărit de pe scaun și s-a tras de lângă birou.

— Vă scârbește sângele? am întrebat malițios. Dar sângeretele vă place.

— Calmați-vă. Spectacolul s-a încheiat. Noi chiar ne străduim să vă ajutăm.

Am semnat raportul, inclusiv copiile, iar polițista m-a prins delicat de braț și m-a condus până la ușă. Ca pe o femeie nebună. Nu m-am opus. În tot acest timp vorbea la telefon.

* * *

Am avut iar același vis. Mama era din nou în sala boilerului. Când eu eram iar supărată pe ea că a intrat acolo.

O priveam drept în față, dar ea îmi evita privirea, nu era în stare să se uite în ochii mei. Se eschiva de parcă știa un secret rușinos. Mi-a zâmbit, apoi a devenit brusc serioasă. Expresia feței ei era fluidă, imaginea tremura. I-am spus că nu vreau să mai intre acolo. Aici e locul celor vii, nu al celor morți. Când atunci s-a întors spre ușă și am văzut că acolo stătea și Bunica mea, o femeie tânără și frumoasă într-o rochie cenușie. Avea în mână o poșetă. Amândouă arătau de parcă se pregăteau să meargă la biserică. Mi-am adus aminte de poșeta aceea – una caraghioasă, de dinainte de război. Ce poți să ții în

poșetă când vii în vizită de pe lumea cealaltă? O mână de cenușă? Țărână? Pietre? O batistă putregăită pentru un nas inexistent? Acum stăteau amândouă în fața mea, aproape, atât de aproape, încât mi se părea că le simt mirosul de parfum vechi, de așternut aranjat impecabil în șifonierul de lemn.

— Plecați, întoarceți-vă acasă, am fluturat eu mâna spre ele, cum le făceam și Căprioarelor.

Dar ele nu s-au clintit. Așa că le-am întors eu spatele prima și am ieșit de acolo, închizând după mine ușa cu cheia.

Un leac vechi împotriva coșmarurilor este să le povestești cu voce tare deasupra vasului de toaletă și apoi să tragi apa.

8. Uranus în Leu

*„Orice
lucru
în care
crezi
devine
o
imagin
e a*

*adevăr
ului.”*

Este clar că prima Astrogramă Omul și-o face sieși și la fel a fost și în cazul meu. Mi-a ieșit o figură sprijinită pe un cerc. M-am uitat mirată la ea – eu eram? Aveam în fața mea proiectul propriei persoane, propriul eu cu descrierea sa elementară, cea mai simplă și, totodată, cea mai complicată din câte existau. O oglindă care preschimbă imaginea senzuală a feței într-un contur geometric rudimentar. Ceea ce mi se părea evident și familiar în propria față dispăruse, rămăsese numai dispersia caracteristică de puncte ce simbolizau planetele pe bolta cerului. Nimic nu îmbătrânește, nimic nu se schimbă, locurile pe bolta cerului sunt unice și fixe. Ora nașterii împarte spațiul cercului în case și astfel graficul devine absolut unic, asemenea desenelor papilare.

Cred că fiecare dintre noi, văzându-și Astrograma, simte o mare ambivalență. Pe de o parte este mândru că cerul își lasă amprenta pe propria lui viață, asemenea ștampilei poștei cu data de pe o scrisoare, însemnându-l pentru totdeauna și făcându-l unic printre semenii săi. Dar, pe de altă parte, ea reprezintă totodată o încarcerare în spațiu, un număr de deținut tatuat. Nu

există scăpare. Nu pot să fiu altcineva decât cea care sunt. E îngrozitor. Am prefera să credem că suntem liberi și că în orice moment ne putem recrea în alt chip. Căi că viața noastră depinde numai și numai de noi. Această legătură cu ceva atât de uriaș și de monumental cum este cerul ne stânjenește. Am prefera să fim mici, pentru că atunci păcatele noastre ar deveni scuzabile.

Așadar, eu sunt convinsă că trebuie să ne cunoaștem mai îndeaproape carcera.

De profesie sunt inginer de poduri – sau am spus deja asta? Am construit poduri în Siria și Libia, lângă Elblă...⁸ și două în Podlasie⁹. Podul din Siria a fost ciudat – urca pe malul unui râu care apărea numai din când în când, apa curgea în albie vreme de două-trei luni, apoi era absorbită de pământul încins și albia se preschimba într-un soi de pârtie de bob. Se alergau pe ea ciudații Câini sălbatici.

Întotdeauna mi-a făcut mare plăcere să transform imaginația în cifre – cifrele acelea formau mai întâi o imagine concretă, pe urmă un desen, apoi o structură. Cifrele se reuniau pe foaia mea și se aranjau logic pe ea.

⁸ Unul dintre cele mai vechi orașe poloneze, întemeiat în anul 1237, în prezent reședința voievodatului Varmia și Mazuria din nordul Poloniei.

⁹ Regiune istorică din estul Poloniei și vestul Belarusului.

Ți asta îmi plăcea foarte mult. Talentul meu la algebră mi-a fost foarte util la calcularea Astrogramelor cândva, într-o vreme când trebuia să calculez totul singură, cu rigla de calcul. Astăzi nu mai trebuie s-o fac: există programe de calculator speciale. Cine mai are habar de rigla de calcul, când în ziua de azi setea de știință e ostoită cu un singur clic? Dar tocmai atunci, în cea mai propice perioadă a vieții mele, au început Beteșugurile și a trebuit să mă întorc în țară. Am stat mult în spital și tot nu s-a descoperit de ce anume sufeream.

Într-o vreme am avut o relație cu un Protestant care proiecta autostrăzi și el mi-a spus, citându-l probabil pe Luther, că cel care suferă vede posteriorul Domnului. M-am tot întrebat dacă se referea la spinare sau la șezut și cum arată partea din spate a Domnului, de vreme ce nu ne putem imagina nici partea din față. Concluzia era că cel care suferă are acces special la Dumnezeu, ajunge la el pe intrarea de serviciu, este binecuvântat, înțelege adevărul, care, în absența suferinței, este greu de pătruns. Prin urmare, într-un anumit sens, sănătos este numai cel care suferă, oricât de straniu ar părea. Ți cred că ideea asta se potrivește cu imaginea de ansamblu.

Vreme de un an nu am fost în stare să mă ridic din pat și să merg, iar când Suferința a început să se mai retragă, mi-a fost limpede că n-o să mai fiu în stare să construiesc poduri pe râurile din pustiuri și că n-o să mă pot îndepărta prea mult de frigiderul în care țineam glucoza. Așa că mi-am schimbat meseria și am devenit profesoară. Am lucrat într-o școală și îi învățam pe copii tot felul de lucruri utile: engleză, lucru manual și geografie. Întotdeauna m-am străduit să le captez atenția și să-i fac să rețină informațiile importante nu de teama notelor proaste, ci din pură pasiune.

Ții meseria asta mi-a adus multe satisfacții. Copiii m-au atras întotdeauna mai mult decât adulții, poate pentru că eu însămi sunt un pic infantilă. Nu e nimic rău în asta. E bine măcar că o știu. Copiii sunt flexibili și maleabili, sinceri și la locul lor. Ții nu stau la taclale plictisitoare, cum fac adulții, care sunt în stare să-și înșire neîntrebați întreaga viață. Din păcate, cu cât cresc, cu atât se lasă mai influențați de rațiune, devin, cum bine a spus Blake, cetățeni ai ținutului Ulro și deja nu se mai lasă călăuziți la fel de ușor și de natural pe drumul cel bun. De aceea îmi plăceau numai copiii mici. Cei mai mari, să zicem trecuți de zece ani, erau chiar mai detestabili decât adulții. La vârsta asta copiii își pierdeau individualitatea. Vedeam cum devin tot mai

inflexibili pe măsură ce pătrundeau inevitabil în perioada maturității, care îi făcea să devină încetul cu încetul dependenți de felul de a fi al semenilor. În unii se mai dădeau lupte interioare, mai apăreau conflicte cu noua formă, dar în cele din urmă aproape toți capitulau. Când atunci mă străduiam să nu mai stau în preajma lor – pentru că era ca și cum aș fi fost nevoită să asist mereu și mereu la Declinul lor. Cel mai adesea predam la clasele mici, cel mult la clasa a cincea.

În cele din urmă m-au scos la pensie. Eu cred că prea devreme. E greu de înțeles de ce, întrucât eram bună, aveam multă experiență în multe domenii și nu aveam alte probleme în afara Beteșugurilor mele, care totuși se făceau simțite doar ocazional. Așa că m-am dus la comitetul de conducere al școlii cu adeverințele, certificatele și cererile necesare, ca să-mi îngăduie să îmi continui activitatea. Din păcate, m-au refuzat. Nimerisem într-un moment nefavorabil – reformele, asanarea sistemului, schimbarea programei școlare și șomajul în creștere.

Pe urmă mi-am căutat de lucru la o altă școală, apoi la alta, cu jumătate de normă, cu un sfert de normă, la plata cu ora, aș fi acceptat și la plata cu minutul dacă mi s-ar fi oferit ocazia, dar peste tot simțeam că în spatele meu stau mulți alții, mai tineri, îi simțeam cum respiră

nerăbdători în spatele meu, cum îmi suflă în ceafă, schimbându-și greutatea de pe un picior pe altul, chiar dacă e o meserie ingrată și prost plătită.

Abia aici am reușit. După ce m-am mutat din oraș, după ce am cumpărat căsuța de aici și am început să mă îngrijesc de proprietățile vecinilor, a venit până la mine tânăra directoare a școlii, gâfâind din cauza urcușului pe munte. Mi-a spus că știe că sunt profesoară – și a folosit timpul prezent, fapt care la vremea aceea m-a emoționat profund, deoarece meseria mea e o chestiune de stare mentală și nu o activitate ocazională. Mi-a propus să predau câteva ore de engleză în școala ei, la clasele mici, așa cum îmi place mie. Așa că am fost de acord și am început să îi învăț pe copii engleza o dată pe săptămână. Copii de șapte și opt ani, care au față de învățătură o atitudine foarte entuziastă, dar care încep să se plictisească la fel de repede și de neașteptat. Directoarea a vrut să-mi dea și orele de muzică – cu siguranță că ne-a auzit cântând *Amazing Grace* –, dar era peste puterile mele. Mi-e de ajuns că în fiecare miercuri cobor în sat îmbrăcată frumos, că trebuie să fiu pieptănată îngrijit și machiată discret, că îmi trag cu acest prilej o dungă verde și subțire peste pleoape și-mi dau cu pudră pe față. Toate aceste activități îmi mănâncă foarte mult timp și răbdare. Aș mai fi putut lua

orele de educație fizică: sunt înaltă și robustă. Cândva am făcut sport. Încă mai am pe undeva, în apartamentul din oraș, medaliile câștigate. Dar la orele de educație fizică n-aveam nici o șansă din cauza vârstei.

Recunosc totuși că acum, pe timp de iarnă, nu mi-e deloc ușor să ajung la școală. În ziua când am ore trebuie să mă trezesc mai devreme decât de obicei, când încă e întuneric, să pun lemne pe foc, să dezăpezesc mașina, iar uneori, dacă a rămas mai departe pe stradă, să îmi croiesc drum până la ea prin zăpadă, lucru care nu e deloc plăcut. Diminețile de iarnă sunt croite din oțel, au gust metalic și muchii ascuțite. În ianuarie, în zilele de miercuri, la șapte dimineața, se vede că lumea nu a fost creată pentru Om și cu siguranță nu pentru confortul și plăcerea lui.

* * *

Din păcate, nici Visătorul, nici vreun alt prieten de-al meu nu-mi împărtășește pasiunea pentru Astrologie, așa că mă străduiesc să nu-mi dau aere. Căci așa mă consideră ciudată. Aduc vorba despre Astrologie numai când vreau să aflu o dată și un loc de naștere anume, cum a fost cazul Comandantului. Atunci am încercat să-i descos aproape pe toți locuitorii Platoului și jumătate din

târg. Când îmi dezvăluie data nașterii, oamenii îmi divulgă de fapt adevăratul lor nume, îmi destăinuie amprenta lor celestă și, în felul acesta, își deschid în fața mea trecutul și viitorul. Dar pe mulți nu o să am niciodată ocazia să-i întreb lucrurile astea.

E destul de ușor să obții data nașterii cuiva. E suficient buletinul sau orice alt document și uneori, ocazional, o găsești chiar și pe Internet. Visătorul are acces la tot felul de liste și tabele, numai că n-o să intru aici în amănunte. Însă ora – și mă refer aici la ora nașterii – nu e trecută în nici un fel de acte și doar ora este adevărata cheie pentru înțelegerea Omului. Astrograma fără ora exactă a nașterii nu are prea mare valoare – știm CE, dar nu știu UNDE și CUM.

Visătorului, care era cam circumspect din fire, îi explicam mereu că Astrologia a fost cândva ceea ce este astăzi sociobiologia. Cîi atunci măcar dădea impresia că se arată ceva mai interesat. Nu e deloc o comparație exagerată. Astrologul știe că personalitatea Omului este influențată de astrele cerești, sociobiologul crede că aceasta este modelată de emanațiile corpurilor moleculare. Diferența constă în nivelul acestor influențe. Nici unul dintre ei nu știe în ce constă respectiva înrîurire și cum se transmite ea. Vorbesc de fapt despre

unul și același lucru, numai că se servesc de scale de mărime diferite. Uneori chiar și pe mine mă surprind această similitudine și faptul că iubesc atât de mult Astrologia, dar nu iau absolut deloc în serios sociobiologia.

În Astrograma natală ziua de naștere dezvăluie de asemenea și data morții. E limpede: cel care s-a născut trebuie și să moară. Multe locuri din Astrogramă ne indică momentul și felul morții, trebuie doar să știi să le observi și să le corelezi. Să verifici, de pildă, aspectele lui Saturn în tranzit față de planeta dominantă și ce se întâmplă în casa a opta. Trebuie să arunci o privire și la felul cum cade lumina față de toate celelalte aspecte.

Pentru cineva care nu se pricepe e destul de complicat și plictisitor. Dar dacă știi să privești cu atenție – îi spuneam Visătorului –, când unești faptele între ele, constăți că evenimentele care se petrec aici, pe Pământ, și configurația planetelor de pe cer se potrivesc ca o mânășă și sunt ușor de interpretat. Mie îmi provoacă întotdeauna o emoție profundă. Însă emoția aceasta vine din înțelegerea faptelor. De aceea Visătorul rămâne indiferent.

Când iau apărarea Astrologiei, trebuie să apelez de fiecare dată la argumente statistice detestabile, care se dovedesc însă foarte sugestive pentru tinerele intelecte.

Tinerii cred în statistici necugetat de mult și cu o fervoare religioasă. E suficient să le indici ceva în procente sau să le prezinți acel ceva ca pe o probabilitate și ei îl iau drept adevăr. Cîi atunci apelam la Gauquelin și la „efectul Marte” – un fenomen care poate părea bizar, dar e confirmat statistic. Gauquelin a demonstrat că în Astrogramele sportivilor Marte, care este planeta vigoriei, emulației și așa mai departe, ocupă din punct de vedere statistic o anumită poziție mai frecvent decît în Astrogramele nesportivilor. Bineînțeles, Visătorul a desconsiderat acest argument, la fel ca multe altele pe care le considera incomode. Chiar și atunci cînd i-am oferit numeroase exemple de preziceri care au devenit realitate. Am invocat exemplul lui Hitler. Astrologul lui Himmler, Wilhelm Wolf, a prezis *„eine grosse Gefahr fĂr Hitler am 20.07.1944”*, adică o mare primejdie pentru Hitler în ziua aceea, și acum știm foarte bine că data a reprezentat ziua atentatului din Bârlogul Lupului. Pe urmă același astrolog macabru a prezis sec: *„dass Hitler noch vor dem 7.05.1945 eines geheimnissvollen Todes sterben werde”*, ceea ce înseamnă că o să moară în mod misterios înainte de 7 mai.

— Incredibil, spunea Visătorul. Cum e posibil? se întreba el retoric, pentru ca, o clipă mai târziu, să dea totul uitării și scepticismul său se făcea din nou simțit.

Am încercat să-l conving și altcumva, arătându-i cât de armonios coexistă ceea ce se află pe Pământ cu ceea ce este în cer:

— De exemplu, uite, uită-te cu atenție: în vara anului 1980 Jupiter a fost în conjuncție cu Saturn în Balanță. O conjuncție puternică. Jupiter simbolizează Regimul, iar Saturn – proletarii¹⁰. În plus, Wałęsa are Soarele în Balanță. Vezi?

Visătorul a dat din cap circumspect.

— Căi Poliția? Cine e reprezentantul Poliției pe cer? a întrebat.

— Pluton, care e și patronul trupelor speciale și al mafiei.

¹⁰ Autoarea trimite la luna august a anului 1980 și la grevele muncitorilor de pe șantierul naval din Gdańsk, în fruntea cărora se afla Lech Wałęsa, legendarul lider al sindicatului Solidaritatea și viitorul președinte al Poloniei postcomuniste. Grevele din august 1980 au marcat începutul dezghețului politic și au condus la răsturnarea definitivă a regimului comunist în anul 1989. În urma lor, Polonia a intrat într-o perioadă de cincisprezece luni de relativă libertate în statul comunist, încheiată cu instaurarea Legii marțiale în Polonia în perioada 13.12.1981 – 22.07.1983.

— Mda, da..., a repetat fără convingere, dar deja vedeam că e mai receptiv și că se străduiește să nu mai fie atât de sceptic.

— Uită-te și aici, am continuat, arătându-i configurația planetelor. Saturn a fost în Scorpion în anul 1953 – moartea lui Stalin și dezghețul politic. 1952-1956 – perioada autoritarismului, războiul din Coreea, inventarea bombei cu hidrogen. 1953 a fost și cel mai greu an sub aspect economic în Polonia. Uite, și tocmai atunci Saturn a intrat în Scorpion. Nu este extraordinar?

Visătorul se foia pe scaun.

— În regulă, acum uită-te aici: Neptun în Balanță – haos, Uranus în Rac – populația se revoltă, dispare colonialismul. În momentul când Uranus intra în Leu, au izbucnit Revoluția Franceză și insurecția din ianuarie¹¹ și s-a născut Lenin. Ține minte: Uranus în Leu reprezintă întotdeauna puterea revoluționară.

— Chiar și eu îl chinuiesc.

Dar nu era chip să-l conving pe Visător să creadă în Astrologie. — Ei nici nu-mi păsa.

¹¹ Insurecția (polono-lituaniană) din ianuarie 1863 împotriva Imperiului Rus, începută ca un protest spontan al unor tineri polonezi împotriva înrolării în armata imperială rusă, cărora li s-au alăturat ofițeri polono-lituanieni și politicieni, a fost de fapt un apel la unitatea națională și a avut drept consecințe abolirea de către țar a iobăgiei și împroprietărirea țăranilor. A fost înăbușită în 1864.

Când rămâneam singură și desfășuram pe masa din bucătărie Instrumentele de lucru, mă bucuram că pot urmări aceste principii extraordinare. Mai întâi am descifrat Astrograma lui Talpă Mare, apoi pe cea a Comandantului.

În general predispoziția unui Om spre accidente este indicată de Ascendent, de planeta dominantă și de planetele aflate în Ascendent. Moartea naturală e indicată de stăpânul casei a opta. Dacă se află în prima casă, înseamnă că moartea survine din propria-i vină. Poate fi cazul unui Om neatent. Dacă semnificantul este în corelație cu casa a treia, atunci Omul va fi conștient de cauza propriei morți. Dacă nu este corelat cu casa a treia, nici măcar un infractor nu va avea idee unde a comis o greșală care-i poate fi fatală. În casa a doua moartea e legată de avere și bani. Într-o asemenea situație Omul poate fi atacat de hoți și poate pieri de mâna lor. Casei a treia îi corespund accidentele rutiere și comunicarea. În casa a patra moartea i se trage Omului de la deținerea unui teren sau din cauza familiei, mai ales a tatălui. În a cincea, din cauza copiilor, a plăcerilor în exces sau a sportului. În casa a șasea noi înșine ne pricinuiм boala – prin imprudență sau muncind prea mult. Când stăpânul casei a opta se află în casa a șaptea, cauza morții este partenerul de viață – poate fi

vorba de un duel sau de durerea pricinuită de o dragoste înșelată. Căi tot așa.

În Astrograma Comandantului, în casa a opta (primejdie de moarte, casa morții) se află Soarele, un corp celest care simbolizează viața însăși, dar și o poziție de putere. Se află în cvadratură – un aspect nemaipomenit de dificil – cu Marte (violență, agresiune) în casa a douăsprezecea (Crimă, atentat, asasinat) în Scorpion (moarte, omor, Crimă). Stăpânul Scorpionului este Pluton, prin urmare autoritatea îmbracă forma Poliției, hm, sau a mafiei. Pluton se află în conjuncție cu Soarele în Leu. În opinia mea, toate astea înseamnă că șeful poliției era o persoană dubioasă și ascunsă, implicată în tot felul de afaceri necurate. Înseamnă că putea fi crud și nemilos, dar și că profita de pe urma funcției sale oficiale. Era foarte posibil ca, pe lângă poziția pe care o ocupa în cadrul Poliției, să fi avut putere de decizie și în alte structuri – secrete și funeste.

Mai mult decât atât, stăpânul Ascendentului îl avea în Berbec, care guvernează capul, așadar violența (Marte) vizează capul, și chiar asta a fost cauza morții – o lovitură la cap. Căi mi-am mai amintit că Saturn în semnul unui animal – Berbec, Taur, Leu, Săgetător și Capricorn – prevestește primejduirea vieții de către un Animal sălbatic sau agresiv.

— În *Infernul* lui Dante Vergiliu zice că astrologii au capul răsucit la spate, ca pedeapsă pentru păcatele lor, a spus Visătorul în încheierea prelegerii mele.

* * *

— Mișcă-te, amice, nu mă face de râs, i-am spus Samuraiului, care s-a mulțumit să mormăie drept răspuns înainte să pornească.

Ții asta e tot un fel de loialitate. Conviețuind de atâta vreme și ajungând să depindem unul de celălalt, ne-am creat un soi de prietenie. Țtii că e deja bătrân și, cu fiecare an care trece, îi vine tot mai greu să pornească. Îmi seamănă. Mai știi și că îl cam neglijez și că iarna asta l-am pus la grea încercare. Ții pe mine mă cam neglijez. Am în portbagaj tot ce-mi trebuie în cazul unei Catastrofe neprevăzute. O lopată și cablu de tracțiune, un ferăstrău electric, o canistră cu benzină, apă minerală și un pachet de biscuiți sărați care, neîndoielnic, între timp s-au umezit – umblu cu ele în mașină de cum se face toamnă. Mai am și o lanternă (deci aici era!), o trusă de prim ajutor, o roată de rezervă și un frigider de voiaj portocaliu. Mai am și un spray cu piper pentru autoapărare, în caz că mă atacă cineva pe drum, chiar dacă e puțin probabil.

Am străbătut Platoul spre sat, mergând prin lunci și pustietăți minunate. Ușor, timid, natura începea să înverzească. Urzici tinere, mititele și încă firave, își șteau vârfurile din pământ. Era greu să-ți imaginezi că peste vreo două luni aveau să stea țepene, mândre și amenințătoare, cu păstăile lor verzi doldora de semințe. Pe lângă drum, chiar la nivelul solului, am văzut fețele miniaturale ale părăluțelor – întotdeauna am avut impresia că îi supraveghează silențios pe toți cei care trec pe acolo și îi evaluează cu asprime. O armată de pitici vegetali.

Am parcat în fața școlii și copiii din clasele mele au venit imediat în fugă la mașină – le plăcea mult capul de lup lipit pe portiera din față. Apoi m-au condus până la clasă, zglobii și guralivi, vorbind unul peste celălalt. Mă trăgeau de mânecile puloverului.

— *Good morning*, le-am spus.

— *Good morning*, mi-au răspuns copiii.

Ți, întrucât era miercuri, ne-am început ritualurile obișnuite. Din păcate, lipseau iarăși jumătate din elevi, mai precis băieții, care fuseseră scutiți de ore din cauza repetiției generale pentru prima comuniune. Așa că am fost nevoiți să recapitulăm lecțiile din urmă. La clasa următoare am predat un set de cuvinte despre natură,

așa că am făcut puțină mizerie, din cauza căreia femeia de serviciu a țipat pe urmă la mine.

— După orele dumneavoastră clasa arată întotdeauna ca o cocină de porci. Păi, asta e școală, nu grădiniță. La ce vă trebuie pietre murdare și alge?

Era singura persoană din toată școala de care îmi era frică, iar tonul ei isteric și plin de reproșuri mă aducea în pragul nebuniei. Lecțiile mă oboseau – inclusiv fizic. M-am târât fără chef la cumpărături și la poștă. Am cumpărat cantități mari de pâine, cartofi și alte legume. Am dat o grămadă de bani pe *cambozola*, măcar cu brânza să-mi dreg starea de spirit. Uneori îmi cumpăr tot soiul de reviste și ziare, dar de obicei lectura lor îmi creează un sentiment incert de vină. Că am uitat să fac ceva, că am neglijat ceva, că nu sunt la înălțimea cerințelor, că sunt altfel decât ceilalți într-un aspect esențial. Desigur că ziarele pot avea dreptate. Dar dacă te-ai uita cu atenție la circulația de pe stradă, ai putea să te gândești că mulți alți oameni au aceeași problemă și că nu au făcut cu viața lor tot ce ar fi trebuit.

Primele semne firave de primăvară încă nu ajunseseră până în oraș, în mod cert încă mai zăboveau la periferie, în grădinile de legume ale oamenilor, în văile râului, așa cum făceau odinioară și oștirile dușmane. În urma iernii pe caldarâm rămăsese mult nisip, care fusese

presărat pe trotuare și care acum, în Soare, prăfuia și murdărea pantofii de primăvară proaspăt scoși din dulap. Răzoarele orașului erau jalnice. Spațiile verzi, spurcate de excrementele câinilor. Pe străzi treceau oameni cenușii cu ochii mijiți. Păreau buimăciți. Se așezau la coadă la bancomate ca să scoată douăzeci de zloți, cât le trebuia pentru hrana zilnică. Se grăbeau la dispensar, pentru că aveau programare la 13:35, sau se duceau la cimitir ca să schimbe în glastre florile de plastic de iarnă cu zambile proaspete de primăvară.

Eram de-a dreptul emoționată de vânzoleala oamenilor. Uneori mă pocnește o stare emoțională ca asta – cred că e din cauza Beteșugurilor – și rezistența mea slăbește. M-am oprit în piața ușor înclinată a orașului și m-a inundat încetul cu încetul senzația pătrunzătoare a comuniunii cu trecătorii. Fiecare era ca un frate și ca o soră. Semănam atât de mult unii cu alții! Firavi, efemerii, fragili. Ne foiam încrezători sub cerul liber, dinspre care nu ne aștepta nimic bun.

Primăvara este doar un scurt interludiu, urmat de oștirile invincibile ale morții, care deja împresoară zidurile orașelor. Trăim sub asediu. Dacă te uiți îndeaproape la fiecare frântură de clipă, poți să te sufoci de spaimă. În corpurile noastre descompunerea înaintează cu o forță de nestăvilit, în scurt timp ne

îmbolnăvim și murim. Ne părăsesc cei dragi, memoria lor se risipește ca cenușa în vânt și în urma lor nu mai rămâne nimic. Numai niște haine în dulap și un chip într-o fotografie, deja de nerecunoscut. Cele mai prețioase amintiri se spulberă. Totul e înghițit de întuneric și dispare.

Am văzut pe o bancă o tânără însărcinată care citea ziarul și m-am gândit brusc că este o binecuvântare să fii neștiutor. Cum poți să știi ce se întâmplă pe lume și să nu avortezi spontan?

Iar începuseră să-mi lăcrimeze ochii. Simptomul ăsta a devenit de-a dreptul jenant și supărător. Nu-mi mai puteam stăvili lacrimile. Ali ar trebui să ia niște măsuri.

Magazinul lui Veste Bună se afla pe o stradă lăturalnică, în care dădeai din piața orașului. Intrași în el direct din parcare publică, lucru care nu era chiar cel mai potrivit stimulent pentru potențialii clienți ai magazinului.

Prima oară am intrat în magazinul cu haine la mâna a doua anul trecut, pe la sfârșitul toamnei. Eram înghețată și flămândă. Întunericul umed de noiembrie atârna deasupra orașului și oamenii trăgeau spre orice era cald și luminos.

De la intrare porneau niște traverse curate și colorate, care intrau printre umerășele cu haine aranjate în funcție de culori și nuanțe. Mirosea a bețișoare parfumate și era cald, aproape prea cald, datorită unor calorifere industriale mari de sub ferestre. Cândva aici fusese Cooperativa de Producție a Invalizilor, mărturie în acest sens fiind inscripția încă vizibilă pe unul dintre pereți. Într-un colț se vedea o plantă cățărătoare mare, o *Tetrastigma* uriașă, care, neîndoielnic, crescuse prea mult pentru a mai fi ținută în apartamentul fostului proprietar și fusese adusă aici. Tulpinile ei puternice urcau pe pereți spre vitrinele magazinului. Interiorul era un amestec de cafenea socialistă, spălătorie chimică și magazin de închiriere a costumelor de carnaval. Iar în mijlocul tuturor lucrurilor – Veste Bună.

Eu am numit-o așa. Numele fetei mi-a venit în minte insistent, de la sine. De la prima vedere. Insistent – e un cuvânt frumos și pătrunzător: când îl folosești, nici nu mai e nevoie de explicații suplimentare.

— Aș vrea o haină groasă, am spus timid, iar fata m-a privit cu ochii ei negri, inteligenți, sclipitori.

A dat din cap încurajator.

Așa că m-am îmbărbătat și am continuat:

— Să-mi țină de cald și să mă ferească de ploaie. Să nu fie ca toate celelalte haine – gri sau neagră, ușor de

confundat când o lași la garderobă. Ții cu buzunare, cu multe buzunare cu fermoar, pentru chei, pentru gustările câinilor, pentru telefonul mobil, pentru acte. M-ar scuti să mai port geantă, care nu face altceva decât să-mi stânjenească mișcările.

Am spus toate astea dându-mi seama că, cerându-i ajutorul, mă las cu totul în mâinile ei.

— Cred că am ceva pentru dumneavoastră, a răspuns Veste Bună și m-a condus spre capătul aceluia magazin lung ca un cârnat, unde era un stativ cu umerase rotativ, plin cu haine.

A întins mâna fără ezitare și a scos o geacă de puf carmin splendidă.

— Cum vi se pare asta?

În ochii ei se reflectau suprafețele mari ale vitrinelor luminoase și ochii aceia străluceau cu o lumină curată, frumoasă.

Da, haina mi se potrivea ca o mănușă. M-am simțit ca un Animal căruia i-a fost înapoiată blana furată. În buzunar am găsit o scoică mică și am considerat că este un cadou propice de la fosta proprietară. Ca o urare: s-o porți sănătoasă.

Am mai cumpărat din magazin și mănuși, două perechi. Apoi am vrut să scormonesc într-un coș cu căciuli, dar am văzut la timp că în el zace languros o

Pisică mare și neagră. Țîi alături, peste fulare, încă una identică, numai că mai mare. Am numit pisicile în minte Căciula și Fularul, chiar dacă după aceea de fiecare dată mi-a fost greu să le deosebesc. Pisicile negre ale Veștii Bune.

Vînzătoarea aceea mignonă, cu fizionomie manciuriană (și care purta pe cap o căciulă de blană artificială), mi-a făcut un ceai și a tras un scaun lângă sobița cu gaz, ca să mă încălzesc.

Țîi așa a început prietenia noastră.

Când te uiți la unele persoane, simți o gheară în gât, iar ochii ți se umplu de lacrimi de emoție. Ai impresia că memoria lor celulară a păstrat în mai mare măsură inocența noastră de altădată, de parcă ar fi o ciudățenie a naturii, de parcă nu ar fi fost afectate de Căderea Omului. Poate sunt niște mesageri, ca slujitorii care îl găsesc pe prințul răătăcit, ce nu-și cunoaște stirpea, îi arată veșmintele pe care le purta în țara sa și îi reamintesc să se întoarcă acasă.

Țîi Veste Bună suferea de o boală. Foarte rară și stranie. Nu avea păr. Nici sprâncene, nici gene. Nu avusese niciodată, așa se născuse. De vină sunt Genele sau Astrologia. Eu, bineînțeles, cred că Astrologia. Da, da, am verificat pe urmă lucrul acesta în Astrograma ei:

Marte deficient în apropierea Ascendentului, pe partea casei a douăsprezecea, în opoziție cu Saturn în casa a șasea (un astfel de Marte naște, de asemenea, porniri ascunse și motivații secrete).

Așa că își picta cu dermatograful niște sprâncene frumos arcuite, iar pe pleoape, liniuțe delicate care imitau genele. Iluzia era desăvârșită. Pe cap purta întotdeauna turbane, căciuli, uneori și peruci, sau îl înfășura în basmale. Vara mă uitam uimită la brațele ei, lipsite cu desăvârșire de firele delicate de păr, mai deschise sau mai închise la culoare, pe care le avem cu toții.

Întotdeauna m-am întrebat de ce unii oameni ne plac și alții, nu. Cîi am pe această temă propria Teorie. Există o anumită formă de armonie ideală spre care corpul nostru tinde instinctiv. Alegem în alții acele trăsături care se apropie de idealul nostru. Scopul evoluției este pur estetic. Evoluția nu e interesată de adaptabilitate. Evoluția urmărește frumosul, atingerea unei expresii cât mai desăvârșite pentru fiecare formă.

Abia văzînd-o pe Veste Bună, mi-am dat seama că de respingătoare este de fapt pilozitatea noastră – sprâncenele în mijlocul frunții, genele, părul țepos de pe cap, de la subsuori și pubis. La ce ne folosește stigmatul

ăsta pervers? Eu cred că în rai eram cu toții spâni. Goi și netezi.

Mi-a spus că s-a născut într-un sat de lângă KL,odzko, într-o familie numeroasă. Tatăl ei bea și a murit devreme. Mama îi era grav bolnavă. Suferea de depresii și a sfârșit într-un ospiciu, buimăcită de medicamente. Vestea Bună s-a descurcat cum a putut. A luat bacalaureatul cu brio, dar nu și-a continuat studiile din lipsă de bani, ba chiar a rămas să se îngrijească de frații ei. A hotărât să strângă bani pentru studii, dar nu a reușit să-și găsească de lucru. În cele din urmă a angajat-o proprietara acelui lanț de magazine cu marfă la mâna a doua, dar banii câștigați s-au dovedit insuficienți, abia de reușea să trăiască din ei, iar studiile se îndepărtau tot mai mult cu fiecare an. Când nu avea clienți, citea. Îi știam cărțile, pentru că le avea aranjate pe raft și le împrumuta clienților magazinului. Romane gotice și de groază, cu coperte uzate, cu un Liliac pe ele. Un călugăr pervers, o mână detașată de corp care ucide oameni, sicrie dezgropate din cimitir în urma unei inundații. Era limpede că lectura unor asemenea cărți îi întărea convingerea că nu trăim într-o lume chiar atât de rea și o ajuta să rămână optimistă.

Când am auzit povestea vieții ei, au început să-mi vină în minte tot soiul de întrebări care începeau cu „De

ce nu...”, urmate de enumerarea lucrurilor pe care – în opinia mea – ar fi trebuit să le facă în situația ei. Buzele mi se pregăteau deja pentru acel „de ce” impertinent și atunci mi-am mușcat limba.

Exact asta fac revistele *glossy*, iar eu am vrut să fiu pentru o clipă asemenea lor: ne spun ce nu am făcut, unde am eșuat, ce am ratat și, în cele din urmă, ne întorc împotriva propriei persoane, ne fac să ne disprețuim.

Așa că nu i-am spus nimic. Poveștile de viață nu sunt subiect de discuție. Ar trebui să le ascuți cu reverență și, dacă poți, să te revanșezi în același mod. Așa că și eu i-am relatat povestea vieții mele și am invitat-o la mine acasă, să le cunoască pe Fete. Așa a început prietenia noastră.

M-am dus în numele ei la primărie, dar am aflat că pentru persoane ca ea nu se prevăd ajutoare sociale. Nu existau burse, nici alocații. Funcționara de la primărie mi-a sugerat un credit la bancă. Un asemenea credit se achită abia după terminarea studiilor, când îți găsești un loc de muncă. Ofereau, de asemenea, cursuri gratuite de calculator, croitorie și aranjamente florale. Din păcate, numai pentru șomeri. Prin urmare, ar fi trebuit să-și dea demisia ca să fie eligibilă.

M-am dus și la bancă, unde am primit un teanc de formulare de completat. Un singur lucru era însă cel mai important – ca Veste Bună să-și continue studiile. Cîi eram sigură că în cele din urmă o să reușească.

E plăcut în magazin la Veste Bună. Cel mai confortabil și agreabil loc din tot orașul. Se adună aici mame cu copii și doamne în vîrstă ce merg spre cantina pensionarilor, unde mănîncă de prînz. Vine și paznicul parcării, vin și precupețele înghețate de la piața din apropiere și toți primesc ceva cald de băut. S-ar putea spune că Veste Bună conduce aici o cafenea.

Azi urma să o aștept până închidea magazinul, pentru a merge împreună cu Visătorul în Cehia, la librăria unde se vindea Blake. Veste Bună aranja niște eșarfe. Nu era foarte vorbăreață și dacă totuși spunea câte ceva, o făcea cu o voce pierită, așa că trebuia să ciulesc urechile. Ultimii clienți încă mai scormoneau printre umerase în căutarea unor chilipiruri. M-am întins pe scaun și am închis ochii mulțumită.

— Ați auzit că în pădurile din Platou, acolo pe lângă dumneavoastră, au apărut vulpile? Albe și pufoase.

Am încremenit. Lângă mine? Am deschis ochii și l-am văzut pe Domnul cu Pudelul.

— Chipurile, tipul ăla bogat și cu nume caraghios a slobozit în pădure o parte din vulpile de la crescătoria lui, a spus, stând înaintea mea cu câteva perechi de pantaloni atârinate pe braț.

Pudelul mă privea cu un zâmbet canin: era limpede că mă recunoscuse.

— Mațe? I-am întrebat.

— Exact, a confirmat bărbatul, apoi s-a răsucit spre Veste Bună: Îmi puteți găsi niște pantaloni cu măsura optzeci în talie? Nimeni nu poate da de urma lui Mațe, și-a continuat bătrânul povestea. A dispărut. A pierit fără urmă. Ca un ac în carul cu fân. Se zice că ar fi fugit cu amanta undeva în țările calde. Că-i, pentru că era avut, a reușit să-și ascundă bine urmele. Cică ar fi fost implicat în niște afaceri necurate.

Un bărbat tânăr, ras în cap, care întrebase de treninguri Nike sau Puma, iar acum scotocea printre umerașe, a vorbit aproape fără să deschidă gura:

— Nu în afaceri necurate, în mafie. Aducea ilegal haine de blană din Rusia și le depozita la crescătorie. Nu și-a reglat socotelile cu mafia rusă, așa că s-a speriat și a spălat putina.

Subiectul ăsta m-a neliniștit. Am început să mă tem.

— Pudelul dumneavoastră e mascul sau femelă? I-am întrebat din politețe pe domnul respectiv, într-o tentativă

disperată de a îndrepta discuția pe un făgaș mai puțin lugubru.

— A, Max al meu? E mascul, bineînțeles. Încă burlac, a râs el.

Dar era limpede că îl interesau mai mult bârfele din oraș, pentru că s-a răsucit spre tânărul ras în cap și a continuat:

— Avea o avere impresionantă. Un hotel la ieșirea de pe șoseaua de centură din KŁ,odzko. Un magazin de delicatese. O crescătorie de vulpi. Un abator și o fabrică de mezeluri. O herghelie de cai. Căi câte alte acareturi pe numele soției.

— Aveți aici pantaloni măsura optzeci, i-a întins Veste Bună o pereche de pantaloni gri, chiar eleganți.

El i-a studiat cu atenție și și-a pus ochelarii ca să citească instrucțiunile de spălare.

— O, da, ăștia îmi plac, îi iau. Cătiți, îmi plac hainele mai strânse pe corp, evidențiază silueta.

— Ei, vedeți cât de diferiți sunt oamenii? i-am spus. Eu, de pildă, îmi cumpăr întotdeauna haine prea mari. Îmi oferă libertate de mișcare.

Visătorul a venit cu o veste bună. Cotidianul local *Ziemia KŁ,odzka* i-a propus publicarea traducerilor din Blake la rubrica „Lirica”. Era entuziasmat și, deopotrivă,

fâstâcit. Mergeam spre graniță pe șoseaua aproape pustie.

— Mai întâi aș vrea să-i traduc *Scrisorile*, pe urmă să revin la poezie. Dar dacă o să-mi ceară poezie... Dumnezeu, ce-aș putea să le ofer? Ce să le dau pentru început?

Sinceră să fiu, deja nu mă mai puteam concentra asupra lui Blake. Am văzut că trecuserăm pe lângă clădirile mizere ale punctului de frontieră și intraserăm în Cehia. Aici drumul era mai bun și mașina Visătorului a încetat să zăngănească.

— E adevărat ce se spune despre vulpile alea? I-a întrebat Veste Bună, care stătea pe bancheta din spate. Că au scăpat de la crescătorie și bântuie prin pădure?

Visătorul a confirmat.

— S-a întâmplat acum câteva zile. Mai întâi Poliția a crezut că, înainte să dispară, a vândut cuiva toate animalele. Dar se pare că le-a slobozit în pădure. Ciudat, nu-i așa?

— Îl caută Poliția? am întrebat.

Visătorul a spus că nimeni nu i-a reclamat dispariția, prin urmare nu au motive să-l caute. Soția nu îl declară dispărut, nici copiii. Poate a plecat în concediu. Soția lui a spus că nu ar fi prima dată când dispare așa. S-a mai întâmplat să nu mai știe de el o săptămână întreagă, pe

urmă a sunat din Republica Dominicană. Câtă vreme băncile nu încep să-l caute, nu există motive de neliniște.

— Omul e liber și poate să facă ce vrea cu viața lui câtă vreme băncile nu se interesează de el, perora Visătorul, încercând să ne convingă.

Cred că ar fi un bun purtător de cuvânt al Poliției.

Visătorul a mai spus că Poliția bănuiește de unde proveneau banii pe care Comandantul îi avea sub cureaua pantalonilor. Luase mită. Poliția a stabilit că tocmai se întorcea de la Mațe. Poliției îi ia mult timp să stabilească ceva ce pare atât de evident.

— Cîi încă ceva, a spus el în încheiere. Pe obiectul care a fost folosit, foarte probabil, pentru uciderea Comandantului s-au găsit urme de sânge de animal.

Am intrat în librărie în ultimul moment, chiar înainte de ora închiderii. Căruntul Honza i-a întins Visătorului cele două cărți comandate și am văzut că Visătorul s-a îmbujorat de plăcere. Se uita radios la mine și la Veste Bună, apoi a ridicat brațele, de parcă ar fi vrut să-l îmbrățișeze pe Honza. Erau două ediții vechi, din anii 1970, dotate cu un aparat critic serios. Greu de găsit. Ne-am întors cu toții într-o stare de ușoară exaltare și

nici unul dintre noi nu a mai pomenit de evenimentele funeste.

Visătorul mi-a împrumutat și mie pentru câteva zile volumul de *Scrisori alese* și, imediat ce m-am întors acasă, am aprins focul, mi-am făcut un ceai tare și am început să citesc.

Mi-a plăcut în mod deosebit un fragment pe care, în exaltarea momentului, l-am tradus pe loc pe o pungă de hârtie.

„Cred că Organismul meu e într-o stare bună”, scria Blake, „dar are multe Beteșuguri despre care nu știe nimeni în afară de mine. Când eram tânăr, multe locuri îmi făceau rău – a doua zi, iar uneori chiar două sau trei zile mai târziu, mă încercau exact aceleași Suferințe, aceeași Durere de Stomac. *Sir* Francis Bacon obișnuia să vorbească despre necesitatea de a adopta o anumită Disciplină în Zonele de Munte. *Sir* Francis Bacon e un mincinos. Nici un fel de disciplină nu e în stare să îl schimbe pe Om nici măcar infinitezimal, iar o asemenea disciplină eu o numesc Înfumurare și Prostie”.

Cuvintele astea m-au mișcat profund. Citeam și nu mă mai puteam opri din citit. Căci cred că s-a întâmplat așa cum și-a dorit Autorul – tot ce am citit mi-a pătruns în vise și în Noaptea aceea am avut viziuni.

9. Lucrurile mari în lucrurile mici

*„Când
unei
ciocârli
i rănite
îi
atârnă
aripa
inert,
În
Ceruri
amuțe
ște
Cântul
Serafi
milor.”*

Primăvara începe în mai și vestitorul ei este Dentistul, care își scoate în fața casei freza veche și scaunul stomatologic uzat. Le șterge cu câteva mișcări de cârpă, un, doi, pentru a le curăța de pânzele de păianjen și de fân – ambele instrumente iernau în hambar, fiind scoase numai din când în când, când se ivea o nevoie neașteptată. Iarna Dentistul lucra foarte rar: aici, în regiune, iarna nu se poate face mai nimic, pe oameni nu-i mai interesează propria sănătate și, în plus, iarna e

întuneric, iar dentistul stă prost cu vederea. Are nevoie de lumină bună, cum e lumina de mai, de iunie, care să lumineze direct în gura pacienților, recrutați din rândul muncitorilor forestieri și al bărbaților mustăcioși care își iroseau zilele stând pe podul din sat, cei pe care lumea îi ironiza, spunând că lucrează la Direcția de Drumuri și Poduri.

Când noroaiele de aprilie se uscau, începeam să mă aventurez cu mai mult curaj prin împrejurimi, sub pretextul tururilor pe care trebuia să le fac. În acest moment al anului aruncam cu interes un ochi la Achthozja¹², un mic cătun de lângă cariera de piatră, unde locuia Dentistul. Țîi, ca în fiecare an, aveam parte de o priveliște uluitoare: pe pajiștea de un verde strident, sub prelata cerului azuriu, stătea în soare scaunul stomatologic alb și scorjit, pe care mai întotdeauna ședea cineva cu gura căscată în Soare. Deasupra pacientului stătea aplecat Dentistul, cu freza în mână. Talpa piciorului său executa o mișcare monotonă – mai degrabă imperceptibilă de la distanța de unde priveam eu –, apăsând ritmic pedala frezei. La câțiva metri de el, alte două-trei persoane urmăreau scena într-o liniște deplină, bând bere.

¹² Numele polonez este o variantă a denumirii germane Acht Hausen, care înseamnă „opt case”, adică atâtea câte număra cătunul.

Principala îndeletnicire a Dentistului era extracția măselelor cariate. Uneori, mult mai rar – tratarea lor. Făcea și proteze dentare. Pe vremea când încă nu știam de existența lui, m-am întrebat de multe ori ce rasă de oameni locuia în zonă, pentru că mulți localnici aveau o dentiție aparte, ca și cum toți făceau parte din aceeași familie și aveau aceleași gene sau aceeași configurație a planetelor în Astrogramă. În special cei mai vârstnici: dinții lor erau prelungi, înguști și ușor cenușii. O dantură ciudată. Mai aveam o Ipoteză alternativă, întrucât auzisem că sub Platou, la mare adâncime, se află straturi de uraniu, care, cum se știe prea bine, declanșează diverse Anomalii.

De-acum știam că erau protezele Dentistului, semnul lui distinctiv, marca lui înregistrată. Ca fiecare artist, era unic și irepetabil.

Eu cred că ar trebui să devină un punct de atracție turistică în Valea KŁodzko, numai că ceea ce făcea el nu era legal. Din păcate, cu ani în urmă îi fusese ridicat dreptul de a practica meseria din cauza abuzului de alcool. E ciudat că nu se ridică licența din cauza miopiei. Eu cred că Beteșugul ăsta e chiar mai primejdios pentru Pacient. Iar Dentistul purta ochelari cu lentile ca fundul unui borcan, ba chiar una dintre lentile era lipită cu bandă adezivă.

În ziua aceea sfredelea măseaua unui bărbat. Era greu să-i disting trăsăturile feței, schimonosită de durere și ușor amorțită de alcoolul cu care Dentistul își anestezia pacienții. Zumzetul înfiorător al frezei îmi sfredelea creierul și îmi evoca cele mai coșmarești amintiri din copilărie.

— Cum merge? am întrebat în loc de bună ziua.

— Binișor, a răspuns el cu un zâmbet larg, care te ducea cu gândul la vechea zicală „Doctore, vindecă-te pe tine însuși”¹³. N-ați mai trecut de mult pe aici. Cred că ultima oară ne-am văzut când vă căutați...

— Da, da, l-am întrerupt. Iarna nu reușeam să ajung atât de departe. Până îmi croiam eu drum prin zăpadă, deja se întuneca.

S-a întors la sfredelitul lui, iar eu m-am alăturat celorlalți gură-cască și am urmărit, dusă pe gânduri, mișcările frezei în gura pacientului.

— Ați văzut vulpile argintii? m-a întrebat unul dintre bărbați.

Avea o față frumoasă. Dacă viața lui ar fi decurs altfel, ar fi putut juca rolul de amant în filme. Acum însă frumusețea începea să-i dispară sub o rețea de riduri și brazde.

¹³ Citat din Biblie, „Sfânta Evanghelie după Luca”, 4, 23.

— Cică le-ar fi slobozit Mațe înainte să șteargă putina, a spus altul.

— Poate avea muștrări de conștiință, am conchis eu. Sau poate că l-au mâncat Vulpile.

Dentistul m-a privit cu interes. A dat din cap și a băgat burghiul în măsea. Bietul pacient a sărit în scaun de durere.

— Nu se poate plomba o măsea fără să fie sfredelită? am întrebat.

Numai că nimeni nu părea preocupat de soarta pacientului.

— Mai întâi Talpă Mare, apoi Comandantul, acum Mațe... a oftat Chipeșul. Ți-e și frică să mai ieși din casă. Eu după lăsatul serii o pun pe nevastă-mea să facă treburile prin ogradă.

— Ați găsit o soluție inteligentă, am spus, adăugând: Animalele se răzbună pe cei care le vânează.

— Ei, da... Talpă Mare nu vâna, a spus cu îndoială Chipeșul.

— Dar le hăituia, a adăugat altul. Doamna Duszejko are dreptate. Cîi cine făcea mai mult braconaj în zonă, dacă nu el?

Dentistul a întins pe o farfurie puțină pastă albă, pe care apoi s-a apucat să o strecoare cu o spatulă în măseaua sfredelită.

— Da, e posibil, a mormăit el în barbă. E foarte posibil, că doar trebuie să existe dreptate. Da, da. Animalele.

Pacientul a icnit jalnic.

— Credeți în Providență? m-a întrebat brusc Dentistul, încremenind deasupra pacientului.

În vocea lui se simțea provocarea.

Bărbații au început să chicotească, de parcă ar fi auzit ceva indecent. A trebuit să mă gândesc puțin înainte de a-i răspunde.

— Pentru că eu cred, a spus el fără să mai aștepte răspunsul meu.

L-a bătut prietenește pe spate pe pacient, care a sărit imediat de pe scaun, fericit.

— Următorul, a spus.

Din grupul de gură-cască s-a desprins unul și a luat loc reticent în fotoliu.

— Ce ai? l-a întrebat Dentistul.

Bărbatul a căscat gura în semn de răspuns, iar Dentistul a aruncat o privire. S-a retras imediat, spunând „Să-mi bag pula”, ceea ce ar fi trebuit să sintetizeze plenar starea danturii pacientului. A palpat câteva clipe gingiile cu buricele degetelor, apoi a întins mâna după sticla cu votcă.

— Ia și bea. Ne apucăm de scos.

Bărbatul a mormăit ceva ininteligibil, complet demoralizat de verdictul acela neașteptat. A luat din mâna dentistului un pahar aproape plin cu votcă și l-a dat peste cap dintr-o singură înghițitură. Eram convinsă că după o asemenea anestezie nu avea să mai simtă nimic.

Așteptând ca alcoolul să-și facă efectul, bărbații au început să vorbească entuziasmați despre cariera de piatră, care, chipurile, urma să fie deschisă iar. O să înghită Platoul an după an, până ce într-o bună zi o să dispară de tot. Cîi atunci va trebui să ne mutăm de aici. Dacă era adevărat și cariera avea să fie redeschisă, cătunul Dentistului urma să fie strămutat primul.

— Totuși eu nu cred în Providență, am spus. Formați un comitet de protest, i-am sfătuit. Faceți o demonstrație.

— *Apré nu delij*¹⁴, a spus Dentistul și și-a băgat degetele în gura pacientului pe jumătate inconstient.

Apoi, cu ușurință, fără nici cel mai mic efort, a scos din gură un dinte negru. Am auzit doar un pârâit sec. Mi s-a făcut rău.

¹⁴ Pronunție stălcită a expresiei atribuite regelui francez Ludovic al XV-lea sau amantei sale, doamna de Pompadour, *Aprés nous le déluge* – „După noi, potopul” (fr.).

— Ar trebui să se răzbune pentru toate astea, a spus Dentistul. Animalele ar trebui să-i fută pe toți în gură.

— Chiar așa. Ar trebui să-i fută pe toți în gură, am confirmat și eu, iar bărbații m-au privit cu admirație și respect.

M-am întors acasă pe un drum ocolit. Era deja după-amiaza târziu. Cîi atunci am văzut la liziera pădurii Vulpile argintii. Două. Mergeau alene, una în spatele celeilalte. Albul lor pe fundalul luncii verzi părea de-a dreptul ireal. Arătau ca misiunea diplomatică a Regatului Animalelor, venită aici să soluționeze conflictul.

La începutul lui mai înfloreau și păpădiile. În anii buni înfloreau deja în weekendul lung de 1 Mai, când, odată cu sfârșitul iernii, proprietarii începeau să se întoarcă la casele lor de pe Platou. În anii mai puțin buni păpădiile acopereau văile cu punctele lor galbene abia de Ziua Victoriei. De multe ori am admirat împreună cu Visătorul minunea aceasta a naturii.

Din păcate, tot atunci începeau și vremurile grele pentru Visător. La vreo două săptămâni după ce înfloreau păpădiile, i se declanșa alergia – din ochi îi curgeau lacrimi, se sufoca și horcăia. În orașel simptomele erau destul de suportabile, dar vinerea, când venea la mine, eram nevoită să ferec toate ferestrele și

ușile, ca nu cumva alergenii invizibili să ajungă în căile lui respiratorii. În iunie, perioada când înfloreau ierburile, trebuia să ne ținem ședințele de traducere la el la oraș.

După o iarnă atât de lungă, obositoare și stearpă, Soarele îmi făcea și mie foarte rău. Dimineața nu puteam dormi, mă trezeam când se crăpa de ziuă și mă simțeam mereu neliniștită. Toată iarna mă ferisem de vântul veșnic care bătea dinspre Platou, dar acum deschideam larg ferestrele și ușa, ca să poată pătrunde înăuntru și să alunge neliniștile stătute și toate Beteșugurile.

Totul începea să trosnească, se simțea sub iarbă, sub stratul de pământ, o vibrație febrilă, de parcă nervii subterani, umflați de efort, stăteau să pocnească din clipă în clipă. Nu reușeam să mă scutur de senzația că sub toate se ascundea o voință puternică, irațională, respingătoare, precum forța care le făcea pe Broaște să sară unele pe altele și să copuleze fără sfârșit în iazul lui Sperietoare.

Când Soarele se apropia de orizont, își făcea apariția familia de Lilieci. Veneau seară de seară, iar zborul lor silențios, delicat, mi se părea întotdeauna fluid. O dată, când au zburat pe rând deasupra fiecărei case, am numărat doisprezece. Tare mult aș fi vrut să știu cum văd Liliicii lumea. Mi-aș fi dorit ca măcar o dată să pot zbura în pielea lor deasupra Platoului. Cum arată oamenii

văzuți cu simțurile lor? Ca niște umbre? Ca niște vibrații, ca niște zgomote?

Seara stăteam în fața locuinței mele și îi așteptam să apară, să vină în zbor pe deasupra casei Profesorului și de acolo să ne viziteze, pe rând, pe toți. Le uram bun venit, făcându-le discret cu mâna. În realitate aveam multe în comun cu ei – și eu vedeam lumea în alte categorii, cu susul în jos. Căci eu preferam Amurgul. Nu eram făcută să-mi duc traiul sub lumina Soarelui.

Pielea mea reacționa prost la razele puternice, nemiloase, ale Soarelui dacă nu erau îmblânzite mai înainte de frunzele plantelor sau de norii pufoși. Se înroșea și se irita. An de an, în primele zile ale verii începeau să-mi apară pe piele bășici mici, însoțite de prurit. Le tratam cu lapte acru și cu un unguent împotriva arsurilor, pe care îl aveam de la Visător. Trebuia să scot din dulap pălăriile de vară cu boruri largi, pe care le legam sub bărbie cu panglici, ca să nu mi le zboare vântul.

Într-o miercuri, când mă întorceam de la școală cu o asemenea pălărie pe cap, am lungit drumul ca să... de fapt nici eu nu știu de ce. Sunt locuri unde nu mergi cu tragere de inimă și totuși ceva nedeslușit te atrage spre ele. E foarte posibil ca acel ceva nedeslușit să fie Groaza.

Cred că de aceea și mie îmi plac romanele de groază, așa cum îi plac lui Veste Bună.

Prin cine știe ce minune, în miercuria aceea m-am trezit lângă crescătoria Vulpilor. Mă întorceam acasă cu mașina și, brusc, la răscruce am virat în direcția opusă celei firești. În scurt timp asfaltul s-a terminat și am simțit exalația aceea insuportabilă care îi pune pe fugă pe toți hoinarii ocazionali. Miasma aceea înțepătoare încă se mai simțea aici, chiar dacă oficial crescătoria fusese închisă cu două săptămâni în urmă.

Țîi Samurai a reacționat de parcă ar fi avut simț olfactiv – s-a oprit brusc. Stăteam în mașină, paralizată de duhoare, și am văzut în fața mea, la vreo sută de metri distanță, niște construcții îngrădite de un gard de sârmă înalt: barăci înșirate una după alta. Partea de sus a gardului era mărginită de trei rânduri de sârmă ghimpată. Soarele era orbitor. Fiecare fir de iarbă arunca o umbră lungă, fiecare creangă arăta ca o sulită. Era o liniște desăvârșită. Am ciulit urechile, așteptându-mă ca din spatele aceluia zid de sârmă să ajungă până la mine sunete înspăimântătoare, ecourile grozăviilor care se petrecuseră cândva acolo. Dar era limpede că aici nu mai era nici țipenie – nici de om, nici de vietate. La vară locul o să fie împânzit de brusturi și urzici. Peste un an sau doi crescătoria avea să dispară, înghițită de

vegetație, devenind cel mult un loc care inspiră teamă. M-am gândit că aici s-ar putea deschide un muzeu. Ca un avertisment.

După un moment am pornit motorul și m-am întors la șosea.

O, da, știu cum arăta proprietarul dispărut. La scurt timp după ce m-am mutat în sat, l-am întâlnit pe pod. A fost o întâlnire stranie. Încă nu știam cine este.

Într-o după-amiază mă întorceam cu mașina din oraș, de la cumpărături. Înaintea podului care traversează pârâul nostru am văzut o mașină de teren. Era trasă pe marginea drumului, de parcă șoferul ar fi vrut să-și întindă oasele. Toate ușile mașinii erau deschise. Am încetinit. Nu-mi plac mașinile astea mari, voluminoase, create mai degrabă pentru război decât pentru plimbări în sânul naturii. Roțile lor uriașe strivesc făgașele drumurilor de țară și nivelează cărările. Motoarele lor puternice fac prea mult zgomot și scot multe gaze de eșapament. Sunt convinsă că proprietarii unor asemenea mașini au sula mică și compensează prin mărimea mașinii acest handicap. În fiecare an fac reclamații la primărie și trimit petiții împotriva raidurilor acestor mașini îngrozitoare. Întotdeauna primesc un răspuns laconic, din care reiese că primarul va lua în considerare reclamațiile mele, dar niciodată nu ia vreo măsură. Iar

acum vedeam una din acele mașini pe marginea drumului, chiar înaintea pârauului, la intrarea în vale, aproape în pragul caselor noastre. Mergând foarte încet, l-am studiat cu atenție pe musafirul acela nepoftit.

Pe scaunul din față stătea o femeie tânără și frumoasă. Fuma. Avea părul blond oxigenat, lung până la umeri, și era machiată cu stăruință, punctul forte al machiajului fiind gura rujată cu o culoare închisă. Era atât de bronzată, încât părea scoasă de la rotisor. Picioarele îi atârnavu afară din mașină, iar din tălpile goale, cu unghiile ojate cu roșu, îi alunecase una din sandale și căzuse în iarbă. M-am oprit și am scos capul pe geamul mașinii.

— Vă pot ajuta cu ceva? am întrebat amical.

A dat din cap că nu, apoi a ridicat ochii spre cer și a arătat cu degetul undeva în spatele ei, zâmbind cu subînțeles. Mi s-a părut foarte drăguță, deși nu i-am înțeles gestul. De aceea am coborât din mașină. Faptul că mi-a răspuns printr-un gest, fără cuvinte, m-a făcut să păstrez tăcerea. M-am apropiat de ea aproape pe vârfuri. Am ridicat întrebător din sprâncene. Îmi plăcea misterul acela.

— Nu e nimic, nimic, a spus ea șoptit. Îl aștept pe... soțul meu.

Pe soț? Acolo? Nu înțelegeam deloc scena la care participam involuntar și eu. M-am uitat suspicioasă împrejur și atunci l-am văzut pe numitul soț. Tocmai ieșea din tufișuri. Arăta destul de bizar și caraghios. Părea îmbrăcat într-un soi de uniformă de camuflaj în tonuri de verde și maro. Din loc în loc avea prinse crenguțe de molid peste tot, de la cap până la cizme. Purta o cască acoperită cu același material ca și uniforma. Fața îi era vopsită într-o culoare închisă, pe fundalul căreia sclipeau niște mustăți cărunte și îngrijite. Nu îi vedeam ochii, ascunși în spatele unui aparat optic neobișnuit, ceva similar cu oftalmoscopul unui oftalmolog, folosit la măsurarea fundului de ochi, dar plin de șuruburi și piulițe. Pieptul lui lat și pântecul impozant erau acoperite cu gamele, un porthart, o garnitură de scule și o cartușieră. În mână avea o pușcă cu lunetă. Semăna cu o armă din *Războiul Stelelor*.

— Maică Precistă, am șoptit fără să vreau.

Preț de o clipă nu am fost în stare să scot din mine nici un sunet, doar mă uitam uluită și îngrozită la ciudățenia aceea, până când femeia a aruncat chiștocul pe șosea și a spus destul de ironic:

— Iată-l.

Bărbatul s-a apropiat de noi și și-a scos cască de pe cap.

Cred că niciodată până atunci nu mai văzusem un bărbat cu o fizionomie atât de saturniană. Era de statură medie, cu fruntea lată și sprâncene stufoase. Părea un pic aplecat de spinare, iar tălpile picioarelor îi erau îndreptate ușor spre interior. Eram cât se poate de sigură că ducea un trai depravat și că toată viața fusese mânat de o singură pornire – satisfacerea consecventă a propriilor pofte, indiferent de preț. Acesta era cel mai bogat Om din regiune.

Am avut impresia că se bucură să fie văzut și de altcineva în afara soției lui. Era mândru de sine. M-a salutat cu un gest al mâinii, însă pe urmă m-a ignorat cu desăvârșire. Când i-a pus înapoi pe cap casca și ochelarii aceia ciudați și și-a îndreptat privirea spre graniță. Am înțeles imediat totul și am simțit că mă cuprinde un val de Furie.

— Să mergem, i-a spus cu nerăbdare soția, ca unui copil.

E posibil să fi simțit valul de Furie care se revărsa dinspre mine.

El s-a prefăcut o clipă că nu aude, dar imediat după aceea s-a apropiat de mașină, și-a scos de pe cap echipamentul și a pus pușca deoparte.

— Ce faceți aici? l-am întrebat, pentru că nu mi-a venit altceva în cap.

— Ți dumneata? a replicat el fără să-mi arunce vreo privire.

Soția lui și-a pus sandala în picior și a luat loc la volan.

— Eu locuiesc aici, i-am răspuns glacial.

— Aha, ai dumitale sunt cei doi câini mari... V-am spus deja să-i ții pe lângă casă.

— Sunt pe o proprietate privată..., am început, dar m-a întrerupt.

Albul ochilor lui a sclipit funest pe fundalul feței mânjite cu vopsea.

— Pentru noi nu există proprietăți private.

Asta a fost acum doi ani, când totul mi se părea mai simplu. Am uitat de întâlnirea aceea cu Mațe. Ce-mi păsa mie de el? Pe urmă însă o planetă, în mișcarea sa rapidă, a depășit brusc un punct invizibil, aducând o schimbare, una din cele de care noi, aici, pe Pământ, nici nu suntem conștienți. Poate că există niște semne mărunte care deconspiră aceste evenimente cosmice, dar nici pe ele nu le observăm. Cineva a călcat o crenguță de brad din mijlocul drumului, o sticlă de bere uitată în congelator a crăpat, două măceșe roșii au căzut din tufa de măceș. Cum să interpretăm aceste semne?

E clar că lucrurile mari sunt incluse în lucrurile mici. Nu există nici umbră de îndoială. Acum, când scriu toate

astea, am pe masă, în fața mea, configurația planetelor, ba chiar a întregului Cosmos. Termometrul, o monedă, lingura de cositor și cana de porțelan. O cheie, telefonul mobil, niște foi de hârtie și un pix. Ții un fir de păr cărunt de-al meu, ai cărui atomi mai păstrează memoria genezei vieții, memoria Catastrofei cosmice care a dat naștere lumii.

10. Cărbușul Stacojiu

*„Nu
omorî
Fluture
le de
Zi, nici
Fluture
le de
Noapte
,
Pentru
că
mome
ntul
Judecă
ții e
aproap
e.”*

Ți la începutul lunii iunie, când casele erau ocupate, mai ales în weekenduri, eu continuam să mă achiu cu seriozitate de toate obligațiile. De pildă, urcam cel puțin o dată pe zi pe deal și scrutam terenul cu binoclul. Bineînțeles, mai întâi studiam casele. Într-un anumit sens, ele sunt niște creaturi vii care conviețuiesc cu Omul într-o simbioză desăvârșită. Îmi creștea inima, deoarece se vedea limpede după aspectul lor că locuitorii li se întorseseră. Upleau interioarele pustii cu vânzoleala lor, cu gândurile și căldura corpurilor lor. Măinile lor mărunte tămăduiau micile lor răni și dregeau stricăciunile pricinuite de iarnă, uscau pereții jilavi, spălau ferestrele și reparau rezervorul de apă al toaletei. Iar casele arătau acum de parcă s-ar fi trezit din somnul lung și greu în care cade materia când nimeni nu-și mai bate capul cu ea. În curți fuseseră deja scoase mesele și scaunele, obloanele de lemn fuseseră ridicate, iar Soarele putea în sfârșit să pătrundă în interior. În weekenduri din coșurile caselor ieșea fum. Profesorul și soția lui veneau tot mai des, întotdeauna însoțiți de prieteni. Se plimbau doar pe drum, nu o luau niciodată pe hat. După masa de prânz ieșeau zilnic la plimbare până la capelă și înapoi, oprindu-se din când în când din mers în focul discuțiilor. Uneori, când vântul bătea

dinspre ei, ajungeau până la mine cuvinte disparate: Canaletto, clarobscur, tenebrism.

Ţii soţii Fântâneau începuseră să vină în fiecare vineri. Se apucau imediat să smulgă plantele care crescuseră între timp în jurul casei şi răsădeau altele, cumpărate de la magazin. Mi-era greu să le înţeleg logica. De ce nu le plăcea socul şi preferau în locul lui glicina. Le-am spus o dată, înălţându-mă pe vârfuri ca să mă uit la ei peste gardul înalt, că, mai mult ca sigur, glicina nu va suporta gerurile de februarie, dar s-au mulţumit să dea din cap zâmbind şi să facă mai departe cum îi tăia capul. Au retezat o tufă de măceş superbă şi au smuls din pământ smocurile de cimbru. Au pus în faţa casei nişte pietre aranjate într-un morman fantezist, pe care l-au înconjurat cu diverse conifere: tuia, pin de munte, chiparoşi lucioşi şi brazi. Fără nici un rost, dacă e să mă întrebaţi pe mine.

Ţii Sura venea pentru mai multă vreme. O vedeam mergând pe hat alene, rigidă ca un băţ. Am trecut într-o seară pe la ea cu cheile şi facturile. M-a servit cu ceai verde. Am băut din politeţe. După ce ne-am rezolvat socotelile, am îndrăznit să o abordez.

— Dacă aş vrea să-mi scriu memoriile, cum ar trebui să încep? am întrebat-o destul de timid.

— Trebuie să vă așezați la masă și să vă siliți să scrieți. O să vină de la sine. Nu trebuie să vă cenzurați. Trebuie să scrieți tot ce vă vine în minte.

Un sfat ciudat. Nu aș vrea să scriu „tot”. Aș vrea să scriu numai ce mi se pare mie că e bun și folositor. Am crezut că o să mai spună ceva, dar a tăcut. M-am simțit dezamăgită.

— Sunteți dezamăgită? m-a întrebat atunci, de parcă mi-ar fi citit gândurile.

— Da.

— Trebuie să scrieți atunci când nu puteți să vorbiți, a zis ea apoi. Ajută mult, a mai adăugat și a tăcut.

Vântul s-a întetit și acum vedeam pe fereastră copacii care se legănau uniform în ritmul unei muzici inaudibile, ca spectatorii unui concert într-un amfiteatru. Undeva la etaj s-a trântit o ușă de la curent. De parcă ar fi tras cineva cu pușca. Sura a tresărit.

— Mă neliniștesc toate zgomotele astea, de parcă aici totul ar fi viu!

— Vântul e întotdeauna gălăgios aici. Eu m-am obișnuit, am spus.

Am întrebat-o ce fel de cărți scrie, iar ea mi-a spus că romane de groază. M-am bucurat. Trebuia neapărat să-i fac cunoștință cu Veste Bună, cu siguranță ar fi avut multe să-și spună. Erau verigi ale aceluiași lanț. Cineva

care știe să scrie despre asemenea lucruri trebuie să fie un Om curajos.

— Căi întotdeauna răul e pedepsit la sfârșit? am întrebat-o.

— Pe mine nu asta mă interesează. Nu mă interesează pedeapsa. Pur și simplu îmi place să scriu despre lucruri cumplite. Poate pentru că eu însămi sunt fricoasă din fire. Îmi face bine.

— Ce-ați pățit? am întrebat, intimidată de Înserarea care se lăsa, și am arătat cu degetul gulerul ortopedic pe care îl purta la gât.

— Boala degenerativă a discului intervertebral, mi-a spus pe un ton de parcă mi-ar fi adus la cunoștință o defecțiune a unui aparat electrocasnic. În mod evident, am capul prea greu. Cel puțin așa mi se pare mie. Am capul prea greu. Vertebrele cervicale nu-i pot susține greutatea și, cranț-cranț, se degradează.

A zâmbit și mi-a mai turnat în cană ceai dintr-ăla dezgustător.

— Nu vă simțiți singură aici? m-a întrebat.

— Uneori.

— Vă admir. Aș vrea să fiu ca dumneavoastră. Sunteți curajoasă.

— O, nu sunt deloc curajoasă. E bine că am cu ce să mă ocup aici.

— Nici eu nu-mi găsesc locul fără Agata. Lumea aici este atât de mare, de necuprins.

S-a uitat la mine și m-a cercetat câteva secunde cu privirea.

— Agata e soția mea.

Am clipit. Niciodată nu mai auzisem o femeie spunând despre alta „soția mea”. Dar mi-a plăcut.

— Vă mirați, nu-i așa?

Am stat o clipă pe gânduri.

— Cîi eu aş putea să am o soție, am spus răspicat. E mai bine să trăiești cu cineva decât singur. E mai ușor să treci prin viață alături de cineva decât singur.

Nu mi-a răspuns. Era dificil să vorbești cu ea. În cele din urmă am rugat-o să-mi împrumute o carte de-a ei. Pe cea mai înfricoșătoare. Mi-a promis că o s-o roage pe Agata să aducă una. Se făcuse deja întuneric, dar nu a aprins lumina. Când ne-am cufundat amîndouă în beznă, mi-am luat rămas-bun și m-am întors acasă.

* * *

Odată scăpată de grija caselor la care reveniseră proprietarii, am început să mă aventurez cu mare plăcere tot mai departe, în plimbări pe care le numeam „inspecții”. Îmi extindeam teritoriul asemenea unei

Lupoaice solitare. Lăsam ușurată în spate casele și drumul asfaltat. Pătrundeam în pădure și puteam rătăci la nesfârșit printre copaci. Se făcea tot mai liniște, iar pădurea devenea un adânc uriaș, dar tihnit, în care mă puteam ascunde. Îmi alina gândurile. Atunci nu trebuia să mai ascund cel mai stânjenitor dintre Beteșugurile mele – lacrimile. Aici puteam plânge în voie, lacrimile îmi spălau ochii și îmi ascuțeau privirea. Poate de aceea vedeam mai mult decât cei cu ochii uscați.

Mai întâi am remarcat absența Căprioarelor: dispăruseră. Sau poate ierburile erau atât de înalte, încât le ascundeau spinările roșcate și perfecte. În realitate însă Căprioarele se retrăseseră să-și nască puii.

În timpul plimbării din ziua aceea am întâlnit o Domnișoară cu un Cerb tânăr, frumos și bălțat, și tot atunci am zărit în pădure un Om. L-am văzut de aproape, cu toate că el nu m-a observat. Avea un rucsac verde, cu cadru metalic exterior, de genul celor fabricate în anii 1970, așa că am bănuir că trebuie să aibă aceeași vârstă ca mine. Căi, sincer, așa și arăta – bătrân. Era chel și avea fața acoperită de o barbă țepoasă și căruntă, tunsă scurt, neîndoielnic cu una dintre mașinile acelea chinezești ieftine pe care le poți cumpăra de la piață. Blugii prea mari și decolorați îi atârnavu urât la spate.

Mergea pe cărarea ce străbătea pădurea, prudent, atent pe unde calcă. Poate de aceea am și reușit să mă apropii atât de tare de el. Când a ajuns la răscrucea unde cândva erau depozitate trunchiurile de molid, și-a dat jos rucsacul, l-a sprijinit de un copac și a intrat în pădure. Binoclul îmi arăta o imagine neclară și tremurândă, așa că puteam doar bănuî ce făcea acolo. Stătea aplecat deasupra patului vegetal ce acoperea solul pădurii și scormonea prin stratul de humus. Puteam presupune că e culegător de bureți, numai că era cam prea devreme pentru bureți. Cred că l-am urmărit vreo oră. S-a așezat pe iarbă, a mâncat un sendviș și a scris ceva într-un caiet. Apoi a stat vreo jumătate de oră întins pe spate, cu mâinile sub cap, și s-a uitat la cer. Pe urmă și-a luat rucsacul și a dispărut în verdeață.

L-am sunat pe Visător de la școală și i-am dat de veste că prin pădure bântuie un străin. L-am spus și ce discutau oamenii din magazinul lui Vestе Bună. Ziceau despre Comandant că ar fi fost amestecat în trecerea teroriștilor peste granița verde. Ziceau că în apropiere fuseseră prinși niște suspecți. Dar Visătorul a fost destul de sceptic față de aceste revelații. Căci nu s-a lăsat convins că ar bântui cineva prin pădure cu scopul de a șterge eventualele urme. Poate au arme ascunse acolo?

— Nu vreau să te supăr, dar e foarte posibil ca Ancheta să fie suspendată, pentru că nu s-a descoperit nimic care să arunce o lumină nouă asupra celor întâmplate.

— Cum așa? Ți urmele de Animale din jurul victimei? Căprioarele l-au împins în fântână.

S-a lăsat liniștea, apoi Visătorul a întrebat:

— De ce le spui tuturor despre Animalele alea? Țtii bine că nimeni nu te crede și te consideră...

S-a oprit.

— Mă consideră nebună, nu-i așa? l-am ajutat eu.

— Ei bine, da. De ce spui așa ceva? Țtii bine că e imposibil, a zis Visătorul și m-am gândit că va trebui să mă străduiesc să mă fac mai bine înțeleasă.

M-am supărat. Dar pe urmă, când a sunat clopoțelul pentru începerea orei, am adăugat repede:

— Trebuie să le spun oamenilor ce trebuie să creadă. Nu am de ales. Altfel o s-o facă altcineva.

În Noaptea aceea am dormit destul de prost, neliniștită la gândul că un străin dădea târcoale atât de aproape de casa mea. Dar mă neliniștea nespus și vestea despre eventuala suspendare a anchetei. Cum adică să „suspende” ancheta? Așa, deodată? Fără să verifice toate ipotezele? Ți cu urmele cum rămânea? Nu

le luau deloc în considerare? La urma urmelor, a pierit un Om. Cum adică să „suspende” Ancheta? Asta-i bună!

Pentru prima oară de când locuiam acolo, am închis ferestrele și ușa. Imediat am simțit că nu am aer să respir. Nu reușeam să adorm. Era începutul lui iunie, așa că Noaptea erau deja călduroase și înmiresmate. Mă simțeam de parcă aș fi fost închisă de vie într-un cazan. Trăgeam cu urechea să aud pași în jurul casei, analizam foșnetele, tresăream la fiecare trosnet de crengi. Noaptea exacerba cele mai delicate sunete, le preschimba în horcăieli, gemete, voci. Pot spune că eram îngrozită. Pentru prima oară de când m-am mutat în sat.

A doua zi l-am zărit pe Omul cu rucsac: stătea în fața casei mele. Mai întâi am înțepenit de frică și mâna mi s-a dus de la sine spre locul unde țineam sprayul cu piper.

— Bună ziua, îmi cer scuze că vă deranjez, a spus el cu o voce joasă, baritonală, care a făcut aerul din jur să vibreze. Aș vrea să cumpăr niște lapte de vacă.

— De Vacă? m-am mirat. N-am lapte de Vacă, am lapte de la magazin. Doriți?

Era dezamăgit.

Acum, la lumina zilei, mi se părea chiar simpatic. Nu era nevoie să folosesc sprayul. Avea o cămașă albă de in cu guler mandarin, așa cum se purtau cândva. De

aproape am constatat că nu era deloc chel. Îi mai rămăsese la spate un pic de păr, pe care și-l strânsese într-o codiță subțire, ce semăna cu un șiret murdar.

— Dar pâinea o coaceți singură?

— Nu, am răspuns mirată, o cumpăr de la magazinul din sat.

— Aha. Bine, e-n regulă.

Deja mă duceam spre bucătărie, dar m-am întors ca să-i spun:

— V-am văzut ieri. Ați dormit în pădure?

— Da, am dormit în pădure. Pot să mă așez aici? Mă cam dor oasele.

Părea distrat. Cămașa îi era toată verde la spate – de la iarbă. Probabil că în timpul nopții ieșise din sacul de dormit. Am chicotit înfundat.

— Poate doriți o cafea?

A dat hotărât din mână.

— Nu beau cafea.

Se vedea că nu era un om inteligent. Dacă ar fi fost, ar fi înțeles că nu mă interesa ce-i place sau nu-i place să bea.

— Atunci poate doriți o prăjitură, i-am arătat eu masa pe care o scosesem afară împreună cu Visătorul când se făcuse cald.

Pe ea se afla o tartă cu rubarbă pe care o copsesem cu o zi înainte și pe care o mâncasem aproape în întregime.

— Aș putea mai degrabă să folosesc toaleta? m-a întrebat el pe un ton de parcă am fi purtat negocieri.

— Bineînțeles, am spus și l-am condus în casă pe ușa din față.

A băut o cafea și a mâncat o bucată de prăjitură. Se numea Boris Sznajder, dar își pronunța prenumele caraghios, cântat - „Booroos”. Cîi așa a rămas pentru mine. Avea un accent moale, răsăritean, dar de unde i se trăgea mi-a spus abia mai târziu. Era de loc din BiaŁystok¹⁵.

— Sunt entomolog, a spus el cu gura plină de prăjitură. Studiez un anumit specimen de cărăbuș frumos și rar, în pericol de dispariție. Cîtiți că locuiți în cel mai sudic habitat european al lui *Cucujus haematodes*, cărăbușul stacojiu?

Nu știusem. Dar, drept să zic, m-am bucurat, pentru că era ca și cum familiei noastre i se alăturase un nou membru.

— Cîi cum arată? l-am întrebat.

¹⁵ Oraș din nord-estul Poloniei, capitala voievodatului Podlasie.

Boros a întins mâna după geanta de pânză roasă și a scos cu grijă din ea o cutiuță de plastic, pe care mi-a băgat-o sub nas:

— Uite, așa.

În mijlocul cutiuței transparente era un Gândac mort, eu așa i-aș fi zis – Gândac. De dimensiuni medii, maroniu și cât se poate de banal. Aș spune că am văzut Gândaci mai frumoși la viața mea. Cel din cutie nu avea nimic excepțional.

— De ce e mort? l-am întrebat.

— Vă rog să nu credeți că sunt unul dintre acei amatori care omoară insecte și le transformă în specimene de expoziție. L-am găsit mort.

L-am cântărit pe Boros din priviri, încercând să ghicesc de ce suferea.

Căuta larve de Cărbuș în trunchiurile copacilor uscați, în cele care putrezeau din cauze naturale, dar și în ciaturile rămase după ce copacii fuseseră tăiați. Le număra. Inventaria larvele și nota cifrele într-un caiet intitulat „Localizarea speciilor de cărbuși saproxilici din pădurile regiunii KŁodzko, aflate pe listele anexelor II și IV ale Directivei Habitate a Uniunii Europene, și propuneri pentru protejarea lor. Proiect”. Am citit titlul cu mare atenție și lucrul acesta m-a scutit de necesitatea de a mai deschide caietul.

Mi-a explicat că Regia Națională a Pădurilor Statului nu are habar că articolul 12 al Directivei obligă statele membre ale UE să stabilească un sistem de protecție a habitatelor în care cărăbușii se reproduc și un sistem de prevenire a distrugerii lor. Dar statul permite defrișarea pădurilor, tăierea copacilor în care Insectele își depun ouăle din care mai târziu ies larvele. Larvele ajung la fabricile de cherestea și la fabricile de prelucrare a lemnului și nu mai rămâne nimic din ele. Pier și nimeni nu observă. E ca și cum nimeni nu e vinovat.

— Aici, în pădurea aceasta, fiecare trunchi e plin de larve de cărăbuși, a spus el. Când se taie copacii, o parte din crengi sunt aruncate în foc. Crengi pline de larve sunt mistuite de flăcări.

Îmi atunci m-am gândit că fiecare moarte provocată pe nedrept trebuie dată în vileag. Chiar și moartea Insectelor. O moarte care nu e băgată în seamă de nimeni e de două ori mai revoltătoare. Îmi plăcea ce făcea Boros. Da, pe mine mă convinsese, eram întru totul de partea lui.

Întrucât mă pregăteam oricum să-mi fac plimbarea zilnică, m-am gândit să îmbin utilul cu plăcutul și m-am dus cu Boros în pădure. Cu ajutorul lui, trunchiurile copacilor și-au dezvăluit tainele dinaintea ochilor mei. Trunchiurile de copaci obișnuite se dovedeau a fi

regatele unor Făpturi care reușiseră să sfredelească tuneluri, cavități, pasaje unde își depozitau ouăle. Poate că larvele nu erau neapărat frumoase, dar încrederea lor mă emoționa – își încredințau viața copacilor, fără să bănuiască de fapt că acele Creații uriașe și imobile sunt în realitate extrem de fragile și, mai ales, complet dependente de voința omului. Era greu să-ți imaginezi că larvele pier în foc. Boros a ridicat un strat de humus, arătându-mi și alte specii rare sau mai puțin rare: Pustnicul sau Gândacul Sihastru, Gândacul Ceasornicul Morții – cine și-ar fi imaginat că trăiește acolo, sub o bucată de scoarță de copac cojită? –, Cărbușul Auriu – ah, deci așa se numește: l-am văzut de atâtea ori și întotdeauna a fost pentru mine doar un gândac lucios anonim. Gândacul Oaie-cu-botul-negru, fumos ca o picătură de mercur. Rădașca. Ce nume interesant. Copiii ar trebui botezați după numele Insectelor. Țâni ale Păsărilor sau ale altor Animale. Cărbușul de pădure. Cărbușul Kowalski. Drosophila Nowak. Corvus Duszejko. Sunt doar câteva dintre numele pe care mi le mai amintesc. Măinile lui Boros făceau scamatorii, trasau semne misterioase, și imediat apărea o Insectă, o Larvă, grămezi de ouă. L-am întrebat care dintre coleoptere erau folositoare, iar întrebarea mea l-a revoltat peste măsură.

— Din punctul de vedere al naturii, nu există vietăți folositoare și nefolositoare. Numai oamenii au născocit o clasificare atât de neroadă.

A venit seara, după Apusul Soarelui, pentru că îl invitasem să doarmă la mine. De vreme ce nu avea unde... l-am făcut patul în sufragerie, dar până să se culce, am mai stat puțin de vorbă. Am scos o sticlă de o jumătate de litru de lichior care îmi rămăsese încă de când mă vizitase Sperietoare. Mai întâi Boros mi-a povestit tot felul de orori și abuzuri care se petrec la Regia Națională a Pădurilor Statului, pe urmă s-a mai relaxat puțin. Mi-era greu să-l înțeleg, pentru că nu pricepeam cum poți avea o reacție atât de emoțională față de ceva ce se numește Regia Națională a Pădurilor Statului. Singura persoană care-mi venea în minte când spuneai Regia Națională a Pădurilor Statului era pădurarul Ochi de Lup. Așa îl poreclisem eu, pentru că mi se părea că avea pupilele alungite, ca ale lupului. Altfel, era un Om de treabă.

Ți uite-așa Boros s-a instalat comod la mine acasă vreme de câteva zile. În fiecare seară mă anunța că a doua zi vor veni să-l ia studenții lui sau voluntarii Acțiunii contra Regiei Naționale a Pădurilor Statului, dar zilnic se dovedea ba că li s-a stricat mașina, ba că au trebuit să

plece urgent în altă parte, ba că pe drum s-au oprit la Varșovia. O dată chiar s-a întâmplat să piardă o geantă plină cu acte. Căi tot așa. Iar eu începusem să mă neliniștesc că Boros o să pună stăpânire pe casa mea la fel cum se înstăpânesc larvele Cărbușilor sub scoarța molizilor și că numai Regia Națională a Pădurilor Statului avea să mai fie în stare să-l stârpească. Chiar dacă vedeam că se străduia să nu mă incomodeze, ci să mă ajute. De pildă, a făcut curățenie lună în baie.

În rucsac avea un mic laborator, o cutie cu fiole și sticlute cu niște substanțe chimice sintetice care imitau perfect feromonii naturali ai Insectelor. El și studenții lui făceau experimente cu aceste substanțe chimice foarte puternice, încercând să determine Insectele să se reproducă în alte locuri.

— Dacă stropești cu substanța asta o bucată de lemn, cărbușii femele se vor repezi să-și depună ouăle pe ea. Căi se vor aduna pe ea cărbuși din toată regiunea, pentru că sunt capabili să simtă mirosul de la mulți kilometri. Sunt suficiente câteva picături.

— Căi oamenii de ce nu miros așa? l-am întrebat.

— Dar cine ți-a spus că nu miros așa?

— Eu nu simt nimic.

— Poate că nu-ți dai seama că simți, draga mea, și, în aroganța ta omenească, crezi în liberul arbitru.

Prezența lui Boros îmi amintea cum e să conviețuiești cu cineva. Cîi cât e de stînjenitor. Cît de tare te destabilizează și te tulbură prezența Altuia, care începe să te irite nu neapărat pentru că se comportă enervant, ci pentru că pur și simplu există. Cîi când pleca dimineața în pădure, îmi binecuvîntam singurătatea. Cum e posibil, m-am întrebat, ca oamenii să trăiască împreună zeci de ani într-un spațiu limitat? Să doarmă în același pat, răsuflînd unul peste celălalt și îmbrîncindu-se neintenționat prin somn. Nu spun că nu mi s-a întîmplat și mie. Într-o vreme am avut o relație cu un Catolic cu care am împărțit patul și nu a ieșit nimic bun din asta.

11. Cîntecul Liliiecilor

*„O
ființă
vie
captivă
într-o
colivie
Revoltă
ă
Cerul.”*

În atenția Poliției,

Sunt nevoită să scriu această scrisoare, deoarece mă neliniștește lipsa oricăror măsuri ale Poliției locale în cazul anchetei deschise ca urmare a decesului vecinului meu, în ianuarie a.c., și al Comandantului Poliției, acum o lună și jumătate.

Ambele evenimente nefericite s-au petrecut în regiunea mea, prin urmare nu este de mirare că m-au Tulburat și Îngrijorat atât de tare.

Consider că există multe dovezi grăitoare care demonstrează ipoteza Crimei.

N-aș fi îndrăznit niciodată să fac asemenea afirmații dacă nu ar fi fost faptul (și înțeleg că pentru Poliție faptele sunt la fel de esențiale ca temelia pentru o casă sau celulele pentru organism – ele construiesc întregul sistem) că eu și Prietenii mei am fost martori nu la crima în sine, ci la situația de după crimă, până să ajungă Poliția la locul faptei. În primul caz, pe lângă mine, martor a fost vecinul meu, ŁświerszczyŁski, în al doilea caz, fostul meu elev, Dionizy.

Sunt ferm convinsă că Defuncții au fost victimele unei Crime și îmi întemeiez afirmația pe două tipuri de observații.

În primul rând: în ambele cazuri la locul Crimei au fost prezente Animalele. În primul caz eu și martorul

ŁświerszczyŁ„ski am zărit un pâlc de Căprioare în apropierea casei lui Talpă Mare (în timp ce una dintre tovarășele lor fusese tranșată pe masa din bucătărie). În cazul Comandantului, martorii, printre care și subsemnata, au observat un număr foarte mare de urme de copite de căprioară pe zăpada din jurul fântânii unde i-am descoperit trupul neînsuflețit. Din păcate, condițiile meteorologice nefavorabile Poliției au distrus repede aceste dovezi esențiale și, totodată, neobișnuite, care ne-ar fi condus direct la autorii ambelor crime.

În al doilea rând: am decis să analizez anumite informații specifice pe care le putem obține consultând astrogramele victimelor (cunoscute generic sub numele de Horoscoape). Ambele confirmă posibilitatea ca victimele să-și fi pierdut viața din cauza Animalelor. Astrogramele dezvăluie o configurație a planetelor foarte rară, asupra căreia doresc să vă atrag atenția. Îmi îngădui să anexez la scrisoare ambele Astrograme, în speranța că vor fi consultate de Astrologul Poliției, care îmi va confirma Ipoteza.

Cu respect,

Janina Duszejko

* * *

La vreo trei sau patru zile după ce Boros s-a pripășit la mine acasă, m-am trezit la ușă cu Sperietoare, fapt pe care îl consideram un alt eveniment de seamă, deoarece nu mă vizita aproape niciodată. Mi s-a părut că era puțin neliniștit de prezența unui bărbat străin în casa mea și că venise în recunoaștere. Mergea aplecat de spate, cu mâna sprijinită pe osul sacral și cu chipul schimonosit de durere. S-a așezat cu un icnet.

— Lumbago, a zis în loc de bun venit.

Mi-a spus că amesteca niște ciment în găleți și se pregătea să-l toarne, ca să facă o nouă alee de acces dinspre curte spre casă, iar când s-a aplecat după găleată, ceva i-a pocnit la coloana vertebrală. Așa că a rămas în poziția aceea incomodă, cu mâna întinsă după găleată, pentru că durerea nu-i îngăduia să se îndrepte nici măcar un milimetru. Abia acum îi mai trecuse puțin, așa că a venit să-mi ceară ajutorul, pentru că știe că mă pricep la tot soiul de construcții, ba chiar m-a văzut anul trecut preparând beton. S-a uitat la Boros pe sub gene, cu o privire foarte critică, dar mai ales la coada lui, care, neîndoielnic, i se părea o extravagantață.

Am făcut prezentările. Sperietoare a întins mâna cu vizibilă reticență.

— E cam primejdios să umblați așa prin împrejurimi, pentru că aici se petrec lucruri ciudate, a spus el amenințător, dar Boros i-a ignorat avertismentul.

Așa că ne-am dus să salvăm betonul care aproape se solidificase în găleți. Eu și Boros lucram, iar Sperietoare stătea pe un scaun și ne dădea dispoziții pe care le mai înmuia oarecum, făcându-le să sune ca niște sugestii: „Părerea mea e...”

— Părerea mea e să turnați betonul încetul cu încetul, puțin ici, puțin colo. Părerea mea e să mai turnați un strat după ce se uniformizează primul. Părerea mea e să așteptați puțin să se așeze bine. Părerea mea e să nu vă băgați unul peste altul, altfel vă încurcați.

Era destul de enervant. Însă pe urmă, după ce am terminat, ne-am așezat cu toții într-o pată caldă de Soare din fața casei lui Sperietoare, unde bujorii stăteau să înflorească în orice clipă și lumea întreagă mi se părea acoperită cu o foiță subțire de aur.

— Ce ați făcut în viață? ne-a întrebat deodată Boros.

Întrebarea asta a căzut atât de neașteptat, încât într-o clipă m-am lăsat purtată de amintiri. Prin fața ochilor au început să mi se perinde momente din trecut și, cum se întâmplă de regulă cu ele, toate experiențele mi se păreau acum mai frumoase, mai prețioase, mai fericite decât în realitate. E ciudat, dar am amuțit amândoi.

Pentru oamenii de vârstă mea nu mai există locurile pe care le-au iubit cu adevărat și de care au aparținut. Locurile copilăriei și tinereții, satele unde mergeam în vacanțe, parcurile cu bănci incomode unde au înflorit primele iubiri, orașele de demult, cafenelele, casele – toate au încetat să mai existe. Căi chiar dacă învelișul lor exterior mai rezistă, este cu atât mai dureros, pentru că te duce cu gândul la o coajă goală. Eu nu am unde să mă întorc. Căi asta mă face să mă simt captivă. Pereții celulei mele se întind până la orizont, dincolo de el nu mai văd. În spatele acestor pereți e lumea care acum îmi e străină și nu-mi mai aparține. De aceea pentru oamenii ca mine numai momentul prezent este posibil, ceea ce contează este *aici* și *acum*, pentru că fiecare *apoi* este îndoielnic și orice viitor este abia schițat și nesigur, seamănă cu un miraj care poate fi distrus de cea mai mărunță vibrație a aerului. Asta era ceea ce-mi trecea prin cap în timp ce stăteam în liniște în fața casei lui Sperietoare. Era o tăcere mai sugestivă decât orice discuție. Nu am idee la ce se gândeau cei doi bărbați. Poate la același lucru.

Totuși ne-am înțeles să ne reîntâlnim mai pe seară și am băut împreună niște vin. Ba chiar am reușit să și cântăm tustrei. Am început cu *Azi nu pot să vin la tine*,

dar timid și în surdină, de parcă dincolo de fereastra deschisă spre livadă ne ascultau urechile uriașe ale Noptii, gata să ne capteze fiecare gând, fiecare cuvânt, chiar și pe cele ale cântecului, pentru ca apoi să le supună spre analiză unui tribunal suprem.

Numai lui Boros nu-i păsa. Cîi-l înțeleg: nu era la el acasă, iar în vizită îți permiți întotdeauna să fii mai degajat. S-a lăsat pe picioarele din spate ale scaunului și, prefăcându-se că are o chitară, a început să cînte cu ochii închiși:

— Deriiiiz ă haaus in Niuuuu Orliiin, dei coool dă Raaaizin Saaan...

Iar noi, ca sub imperiul unei vrăji, am prins melodia și cuvintele și, uitându-ne unul la altul, surprinși de înțelegerea asta neașteptată, am început să cîntăm împreună.

Cîi am constatat că toți știam cuvintele cu aproximație până în momentul când am ajuns la „*Oh mother, tell your children*”, ceea ce demonstrează ce memorie extraordinară aveam. Cîi în acel punct am început deja să mormăim, prefăcându-ne că știm ce cîntăm. Dar nu știam. Am izbucnit în rîs. O, a fost frumos, emoționant. Pe urmă am stat în tăcere, încercând să ne amintim și alte melodii. Nu pot spune nimic de restul cântăreților, dar eu nu mai aveam nici un

cântec în cap. Cîi atunci Boros s-a dus în cameră și s-a întors cu o punguță de plastic din care a scos un vîrf de ierburi uscate și a început să le ruleze într-o țigară.

— Sfinte Sisoie, n-am mai fumat de douăzeci de ani, a spus brusc Sperietoare și ochii au prins a-i sticli, iar eu m-am uitat la el cu surprindere.

Era o Noapte foarte luminoasă. Luna plină de iunie se numește lună plină albastră, pentru că atunci satelitul capătă o frumoasă nuanță albăstrie. Conform Efemeridelor mele, noaptea asta durează numai cinci ore.

Am stat în livadă sub un măr bătrîn, cu crengile aplecate de povara merelor. Livada mirosea și foșnea. Pierdusem noțiunea timpului și fiecare pauză dintre cuvinte îmi părea nesfârșită. Nemărginirea timpului s-a deschis în fața noastră. Am vorbit veacuri. Peroram încontinuu despre aceleași lucruri, aceleași lucruri spuse când de o gură, când de alta, și nici unul dintre noi nu-și mai amintea că argumentul cu care îl combătea pe celălalt era același argument cu care se apăra ceva mai devreme. De fapt nici nu pot spune că ne contraziceam. Purtam un dialog, un trialog – trei fauni, o altă specie de oameni, pe jumătate oameni, pe jumătate animale. Am avut brusc senzația că în grădină și în pădure erau multe alte creaturi asemenea nouă, că toți avem fețele

acoperite de blană. Niște creaturi stranii. Iar pe măr s-au așezat Liliicii noștri și ne cântau. Vocile lor subțiri, vibrante, puneau în mișcare particulele microscopice de ceață, iar Noaptea din jurul nostru începea să sune ca niște clopoței în surdină, chemând toate Vietățile la liturghie.

Mi se părea o eternitate de când Boros dispăruse în casă. Eu și Sperietoare rămăseserăm sub măr fără să vorbim. El avea ochii larg deschiși și mă privea cu atâta intensitate, încât a trebuit să fug de privirea lui în umbra mărului. M-am ascuns acolo.

— Iartă-mă, mi-a spus, iar mintea mea s-a pus în mișcare cu viteza unei locomotive ca să-l înțeleagă.

Pentru ce să-l iert? Mi-am amintit că în vreo două rânduri nu mi-a răspuns la salut. Mi-am amintit și cum îmi vorbea de dincolo de prag când îi aduceam corespondența, fără să mă invite să intru în bucătăria lui frumoasă și curată. Mi-am mai amintit și că niciodată nu s-a interesat cum mă simt când Beteșugurile mă țintuiau la pat.

Dar nu cred că astea erau lucrurile pentru care dorea să-l iert. Sau poate că se referise la fiul lui glacial și ironic în paltonul lui negru. Doar nu suntem responsabili pentru comportamentul copiilor noștri!

În cele din urmă Boros a apărut în pragul ușii cu laptopul meu, pe care îl mai folosise și altădată. A băgat în el pandantivul de la gât, ce avea forma unui colț de lup. Așteptam cu toții într-o tăcere deplină. În cele din urmă am auzit vuietul furtunii, dar nu ne-am speriat și nici nu ne-am mirat. Era mai răsunător decât clopoțeii de ceață ai Noptii. Mi se părea că muzica asta era cea mai potrivită cu starea noastră și că fusese compusă special pentru seara aceea.

— *Riders on the storm*, s-au auzit de undeva cuvintele.

Riders on the storm

Into this house we're born

Into this world we're thrown

Like a dog without a bone

An actor out on loan

Riders on the storm...

Boros fredona și se legăna pe scaun, iar cuvintele cântecului se repetau la nesfârșit, mereu aceleași. Nu existau altele.

— De ce unii oameni sunt răi și nemernici? a întrebat Boros retoric.

— Saturn, am spus. Astrologia antică tradițională a lui Ptolemeu spune că Saturn e de vină. Că, în aspectele sale discordante, are puterea de a-i face pe oameni

meschini, ticăloși, însingurați și lamentabili. Sunt malițioși, mârșavi, nerușinați, ursuzi, Țes veșnic intrigă, au o limbă ascuțită și nu au grijă de propriul corp. Întotdeauna vor mai mult decât au și nimic nu le e niciodată pe plac. La genul ăsta de oameni te referi?

— Poate de vină e educația deficitară, a adăugat Sperietoare, rostind fiecare cuvânt rar și apăsător, de parcă se temea că în orice clipă limba o să-i joace feste și o să spună cu totul altceva.

— Ei, când a reușit să ducă până la capăt propoziția, s-a încumetat să înceapă alta:

— Sau lupta de clasă.

— Sau un experiment de epurare a speciei umane care a eșuat, a spus Boros, iar eu am replicat:

— O mamă toxică.

— Un tată autoritar.

— Molestare sexuală în copilărie.

— Alăptarea cu biberonul.

— Televizorul.

— Lipsa litiului și a magneziului din dietă.

— Bursa! a strigat nemaipomenit de entuziasmat Sperietoare, dar eu cred că deja exagera.

— Ei, hai că asta-i bună, am spus. În ce fel?

Așa că a dres-o:

— — Șoc posttraumatic.

— Structura psihofizică.

Ne-am dat cu părerea în fel și chip până am rămas fără idei, fapt care ne-a amuzat și mai tare.

— Țîi totuși Saturn e de vină, am spus, murind de răs.

L-am condus pe Sperietoare acasă și ne străduiam să nu facem prea multă gălăgie, ca să nu o trezim pe Scriitoare. Dar nu prea reușeam – izbucneam în răs la fiecare pas.

Când am plecat la culcare, buimăciți de vin, eu și Boros ne-am îmbrățișat strâns, recunoscători că avuseserăm o seară atât de plăcută. Pe urmă l-am văzut în bucătărie, luându-și pastilele, pe care le-a înghițit cu apă de la robinet.

M-am gândit că Boros era un Om tare de treabă. Țîi era bine că avea și el Beteșugurile lui. Sănătatea e o stare incertă și nu prevestește nimic bun. Mai bine să fie Omul liniștit cu bolile sale, atunci măcar știe de ce moare.

A venit la mine în timpul Noptii și a îngenuncheat lângă pat. Nu dormeam.

— Dormi? m-a întrebat.

— Ești credincios? a trebuit să-l întreb.

— Da, a răspuns el mândru. Sunt ateu.

„Căi asta mi s-a părut foarte interesant.

Am ridicat plapuma și l-am invitat să vină sub ea, dar pentru că nu sunt Siropoasă și nici Sentimentală, n-o să intru aici în amănunte.

* * *

A doua zi era sâmbătă și Visătorul a venit de dimineață.

M-a găsit în grădină, unde îmi testam una din Teorii. Strâng dovezi care să demonstreze că moștenim un anumit fenotip, în ciuda a ceea ce susține genetica modernă. Am observat că anumite trăsături deprinse se manifestă aleatoriu la generațiile următoare. De aceea în urmă cu trei ani am început să recreez experimentul lui Mendel pe sângele-voinicului. Acum experimentul e în plină desfășurare. Am crestat toate frunzele plantei pe parcursul a cinci generații la rând (două pe an), urmărind dacă din semințele ei vor crește flori cu frunze diferite de cele ale plantei inițiale. Trebuie să spun că rezultatele experimentului meu arătau foarte încurajator.

Hâbul de mașină al Visătorului a ieșit din curbă atât de repede, încât aș fi zis că se sufocă de surescitare. „Căi Visătorul era la fel de surescitat atunci când s-a dat jos din mașină.

— L-au găsit pe Mațe. E cât se poate de mort. De multe săptămâni.

Mi s-a făcut realmente rău. Am fost nevoită să mă așez. Nu eram pregătită pentru o asemenea veste.

— Așadar, nu a fugit cu amanta, a spus Boros, ieșind din bucătărie cu o cană de ceai în mână.

Nu-și ascundea dezamăgirea.

Visătorul s-a uitat nesigur la el, apoi la mine, și a tăcut surprins. A trebuit să fac prezentările degrabă. Cîi-au strâns mâinile.

— Cîtiam asta de mai demult, a spus Visătorul, cu entuziasmul deja în scădere. Nu se atinsese deloc de cărțile de credit și de conturi. Da, chiar dacă nici pașaportul nu i s-a găsit.

Ne-am așezat în fața casei. Visătorul a spus că l-au descoperit hoții de cherestea. Se duseseră ieri după-amiază cu căruța în pădure, intrînd pe latura cu crescătoria de Vulpi, și acolo, pe la Apusul Soarelui, au dat peste rămășițele lui Mațe. Așa au spus. Zăceau printre ferigi, într-o groapă de unde cândva se scotea argilă. Cîi că resturile arătau teribil, răsucite și atât de diforme, încât abia după câteva clipe au reușit să-și dea seama că au în fața ochilor cadavrul unui Om. Mai întîi au fugit speriați, dar au avut muștrări de conștiință. Bineînțeles, s-au temut să se ducă direct la Poliție, din

simplicul motiv că s-ar fi descoperit activitățile lor ilegale. În fine, puteau susține că pur și simplu trecuseră întâmplător pe acolo... Așa că seara târziu au sunat la Poliție și o echipă de criminaliști a descins în timpul Noptii. După resturile hainelor au reușit să-l identifice fără greș pe Mațe, pentru că purta o geacă de piele inconfundabilă. Dar cu siguranță luni o să aflăm mai multe.

Mai târziu fiul lui Sperietoare ne-a ironizat că ne-am comportat „copilărește”, deși mie, una, felul cum ne-am comportat mi s-a părut absolut rațional – adică am urcat cu toții în Samurai și ne-am dus în pădure, dincolo de crescătoria de Vulpi, în locul unde fusese descoperit cadavrul. Căi nu am fost deloc singurii care s-au comportat copilărește – se adunaseră acolo vreo douăzeci de oameni, bărbați și femei din Transilvania, dar și muncitori forestieri. Căi mustăcioșii erau acolo. Între copaci fusese întinsă o bandă de plastic portocalie și era greu să vezi ceva de la distanța prevăzută pentru gură-cască.

O femeie de vârstă mijlocie s-a apropiat de mine și mi-a spus:

— Pare-se că zăcea aici de câteva luni bune și l-au mâncat zdravăn vulpile.

Am dat din cap. Am recunoscut-o. Ne întâlneam adesea în magazinul lui Veste Bună. Se numea Innocenta, un nume care mi se părea că face impresie. În afara numelui, nu o invidiam deloc – avea câțiva fii, toți niște pierde-vară, nici unul mai răsărit.

— Mi-au spus băieții că era acoperit în întregime de mucegai. Mucegăise tot.

— E posibil așa ceva? am întrebat îngrozită.

— Cum să nu, doamnă dragă, a spus ea foarte sigură pe sine. Căi mai spuneau că în jurul picioarelor avea sârmă ghimpată. Era înfășurată atât de strâns, încât îi intrase adânc în carne.

— Capcanele braconierilor, am spus. Cu siguranță a călcat într-una. Aici se pun mereu capcane.

Am mers de-a lungul benzii întinse de Poliție, încercând să vedem ceva deosebit. Un loc al crimei stârnește întotdeauna groază, de aceea curioșii adunați acolo aproape că nu deschideau gura, iar dacă o făceau, vorbeau în șoaptă, ca la cimitir. Innocenta mergea în urma noastră, vorbind cât toți acei gură-cască timorați la un loc.

— Dar de la niște capcane nu se moare. Dentistul repetă cu încăpățănare că la mijloc e răzbunarea animalelor. Pentru că amândoi vânau, știți? Căi el, și Comandantul.

— Da, știu, am spus, surprinsă că veștile se răspândesc atât de repede. Căi eu cred la fel.

— Serios? Căi dumneavoastră credeți că e posibil ca animalele...

Am dat din umeri.

— Sunt convinsă că așa este. Cred că s-au răzbunat. Uneori se întâmplă să nu înțelegem un lucru, dar să îl simțim foarte bine.

A stat o clipă pe gânduri și mi-a dat dreptate. Am ocolit zona îngrădită cu bandă portocalie și ne-am oprit într-un loc de unde se vedeau foarte bine mașinile poliției și bărbații cu mănuși de cauciuc așezați pe vine pe humusul pădurii. Era limpede că acum Poliția dorea să colecteze toate urmele posibile, pentru a nu mai comite a doua oară greșelile făcute în cazul Comandantului. Pentru că atunci greșiseră. Nu ne puteam apropia mai mult, fiindcă doi polițiști în uniformă ne izgoneau înapoi pe drum de parcă am fi fost un cârd de Găini. Se vedea totuși că de data aceasta căutau meticolos eventualele indicii și câțiva polițiști umblau prin pădure, atenți la tot felul de detalii. Visătorul se temea de ei. Prefera să nu fie recunoscut în asemenea circumstanțe: la urma urmelor, lucra la Poliție.

În timpul gustării de după-amiază, pe care am luat-o în fața casei – era o vreme extrem de frumoasă –, Visătorul ne-a împărtășit teoria lui:

— Cîi uite-așa ipoteza mea a căzut. Recunosc, mi-a trecut prin cap că pe Comandant l-a împins în fântână Mațe. Aveau afaceri împreună, s-au certat, ba poate Comandantul chiar l-a șantajat. M-am gândit că s-au întâlnit la fântână și au început să se îmbrâncească. Iar atunci Mațe l-a împins în puț și gata.

— Cîi acum constatăm că e mai grav decât ne-am imaginat. Criminalul e încă în libertate, a spus Sperietoare.

— Cîi când te gîndești că umblă pe aici, pe lângă noi...

Visătorul a trecut acum la desertul cu căpșune.

Mie mi se părea că de fapt căpșunele nu au nici un gust. Mă întrebam dacă asta era din cauză că folosiseră un îngrășământ prost sau din cauză că papilele noastre gustative îmbătrâneau odată cu noi și că, poate, n-o să mai simțim niciodată gusturile de odinioară. Un alt lucru iremediabil pierdut.

Cât ne-am băut ceaiul, Boros ne-a descris cu profesionalism contribuția insectelor la procesul de descompunere a unui corp. Cu acest prilej m-am lăsat convinsă să mă întorc în pădure la Apus, după plecarea

Poliției, pentru ca Boros să-și poată desfășura propria investigație. Visătorul și Sperietoare au declarat că e o idee macabră și au rămas dezgustați pe terasă.

* * *

Banda de plastic strălucea portocalie și fosforescentă în întunericul moale al pădurii. La început eu nu am vrut să mă apropii, dar Boros era foarte sigur pe el și m-a tras neceremonios în urma lui. Stăteam aplecată deasupra lui în timp ce el, cu lanterna prinsă pe frunte, se ghemuise în frunzișul din pădure, în mijlocul ferigilor, și căuta cu degetul în humus urmele Insectelor. E ciudat cum Noaptea estompa toate culorile, de parcă le considera o extravaganta a lumii. Boros a mormăit ceva în barbă ca pentru sine, iar eu, cu inima strânsă, m-am lăsat cuprinsă de următoarea viziune:

Când era la crescătorie și se uita pe fereastră, Maș vedea pădurea, vegetația ei deasă ca un zid plin de ferigi, și în ziua aceea a văzut Vulpile - frumoase, sălbătice, pufoase, roșcate. Nu se temeau deloc. Stăteau ca niște Câini și se uitau sfidător la el. Poate că în inima lui meschină și lăcomă a încolțit speranța. Poate a sperat că are ocazia să facă un profit ușor, pentru că niște Vulpi

atât de frumoase și de blânde pot fi momite cu ușurință. Cîi de ce erau atât de încrezătoare și parcă domesticite? s-a întrebat. Poate erau niște corcitură de Vulpi crescute în captivitate, care se mișcă toată viața în jurul cozii într-un spațiu atât de mic, încât își pot atinge fără probleme cu vârful botului prețioasa coadă. Nu, era imposibil. Cîi totuși Vulpile acelea erau frumoase și mari. Așa că în seara aceea, când le-a văzut iar, s-a hotărât să se ducă după ele și să se convingă singur ce anume îl ispătea atât de mult la ele. Cîi-a luat geaca de piele și a ieșit. Cîi atunci a văzut că îl așteptau – acele Animale frumoase, mândre, cu boturi inteligente. „Cuțu, cuțu”, le-a strigat el, de parcă ar fi chemat niște cățelandri, dar cu cât se apropia mai tare, cu atât mai mult se retrăgeau ele în pădure, care la vremea aceea din an era încă golașă și jilavă. I se părea că n-o să-i fie greu să prindă una din acele făpturi care aproape că i se frecau de picioare. I-a mai trecut ceva prin cap, că poate erau turbate, dar de asta nu-i păsa deloc. Se vaccinase cândva împotriva rabiei, atunci când fusese mușcat de un Cîine pe care apoi l-a împușcat cu mîna lui. A trebuit chiar să-l lovească și cu patul puștii ca să-l termine. Prin urmare, chiar dacă erau turbate, lui nu-i păsa. Vulpile jucau cu el un joc ciudat, îi dispăreau din fața ochilor, după care reapăreau – câte două sau trei –, iar apoi i s-a părut că

vede și niște Vulpițe tinere și pufoase. Cîi în cele din urmă, când una dintre ele, Masculul cel mai mare și mai frumos, s-a așezat cu calm în fața lui pe solul pădurii, Mațe s-a lăsat pe vine și a început să avanseze în pasul piticului, aplecat în față, cu mîna întinsă înaintea lui și cu degetele amăgindu-l că are acolo ceva bun, o momeală menită să prindă Vulpea și să o preschimbe într-un guler minunat. Brusc, și-a dat seama că s-a împotmolit în ceva, că picioarele i-au fost imobilizate și că nu se mai poate apropia de Vulpe. Cracul pantalonului i s-a ridicat și a simțit pe gleznă o atingere rece, metalică. A smucit piciorul. Când a înțeles că era vorba despre o capcană, s-a tras instinctiv înapoi, dar era deja prea târziu. Cu mișcarea aceasta și-a semnat condamnarea la moarte. Sârma ghimpată i s-a strâns în jurul gleznei și a declanșat mecanismul primitiv al capcanei: un mestecăn tânăr, aplecat la pămînt de strânsoarea lațului, a revenit brusc și cu toată forța în poziția inițială, trăgînd după sine cu atîta putere corpul lui Mațe, încît acesta a rămas pentru o clipă suspendat în aer, fluturînd spasmodic din picioare, dar numai preț de o clipă, pentru că imediat după aceea a încremenit. O clipă mai târziu, mestecănul subțire a cedat sub greutatea trupului și s-a frînt, iar Mațe și-a găsit astfel

odihna de veci în groapa cu lut, unde se pregăteau să crească ferigile sub frunzișul pădurii.

Acum în locul acela îngenunchease Boros.

— Luminează aici, te rog, a spus el. Am găsit larve de *Cleridae*.

— Crezi că niște Animale sălbatice pot ucide Oameni? I-am întrebat, cutremurată de viziunea pe care o avusesem.

— O da, sigur că da. Leii, leoparzii, taurii, șerpilor, insectele, bacteriile, virușii...

— Dar niște Animale cum sunt Căprioarele?

— Cu siguranță ar găsi ele o modalitate.

Prin urmare, era de partea mea.

Din păcate, viziunea mea nu mi-a dezvăluit cum au reușit să scape Vulpile de la crescătorie. Că nici cum capcana de la gleznă a provocat decesul.

— Am găsit *Acarina*, *Cleridae*, larve de viespi și *Dermaptera*, adică urechelnițe, ne-a spus Boros la cina pregătită de Sperietoare la mine în bucătărie. Că furnici, bineînțeles. Am găsit și mult mucegai, dar era aproape distrus – probabil când au ridicat cadavrul. În opinia mea, mucegaiul e semn că trupul se afla în faza de fermentație malolactică.

Mâncam spaghetti cu sos de brânză mucegăită.

— Nu se știe dacă era mucegai sau adipocer, numit popular „ceară de cadavru”.

— Ce spui tu acolo? Ce-i aia ceară de cadavru? De unde știi tu toate astea? a întrebat Sperietoare cu gura plină de spaghetti, ținând-o pe genunchi pe Măriuca.

Boros a mărturisit că a fost cândva consultant al Poliției. Ți că urmasse un curs de tafonomie.

— Tafonomie? am întrebat. Ți asta ce mai e?

— Este știința care se ocupă cu descompunerea cadavrelor. *Taphos* înseamnă „mormânt” în greacă.

— Doamne Dumnezeule! a oftat Visătorul, de parcă ar fi cerut o intervenție divină.

Dar, bineînțeles, nu i-a venit nimeni în ajutor.

— Ți asta ar putea însemna că leșul a zăcut acolo vreo patruzeci-cincizeci de zile.

Am calculat repede în minte perioada. Visătorul a fost cel mai rapid dintre noi.

— Adică e posibil să se fi întâmplat pe la începutul lui martie, a spus îngândurat. Cam la o lună după moartea Comandantului.

De vreo trei săptămâni nimeni nu mai vorbea decât despre asta și până n-avea să se întâmple altceva, oamenii aveau să o țină tot așa. În zonă circulau foarte

multe versiuni ale morții lui Mațe. Visătorul spunea că Poliția nu l-a căutat deloc după ce dispăruse în martie, deoarece odată cu el dispăruse și amanta lui, lucru știut de toată lumea. Inclusiv de soția lui. Căi chiar dacă prietenilor lui li s-a părut ciudat că au plecat așa, inopinat, toți erau convinși că Mațe era amestecat în niște afaceri necurate. Nimeni nu dorea să-și bage nasul unde nu-i fierbea oala. Iar soția lui se împăcase cu dispariția lui Mațe, ba chiar era foarte posibil să-i și convină situația. Deja intentase o acțiune de divorț, care acum devenise inutilă. Era văduvă. S-ar fi putut zice chiar că pentru ea era mai bine așa. Fusesse găsită și amanta și s-a constatat că se despărțiseră încă din decembrie și că ea stătea la sora ei, în State, încă de la Crăciun. Boros era de părere că Poliția ar fi trebuit să-l dea pe Mațe în urmărire, de vreme ce avea unele suspiciuni. Dar poate că Poliția știa ceva ce noi nu știam.

Miercurea următoare am aflat în magazinul lui Veste Bună că în zonă stârnește panica un Animal care vânează în special oameni. Căi că același Animal a bântuit cu un an în urmă și regiunea Opole, numai că acolo ataca Animalele domestice. Acum oamenii din sate erau speriați și toți își fereau casele și hambarele odată cu lăsarea serii.

— Cîi eu mi-am astupat toate găurile din gard, a spus Domnul cu Pudelul.

Mi-a făcut plăcere să-l revăd. Cîi pe Pudelul lui. Căţelul şedea cuminte şi mă privea cu ochii lui inteligenţi. Pudeliile sunt mai deştepti decît credem noi, chiar dacă nu par aşa. Cîi acelaşi lucru este valabil pentru o mulţime de alte Vietăţi – nu le apreciem inteligenţa.

Am ieşit împreună din magazinul lui Veste Bună şi am stat o clipă de vorbă lângă maşina mea.

— Mi-aduc aminte ce aţi spus atunci la secţia de poliţie. Pe mine m-aţi convins. Eu cred că aici nu e vorba de un singur animal asasin, ci de mai multe. Se prea poate ca, din cauza schimbărilor climatice, animalele să fi devenit mai agresive – chiar şi căprioarele, şi iepurii. Iar acum se răzbună pentru tot.

Aşa a spus domnul acela bătrîn.

Boros a plecat. L-am dus la gara din oraş. Pînă la urmă studenţii lui nu au mai venit după el, pentru că ecologiştilor li se stricase definitiv maşina. Poate că studenţii aceia nici nu existau. Poate că Boros avusese de rezolvat aici şi alte treburi, nu numai cele legate de Cărbuşul Stacojiu.

În primele zile mi-a lipsit foarte mult – cu cosmeticele lui în baie, ba chiar și cămile lui de ceai împrăștiate prin toată casa. Suna zilnic. Pe urmă mai rar, o dată la două zile, să zicem. Vocea lui suna de parcă ar fi locuit într-o altă dimensiune, într-un ținut îndepărtat de la miazănoapte, unde copacii au mii de ani, iar Animale uriașe se mișcă printre ei agale, în afara timpului. Observam liniștită cum imaginea lui Boros Sznajder, entomolog și tafonom, pălește și se estompează, până când din el nu a mai rămas decât codița cenușie și absurdă, atârânănd în gol. Totul e trecător.

Un Om Înțelept știe asta de la bun început și nu regretă nimic.

12. Chupacabra

*„Cerșe
torului
i-a
rămas
câinele
,
Văduv
ei,
Pisica,*

*Dar tu
de
pântec
ul tău
gras
nu te-
ai
despăr
țit.”*

Pe la sfârșitul lui iunie au început ploile. Aici verile sunt adeseori ploioase. Cîi atunci în umiditatea aceea omniprezentă parcă auzi cum cresc ierburile foșnitoare, cum iedera se cațără pe ziduri, cum bureții împânzesc solul. După ploaie, când Soarele străpunge pentru o clipă norii, totul capătă o asemenea profunzime, încât îți dau lacrimile.

Acum mergeam de câteva ori pe zi să verific starea podului de peste pârâu – să văd dacă nu l-au rupt apele învolburate.

Într-o zi caldă și furtunoasă Sperietoare a venit la mine cu o rugămintă timidă. Dorea să mă roage să-l ajut să-și croiască un costum pentru Balul Ciupercarilor, organizat în noaptea de Sânziene de Asociația

Ciupercarilor „Mânătarca”, al cărei trezorier era - cum am aflat atunci, spre stupoarea mea.

— Dar sezonul bureților încă nu a început, am spus șovăitor, neștiind ce să zic.

— Te înșeli. Sezonul începe odată cu primii șampinioni și turta-vacii, care apar de obicei pe la jumătatea lui iunie. Pe urmă n-o să mai fie timp de baluri, pentru că ne ducem la cules de bureți - și, ca dovadă, a întins mâna în care ținea două frumoase pitărci roșcate.

În acel moment stăteam pe terasă, sub acoperiș, și îmi desfășuram propriile analize astrologice. De la jumătatea lunii mai Neptun îmi influența pozitiv Ascendentul, fapt care - după cum observasem - mă inspira.

Sperietoare m-a convins să îl însoțesc la o adunare a asociației, poate chiar și-ar fi dorit să mă înscriu și eu în ea și să plătesc pe loc cotizația de membru. Dar mie nu-mi place să fac parte din nici un fel de asociații. Am aruncat rapid un ochi la Astrograma lui și am văzut că și la el Neptun o influența favorabil pe Venus. Poate într-adevăr era o idee bună să mergem la Balul Ciupercarilor. M-am uitat la el. Stătea în fața mea într-o cămașă cenușie, decolorată, cu un coș de căpșune pe genunchi. M-am dus la bucătărie și am adus un castron. Am început să curățăm căpșunele împreună. Trebuia să ne

grăbim, erau ușor trecute. El folosea, bineînțeles, cleștișorii lui. Căci eu am încercat să tai codițele căpșunelor cu cleștii, dar am constatat că mi-era mai comod să o fac pur și simplu cu degetele.

— Cum te numești de fapt? l-am întrebat. Ce înseamnă „Łś”-ul dinaintea numelui tău?

— ŁświĄ[™]topeŁ,k¹⁶, mi-a răspuns după o clipă de tăcere, fără să mă privească.

— O, nu! a fost prima mea reacție, dar pe urmă m-am gândit că oricine i-a dat numele acesta a nimerit la fix.

Regimentul Sfânt. Aveam impresia că mărturisirea îl făcea să respire ușurat. A dus o căpșună la gură și a spus:

— Tatăl meu m-a botezat așa, ca să-i facă în ciudă mamei.

Tatăl lui Sperietoare fusese inginer minier. După război fusese delegat să redeschidă mina de cărbune de la Waldenburg, rămasă de la germani. Mai târziu Waldenburg a devenit WaŁbrzych. Colaboratorul lui apropiat a devenit imediat un neamț bătrân, directorul tehnic al minei, căruia nu i s-a îngăduit să plece din țară până ce toate utilajele vor începe să funcționeze la capacitatea normală. La vremea aceea orașul era cu desăvârșire pustiu, garnituri de tren aduceau zilnic noi

¹⁶ Vechi nume slav, ce se traduce prin „Sfântul Regiment”.

muncitori din estul Poloniei, dar ei se stabileau într-un singur loc, într-un singur cartier, de parcă enormitatea orașului pustiu îi îngrozea. Directorul neamț s-a străduit din răspuțeri să se achite cât mai rapid de sarcinile sale, pentru a putea pleca în sfârșit în Suabia sau Hessa sau cine știe ce altă regiune a Germaniei. Așa că la prânz îl invita la el acasă pe tatăl lui Sperietoare și foarte curând s-a văzut că inginerului i-a căzut cu tronc frumoasa fiică a directorului tehnic. De fapt aceasta era și soluția ideală – ca tinerii să se căsătorească. Soluția ideală și pentru directorul tehnic, și pentru mină, și pentru regimul popular, pentru care acum fiica directorului tehnic era un fel de cheazășie. Dar căsnicia le-a mers prost încă de la început. Tatăl lui Sperietoare petrecea mult timp la serviciu, iar adesea cobora și în subteran, pentru că era o mină foarte grea și pretențioasă, unde antracitul era extras de la adâncimi foarte mari. În cele din urmă a ajuns să se simtă mai bine sub pământ decât la suprafață, chiar dacă asta e ceva greu de imaginat. Când lucrurile au început să meargă bine și mina lucra deja la capacitatea maximă, li s-a născut primul copil. Fetița a fost botezată Љ»ywia¹⁷, sărbătorind în felul acesta revenirea Teritoriilor de Vest la patria mamă. Numai că, încetul cu încetul, s-a dovedit că soții nu se puteau

¹⁷ În mitologia slavă Љ»ywia este zeița vieții, fertilității și primăverii.

suporta. ŁŹwierszczyŁ„ski a început sĂ foloseascĂ o intrare separatĂ ĩn casĂ Źi Źi-a amenajat cĂmĂrile pivniĹei ca spaĹiu de locuit. Acolo ĩŹi avea biroul Źi dormitorul. ĩn acea perioadĂ li s-a nĂscut Źi fiul, adicĂ Sperietoare, probabil rodul ultimului lor act sexual, cel de despĂrĹire. ĆĹi tocmai atunci, lĂsĂndu-se mĂnat de dorinĹa de rĂzbunare, o emoĹie azi de neĩnĹeles, Źi Źtiind cĂ nevasta lui nemĹoaicĂ o sĂ aibĂ probleme cu pronunĹia, inginerul i-a dat fiului sĂu numele slav de ŁŹwiĂ™topeŁ,k. Mama, care nu era ĩn stare sĂ pronunĹe numele propriilor copii, a murit cĂnd ŁŹwiĂ™topeŁ,k Źi-a dat bacalaureatul. Tatăl a devenit tot mai excentric, petrecĂndu-Źi restul vieĹii sub pĂmĂnt, ĩn pivniĹĂ, Źi extinzĂnd reĹeaua de ĩncĂperi Źi coridoare subterane ale vilei.

— ĆĹi cred cĂ excentricitĂĹile de la tata mi se trag, a ĩncheiat Sperietoare.

Povestea lui Sperietoare, dar Źi faptul cĂ niciodatĂ pĂnĂ atunci (Źi nici mai tĂrziu) nu-l mai auzisem vorbind atĂt de mult, m-au impresionat peste mĂsurĂ. Eram curioasĂ sĂ aflu Źi alte episoade din viaĹa lui – de pildĂ, eram tare curioasĂ sĂ Źtiu cine era mama lui Palton Negru –, dar acum Sperietoare mi se pĂrea epuizat de efort Źi mĂhnit. Am constatat, de asemenea, cĂ mĂncaserĂm toate cĂpŹunele fĂrĂ sĂ ne dĂm seama.

Acum, că-mi dezvăluisese adevăratul său nume, nu-l mai puteam refuza. Așa că după-amiază ne-am dus la întâlnirea asociației. Când mașina a pornit, Uneltele pe care le țin în portbagaj au prins a zăngăni.

— Ce cari în portbagaj? m-a întrebat Sfântul Regiment. La ce-ți trebuie? Frigiderul de voiaj? Canistra? Lopata?

Chiar nu știa că atunci când trăiești singur în munți, trebuie să te pricepi să depinzi numai de propria-ți persoană?

Am ajuns când toți ședeau deja la mese și beau cafea tare, infuzată direct în cană. Am constatat cu surprindere că din Asociația Ciupercarilor „Mânătarca” făceau parte o mulțime de oameni: pe mulți îi cunoșteam foarte bine de pe stradă, din magazine, de la chioșcuri, pe alții îi știam vag, din vedere. Prin urmare, culesul bureților era unul din acele lucruri care reușeau să unească oamenii. De la bun început discuția a fost acaparată de doi bărbați de genul Cocoșilor-de-Munte, pentru că vorbeau unul peste altul, întrerupându-se reciproc pentru a-și povesti isprăvile plictisitoare, pe care amândoi le numeau „anecdote”. Câteva persoane au încercat zadarnic să-i facă să tacă. Am aflat de la vecina din stânga că balul urma să fie organizat în remiză, care se afla lângă

crescătorie de Vulpi, în apropierea Curbei Inimă de Bou, dar unii dintre membri se împotriveau.

— N-o să fie amuzant să dăm o petrecere în apropierea locului unde a murit cineva cunoscut, a spus moderatorul întâlnirii, în care l-am recunoscut cu bucurie pe profesorul de istorie al școlii.

Nu mi-aș fi imaginat că și pe el îl pasionează bureții.

— Asta-i una, a luat cuvântul și doamna GraLLyna, vecina mea de masă, care vindea la chioșcul de ziare și adeseori îmi puneă ziarul deoparte. Dincolo de asta, acolo mai poate fi încă primejdios, unii dintre doamnele și domnii de la bal fumează și vor dori să iasă la o gură de aer proaspăt...

— Vă reamintesc că fumatul este interzis în incinta remizei, iar băuturi alcoolice putem consuma numai în interior, altfel nu primim aprobare. De altfel, consumul băuturilor alcoolice în spații neautorizate e interzis prin lege, știți asta.

Oamenii au prins a vocifera.

— Cum e posibil? a strigat un bărbat în vestă kaki. Eu, de exemplu, când beau, și fumez. Căi invers. Ce să fac?

Moderatorul întâlnirii, profesorul de istorie, s-a fâstâcit și, în confuzia generală care s-a creat, toți au început să vină cu sfaturi legate de felul cum putea fi soluționată problema.

— Putem sta în pragul ușii, cu mâna în care ținem alcoolul în interior și mâna în care ținem țigara în exterior, a strigat cineva de la capătul sălii.

— Fumul o să intre oricum înăuntru...

— La remiză e o terasă acoperită. Veranda e considerată interior sau exterior? a întrebat vigilent altcineva.

Moderatorul discuției a lovit tare cu palma în masă și în momentul acela a intrat Președintele, care întârziase la întrunire și care era membru de onoare al Asociației. Toată lumea a amuțit. Președintele făcea parte din categoria oamenilor obișnuiți să fie în centrul atenției. Încă din tinerețe făcuse parte din tot felul de comisii și comitete de conducere: comitetul școlar, Asociația de Cercetași a Poloniei Populare, Consiliul Local, Asociația Carierelor de Piatră și toate consiliile de supraveghere posibile. Căi, cu toate că fusese și deputat vreme de un mandat, toată lumea îi spunea doar Președintele. Deprins să ia hotărâri, a soluționat imediat dilema.

— O să facem un bufet în verandă, nu-i așa, și o să declarăm terasa zonă tampon, a glumit el cu un aer cuceritor, dar puțini au râs la gluma lui.

Trebuia să recunosc că era un bărbat frumos, cu toate că îl cam sluțea pântecul impozant. Era sigur pe el, fermecător, iar alura lui jupiteriană, care inspira

încredere, făcea o impresie foarte bună. Da, Omul acesta se născuse să conducă. Căi nu ştia să facă nimic altceva.

Mulţumit de sine, Preşedintele a ţinut o scurtă cuvântare despre felul cum viaţa trebuia să meargă înainte chiar şi după cele mai mari tragedii. Îşi puncta discursul cu glume nevinovate şi se adresa mereu „frumoaselor noastre doamne”. Avea năravul ăsta destul de comun de a repeta agasant unul şi acelaşi cuvânt. În cazul lui era vorba despre „nu-i așa?”.

Eu aveam propria Teorie despre cuvintele de genul acesta, care se insinuuau în vorbire: fiecare Om are câte un cuvânt propriu de care abuzează. Sau pe care-l foloseşte incorect. Căi cuvântul acesta este cheia pentru descifrarea intelectului lui. Domnul „Chipurile”, domnul „În general”, doamna „Probabil”, domnul „Să-mi bag pula”, doamna „Ce, nu?”, domnul „De parcă”. Preşedintele era domnul „Nu-i așa?”. Bineînţeles, existau anumite cuvinte la modă, așa cum e moda care-i face pe oameni, din cine ştie ce motiv trăsnet, să umble în pantofi şi haine identice, şi atunci, brusc, oamenii încep să folosească obsesiv un anumit cuvânt. Nu cu mult timp în urmă era la modă sintagma „în general”, iar acum triumfă „în prezent”.

— Răposatul, fie-i ţărâna uşoară, nu-i așa – şi în acel moment a făcut un gest ca de rămas-bun –, a fost

prietenul meu, aveam multe în comun. Era și un ciuperkar entuziast și, neîndoielnic, ni s-ar fi alăturat și anul acesta. A fost, nu-i așa, un om tare de treabă, cu orizonturi largi. Dădea oamenilor de lucru și pentru asta ar trebui să-i cinstim, nu-i așa, memoria. De muncă nu găsești pur și simplu pe stradă. A pierit în circumstanțe misterioase, însă Poliția, nu-i așa, va elucida în curând cazul. Nu ar trebui totuși să ne lăsăm terorizați, nu-i așa, n-ar trebui să ne lăsăm cuprinși de panică și să ne temem. Viața are propriile ei legi, pe care nu trebuie să le ignorăm. Curaj, dragii mei, frumoasele mele doamne, eu sunt dornic, nu-i așa, să punem punct bârfelor și poveștilor tendențioase. Trebuie să avem încredere, nu-i așa, în autorități și să trăim conform valorilor, a spus el, de parcă se pregătea pentru alegeri.

După acest discurs a plecat de la întrunire. Toată lumea era încântată. Eu nu reușeam să scap de senzația că cel care abuza de cuvântul „nu-i așa” mințea.

Participanții la întrunire s-au întors la discuțiile lor dezorganizate. Cineva și-a reamintit de cheștiunea fiarei sălbatice care făcuse ravagii în urmă cu un an prin satele de lângă Cracovia. Căi oare nu e primejdios să organizezi un bal în remiza aflată la liziera celei mai mari păduri din zonă?

— Mai Țineți minte cum în septembrie televiziunea a urmărit raidul pe care poliția l-a organizat pentru prinderea misterioasei fiare de lângă Cracovia? Cineva din satul acela a filmat întâmplător fiara care fugea – pare-se, un leu tânăr, a spus surescitat un tânăr.

Mi se părea că îl mai văzusem cândva, acasă la Talpă Mare.

— Ei, cred că amesteci lucrurile. Un leu? Aici? a spus bărbatul în vestă kaki.

— Ba n-a fost leu, ci tigru, a spus doamna Portȝigaret – așa o poreclisem eu, pentru că era înaltă și nervoasă și le croia femeilor din zonă haine foarte fistichii, așa că numele i se potrivea ca o mănușă. Am văzut la televizor.

— Are dreptate, lasă-l să termine, chiar așa a fost, s-au revoltat femeile.

— Leu sau tigru, orice-o fi fost, poliția l-a căutat două zile, cu elicoptere și cu brigada antitero, mai Țineți minte? Totul a costat o jumătate de milion și tot nu l-au găsit.

— Poate s-a mutat la noi?

— Cică ucidea cu o singură lovitură de labă.

— Le rupea gâtul.

— Chupacabra, am spus eu.

Preț de o clipă s-a lăsat liniștea. Chiar și cei doi Cocoși-de-Munte și-au pironit ochii asupra mea.

— Ce e Chupacabra? a întrebat neliniștită Portțigaret.

— Ce spuneai: un Animal misterios, imposibil de prins. Un Animal justițiar.

Acum toată lumea vorbea deodată. Am văzut că Sperietoare începuse să se enerveze. Își freca mâinile de parcă intenționa în orice clipă să se ridice în picioare și să strângă de gât prima persoană care îi iese în cale. Era limpede că întrunirea se încheiase și nimeni nu era în stare să liniștească spiritele. Mă simțeam ușor vinovată că adusesem vorba despre Chupacabra, dar asta e, duceam și eu o campanie personală.

Nu, nu, oamenii din țara noastră nu sunt în stare să se asocieze și să formeze o comunitate, fie și sub drapelul mânătărcii. E țara individualiștilor nevrotici, unde fiecare, imediat ce se află în mijlocul altor oameni, începe să-i instruiască, să-i critice, să-i jignească și să-și etaleze propria superioritate indubitabilă.

Cred că în Cehia lucrurile stau altfel. Acolo oamenii sunt în stare să discute liniștit și nimeni nu se ceartă cu nimeni. Căi chiar dacă ar vrea, nu ar putea, pentru că limba lor nu se pretează la discordii.

* * *

Ne-am întors acasă târziu, iritați. Sperietoare n-a scos un cuvânt tot drumul. Am condus mașina pe scurtături, prin hârtoape, și mi-a făcut plăcere că ne-a aruncat din portieră în portieră, luând din plin baltă după baltă. Ne-am despărțit cu un scurt „Pa”.

Stăteam în bucătăria întunecată și pustie și simțeam că în orice clipă mă poate podidi plânsul. M-am gândit că, în loc să stau și să întorc lucrurile pe toate părțile, cel mai bine ar fi să trec la fapte. Așa că m-am așezat la masă și am scris următoarea scrisoare:

În atenția Poliției,

Întrucât nu am primit nici un răspuns la scrisoarea mea anterioară, răspuns pe care orice instituție din țară este obligată să-l ofere, în baza legii, în decurs de paisprezece zile lucrătoare, sunt nevoită să reiau explicațiile referitoare la tragicele evenimente petrecute recent în regiunea noastră și să formulez cu acest prilej câteva observații care vor face lumină în cazul decesului Comandantului și al proprietarului crescătoriei de Vulpi, Mațe.

În primul caz, chiar dacă există indicii care susțin ipoteza unui accident justificat de natura meseriei de

polițist și de gradul de risc pe care aceasta îl implică, apare totuși întrebarea: CE ANUME FĂ,CEA DECEDATUL ÎN LOCUL ACELA CÎI LA ORA ACEEA? Cunoașteți motivele, pentru că multor oameni, printre care mă număr și eu, li se pare foarte ciudat. De altfel, subsemnata am fost la fața locului și am constatat (informație care se poate dovedi nespus de utilă Poliției) un număr foarte mare de urme de Animale – mai precis, urme de copite de Căprioare. Era ca și cum Decedatul ar fi fost ademenit din mașină și condus în desișul în care se ascundea gura puțului. Este foarte posibil ca tocmai Căprioarele pe care el le vâna să-și fi făcut singure dreptate.

La fel stau lucrurile și cu următoarea victimă, chiar dacă, după o perioadă atât de îndelungată, prezența urmelor de animale nu mai poate fi confirmată. Totuși filmul dramaticelor evenimente poate fi explicat prin felul morții. Ne confruntăm cu o situație ușor de reconstituit, când decedatul a fost momit în desiș, într-un loc unde de regulă braconierii întind capcane. Acolo a nimerit într-o capcană, apoi și-a pierdut viața (rămâne de stabilit în ce fel).

Totodată, doresc să fac un apel la Poliție, spunându-i să nu respingă ideea că autorii tragicelor infracțiuni menționate mai sus ar putea fi Animalele. Am pregătit

câteva informații care aruncă puțină lumină asupra evenimentelor. De mult nu am mai întâlnit cazuri de crime săvârșite de aceste vietăți.

Se cuvine să încep de la Biblie, unde se spune limpede că, dacă un Taur ucide o femeie sau un bărbat, ar trebui omorât cu pietre. Sfântul Bernard a excomunicat un roi de Albine care, bâzâind, îl stingherea de la treburi. Tot albinele s-au făcut vinovate de moartea unui Bărbat din Worms în anul 846. Parlamentul local a condamnat Albinele la moarte prin asfixiere. În anul 1394, în Franța, Porcii au omorât și au devorat un copil. Scroafa a fost condamnată la moarte prin spânzurătoare, dar cei șase purcei ai ei au fost cruțați, luându-se în considerare vârsta lor fragedă. În anul 1639, în Franța, la Dijon, tribunalul a osândit un Cal pentru uciderea unui Om. Au existat procese nu numai din cauza Crimelor, ci și din cauza unor acțiuni împotriva firii. Astfel, în 1471, la Basel, a avut loc un proces împotriva unei Găini care făcuse niște ouă de o culoare ciudată. A fost condamnată la moarte prin ardere pe rug, fiind acuzată că e în cârdășie cu diavolul. Aici trebuie să adaug că prostia și cruzimea oamenilor nu cunosc granițe.

Cel mai răsunător proces, desfășurat în anul 1521 în Franța, a fost procesul Țobolanilor care pricinuiseră niște pagube uriașe. Țobolanii au fost dați în judecată

de localnici și au primit un apărător din oficiu, care s-a dovedit a fi istețul avocat Bartolomeo Chassenée. Când clienții săi nu s-au prezentat la prima înfățișare, Chassenée a cerut o amânare, demonstrând că trăiesc împrăștiați în tot orașul și, în plus, în drumul spre tribunal îi pândesc multe primejdii. Ba chiar a făcut apel la onorata instanță să îi garanteze că Pisicile Păgubiților n-o să le facă rău acuzaților în drumul acestora spre tribunal. Din păcate, instanța de judecată nu a putut oferi o asemenea garanție, așa că procesul a mai fost amânat de câteva ori. În cele din urmă, după discursul înflăcărat al apărătorului lor, Căpobolanii au fost achitați.

În 1659, în Italia, proprietarii unor podgorii distruse de Omizi le-au scris o scrisoare în care le chemau în instanță. Foile de hârtie cu textul citației au fost prinse de trunchiurile copacilor din împrejurimi, pentru ca Omizile să ia la cunoștință actul acuzării.

Citând aceste fapte confirmate de istorie, vă cer să tratați cu toată seriozitatea Supozițiile și Bănuielile mele. Ele demonstrează că în jurisdicția europeană s-a mai întâlnit un asemenea raționament, prin urmare putem spune că există un precedent.

Cu acest prilej vă cer să nu luați măsuri punitive împotriva Căprioarelor și a altor eventuale Animale care se vor găsi vinovate, întrucât faptele lor au reprezentat o

reacție la comportamentul crud și nemilos al victimelor, care au fost – fapt confirmat în repetate rânduri – vânători activi.

Cu respect,

Janina Duszejko

A doua zi, dis-de-dimineață, m-am dus la poștă. Doream să trimit scrisoarea recomandată, ca să am și eu o dovadă. Mi s-a părut totuși absurd, pentru că Poliția se afla chiar vizavi de poștă, pe partea cealaltă a străzii.

Când ieșeam de la poștă, lângă mine a oprit un taxi din care a scos capul Dentistul. Când bea, cere să fie dus cu taxiul în tot felul de locuri și astfel cheltuiește toți banii primiți pe măselele scoase.

— Hei, doamnă Duszeł„ko, a strigat el.

Avea fața roșie și privirea tulbure.

— Duszejko, l-am corectat eu.

— Ziua răfuielii este deja aproape. Se adună legiunile iadului, a strigat și mi-a făcut semn cu mâna de la geam.

Apoi taxiul a demarat cu scrâșnet de roți și s-a îndreptat spre Kudowa.

13. Vânătorul Noptii

*„Cel
care
chinuie
Cărbu
șii
Va
rătăci
în
noapte
a fără
de
sfârșit.
”*

Cu două săptămâni înainte de balul ciupercarilor, am fost la Veste Bună și am scormonit în camera din spate printre maldăre întregi de haine, în căutarea unor costume adecvate. Din păcate, nu prea am avut ce alege: costumele pentru adulți erau puține. Predominau costumele pentru copii și printre ele erau multe frumoase. Un copil se putea transforma în orice dorea – Broască, Zorro, Batman, Tigru. Am reușit în cele din urmă să găsim o mască de lup destul de reușită. Restul l-am încropit din propria garderobă și am hotărât să merg la bal costumată în Lup. Costumul mi se potrivea ca o mănușă și consta dintr-o salopetă de blană terminată cu

labe din mănuși matlasate și o mască. Puteam să privesc nestingherită lumea din spatele botului de lup.

Sperietoare nu a fost la fel de norocos. Nu am reușit să găsim nimic pentru o fizionomie atât de impozantă. Totul era prea mic pentru el. Până la urmă însă lui Veste Bună i-a venit o idee simplă, dar extraordinară. De vreme ce aveam deja un Lup... Nu ne mai rămânea decât să-l convingem pe Sperietoare să accepte.

În ziua balului, dis-de-dimineată, după o noapte furtunoasă, pe când cercetam distrugerile produse de ploaie asupra plantelor pe care îmi desfășuram experimentul, am văzut pe drum mașina pădurarului și i-am făcut semn cu mâna să oprească. Era un Tânăr simpatic, pe care îl poreclisem în sinea mea Ochi de Lup, pentru că eram sigură că era ceva în neregulă cu pupilele lui – întotdeauna mi se păruseră extraordinar de alungite. Când el tot din cauza furtunii venise în inspecție și număra câți molizi bătrâni fuseseră doborâți de furtună în zonă.

— Ați auzit de Cărbușul Stacojiu? I-am întrebat, trecând peste politețurile de rigoare și intrând direct în miezul problemei.

— Da, mi-a răspuns. În mare.

— Când știți că își depune ouăle în trunchiurile copacilor?

— Din păcate, da.

Îl vedeam că se străduia să ghicească încotro băteam cu acel interogatoriu.

— Cîi în felul acesta distruge copaci absolut sănătoși. Dar ce anume vă interesează?

I-am prezentat pe scurt problema. I-am spus aproape tot ce știam de la Boros. Totuși, după felul cum mă privea, cred că Ochi de Lup mă considera cam dusă cu pluta. Își mijise ochii și-mi zâmbea amabil și condescendent. Mi s-a adresat ca unui copil:

— Doamnă DuszeŁ„ko...

— Duszejko, I-am corectat.

— Sunteți o femeie tare de treabă. Puneți totul la inimă. Doar nu vă imaginați că putem opri exploatarea pădurii din cauza ouălor de cîrăbuș din trunchiuri! Aveți ceva rece de băut?

Am simțit cum mă lasă brusc puterile. Nu mă lua deloc în serios. Dacă aș fi fost Boros sau Palton Negru, poate m-ar fi ascultat, ar fi venit cu argumente, ar fi fost dispus să discute. Dar eu nu eram pentru el decât o femeie bătrână și excentrică din pustietatea aceea. Inutilă și lipsită de importanță. Cu toate că n-aș fi putut spune că nu mă plăcea. Simțeam că mă simpatizează.

M-am îndreptat anevoie spre casă și el a început să meargă în urma mea. A luat loc pe terasă și a băut o

jumătate de litru de compot. Uitându-mă la el cum bea, m-am gândit că aş fi putut să-i pun în compotul acela nişte suc de lăcrămioare sau somniferele pe care mi le-a prescris Ali. Cîi când ar fi adormit, l-aş fi închis în sala boilerului şi l-aş fi ținut o vreme doar cu pâine şi apă. Sau, dimpotrivă, l-aş fi îndopat cu mâncare şi l-aş fi verificat zilnic după grosimea degetului dacă e bun de friptură. Poate ar fi învăţat să se comporte altfel.

— Deja nu mai există natură sălbatică, a spus şi atunci am înţeles cine era cu adevărat acest pădurar: un funcţionar ca oricare altul. Deja e prea târziu. Mecanismele naturale au fost nesocotite şi acum natura trebuie ținută sub control ca să nu se ajungă la o catastrofă.

— Cîi ne paşte Catastrofa din cauza Cărbuşului Stacojiu?

— Bineînţeles că nu. Avem nevoie de lemn pentru scări, parchet, mobilă, hârtie. Ce vă imaginaţi? Că vom merge în vârful degetelor prin pădure pentru că acolo se înmulţeşte cărbuşul stacojiu? Vulpile trebuie împuşcate, altfel populaţia lor va creşte atât de mult, încât va pune în pericol alte specii. Acum câţiva ani iepurii s-au reprodus atât de tare, încât au distrus culturile...

— În loc să le omorâm, am putea să le dăm anticoncepţionale ca să nu se mai înmulţească.

— C ti i c t costă -  i nu sunt deloc eficiente. Unul m n nc  prea puțin, altul, prea mult. Trebuie să avem grijă să păstrăm un echilibru, de vreme ce echilibrul natural nu mai există.

— Vulpile..., am început, g ndindu-mă la distinsul Consul, care pendula mereu între Cehia  i Polonia.

—  ntocmai, m-a întrerupt el. Vă da i seama, de exemplu, c t de periculoase sunt vulpile acelea scăpate de la crescătorie? Din fericire, o parte din ele au fost deja prinse  i duse la o altă crescătorie.

— O, nu! am icnit.

Mi-era greu să accept ideea. Pe urmă însă m-am bucurat că măcar o vreme au avut parte de libertate.

— Nu mai erau făcute pentru via a în libertate, doamnă Duszejko. Ar fi pierit. Nu  tiau să v neze, li se modificase digestia, aveau musculatura slabă. La ce le mai folosea în libertate frumoasa lor blană?

M-a privit o clipă  i am observat că irisurile lui aveau pigmentul distribuit foarte inegal. Pupilele erau absolut normale, rotunde, ca la restul oamenilor.

— Nu vă mai stres  i at ta. Nu mai duce i pe umeri povara lumii. Totul va fi bine, a zis  i s-a ridicat de pe scaun. Gata, la treabă. O să scoatem din pădure molizii dobor  i la p m nt. Poate doriți să cump ra i ceva lemne pentru iarnă. Ar fi ocazia potrivită.

Nu am vrut. După ce a plecat, am simțit foarte apăsător greutatea propriului corp și nu mai aveam nici un chef să merg la bal – mai ales la balul unor ciupercari anosti. Niște oameni care nu fac nimic altceva decât să bântuie cu zilele prin pădure din cauza bureților trebuie să fie nemaipomenit de plictisitori.

* * *

Mi-era foarte cald și incomod în costumul meu. Coadă i se târa pe jos și trebuia să fiu mereu atentă să nu calc pe ea. Am tras mașina în fața casei lui Sperietoare și l-am așteptat o clipă, admirându-i bujorii. A apărut și el imediat în pragul ușii. Am amuțit de admirație. Avea teniși negri, ciorapi albi până la genunchi și o frumoasă rochie înflorată, cu șorțuleț alb. Pe cap avea o scufiță roșie, legată sub bărbie cu panglici.

Era supărat. S-a așezat lângă mine și nu a scos nici un cuvânt până la remiză. Își ținea scufița pe genunchi și și-a pus-o abia când ne-am oprit în fața ușii remizei.

— După cum vezi, sunt total lipsit de simțul umorului, mi-a spus.

Toți veniseră la bal direct de la liturghia ținută special pentru ciupercari și tocmai începeau toasturile, conduse cu entuziasm de Președinte, care era atât de sigur de

prestanța sa, încât venise pur și simplu îmbrăcat în costum, prezentându-se drept el însuși. Majoritatea participanților la bal abia acum se schimbau în costume la toaletă, neîndrăznind, probabil, să meargă costumați la biserică. Printre ei era însă și preotul Foșneală. Cu tenul lui bolnăvicios și în sutana neagră, arăta de parcă doar era deghizat în preot. La bal fusese invitat și Cercul Gospodinelor – au cântat câteva cântece populare, apoi au cedat locul orchestrei compuse dintr-un singur bărbat, care manipula cu dibăcie claviatura și imita destul de bine șlagăre la modă.

Așa era la bal. Muzica tare și agresivă îngreuna conversația, așa că toată lumea își făcea de lucru cu salatele, varza cu carne și feliile de mezeluri. În coșulețe croșetate care reprezentau diverse specimene de bureți erau sticle cu votcă. După ce a mâncat și a băut câteva păhărele de votcă, preotul s-a ridicat de la masă și și-a luat rămas-bun. Abia atunci s-au ridicat și oamenii să danseze, de parcă prezența preotului i-ar fi intimidat. Sunetele ricoșau din tavanul înalt al remizei vechi și se abăteau asupra dansatorilor ca niște tunete.

Lângă mine stătea o femeie mărunță cu o bluză albă, dreaptă ca un băț și încordată. Mi se părea că seamănă cu Măriuca, Cățeaua lui Sperietoare, atât era de iritată și șovăitoare. Mai devreme o văzusem apropiindu-se de

Președinte, care era deja foarte binedispus, și discutând cu el câteva clipe. Președintele s-a aplecat spre ea și s-a strâmbat nerăbdător. A prins-o de braț și, neîndoielnic, a strâns-o cu putere, pentru că femeia s-a smucit. Apoi el a dat din mână, de parcă ar fi izgonit o Insectă agasantă, și a dispărut printre perechile de dansatori. Am bănuir că era nevasta lui. Ea s-a întors la masă și a început să scormonească în varză cu furculița. Ți pentru că Sperietoare se bucura de mare succes degvizat în Scufița Roșie, m-am tras cu scaunul lângă ea și am intrat în vorbă.

— A, dumneavoastră sunteți, a spus și pe fața tristă i-a apărut o umbră de zâmbet.

Am încercat să vorbim, dar la zgomotul muzicii s-a adăugat și tropăitul picioarelor pe pardoseala de lemn a sălii. Buf, buf, buf. Ca să înțeleg ce spunea, trebuia să mă uit cu atenție la buzele ei. Am înțeles că dorea foarte tare să-l scoată pe soțul ei de acolo și să-l ducă acasă. Cu toții știau că Președintele este un mare petrecăreț și are o fantezie bogată, primejdioasă pentru sine și pentru ceilalți. Iar după aceea excesele lui trebuiau cumva tănuite. Am aflat cu surprindere că fusesem profesoara de engleză a fetei lor mai mici și asta a făcut ca discuția noastră să decurgă mai ușor, mai ales că fiica lor

mă considera o profesoară „cool”. Era o laudă foarte plăcută urechilor.

— E adevărat că dumneavoastră ați descoperit cadavrul Comandantului? m-a întrebat femeia, căutând cu privirea silueta înaltă a soțului.

Am confirmat.

— Căci nu v-a fost frică?

— Bineînțeles că mi-a fost frică.

— Cățiți, toate acestea li s-au întâmplat prietenilor soțului meu. Era foarte apropiat de ei. Cred că și el se teme, cu toate că eu nu prea știu ce afaceri făceau împreună. Un singur lucru nu-mi dă pace...

A ezitat și a tăcut. M-am uitat la ea, așteptând să-și ducă propoziția până la capăt, dar s-a mulțumit doar să clatine din cap și am văzut că i-au dat lacrimile.

Muzica se auzea și mai tare și devenise mai săltărească, pentru că acum puseseră *Ćoimii*¹⁸. În acel moment cei care încă nu dansau au sărit de la masă ca fripți și s-au repezit pe ringul de dans. Nu aveam de gând să țip mai tare decât omul-orchestra.

¹⁸ *Hej, Sokoł, y*, cântec popular ucraineano-polonez compus de Tomasz Padura în secolul al XIX-lea, cu elemente din tradiția nobiliară poloneză, romantismul polonez și folclorul ucrainean. Balada a devenit foarte populară în Polonia în secolul XX, fiind nelipsită din repertoriul petrecerilor de orice fel.

Când soțul ei a apărut pentru o clipă împreună cu o Țigancă frumoasă, ea m-a tras de mână:

— Hai la o țigară.

A spus-o în așa fel încât nu mai conta dacă fumatul era sau nu interzis. Așa că nu am protestat, chiar dacă nu mai fumam de zece ani.

Ne-am făcut loc prin mulțimea dezlănțuită, îmbrâncite și invitate agresiv să dansăm. Ciupercarii chercheliți s-au preschimbât într-un cortegiu dionisiac. Odată ajunse afară, în pata de lumină aruncată de ferestrele remizei, am respirat ușurate. Era o seară umedă de iunie, iar aerul mirosea a iasomie. Ploaia tocmai se oprișe, dar cerul era în continuare înnorat. Arăta de parcă ploaia stătea să înceapă iar în orice moment. Mi-am adus aminte de asemenea seri din copilăria mea și m-a cuprins brusc tristețea. Nu eram sigură că vreau să stau de vorbă cu femeia asta nevrotică și străină.

A aprins nervoasă o țigară, a tras adânc din ea și a spus:

— Nu pot să nu mă gândesc la asta. La stârvuri. Țițiți, când se întoarce de la vânătoare, aruncă pe masa din bucătărie o ciozvârtă zdravănă de căprioară. De obicei ei împart o căprioară în patru. Sângele negru se prelinge pe blatul mesei. Apoi taie ciozvârta în bucăți și le bagă în

congelator. De fiecare dată când trec pe lângă frigider, mă gândesc că acolo e un corp măcelărit.

A tras din nou adânc din țigară.

— Sau iarna agață în balcon iepuri morți ca să îi frăgezească, iar ei atârnă acolo, cu ochii deschiși și cu sânge uscat pe boturi. Cîtiu, știu că sunt nevrotică și hipersensibilă și că ar trebui să mă tratez.

S-a uitat la mine cu speranță, parcă așteptându-se să o contrazic, numai că eu, în sinea mea, m-am bucurat că încă mai există pe lume oameni normali.

Dar nici nu am apucat să reacționez, că a început iar:

— Mi-aduc aminte că în copilărie mi se spunea povestea Vânătorului Noptii. O știți?

Am dat din cap că nu.

— E o poveste de aici, din zonă, probabil din folclorul nemților. Se spune că noaptea bântuia Vânătorul Noptii, care vâna oamenii haini. Zbura pe o barză neagră și era însoțit de dulăi. Toți se temeau de el și noaptea își ferecau ușile și ferestrele. Cîi un flăcău din zonă – sau poate din Nowa Ruda sau din KL,odzko – a strigat odată pe horn că Vânătorul Noptii ar putea să vâneze ceva pentru el. Cîteva zile mai târziu, în casa băiatului și a părinților lui a căzut pe horn o ciozvîrtă de om și asta s-a mai întîmplat de trei ori la rînd, până când au putut să pună bucățile cap la cap și să îngroape corpul. De atunci

Vânătorul nu a mai apărut, iar dulăii lui s-au preschimbat în mușchi de pădure.

Brusc, răcoarea care se revărsa în valuri dinspre pădure m-a făcut să tremur. Imaginea Câinilor care se preschimbaseră în mușchi de pădure nu-mi mai dispărea din fața ochilor. Am clipit.

— E o poveste stranie, ca un vis urât, nu-i așa?

Ți-am aprins o altă țigară și acum am observat că mâinile îți tremurau.

Voiam s-o liniștesc cumva, dar nu știam cum. Nu mai văzusem în viața mea o persoană în pragul unei crize de nervi. Mi-am pus laba pe brațul ei și am mângâiat-o delicat.

— Sunteți un Om bun, i-am spus, iar ea m-a privit cu ochii Măriucăi și a început brusc să plângă.

Plângea tăcut, ca un copil, numai umerii i se scuturau. A plâns mult: era clar că avea inima grea. Iar eu a trebuit să asist la jalea ei, să stau pur și simplu lângă ea și să mă uit. Se pare că nici nu avea alte așteptări. Am strâns-o în brațe și am stat așa câteva clipe – un Lup fals și o femeie mărunță în pata de lumină aruncată de ferestrele remizei. Peste noi alunecau umbrele dansatorilor.

— Eu mă duc acasă, a spus ea cu glas pierit. Nu mai pot.

Din remiză răzbăteau ecourile tropăiturilor. Dansau iar pe o versiune disco a *Țoimilor*, probabil asta le plăcuse mai mult decât alte șlagăre, și la noi ajungeau scandări de „Hei! Hei!” ca detunăturile unor grenade.

— Du-te, i-am spus după ce am stat o clipă pe gânduri.

Tutuind-o, am simțit un soi de alinare.

— Îl aștept eu pe soțul tău și-l aduc acasă. Nu mă deranjează. Oricum, îl aștept și pe vecinul meu. Unde anume locuiți?

A spus numele unei străzi în care intrai direct din Curba Inimii de Bou. Țiam unde este.

— Nu-ți mai face griji, i-am spus. Uplete-ți o cadă cu apă și relaxează-te.

A scos din poșetă cheile de la mașină și a ezitat.

— De multe ori am impresia că nu-l cunosc pe omul lângă care trăiesc de atâția ani, a zis și m-a privit în ochi cu atâta groază, încât am înghețat.

Am înțeles la ce se referă.

— Nu, nu e el. Cu siguranță nu e el. Sunt sigură, i-am spus.

Acum mă privea întrebător. Am ezitat și eu dacă să-i spun sau nu.

— Am avut cândva două Cățele. Erau foarte atente ca totul să fie împărțit cât se poate de corect – mâncarea,

dezmierdările, privilegiile. Animalele au un simț al dreptății foarte bine dezvoltat. Îmi amintesc cum mă priveau când făceam ceva aiurea, când le mustram pe nedrept sau când nu mă țineam de cuvânt. Mă priveau cu atâta tristețe, de parcă nu erau în stare să înțeleagă, de parcă aș fi încălcat o lege sfântă. Ele m-au învățat ce înseamnă dreptatea, dreptatea elementară și fundamentală.

Am tăcut o clipă, apoi am continuat:

— Noi analizăm lumea, iar Animalele o simt, înțelegi?

— Cîi-a aprins altă țigară.

— Cîi ce s-a întâmplat cu ele?

— Au murit.

Mi-am tras mai bine masca de Lup pe față.

— Aveau jocurile lor, la care trișau ca să se amuze. Când una din ele găsea un os demult uitat, iar cealaltă nu știa cum să i-l șterpelească, se prefăcea că pe drum trece o mașină la care trebuia să latre. Cîi atunci cealaltă lăsa osul deoparte și se repezea la drum, fără să bănuiască deloc că era o alarmă falsă.

— Chiar așa? Ca niște oameni.

— În multe privințe erau mult mai umane decât oamenii. Mult mai iubitoare, mai înțelepte, mai vesele... Iar oamenilor li se pare că pot face orice vor cu

Animalele, le tratează ca pe niște obiecte. Eu cred că vânătorii mi-au împușcat Cățelele.

— O, nu! De ce-ar fi făcut așa ceva? a întrebat îngrijorată.

— Ei susțin că trag numai în Câinii vagabonzi care amenință Animalele sălbatice, dar nu e adevărat. Vin până aproape de gospodării.

Am vrut să-i spun și despre răzbunarea Animalelor, dar mi-am adus aminte că Visătorul mă avertizase să nu le mai povestesc oamenilor Teoriile mele. Stăteam acum în beznă, fără să ne vedem fețele.

— E o prostie, a spus ea. N-o să cred în veci că a tras într-un câine.

— E o diferență chiar așa de mare între un Câine, un leopar și un Porc? am întrebat-o, dar nu mi-a răspuns.

A urcat în mașină și a demarat în trombă. Avea un Jeep Cherokee uriaș, cu multe dotări. Îl știam. E ciudat că o femeie atât de mărunță și de firavă se descurca așa de ușor cu un mastodont de mașină, mi-am zis și m-am întors în remiză, pentru că tocmai începuse iar să plouă.

Sperietoare, cu obrajii îmbujorați caraghios, dansa cu o femeie robustă în costum popular cracovian și părea cât se poate de mulțumit. M-am uitat la el. Se mișca grațios, sigur pe el, își conducea ferm partenera. Cîi cred că știa că mă uitam la el, pentru că, brusc, a

învârtit-o cu un gest larg, de profesionist. Numai că, neîndoielnic, deja uitase cum arăta și era o imagine amuzantă: două femei care dansau, una uriașă, cealaltă mărunță.

După acel dans s-au anunțat rezultatele concursului pentru cel mai frumos costum. A câștigat un cuplu din Transilvania, deghizat în ciuperci otrăvitoare. Premiul era un album cu ciuperci de câmp. Premiul al doilea l-am câștigat eu și Sperietoare și am primit un tort în formă de ciupercă. A trebuit să dansăm împreună în fața tuturor în chip de Scufiță Roșie și Lup, apoi nimeni nu ne-a mai băgat în seamă. Abia acum băusem și eu două păhărele de votcă și mă cuprinsese un chef de distracție nemaipomenit, mi-aș fi dorit să cânte din nou *Țoimii*. Dar de-acum Sperietoare dorea să se întoarcă acasă. Își făcea griji din cauza Măriucăi, pe care nu o mai lăsase niciodată singură atâtea ore. Căteaua rămăsese traumatizată după ce fusese închisă atâta timp în șopronul lui Talpă Mare. I-am spus că am promis să-l duc și pe Președinte acasă. Majoritatea bărbaților ar fi rămas cu mine ca să mă ajute în această misiune, dar nu și Sperietoare. A găsit pe cineva care pleca mai devreme de la petrecere, poate chiar Țigăncușa aceea frumoasă, și a dispărut, cum n-ar fi făcut un domn adevărat. Ei,

asta e: sunt obișnuită să rezolv singură lucruri dintre cele mai grele.

* * *

Spre dimineață am avut iarăși același vis. Am coborât în sala boilerului și le-am găsit iar acolo pe Mama și Bunica – amândouă în rochițe de vară înflorate, amândouă cu poșete, de parcă o porniseră spre biserică, dar rătăciseră drumul. Când am început să le cert, mi-au evitat privirea.

— Ce faceți aici, mamă? am întrebat supărată. Cum e posibil?

Stăteau între mormanul de lemne de foc și cuptorul boilerului, absurd de elegante, cu toate că rochiile lor păreau decolorate și uzate.

— Plecați de-aici! am strigat la ele, dar cuvintele mi-au rămas în gât.

Am auzit dinspre garaj târșăit de pași și șoapte tot mai sonore.

M-am întors spre garaj și am observat că acolo se adunaseră mulți oameni: femei, bărbați și copii în haine de sărbătoare cenușii, demodate. Aveau aceeași privire speriată și buimacă, de parcă n-ar fi știut ce căutau acolo. Veneau de undeva în număr mare și se buluceau

șovăielnici în prag, neștiind sigur dacă pot intra. Căușoteau haotic între ei și își târșâiau picioarele pe podeaua de piatră a sălii boilerului și a garajului. Mulțimea care se bulucea împingea tot mai în față primul șir de oameni. M-a cuprins o groază autentică.

Am pipăit cu mâna în spatele meu după clanță și, pe tăcute, străduindu-mă să nu atrag atenția asupra mea, am șters-o de acolo. Apoi, cu mâinile tremurând de frică, am ferecat ușa sălii boilerului.

* * *

Groaza din vis nu s-a risipit odată ce m-am trezit. Nu-mi puteam găsi locul și m-am gândit că cel mai bine ar fi să mă duc la Sperietoare. Soarele încă nu răsărise de tot, iar eu dormisem puțin. Afară plutea o ceață delicată, care urma să se preschimbe în orice clipă în rouă.

Sperietoare mi-a deschis ușa, încă adormit. Cred că nu se spălase bine, pentru că mai avea pe obraji urme de bujori, pe care îi făcusem eu seara trecută cu rujul.

— S-a întâmplat ceva? m-a întrebat.

N-am știut ce să-i spun.

— Intră, a mormăit. Cum a fost?

— Bine. Totul e în regulă, am spus laconic, știind că lui Sperietoare îi plac întrebările și răspunsurile laconice.

Am luat loc, iar el s-a apucat să facă niște cafea. Mai întâi a spălat fără grabă mașina de cafea și a turnat apă cu dozatorul, fără să se oprească din vorbit. Era ciudat să-l văd atât de însuflețit. Sfântul Regiment vorbea ca o moară stricăță.

— Întotdeauna m-am întrebat ce ții în sertarul ăsta, am spus.

— Uite, a spus el, deschizându-l. Numai lucruri absolut indispensabile.

— Asta am și eu în Samurai.

Sertarul se deschidea și se închidea silențios, la o mișcare delicată din deget. În compartimente cenușii elegante stăteau aranjate frumos Ustensile de bucătărie. Un făcăleț, un tel de bătut ouăle, un mixer cu baterii, o lingură de înghețată și alte Ustensile pe care nu le cunoșteam – niște linguri lungi, spatule, cârlige ciudate. Arătau ca niște Instrumente chirurgicale pentru operații complicate. Era limpede că proprietarul lor avea mare grijă de ele – erau lustruite și fiecare era pus la locul lui.

— Ce-i asta? am întrebat, luând în mână o pensetă metalică lată.

— E cleștele pe care îl folosesc ca să desprind folia când se lipește de făcăleț, a spus el, turnând cafeaua în ceșcuțe.

Apoi a luat telul, a bătut laptele până a devenit o spumă albă ca neaua și l-a turnat peste cafea. A scos din sertar un set de discuri cu decupaje diferite și o cutie cu cacao. A stat o clipă pe gânduri înainte să aleagă forma și în cele din urmă a luat o inimioară. Apoi a așezat-o deasupra ceșcuței și a pudrat-o cu cacao. Aveam acum pe spuma de lapte o inimă cafenie de cacao. A zâmbit larg.

În ziua aceea m-am tot gândit la sertarul lui Sperietoare. Mi se părea că simplul gest al deschiderii sertarului era absolut liniștitor. M-am gândit că mi-aș fi dorit să fiu și eu una dintre Ustensilele utile și frumos lustruite ale lui Sperietoare.

Luni deja toată lumea știa că Președintele nu mai trăia. Fusesse găsit duminică seara de femeile care veniseră să facă curățenie în remiză. Se pare că una dintre ele suferise un șoc și acum se afla la spital.

* * *

În atenția Poliției,

Înțeleg că, dintr-un anumit motiv – neîndoielnic, foarte important –, poliția nu are posibilitatea să răspundă la scrisorile cetățenilor (nu doar la cele anonime). Nu am

de gând să comentez aceste motive, dar îmi permit să revin la subiectul scrisorii anterioare. Nu-i doresc însă nici Poliției, nici altcuiva să fie ignorat în felul acesta. Un cetățean ignorat de organele legii este condamnat, într-un anumit sens, la neființă. Nu trebuie să uităm că cine nu are drepturi, nu are nici obligații.

Am plăcerea să vă informez că am reușit să fac rost de data nașterii decedatului Mațe (din păcate, fără ora nașterii, ceea ce înseamnă că Astrograma mea e destul de incertă) și în harta lui natală am găsit ceva nemaipomenit de interesant, fapt care confirmă întru totul Ipotezele menționate anterior.

S-a dovedit că în momentul morții victimei Marte tranzita în Fecioară, care, conform principiilor Astrologiei tradiționale, prezintă numeroase analogii cu Animalele cu blană. Totodată, Soarele în Pești indică părțile anatomice mai slabe, cum ar fi gleznele. Rezultă, așadar, că moartea victimei a fost prevăzută în detaliu în Astrograma sursă a acestuia. Prin urmare, dacă Poliția ar ține cont de sugestiile astrologilor, ar putea feri de moarte mulți alți oameni. Configurația planetelor ne arată clar că autorii acelei Crime abominabile au fost Animalele cu blană, cel mai probabil Vulpile, cele sălbatice sau cele scăpate de la crescătorie (sau ambele, acționând la unison), care au reușit, nu se știe cum, să

împingă victima într-una dintre capcanele pe care braconierii le întind în zonă de ani de zile. Victima s-a împiedicat într-una din cele mai înfricoșătoare capcane, supranumită „spânzurătoarea”, și a atârnat o vreme în aer.

Descoperirea aceasta ne conduce la o anumită concluzie generală. Poliția ar trebui să verifice unde l-au avut victimele pe Saturn în Astrograma lor. Eu am verificat și Saturn a fost în cazul tuturor într-un semn de Animal, ba chiar domnul Președinte l-a avut în Taur, care prevestește o moarte violentă prin sufocare, provocată de Animale...

Aș dori, de asemenea, să anexez o tăietură dintr-un ziar, unde sunt analizate informațiile legate de un anumit Animal încă neidentificat, văzut în regiunea Opole, despre care se spune că ucide alte Animale cu o singură lovitură de labă în piept. Recent am văzut la televizor un film înregistrat cu telefonul mobil, unde se vede clar un Tigru tânăr. Căi toate acestea se petrec în Opole, așadar foarte aproape de noi. Ar putea fi niște Animale de la Grădina Zoologică, care au reușit să se salveze de la inundație și acum trăiesc în libertate? În orice caz, este o chestiune care se impune a fi cercetată, mai ales că eu am constatat că populația din zonă este tot mai panicată, e cuprinsă de o frică maladivă...

Tocmai scriam scrisoarea, când cineva a bătut timid la ușă. Era Scriitoarea, Sura.

— Doamnă Duszejko, a început ea încă din prag. Ce se petrece aici? Ați auzit?

— Nu stați în prag, că e curent. Intrați.

Purta un cardigan de lână care îi ajungea aproape până la glezne. A intrat cu pași mici și s-a așezat pe marginea scaunului.

— Căi ce-o să se întâmple cu noi? a întrebat dramatic.

— Vă temeți c-o să ne omoare Animalele și pe noi?

A tresărit enervată.

— Eu nu cred în teoria dumneavoastră. E absurdă!

— Am crezut că, fiind scriitoare, aveți mai multă imaginație și abilitatea de a țese viziuni. Că nu desconsiderați ceva ce, la prima vedere, pare improbabil. Ar trebui să știți că tot ceea ce suntem capabili să ne imaginăm devine, într-un anumit sens, realitate, am încheiat, citându-l pe Blake, și se pare că în final cuvintele mele au produs asupra ei o impresie puternică.

— N-aș scrie nici un rând dacă nu aș avea picioarele așezate ferm pe pământ, doamnă Duszejko, a declarat ea pe tonul unei funcționare, apoi a adăugat încet: Nu

pot să concep așa ceva. Spuneți-mi, a fost sufocat de cărăbuși?

Mă foiam prin bucătărie: făceam ceai. Negru. Să vadă și ea ce înseamnă un Ceai adevărat.

— E adevărat, am spus, era plin de Insecte, îi intraseră și în gură, în plămâni, în stomac, în urechi. Femeile din sat spun că a fost năpădit de Gândaci. Eu n-am văzut scena cu ochii mei, dar pot să-mi imaginez perfect cum a fost. Cărăbuși peste tot.

Mă privea pătrunzător. Nu-i puteam descifra privirea. Am servit-o cu ceai.

14. Căderea

*„Exami
natorul
șade
cu o
mină
șireată
,
El
însuși
neștiin
d
nici dec*

um
Răspu
nsurile.
”

Au venit la mine dis-de-diminează și mi-au spus că trebuie să dau o declarație. Le-am spus că o să încerc să trec pe la ei în cursul săptămânii.

— Nu înțelegeți, a replicat tânărul polițist, același care lucrase cândva împreună cu Comandantul, iar după moartea acestuia avansase și acum conducea comisariatul din oraș. Veniți chiar acum cu noi la KŁ,odzko.

Mi-a spus-o pe un asemenea ton, încât nu am îndrăznit să protestez. Doar am încuiat casa și, pentru orice eventualitate, am luat cu mine periuța de dinți și pastilele. Asta ar mai fi lipsit: să mă apuce o Criză la poliție.

Întrucât de două săptămâni ploua torențial și erau inundații, am luat-o pe un drum ocolitor, asfaltat, care era mai sigur. Când coboram din Platou spre vale, am zărit un pâlc de Căprioare. S-au oprit și s-au uitat fără teamă la mașina poliției. Am constatat cu bucurie că nu le cunoșteam: trebuie să fi fost o turmă nouă, venită din Cehia la pajiștea noastră verde și succulentă. Polițiștii nu

au băgat deloc în seamă Căprioarele. Pe drum nu au vorbit nici cu mine, nici între ei.

Am primit o cană de nes cu frișcă artificială și a început interogatoriul.

— Urma să-l duceți pe domnul Președinte acasă? E adevărat? Vă rog să ne povestiți în detaliu, pas cu pas, ce ați văzut.

Ții alte asemenea întrebări.

Nu am avut prea multe de spus, dar m-am străduit să fiu precisă în toate privințele. Le-am spus că hotărâsem să-l aștept pe domnul Președinte afară, pentru că înăuntru era prea multă gălăgie. Nimeni nu mai respecta zona tampon, toți fumau înăuntru, fapt care mă indispunea nespus. Așa că m-am așezat pe trepte și m-am uitat la cer.

După ploaie pe cer a apărut Sirius și osia Carului Mare s-a ridicat... M-am întrebat dacă stelele ne văd pe noi, oamenii. Ții, dacă da, ce cred despre noi. Oare chiar ne cunosc viitorul, ne compătimesc? Fiindcă suntem înțepeniți în momentul prezent, fără posibilitatea de a ne mișca? Dar mă mai gândeam și că, în pofida fragilității și ignoranței noastre, avem un avantaj nemaipomenit asupra stelelor: timpul lucrează în favoarea noastră, dându-ne șansa extraordinară de a transforma lumea

aceasta suferindă și îndurerată într-una fericită și pașnică. În realitate stelele sunt prizonierele propriei puteri și nu ne pot ajuta. Nu fac decât să deseneze rețele, țes pe războaiele cosmice o urzeală pe care noi trebuie să o umplem cu propriile noastre fire. Cîi în acel moment mi-a venit în minte o Ipoteză interesantă: Că, poate, stelele ne văd în același fel cum vedem noi Cîinii. Noi, fiind mai raționali, uneori știm ce e mai bine pentru ei, îi ducem în lesă ca să nu se piardă, îi sterilizăm ca să nu se înmulțească inutil, îi ducem la veterinar ca să îi tratăm. Iar ei nu înțeleg de unde, de ce, în ce scop? Dar se lasă în voia noastră. Așa că poate și noi ar trebui să ne lăsăm în voia stelelor și, făcând asta, să ne stimulăm sensibilitatea umană. La asta meditam cum stăteam așa pe trepte, în umbră. Cîi când am observat că majoritatea oamenilor ieșeau și se întorceau acasă fie pe jos, fie cu mașinile, am intrat în remiză, ca să-i reamintesc Președintelui că îl duc eu acasă. Dar nu l-am găsit acolo și nici în altă parte. Am verificat toaletele și am dat ocol sălii. I-am întrebat și pe petrecăreții chercheliți unde a dispărut Președintele, dar nimeni nu a fost în stare să-mi dea un răspuns concret. O parte dintre ei încă mai cântau *Cîoimii*, alții își terminau de băut berile și, ignorând interdicția, consumau alcool afară. Așa că m-am gândit că a plecat acasă cu altcineva fără ca eu

să observ. Cîi acum cred că a fost o presupunere întemeiată. Ce s-ar fi putut întîmpla rău? Chiar dacă ar fi adormit beat undeva prin tufişuri, noaptea era caldă şi nu avea să i se întîmple nimic rău. Nu mi-a trecut prin cap nimic suspect, aşa că m-am întors acasă cu Samurai.

— Cine e Samurai? a întrebat poliţistul.

— Un prieten, am răspuns, respectând adevărul.

— Numele întreg.

— Samurai Suzuki.

S-a fîstâcit, iar celălalt a zâmbit pe sub mustaţă.

— Spuneţi-ne, doamnă Duszeł„ko...

— Duszejko, l-am corectat.

— ...Duszejko. Suspectaţi pe cineva care ar fi putut avea motiv să-i facă rău Preşedintelui?

M-am mirat.

— Nu mi-aţi citit scrisorile? Acolo am explicat totul pe larg.

S-au uitat unul la celălalt.

— Nu, dar vă întrebăm la modul serios.

— Iar eu vă răspund la modul serios. V-am scris. De altfel, nici până la această oră n-am primit vreun răspuns. Nu e frumos să nu răspundeţi la scrisori. Articolul 171, paragraful 1, din Codul penal stipulează că o persoană interogată are dreptul să vorbească liber în timpul anchetei desfăşurate şi abia pe urmă i se pot

adresa întrebări cu scopul de a completa, elucida sau verifica declarațiile.

— Aveți dreptate, a spus primul.

— E adevărat că era acoperit în întregime de Cărbuși? am întrebat.

— Nu vă putem răspunde la această întrebare. În interesul anchetei.

— Căi cum a murit?

— Noi suntem cei care vă punem întrebări, nu dumneavoastră nouă, a spus primul polițist, iar al doilea a adăugat:

— Sunt martori care v-au văzut vorbind cu Președintele la petrecere, pe treptele de la intrare.

— E adevărat. I-am reamintit că urma să-l duc acasă, la rugămintea soției lui. Dar Președintele nu prea era în stare să mă urmărească. Căi m-am gândit că cel mai bine ar fi să aștept să se termine balul și el să fie dispus să plece.

— L-ați cunoscut pe Comandant?

— Bineînțeles. Doar știți asta, i-am spus celui tânăr. Ce rost au întrebările la care cunoașteți deja răspunsul? Sunt pierdere de vreme.

— Dar pe Anzelm Mațe?

— Se numea Anzelm? N-aș fi ghicit niciodată. L-am întâlnit o dată aici, pe pod. Era cu prietena lui. Asta a

fost demult, în urmă cu trei ani. Am schimbat câteva vorbe.

— Despre ce?

— Așa, în general, deja nu-mi mai amintesc. Femeia aceea a fost de față, poate să confirme.

— Ținam că Poliției îi place să i se confirme totul.

— E adevărat că ați avut un comportament agresiv în timpul vânătorii desfășurate în zonă?

— Aș spune că m-am comportat coleric, nu agresiv. E o diferență. M-am înfuriat din cauza faptului că omorau Animale.

— I-ați amenințat cu moartea?

— Uneori, când ești furios, îți vin la gură tot felul de vorbe pe care pe urmă nici nu ți le mai amintești.

— Există martori care au declarat că ați țipat, citez – și în acest moment s-a uitat peste hârtiile desfășurate în fața lui pe birou –, „Vă vin eu de hac, pui de (cuvânt cenzurat), o să fiți pedepsiți pentru crimele voastre. N-aveți pic de rușine, nu vă temeți de nimic. O să vă sparg fețele”.

A citit totul absolut impasibil, fapt care m-a amuzat.

— De ce zâmbiți? m-a întrebat ofensat celălalt.

— Mi se pare amuzant că am putut să spun așa ceva. Sunt o persoană foarte pașnică. Poate că martorul dumneavoastră exagerează?

— Negați că ați avut un proces pe rol din cauza faptului că ați răsturnat și distrus un foișor de vânătoare?

— Ba n-am deloc de gând să tăgăduiesc. Căi am plătit o amendă pentru asta. Toate dovezile se găsesc la tribunal.

— Căi pentru ce nu se găsesc dovezi? a întrebat șiret unul din ei, dar cred că am știut să răspund inteligent.

— Pentru multe lucruri. Atât în viața mea, cât și în a dumneavoastră. Nu se poate exprima totul în cuvinte, prin urmare nici dovezile nu o pot face.

— De ce ați făcut asta?

M-am uitat la el de parcă ar fi căzut de pe Lună.

— De ce mă întrebați, când știți foarte bine răspunsul?

— Vă rog să-mi dați un răspuns la întrebare. Trebuie să îl trec în procesul-verbal.

Eu mă relaxasem deja cu totul.

— Aha. Prin urmare, repet: ca să nu se mai tragă în Animale din el.

— De unde cunoașteți atât de bine unele detalii ale crimelor?

— Care detalii?

— De pildă, cele referitoare la cazul Președintelui. De unde știați că gândacii au fost cărăbuși stacojii? Asta i-ați spus Scriitoarei.

— Serios, am spus eu asta? Poate pentru că e o insectă specifică zonei.

— Deci de unde? De la ento... de la individul acela specialist în insecte care a locuit la dumneavoastră în primăvară?

— Posibil. Dar mai ales din Astrograme, v-am spus deja asta. Astrogramele dezvăluie totul. Până și cel mai mic amănunt. Chiar și felul cum vă simțiți azi, culoarea preferată a lenjeriei intime. Trebuie doar să știi să le citești bine. Președintele avea niște aspecte nefavorabile în casa a treia, care este casa Animalelor mici. Inclusiv a Insectelor.

Polițiștii nu s-au putut înfrâna să se privească reciproc cu subînțelese, fapt pe care l-am considerat lipsit de tact. În meseria lor nu ar trebui să se mire de nimic. Am continuat cu multă siguranță și deja știam că vorbesc cu doi incompetenți:

— Mă ocup de Astrologie de doi ani și am multă experiență în domeniu. Totul este interconectat și cu toții suntem prinși în mrejele diverselor corespondențe. Ar fi trebuit să vă învețe asta la școala de poliție. E o tradiție veche, respectabilă. Inițiată de Swedenborg.

— De cine? au întrebat amândoi deodată.

— Swedenborg, un suedez.

Am văzut că unul din ei și-a notat numele.

Ți au mai vorbit în felul acesta cu mine două ore, iar după-amiaza mi-au prezentat decizia de arest preventiv pentru o perioadă de patruzeci și opt de ore și mandatul pentru percheziționarea casei. M-am întrebat surescitată dacă nu cumva îmi lăsasem la vedere lenjeria de corp murdară.

Seara am primit o pungă și am bănuir că e de la Visătorul și Veste Bună. Am găsit în ea două periute de dinți (de ce două? una pentru dimineața și alta pentru seara?), o cămașă de noapte foarte rafinată și sexy (cu siguranță că Veste Bună o găsisese într-un lot de haine proaspăt aduse la magazin), niște dulciuri și un volum de versuri de Blake în traducerea unui oarecare Fostowicz. Dragul de Visătorul.

Mă aflam pentru prima oară în viața mea într-o închisoare materială și era o experiență foarte dificilă. Celula era curată, austeră și sumbră. Când ușa s-a închis în spatele meu, m-a cuprins panica. Inima îmi bătea să-mi sară din piept și m-am temut c-o să încep să țip. M-am așezat pe pat și mă temeam să fac vreo mișcare. Atunci m-am gândit că aș prefera să mor decât să-mi petrec restul vieții într-un asemenea loc. O, da, fără nici o îndoială. Nu am închis un ochi toată noaptea, nici măcar nu m-am întins în pat. Am stat în aceeași poziție

până dimineața. Eram transpirată și murdară. Mă simțeam de parcă cuvintele pe care le rostisem în ziua aceea îmi întinaseră limba și gura.

Scânteile provin din aceeași sursă ca și lumina și sunt plăsmuite din strălucirea cea mai intensă. Așa susțin legendele străvechi. Când urmează să se nască o Ființă umană, scânteia începe să cadă. Mai întâi traversează tenebrele Cosmosului, apoi galaxiile și, în cele din urmă, înainte să cadă aici, pe Pământ, intră pe orbitele planetelor. Ți fiecare orbită contaminează scânteia cu Proprietățile ei, iar ea se întunecă și se stinge încetul cu încetul.

Pluton este cel care trasează primele tușe ale acestui experiment cosmic, formulându-și principiile fundamentale – viața este un eveniment de scurtă durată, iar după ea urmează moartea, care va permite cândva scânteii să scape din capcană. Nu există altă cale. Viața e un fel de poligon de testare nemaipomenit de exigent. De acum înainte va conta tot ce faci, fiecare gând și fiecare faptă, dar nu pentru a fi pedepsite sau recompensate mai târziu, ci pentru că ele sunt cele care îți construiesc lumea. Așa funcționează acest mecanism. Continuându-și căderea, scânteia penetrează atmosfera lui Neptun și se rătăcește în vaporii săi nebuloși. Pentru a

o consola, Neptun îi oferă tot felul de iluzii: amintirea firavă a evadării, vise în care zboară, fantezii, narcotice, cărți. Uranus o înzestrează cu abilitatea de a se revolta, el fiind cel care o va ajuta de acum înainte să nu uite de unde se trage. Când scânteia traversează inelele lui Saturn, devine limpede că jos o așteaptă captivitatea. Lagărul de muncă, spitalul, regulile și formularele, un corp suferind, o boală mortală, moartea ființei iubite. Dar o consolează Jupiter, care îi oferă demnitate și optimism, un cadou frumos: până la urmă va ieși cumva. Marte îi conferă forță și agresivitate, cu siguranță o să-i prindă bine. Zborul în jurul Soarelui o orbește, iar din conștiința infinită de odinioară nu-i mai rămâne decât Eul mărunț, pipernicit, separat de restul, și cu asta va rămâne până la sfârșit. Mi-o imaginez astfel: un trunchi, o existență mutilată, cu aripile smulse. O muscă chinuită de copii nemiloși. Ce șanse are să supraviețuiască în Tenebre? Binecuvântate fie Zeițele, căci tocmai în acest moment pe traiectoria Căderii intră Venus. Ea îi oferă scântei darul iubirii și al empatiei, singurul care o mai poate salva – pe ea și alte asemenea scântei. Grație darurilor primite de la Venus, ele vor putea să se ajute reciproc și să se asocieze cu alte scântei asemenea lor. Căci, înainte să cadă de tot, se mai lovește razant de o mică planetă bizară, care seamănă cu un lepure hipnotizat, nu se

rotește în jurul propriei axe, ci înaintează în viteză, fermecată de Soare – este vorba despre Mercur, care o înzestrează cu o limbă și cu abilitatea de a comunica. Trecând pe lângă Lună, primește de la ea ceva imperceptibil – sufletul.

Ți abia pe urmă cade pe Pământ și se întrupează. Ca om, animal sau plantă.

Așa stau lucrurile.

Mi-au dat drumul a doua zi, chiar înainte să treacă cele patruzeci și opt de ore fatale. Au venit după mine toți trei și m-am aruncat în brațele lor, de parcă aș fi fost întemnițată ani de zile. Visătorul a plâns puțin, iar Veste Bună și Sperietoare stăteau țepeni pe bancheta din spate. Se vedea clar că erau îngroziți de cele întâmplate, chiar mai mult decât mine, așa că până la urmă tot eu a trebuit să-i consolez. L-am rugat pe Visător să oprească la magazin și am cumpărat înghețată.

Dar în general, după scurtul meu arest, am devenit foarte distrată. Nu puteam accepta ideea că polițiștii îmi percheziționaseră casa și, din acel moment, le-am simțit prezența peste tot. Scormoniseră prin sertare, prin dulapuri și prin birou. Nu găsiseră nimic – ce ar fi putut să găsească? Totuși mi-au tulburat ordinea, mi-au alungat liniștea. Mă foiam prin casă, incapabilă să mă

apuc de treabă. Vorbeam de una singură și-mi dădeam seama că ceva nu era în regulă cu mine. Mă atrăgeau ferestrele mele mari, stăteam în fața lor și nu-mi puteam desprinde privirea de la ceea ce vedeam – ierburi roșiatice unduindu-se în dans în ritmul unui vânt imperceptibil care le punea în mișcare, petice de iarbă într-o mulțime de nuanțe de verde. Rămâneam așa pe gânduri, irosind ore întregi. Mi-am lăsat cheile în garaj fără să-mi dau seama și nu le-am mai găsit o săptămână. Am uitat ceainicul pe foc și s-a ars. Am scos legume de la congelator și am dat peste ele când erau deja uscate și alterate. Vedeam cu coada ochiului câtă vânzoleală era la mine în casă – oamenii intrau și ieșeau, urcau din sala boilerului la etaj, ieșeau în grădină și intrau iar. Fetele mele alergau vesele pe verandă. Mama stătea pe terasă și bea ceai. Auzeam clinchetul linguriței lovind ceșcuța și oftaturile ei lungi și triste. Lucrurile s-au mai liniștit după ce a venit Visătorul, care era aproape întotdeauna însoțit de Vestea Bună, asta dacă nu se întâmpla să primească marfă a doua zi.

Într-o bună zi, când durerile mi s-au întetțit, Visătorul a sunat la ambulanță. S-a dovedit că trebuia să merg la spital. Era un moment propice pentru venirea ambulanței: august, drum uscat și solid, vreme frumoasă

și, slavă planetelor, făcusem un duș de dimineață și aveam picioarele curate.

Stăteam acum într-un salon surprinzător de pustiu, cu ferestrele deschise, pe care pătrundeau mirosurile grădinilor din apropiere: roșii coapte, ierburi uscate, lujeri puși pe foc. Soarele tocmai intrase în semnul Fecioarei, iar aceasta își începea curățenia de toamnă și aduna deja provizii pentru iarnă.

Primeam vizite, e adevărat, dar nimic nu mi se pare mai stânjenitor ca vizitele la spital. Nu știu să mă comport într-un asemenea loc dezagreabil, unde orice discuție devine nefirească și forțată. Speram că nu s-au supărat pe mine că le-am cerut să plece acasă.

Ali, dermatologul, venea adeseori și îmi aducea ziarele, care păreau citite și răscitite. Se așeza lângă mine pe pat și îi povesteam despre podul meu din Siria (sunt curioasă dacă mai există), iar el, despre experiența lui cu triburile nomade din pustiu. Fusesse o vreme medicul nomazilor. Călătorise cu ei, îi consultase și îi îngrijise. Era mereu pe drumuri: el însuși un nomad. Nu stătea niciodată într-un spital mai mult de doi ani, după care începea să-l roadă și să-l neliniștească ceva și atunci simțea că e timpul să-și caute un alt loc de muncă, într-un alt oraș. Pacienții, care în cele din urmă se obișnuiseră cu el, trecând peste orice prejudecăți,

erau abandonați – într-o bună zi pe ușa cabinetului său apărea înștiințarea că doctorul Ali nu mai oferă consultații. Modul său de viață nomad și originea sa au suscitât, bineînțeles, interesul multor servicii secrete – din acest motiv telefonul îi era mereu ascultat. Cel puțin așa susținea el.

— Cîi dumneavoastră suferiți de vreun Beteșug? I-am întrebat într-o zi.

Cum să nu? În fiecare iarnă cădea în depresie, iar camera din hotelul muncitoresc pe care i-o dăduse primăria nu făcea decât să-i adâncească melancolia. Avea un singur lucru de preț, pentru care muncise toată viața: o lampă mare ce emitea raze similare cu ale soarelui, care se presupunea că ar trebui să-i îmbunătățească starea de spirit. Își petrecea adesea serile în fața aceluia Soare artificial, rătăcind cu mintea prin pustiurile Libiei sau Siriei – sau, poate, ale Irakului.

M-am întrebat imediat cum trebuie să arate Astrograma lui Ali. Dar eram prea bolnavă ca să fac calcule. De data asta chiar îmi era rău. Zăceam într-o cameră obscură, suferind de o fotoalergie puternică, cu pielea roșie și crăpată, care mă ustura de parcă ar fi fost tăiată din loc în loc cu bisturiul.

— Trebuie să evitați lumina Soarelui, m-a avertizat el. Nu am văzut niciodată o asemenea piele. Dumneavoastră sunteți făcută să trăiți sub pământ.

A răs, căci pentru el era ceva de neconceput și întotdeauna întorcea fața spre Soare ca o floarea-soarelui. Eu însă eram mai degrabă ca o cicoare albă, ca un bulb de cartof, și trebuia să-mi petrec restul vieții în sala boilerului.

Îl admiram pentru faptul că avea – după cum zicea – atâtea lucruri cât să-i încapă în orice clipă în două valize. Căi pe care să le poată strânge în cel mult o oră. M-am hotărât să învăț și eu asta de la el. Mi-am promis că imediat ce o să ies din spital, o să exersez. Laptopul și un rucsac, atât ar trebui să-i fie de ajuns oricărui Om. În felul acesta, oriunde se afla, Ali se simțea la el acasă.

Doctorul acela vagabond mi-a reamintit că nu ar trebui să prindem rădăcini adânci într-un singur loc, iar eu împinsesem lucrurile prea departe cu casa mea. Am primit de la doctorul acela smead o *djellaba* – o cămașă albă, cu mâneci lungi, lungă până la glezne și încheiată până sus la gât. Culoarea albă, mi-a spus el, acționează ca o oglindă și respinge razele Soarelui.

Pe la jumătatea lunii august starea mi s-a înrăutățit până-ntr-atât, încât am fost transportată la Wrocław

pentru o serie de analize cu care nu-mi băteam deloc capul. În starea de semiconștiență în care îmi petreceam timpul de zile întregi, mă gândeam neliniștită la sângele-voinicului din grădina mea, știind că ar fi trebuit să mă îngrijesc de cea de-a șasea generație a plantei, altfel riscam ca rezultatele experimentului meu să nu fie validate și să credem în continuare că nu ne moștenim experiențele de viață, că toată știința lumii se irosește, că nu suntem capabili să învățăm nimic din istorie. Visam că îl sun pe Visătorul, dar el nu-mi răspundea, pentru că Fetele mele tocmai făcuseră pui, care erau împrăștiați peste tot pe pardoseala verandei și a bucătăriei. Puii erau oameni, o rasă de oameni cu totul nouă, născută din Animale. Deocamdată erau orbi, încă nu deschiseseră ochii. Cîi mai visam că eram într-un oraș mare și le căutam pe Fetele mele, pentru că încă mai speram să le găsesc, și era o speranță absurdă, sfâșietoare.

Într-o bună zi m-a vizitat la spitalul din Wrocław, Scriitoarea, ca să mă consoleze și să mă informeze discret că și-a scos casa la vânzare.

— Nu mai e locul care a fost, a spus, întinzându-mi niște clătite cu ciuperci făcute de Agata.

Spunea că simte anumite vibrații, că noaptea se temea, că își pierduse pofta de mâncare.

— Nu se poate trăi într-un loc unde se întâmplă asemenea lucruri. Cu ocazia acelor crime abominabile, au ieșit la iveală mici escrocherii și obscenități. Am aflat că am trăit printre monștri, a spus ea revoltată. Dintre toți, dumneavoastră sunteți singura persoană integră.

— Oricum intenționez să renunț la supravegherea caselor la iarnă, știți? i-am spus, fâstăcită de complimentul neașteptat.

— O decizie înțeleaptă. Dumneavoastră v-ar prinde bine niște meleaguri calde...

— ...și fără Soare, am adăugat. Cunoașteți asemenea locuri, în afara băii?

Mi-a ignorat întrebarea.

— În ziar a apărut deja anunțul de vânzare a casei.

A căzut o clipă pe gânduri.

— De altfel, acolo era prea vântos pentru mine. Nu am putut suporta niciodată vâjâitul acela neconținut. Nu reușeam să mă concentrez când ceva îmi foșnea, șuiera și vuia constant în urechi. Ați observat cât zgomot fac frunzele copacilor? Mai ales frunzele plopilor... De-a dreptul insuportabil. Foșnetul începe în iunie și nu încetează până în noiembrie. Un coșmar.

Niciodată nu mă gândisem la asta.

— M-au interogat și pe mine, știți? a spus revoltată, schimbând brusc subiectul.

Nu m-am mirat deloc, pentru că toți fuseseră interogați. Cazul acesta devenise acum o prioritate. Ce cuvânt îngrozitor.

— Cîi? Le-ați fost de vreun folos?

— Cîtiți, uneori am impresia că trăim într-o lume pe care ne-o închipuim singuri. Stabilim ce e bine și ce e rău, desenăm hărți cu simboluri... Pe urmă toată viața ne luptăm cu ceea ce am conceput noi înșine. Problema e că fiecare are propria sa versiune și de aceea oamenilor le vine atât de greu să se înțeleagă între ei.

În felul ei, avea dreptate.

Când și-a luat rămas-bun de la mine, am scormonit printre lucrurile mele și i-am dat fragmentul de picior de căprioară. L-a dezvelit din hîrtia în care era împachetat și fața i s-a schimonosit într-un rictus de dezgust.

— Ce este asta, pentru numele lui Dumnezeu? Doamnă Duszejko, ce mi-ați dat aici?

— Luați-l, vă rog. E un fel de Deget al lui Dumnezeu. S-a uscat de tot, nu mai miroase.

— Cîi ce să fac cu el? a întrebat perplexă.

— Folosiți-l cu înțelepciune.

A înfășurat piciorul de căprioară înapoi în hîrtie, a mai ezitat câteva clipe în cadrul ușii, apoi a plecat.

M-am gândit mult la ce îmi spusese Sura. Cîi cred că se potrivește cu una din Teoriile mele. Sunt de părere că

psihicul uman a apărut cu scopul de a ne feri de adevăr. Nu ne îngăduie să observăm mecanismul. Psihicul este sistemul nostru imunitar – are grijă să nu înțelegem niciodată lumea înconjurătoare. Funcția lui este de a filtra informațiile, chiar dacă posibilitățile de înțelegere ale creierului nostru sunt uriașe. Pentru că erudiția este o povară imposibilă. Pentru că fiecare particulă a lumii, indiferent cât de mică, e alcătuită din suferință.

* * *

Așadar, mai întâi am ieșit din închisoare. Pe urmă am ieșit și din spital. Nu exista nici o îndoială că mă luptam cu influențele lui Saturn. Totuși în august el și-a început mișcarea retrogradă și a încetat să mai creeze aspecte nefavorabile, astfel că restul verii l-am petrecut ca o familie unită. În timp ce eu stăteam într-o cameră, cu draperiile trase la ferestre, Sperietoare deretice și se îngrijea de gospodărie, iar Visătorul și Veste Bună găteau și făceau cumpărăturile. Imediat ce m-am simțit mai bine, ne-am reluat vizitele în Cehia. Mergeam la librăria aceea neobișnuită ca să ne întâlnim cu Honza și cărțile lui. De două ori am luat prânzul cu el și am organizat împreună o miniconferință dedicată lui Blake, fără subvențiile și sprijinul Uniunii Europene.

Visătorul a găsit pe Internet un filmuleț. Avea doar un minut. Un Cerb superb ataca un vânător. Îl vedem ridicat pe cele două picioare din spate, în timp ce cu cele din față îl lovește pe Om. Vânătorul cade la pământ, dar Animalul nu se oprește, îl calcă furios cu copitele, nu-i îngăduie să iasă de sub ploaia de lovituri. Omul încearcă să-și apere capul și să fugă în genunchi de Cerbul înfuriat, dar Animalul îl trânteste iar la pământ.

Scena nu are final, nu se știe ce s-a întâmplat pe urmă nici cu vânătorul, nici cu Cerbul.

Stau întinsă în camera mea întunecată, în mijlocul verii, și mă uit întruna la filmul acesta.

15. Sfântul Hubert

*„Behăi
turi,
Urlete,
Muget
e,
Lătratu
ri,
O
zarvă
care
pare*

*să
implor
e
ajutoru
l
Cerului
.”*

La mine Venus trebuie să fie vătămată sau în exil – așa se spune despre o Planetă care nu se află în semnul în care ar trebui să fie. Colac peste pupăză, nu e într-o poziție bună nici față de Pluton, care îmi guvernează mie Ascendentul. Situația asta mă face să cred că am sindromul Leneșei Venus. Așa am numit eu Fenomenul. În cazul acesta Omul a primit multe de la soartă, numai că nu a știut deloc să-și valorifice potențialul. Este un Om inteligent și perspicace, dar nu-și folosește inteligența pentru a se educa, preferând s-o exploateze mai ales la jocurile de cărți și la pasiențe. Are un corp frumos, de care însă nu se îngrijește, distrugându-l prin abuzul de tot felul de substanțe nocive și ignorând sfaturile medicilor și dentiștilor.

O asemenea Venus induce o lene aparte – în viața omului îi trec ocaziile pe sub nas, pentru că fie nu s-a trezit la timp, fie nu a avut chef să meargă undeva, fie a

întârziat, fie a fost neglijent. Are o înclinație spre sibaritism, spre viața într-o stare de semitrezie, își risipește energia în plăceri mărunte, manifestă aversiune față de orice fel de efort și îi lipsește cu desăvârșire apetitul competitiv. Dimineți lungi, scrisori nedeschise, treburi mereu amânate, proiecte abandonate. Are aversiune față de orice tip de autoritate și de supunerea oarbă. Înaintează solitar și alene pe propriile drumuri. S-ar putea spune că de pe urma unor asemenea oameni nu ai nici un folos.

Poate că dacă m-aș fi străduit puțin, aș fi putut să mă întorc în toamnă la școală, dar nu eram deloc în stare să mă adun. Îmi părea foarte rău că elevii mei pierdeau o lună de carte. Dar ce puteam face? Mă durea tot corpul.

La serviciu am putut să mă întorc abia în octombrie. Atunci m-am simțit suficient de bine ca să organizez de două ori pe săptămână un cerc de engleză, pentru a recupera cu elevii orele pierdute. Dar tot nu am putut lucra în condiții normale. În octombrie copiii au început să ceară rând pe rând să fie scutiți de la orele cu mine, deoarece se înțețiseră pregătirile pentru inaugurarea și sfințirea noii capele, consacrată Sfântului Hubert, ce urma să se țină pe data de 3 noiembrie, când cădea sărbătoarea sfântului. Eu nu doream să le dau drumul copiilor. Consideram că au mai multe de câștigat

lărgindu-și vocabularul în engleză decât învățând pe de rost viețile sfinților. Cîi atunci a intervenit directoarea cea tânără.

— Exagerați, mi-a spus pe un asemenea ton, de parcă nici ea nu credea ce spune. Există anumite priorități.

Sunt de părere că „prioritate” e un cuvânt la fel de urât ca „defunct” sau „concubin”, dar nu am vrut absolut deloc să mă cert cu ea nici din cauza copiilor, nici din cauza acelui cuvânt.

— Cîi dumneavoastră o să veniți la sfințirea capelei, nu-i așa?

— Nu sunt catolică.

— Nu face nimic. Cu toții facem parte dintr-o cultură catolică, fie că ne place, fie că nu. De aceea vă rog să veniți.

Nu eram pregătită pentru o polemică pe tema asta, așa că am tăcut. Am parcurs materialul lecțiilor cu elevii în timpul cercului de engleză.

Visătorul a mai fost interogat de două ori și în cele din urmă a primit un preaviz de încetare amiabilă a contractului de muncă. Urma să meargă la serviciu numai pînă la sfârșitul anului. I-au dat o explicație ambiguă despre reduceri de personal, restructurare – justificările uzuale. Oamenii ca Visătorul sunt

întotdeauna sacrificați cei dintâi. Eu cred totuși că motivul l-au constituit declarațiile lui. Se număra și el printre suspecti? Visătorul nu-și făcea deloc griji din cauza asta. Hotărâse deja să devină traducător. Intenționa să se întrețină traducând din lirica lui Blake. Minunat. Să tălmăcești dintr-o limbă în alta și în felul acesta să contribui la apropierea oamenilor – o idee frumoasă.

În același timp desfășura propria lui anchetă și nu era deloc de mirare – toată lumea aștepta cu sufletul la gură noi descoperiri ale Poliției, noi revelații, care să pună capăt o dată pentru totdeauna aceluia lanț de crime. În acest scop s-a dus chiar și la soția lui Mațe și la soția Președintelui și a refăcut traseele victimelor cât de bine a putut.

Înțiam că toți trei muriseră în urma unor lovituri puternice la cap, dar Unealta morții ne era necunoscută. Speculam că era vorba despre o bucată de lemn, o cracă de copac, dar atunci pe piele ar fi rămas totuși niște urme specifice. Autopsia a dezvăluit însă că era vorba despre un obiect de dimensiuni mari, cu suprafața dură și netedă. Mai mult decât atât, în zona impactului Poliția a descoperit urme de sânge de Animale – cel mai probabil sânge de Căprioară.

— Am avut dreptate, am repetat cu obstinație pentru a nu știu câta oară. Căprioarele au fost, nu vedeți?

Visătorul înclina spre Ipoteza răfuielilor. Căutam, fără nici o umbră de îndoială, că în seara cu pricina Comandantul se întorcea de la Mațe, de la care primise mită.

— Poate că Mațe l-a ajuns din urmă și a încercat să-i ia banii, s-au încăierat, Comandantul a căzut, iar Mațe s-a speriat și a renunțat la bani, a spus meditativ Visătorul.

— Căi pe Mațe cine l-a ucis? a întrebat filozofic Sperietoare.

Să fiu sinceră, mie îmi plăcea viziunea aceasta a oamenilor răi care se elimină reciproc, ca într-o reacție în lanț.

— Oh, poate a făcut-o Președintele? a zis Sperietoare, dându-și frâu liber imaginației.

Cel mai probabil Comandantul ascundea niște delikte ale lui Mațe. Dar nu puteam ști dacă Președintele avusese de-a face cu amândoi. Iar dacă Președintele era cel care îl omorâse pe Mațe, atunci cine l-a omorât pe Președinte? Plauzibilă era ipoteza răzbunării asupra celor trei, cel mai probabil din cauza unor afaceri. Zvonurile despre mafie puteau fi oare adevărate? Avea Poliția dovezi în acest sens? Era foarte posibil ca în aceste

afaceri murdare să fi fost implicați și alți polițiști și de aceea ancheta mergea atât de greu.

Am renunțat să mai vorbesc despre Teoria mea, pentru că nu reușeam decât să fiu luată peste picior. Sura avusese dreptate: oamenii sunt capabili să înțeleagă numai ceea ce-și pot imagina singuri și se hrănesc cu aceste plăsmuiri. Viziunea unui complot la care participau persoanele din administrația locală, coruptă și imorală, se potrivea cu narațiunea preferată a canalelor de știri și a gazetelor. Nici televiziunile, nici presa scrisă nu-și bat capul cu Animalele, poate cu excepția cazurilor când un Tigru scapă de la Grădina Zoologică.

* * *

Aici iarna începe imediat după Ziua Morților. Toamna își strânge Catrafusele și jucăriile, își scutură frunzele – nu-i mai folosesc, le mătură la marginea câmpurilor –, decolorează iarba până ajunge să fie cenușie și ternă. Apoi peisajul devine alb-negru: pe câmpurile arate se așterne zăpada.

— Poartă-ți plugul peste oasele morților, am spus, repetând cuvintele lui Blake – parcă așa suna versul.

Am stat la fereastră și m-am uitat la acțiunea de salubritate pripită a naturii până s-a lăsat amurgul. Pe urmă desantul iernii s-a desfășurat pe întuneric. Dimineața mi-am scos geaca de puf roșie, cea de la Veste Bună, și șosetele de lână.

Geamurile Samuraiului s-au acoperit de chiciură, deocamdată într-un strat subțire și delicat, ca un miceliu cosmic. La două zile după Ziua Morților m-am dus în oraș, cu gândul s-o vizitez pe Veste Bună și să-mi cumpăr niște galoși. Din acel moment trebuia să fiu pregătită pentru orice. Cerul atârna jos, ca de obicei în această perioadă a anului. Candelile aprinse pe mormintele din cimitir încă nu arseseră de tot, le vedeam ziua prin gard scânteierile colorate, de parcă oamenii ar fi vrut să învioreze cu pâlpâirile acelea firave Soarele tot mai neputincios, aflat acum în semnul Scorpionului. Pluton preluase controlul asupra Lumii. M-a cuprins tristețea. Seara trecută le trimisese generoșilor mei patroni un e-mail în care îi informam că în iarna aceea nu mă mai puteam îngriji de casele lor.

Abia pe drum mi-am adus aminte că eram în data de 3 noiembrie și că orașelul celebra ziua Sfântului Hubert.

Întotdeauna când se organizează asemenea ceremonii dubioase, mai întâi sunt scoși la înaintare copiii. Mi-aduc aminte că la fel se întâmpla și înainte, la

manifestațiile de 1 Mai. Asta cu mult, mult timp în urmă. Acum copiilor li se cerea să participe mai întâi la Concursul Regional de Arte Plastice al Tinerilor din Municipiul KŁ,odzko, „Sfântul Hubert – un ecologist modern”, apoi la un spectacol despre viața și moartea sfântului. În octombrie am scris o scrisoare în acest sens adresată inspectoratului școlar, dar nu am primit nici un răspuns. Consideram evenimentul – la fel ca multe altele – de-a dreptul scandalos.

De-a lungul șoselei erau parcate multe mașini, fapt care m-a făcut să mă gândesc imediat la liturghie și am hotărât să intru și eu în biserică, să văd efectul acelor pregătiri îndelungate din toamnă, din cauza cărora avuseseră de suferit orele de engleză. M-am uitat la ceas și am constatat că slujba începuse deja.

Mi se întâmpla uneori să intru în biserică și să stau în liniște printre alți oameni. Întotdeauna îmi plăcea să-i văd pe oameni stând împreună, fără a fi nevoiți să discute. Dacă ar fi putut vorbi, ar fi început imediat să toarne ineptii și bârfe, să născocească tot felul de lucruri și să se fandosească. Așa, stăteau cu toții în bănci, cufundați în propriile reverii, gândindu-se la ce s-a întâmplat în ultima vreme și la ce-o să se întâmple de acum înainte. În felul acesta aveau impresia că dețin controlul asupra propriei vieți. M-am așezat pe o bancă

și, la fel ca toată lumea, am căzut într-o stare de transă. Gândurile îmi treceau prin cap alene, de parcă veneau la mine de undeva din afară, din capetele altor oameni sau, poate, din capetele de lemn ale îngerilor aflați în preajma mea. Întotdeauna îmi trecea prin cap ceva nou, altceva decât mi-ar fi trecut prin cap la mine acasă. Din punctul ăsta de vedere, consideram biserica un loc prielnic.

Uneori aveam impresia că la biserică aș fi capabilă să citesc gândurile altor oameni dacă mi-aș dori să fac asta. De câteva ori chiar am auzit la mine în cap gânduri care nu-mi aparțineau: „Un tapet nou pentru bucătărie, cu model, sau poate mai bine fără, absolut neted, sau poate cu model în relief. Bani din cont au dobândă prea mică, alte bănci oferă dobândă mai bună, luni la prima oră trebuie să verific ofertele altor bănci și să-mi transfer economiile. De unde are bani? Cum își permite să-și cumpere toate hainele astea? Poate că nu mănâncă și tot ce câștigă dă pe țoale... Pfiu, ce-a îmbătrânit și ce-a încărunțit! Cîi când te gîndești că era cîndva cel mai chipeș bărbat din sat! Cîi acum – ce? O epavă... O să-i spun doctorului direct: vreau scutire... În vecii vecilor n-o să înghit așa ceva și n-o să accept să fiu tratată ca un copil...”

Ce putea fi rău în asemenea gânduri? Ce, parcă eu aveam altfel de gânduri? Bine că Dumnezeu, dacă există, ba chiar și dacă nu există, ne oferă un loc unde să putem reflecta în liniște. Cred că ăsta și este scopul rugăciunii – să putem reflecta netulburați, fără să vrem nimic, fără să cerem nimic, pur și simplu ca să ne facem ordine în propriile gânduri. Asta ar trebui să fie de ajuns.

Totuși, după primele clipe plăcute de relaxare, de fiecare dată mă năpădeau întrebările din copilărie. Poate din cauză că am o natură ușor puerilă. Cum e posibil ca Dumnezeu să asculte în același timp toate rugăciunile din lume? Căci ce se întâmplă dacă ele sunt contradictorii? E nevoit să asculte și rugăciunile ticăloșilor, ale demonilor, ale oamenilor răi? Căci, oricum, aceștia se roagă? Există și locuri unde Dumnezeu lipsește? Locuri precum crescătoria de Vulpi? Căci ce crede Dumnezeu despre ele? Sau locuri precum abatorul lui Mațe – trece Dumnezeu pe-acolo? Cătiu că sunt întrebări prostești și naive. Teologii ar râde de mine. Am capul de lemn, asemenea îngerilor suspendați sub bolta cerului fals.

Totuși reflecțiile mele erau deranjate de vocea insistentă și dezagreabilă a preotului Foșneală. Întotdeauna aveam impresia că atunci când se mișca, corpul lui uscat și osos, acoperit cu o piele măslinie care

atârna, foşnea uşor. Sutana i se freca de pantaloni, bărbia, de gulerul alb, încheieturile îi pocneau. Ce creatură a lui Dumnezeu mai era şi preotul ăsta? Avea pielea uscată şi ridată şi era peste tot în exces. Oamenii spuneau că fusese cândva obez şi se tratase de obezitate pe cale chirurgicală, extirpându-şi jumătate de stomac. Pe urmă a slăbit foarte tare şi probabil că din cauza asta îi atârnau pieile aşa. Nu-mi puteam reprimă senzaţia că e făcut din hârtie de orez, de genul celei din care se fac abajururile veiozelor. Că e o fiinţă artificială, goală pe dinăuntru şi foarte inflamabilă.

Pe la începutul anului, când eram încă în ghearele celei mai negre depresii posibile din cauza dispariţiei Fetelor mele, m-a vizitat cu ocazia Crăciunului. Mai întâi au venit ministranţii în anterior alb îmbrăcat peste gecile de iarnă, nişte băieţi cu obraji roşii, care le subminau gravitatea de emisari preoţeşti. Aveam în casă nişte halva din care mâncam din când în când şi i-am servit şi pe ei cu câte o bucată. Au mâncat-o şi au cântat ceva, apoi au ieşit să aştepte în faţa casei.

Preotul Foşneală a apărut gâfâind, în pas alert, şi a pătruns în micul meu vestibul direct pe covor, fără să-şi scuture măcar ghetetele de zăpadă. A stropit pereţii cu agheasmă, şi-a coborât pleoapele, a mormăit o

rugăciune, apoi a pus repede icoana pe masă și a luat loc în colțul canapelei. A făcut toate aceste acțiuni fulgerător – abia reușisem să-l urmăresc cu privirea. Mi-a dat impresia că nu se simte bine la mine acasă și că abia așteaptă să plece.

— Poate doriți un ceai? l-am întrebat.

Nu a dorit. Am stat o clipă tăcuți. l-am văzut pe ministranți bulgărindu-se afară.

Brusc am simțit nevoia absurdă de a-mi ascunde fața în mânecile lui largi, curate, apretate.

— De ce te tânguiești? m-a întrebat cu tonul lui ciudat, folosind jargonul preoțesc arhaic și impersonal: „alinare” în loc de „consolare”, „a se căi” în loc de „a regreta”, „a huli” în loc de „a blasfemia”, „a sminti” în loc de „a înnebuni” și așa mai departe.

Dar nici măcar asta nu mă deranja. Plângeam.

— Cățelele mele au pierit, am spus în cele din urmă.

Era o după-amiază de iarnă și Amurgul pătrundea în valuri pe ferestrele mici ale încăperii. Nu-i vedeam expresia feței.

— Îți înțeleg durerea, a spus după o clipă. Dar sunt doar niște animale.

— Nu le aveam decât pe ele. Erau familia mea. Fetele mele.

— Nu huli, s-a supărat preotul. Nu poți spune despre niște câini că erau fetele tale. Nu te mai văita. Mai bine roagă-te, asta o să-ți aducă alinare în suferință.

L-am tras de mânecile acelea impecabile până la fereastră și i-am arătat micul cimitir din curte. Acum erau două movile de pământ triste, acoperite de zăpadă. Pe una din ele ardea o candelă.

— Eu m-am împăcat deja cu gândul că nu mai trăiesc. Cred că le-au împușcat vânătorii, știți?

Nu a spus nimic.

— Îmi doresc să le fi putut îngropa. Cum să țin doliu dacă nu știu cum au murit și unde le sunt trupurile?

Preotul a început să se foiască neliniștit.

— Nu e îngăduit să tratezi animalele ca și cum ar fi oameni. E un păcat, asemenea morminte arată deșertăciune omenească. Dumnezeu a pus animalele mai prejos decât oamenii în rânduiala lumii. Animalele trebuie să-i slujească pe oameni.

— Spuneți-mi ce să fac, poate știți.

— Să te rogi.

— Pentru sufletul lor?

— Pentru sufletul tău. Animalele nu au suflet, nu sunt nemuritoare. Nu pot fi mântuite. Roagă-te pentru tine.

Tocmai acolo mi-am amintit scena asta sfâșietoare, petrecută cu aproape un an în urmă, când încă nu știam ce știu acum.

Liturghia nu se terminase. M-am așezat undeva lângă ieșire, alături de elevii din clasa a treia, care, apropo, arătau destul de caraghios. Cei mai mulți erau costumați în Cerbi, Căprioare și Iepuri. Purtau măști din carton și erau deja nerăbdători să intre în scenă cu ele. Am înțeles că spectacolul avea loc imediat după liturghie. Mi-au făcut loc să mă așez. M-am lăsat pe bancă în mijlocul lor.

— Ce fel de spectacol va fi? am întrebat-o în șoaptă pe o fetiță din clasa a III-a A, care purta frumosul nume de Afina.

— Despre cum s-a întâlnit Sfântul Hubert cu un cerb în pădure, mi-a zis ea. Eu joc rolul unui iepure.

I-am zâmbit, deși, să fiu sinceră, nu înțelegeam logica spectacolului: Hubert, care încă nu a devenit sfânt, e un vagabond și un pierde-vară. Iubește vânătoarea. Omoară. Într-o zi, la vânătoare, vede un crucifix pe capul unui Cerb pe care voia să-l omoare. Cade în genunchi în fața Cerbului și se convertește. Înțelege cât a păcătuit până atunci. Din acel moment nu mai vânează și devine sfânt.

Ții de ce o asemenea persoană devine patronul vânătorilor? În toată povestea asta mă frapează lipsa

oricărei logici. Pentru că dacă adepții lui Hubert ar dori să-i urmeze exemplul, ar trebui să înceteze să mai ucidă Animale. Iar dacă vânătorii îl consideră pe Sfântul Hubert patronul lor, îl fac astfel patronul unui păcat de care sfântul a reușit în cele din urmă să se mântuiască. Prin urmare, îl fac să fie sfântul patron al unui păcat. Am deschis gura și am tras aer în piept, gata să-i împărtășesc Afinei îndoielile mele, dar mi-am dat seama la timp că nu era nici locul și nici momentul potrivit pentru așa ceva, mai ales că preotul cânta din răspuțeri, de nici nu ne puteam auzi. Așa că m-am mulțumit să-mi expun în minte Ipoteza: era o apropiere prin opoziție.

Biserica era plină nu numai datorită copiilor de la școală care fuseseră adunați aici, ci și a multor alți bărbați străini, așezați în primele bănci. Vedeam verde în fața ochilor de la uniformele lor. Pe marginea altarului stăteau în picioare alții, ținând în mâini steaguri colorate, care atârnavu flasc. Azi și preotul Foșneală era mai solemn, iar fața lui cenușie și ofilită părea gravă. Nu puteam intra în starea mea preferată, când mă lăsam pradă propriilor gânduri. Eram tensionată și încordată și simțeam cum mă cuprinde încetul cu încetul un tremur ca niște frisoane.

Cineva m-a atins ușor pe umăr și am ridicat ochii. Era GrzeŁ>, un elev dintr-o clasă mai mare, cu ochi mari și frumoși. Îi fusesem profesoară cu un an în urmă.

— S-au găsit câinii dumneavoastră? m-a întrebat șoptit.

Mi-am adus aminte într-o clipă cum am lipit toamna trecută anunțuri în stațiile de autobuz și pe garduri, împreună cu colegii lui.

— Nu, GrzeŁ>, din păcate, nu.

GrzeŁ> a mormăit:

— Îmi pare foarte rău, doamnă Duszejko.

— Mulțumesc.

Vocea preotului Foșneală a spart liniștea rece, punctată ușor de frecușul picioarelor pe pardoseală și de voci drese. Toată lumea a sărit de pe bănci și, o clipă mai târziu, s-a lăsat în genunchi cu un vuiet care s-a ridicat până la plafonul boltit.

— Mielul lui Dumnezeu..., a tunat deasupra capetelor lor și am auzit un sunet ciudat, un duduie slab din toate părțile - oamenii se loveau cu pumnul în piept în timp ce se rugau la Mielul lui Dumnezeu.

Apoi au pornit spre altar, ieșeau pe rând din bănci, cu mâinile împreunate și ochii plecați, asemenea unor păcătoși pocăiți, pe culoare s-a produs învălmășeală, dar toți manifestau mai multă bunăvoință decât de obicei,

așa că își făceau loc unul altuia cu nemaipomenită seriozitate, fără ca măcar să se privească.

Nu puteam să nu mă gândesc obsesiv la o singură întrebare: ce aveau în burtă? Ce mâncaseră în ziua aceea la micul dejun și la cina din seara trecută? Mă întrebam dacă șunca li se digerase, dacă intestinalele lor eliminaseră deja Găinile, Iepurii și Vițeii înghițiți.

S-au ridicat și uniformele verzi din primele rânduri de bănci și s-au revărsat ca o lavă spre altar. Preotul Foșneală înainta acum de-a lungul balustradei, însoțit de ministrant, și îi hrănea cu o altă bucată de carne, de data aceasta sub formă simbolică, totuși carne, trup din trupul unei Ființe vii.

M-am gândit că dacă există într-adevăr un Dumnezeu Milostiv, ar trebui să se reveleze acum în adevărata sa ipostază, ca Berbec, Vacă sau Cerb, și să tune cu glas asurzitor, să mugească, iar dacă nu se poate revela aici, în carne și oase, ar trebui să-și trimită emisarii, arhanghelii de foc, ca să pună capăt o dată pentru totdeauna acestei ipocrizii îngrozitoare. Dar bineînțeles că nu a existat nici o intervenție divină. Dumnezeu nu intervine niciodată.

Frecușul picioarelor se domolea treptat și în cele din urmă mulțimea adunată s-a împrăștiat iar în bănci. Preotul Foșneală a început să spele vasele liturgice într-o

liniște solemnă. M-am gândit că i-ar fi prins bine o mașină de spălat vase mică, pentru un singur set. Ar fi suficient să apese un buton și i-ar rămâne mai mult timp pentru predică. A urcat la amvon, și-a aranjat dantela mânecilor – mie mi-a revenit iar dinaintea ochilor imaginea lor din urmă cu un an – și a spus:

— Mă bucur că putem sfinți capela noastră în această zi fericită. Mă bucur cu atât mai mult cu cât, în calitatea mea de capelan al vânătorilor, am putut participa la această inițiativă valoroasă.

Domnea o liniște desăvârșită, de parcă toți doreau să-și facă netulburați siesta după festin. Preotul și-a plimbat privirea peste enoriași, după care a continuat:

— După cum bine știți, dragi frați și surori, de ani de zile sunt în serviciul bravilor noștri vânători. În calitatea mea de capelan al vânătorilor, le sfințesc casele de vânătoare, organizez întâlniri, le ofer sfintele taine și îi conduc pe cei morți pe ultimul lor drum spre „meleagul veșnicei vânători”. Mă îngrijesc, de asemenea, de problemele legate de etica cinegetică și mă străduiesc să le ofer vânătorilor asistență spirituală.

Am început să mă foiesc neliniștită pe scaun. Preotul și-a continuat predica:

— În biserica noastră frumoasa capelă a Sfântului Hubert ocupă un naos întreg. În altarul ei stă deja statuia

sfântului, iar în curând capela va fi împodobită cu două vitralii. Unul din vitralii va evoca scena din pădure, cu cerbul pe care legenda spune că Sfântul Hubert l-a întâlnit când se afla la vânătoare și crucifixul de foc. Al doilea vitraliu îl va reprezenta pe sfânt.

Capetele credincioșilor s-au răsucit în direcția indicată de mâna preotului Foșneală.

— Capela a fost construită din inițiativa bravilor noștri vânători, a continuat preotul.

Acum ochii tuturor s-au îndreptat spre primele bănci. Căi ai mei. Involuntar. Preotul Foșneală și-a dres glasul și era limpede că ajunsese cu predica în punctul ei culminant.

— Vânătorii, dragii mei frați și surori, sunt ambasadorii și partenerii lui Dumnezeu în opera creației și în ocrotirea animalelor. Sunt colaboratorii Lui cei mai apropiați. Natura în care trăiește omul trebuie ajutată să se dezvolte. Prin sacrificarea sistematică a animalelor, vânătorii desfășoară o adevărată politică cinegetică. Au construit – și aici s-a uitat discret în foile din fața sa – patruzeci și unu de jgheaburi pentru căpriori, patru depozite-jgheaburi pentru cerbi, douăzeci și cinci de adăposturi pentru fazani și o sută cincizeci de iesle cu sare pentru rumegătoare, puncte de asistență pe care le aprovizionează sistematic...

— După care trag în Animalele care vin să se hrănească, am spus cu voce tare, iar capetele celor care sedeau în apropierea mea s-au răsucit muștrător spre mine. E ca și cum ai invita pe cineva la masă și apoi l-ai omorî, am adăugat.

Copiii mă priveau cu ochi mari, speriați. Erau elevii mei din clasa a III-a B.

Preotul Foșneală era absorbit de orația sa și prea departe ca să mă poată auzi. Stând în amvon, cu mâinile ascunse în mânecile largi, dantelate, ale stiharului, și-a ridicat privirea spre bolta bisericii, pe care stelele pictate cu mult timp în urmă începeau să se scorojească.

— ...numai în actualul sezon de vânătoare au pregătit pentru iarnă cincisprezece tone de furaje, a enumerat el. De mulți ani asociația noastră de vânătoare cumpără fazani pe care îi eliberează în pădure, cu scopul de a organiza vânători pentru străini și a suplimenta astfel bugetul asociației. Cultivăm tradițiile și obiceiurile vânătoarești, organizăm ceremonii de depunere a jurământului de către noii membri ai asociației noastre, a spus cu mândrie în glas. Cele mai importante vânători din an – una azi, în ziua sărbătorii Sfântului Hubert, cealaltă în ajunul Crăciunului – decurg conform tradiției, respectând regulile vânătoarești. Dar, mai presus de orice, dorim să simțim frumusețea naturii, să perpetuăm

tradițiile și obiceiurile, a continuat el avântat. Încă mai există mulți braconieri care desconsideră pravilele naturii și legile firii, ucigând animalele cu cruzime și încălcând regulile vânătorii. Dar voi respectați legea. Din fericire, în ziua de azi noțiunea de vânătoare s-a schimbat. Vânătorii nu mai sunt considerați cei care trag în orice, fără discernământ, ci păstrători ai ordinii și armoniei din natură, ocrotitori ai frumuseții ei. În ultimii ani dragii noștri vânători și-au construit propria casă de vânătoare, în care se întâlnesc frecvent pentru a discuta chestiuni de cultură, etică, disciplină și siguranță în timpul vânătorii, precum și multe alte subiecte de interes...

Am izbucnit atât de tare în râs, încât acum s-a întors spre mine jumătate din biserică. M-am înecat. Unul dintre copii mi-a întins o batistă de hârtie. În același timp, simțeam că încep să-mi amorțească picioarele, că se apropie acea furnicătură neplăcută care mă face să-mi mișc picioarele și mușchii pulpelor, iar dacă nu o fac, mușchii mi se contractă sub imperiul unei forțe violente. Mi se părea că fac un Atac și chiar m-am bucurat. Da, chiar așa, am un Atac.

Abia acum înțelegeam de ce posturile de observație ale vânătorilor, care semănau atât de mult cu turnurile de observație din lagărele de concentrare, erau

supranumite amvoane. Când stă în amvon, Omul este deasupra celorlalte Ființe, arogându-și dreptul de viață și de moarte asupra lor. Devine un tiran și un uzurpator. Preotul vorbea înfocat, aproape extaziat.

— Luați în stăpânire pământul! Dumnezeu le-a spus aceste cuvinte oamenilor, vânătorilor, pentru că Dumnezeu face din oameni secunzii săi, coparticipanți la procesul creației până la sfârșitul zilelor. În natura vânătorilor există vocația de ocrotitori ai acestui dar divin care este natura, o vocație pe care vânătorii o realizează conștient, cu înțelepciune și cumpătate. Vă urez ca asociația voastră să crească și să fie mereu în serviciul semenilor și al naturii...

Am reușit să ies afară din bancă. M-am târât cu picioarele mele teribil de înțepenite până aproape sub amvon.

— Hei, tu, coboară de acolo, i-am spus. Imediat.

S-a lăsat o liniște mormântală și am auzit cu satisfacție cum vocea mea ricoșează din bolta bisericii și din pereții naosului, devenind mai răsunătoare. Nici nu era de mirare că aici puteai vorbi până să uiți de tine.

— Cu tine vorbesc. N-auzi? Coboară de acolo!

Foșneală s-a uitat la mine cu ochi imenși, îngroziți, iar gura i se mișca imperceptibil, de parcă, luat complet prin

surprindere, încerca să găsească cuvintele potrivite. Dar nu a reușit.

— Ă,ăă, ăăă..., repeta el, deopotrivă perplex și iritat.

— Coboară imediat din amvon și dispari de-aici! am țipat.

Îmi atunci am simțit pe umăr atingerea cuiva și am văzut că în spatele meu stătea unul dintre bărbații în uniformă. M-am smucit și în momentul acela i s-a alăturat altul și amândoi m-au prins strâns de brațe.

— Criminalilor! am strigat.

Copiii mă priveau îngroziți. Arătau ireal în costumele lor, ca o nouă rasă umano-animală ce urmează să se nască de acum înainte. Oamenii au început să sușotească și să se foiască în bănci. Îușoteau indignați, dar în ochii lor vedeam și compasiune, fapt care m-a enervat și mai tare.

— Ce vă holbați așa? am urlat. Ați adormit, de sunteți în stare să ascultați neroziile astea fără să crâcniți? V-ați pierdut mințile? Dar inimile? Mai aveți inimi?

De-acum nu mă mai zbăteam. Le-am îngăduit să mă scoată din biserică. Însă în ușa m-am răsucit și le-am strigat tuturor:

— Cărați-vă de-aici! Cu toții! Imediat! am dat eu din mâini. Hai, plecați! Marș! Ați fost hipnotizați? V-ați pierdut orice fărâmbă de compasiune?

— Vă rog să vă liniștiți. Aici e mai răcoare, a spus unul din bărbați când am ajuns afară.

Al doilea a adăugat, încercând să ia un ton amenințător:

— Altfel chemăm Poliția.

— Aveți dreptate, trebuie să chemăm Poliția, pentru că aici se instigă la Crimă.

M-au lăsat acolo și au intrat înapoi în biserică, închizând după ei ușa grea, ca să nu mai pot intra. Am presupus că preotul Foșneală își continuă nestingherit predica. M-am așezat pe o treaptă și am simțit cum, încetul cu încetul, încep să îmi revin. Furia mi se risipea, vântul rece îmi răcorea fața înfierbântată.

Furia lasă întotdeauna în urmă un gol imens, care e imediat umplut de valuri de tristețe, și un râu fără început și fără sfârșit începe să curgă șuvoi. Izvorul lacrimilor mi s-a deschis iar.

Mă uitam la două Coțofene care se dădeau în spectacol în fața mea, pe iarba din curtea casei parohiale, de parcă doreau să mă înveselească. De parcă doreau să spună: nu te îngrijora, timpul lucrează în favoarea noastră, lucrarea Domnului trebuie săvârșită, nu există altă cale... Priveau curioase o bucățică de staniol de la o lamelă de gumă, apoi una din ele a prins-o în cioc și a zburat cu ea. Am urmărit-o cu privirea. Cred

că își aveau cuibul pe acoperișul casei parohiale.
Coțofenele. Păsări piromane.

* * *

A doua zi, deși nu aveam ore, m-a sunat directoarea cea tânără și m-a rugat să trec pe la școală după-amiaza târziu, după ore. Mi-a adus o cană de ceai fără să mă întrebe și mi-a pus dinainte o bucată de prăjitură cu mere. Țiam ce avea să urmeze.

— Înțelegeți, doamnă Janina, că după cele întâmplate..., a spus ea îngrijorată.

— Nu mă lua cu „doamnă Janina”, doar te-am rugat să nu-mi vorbești așa, am corectat-o, deși era inutil.

Țiam ce o să spună și, neîndoielnic, dorea să-și facă mai mult curaj cu aceste formalități.

— ...doamnă Duszejko, OK.

— Da, știu. Aș prefera să ascuți versiunea mea, nu a lor. Ceea ce spun ei îi demoralizează pe copii.

Directoarea și-a dres glasul.

— Ați provocat scandal – și încă în biserică. Mai grav e că s-a întâmplat în fața elevilor, pentru care atât persoana preotului, cât și locul unde s-a întâmplat totul ar fi trebuit să rămână imaculate.

— Imaculate? Atunci cu atât mai mult nu ar trebui să îngăduim să asculte asemenea bazaconii. Doar știi, ai fost și dumneata acolo.

Directoarea a tras aer în piept și a început să vorbească fără să mă privească:

— Doamnă Duszejko, nu aveți dreptate. Există anumite reguli și tradiții și noi trăim în spiritul lor. Nu putem să ne dezicem dintr-odată de toate...

Acum se vedea cum începe să se inflameze și era clar ce avea să urmeze.

— Ba nu vreau deloc să ne dezicem de toate, așa cum susții. Dar nici nu pot îngădui să-i împingem pe copii la rele și să-i învățăm să fie ipocriți. Apologia crimei e un act abominabil. Despre asta e vorba. Despre nimic altceva.

Directoarea și-a lăsat capul în mâini și a vorbit aproape în șoaptă:

— Trebuie să vă desfac contractul de muncă. Cred că v-ați așteptat la asta. Cel mai bine ar fi dacă ați încerca să faceți rost de concediu medical pentru trimestrul acesta - vă facem această concesie. Ați fost deja bolnavă și acum vă continuați concediul medical. Vă rog să mă înțelegeți că nu am altă cale.

— Cîți orele de engleză? Cine o să le țină?

S-a înroșit:

— Catiheta noastră a absolvit un colegiu de limbi străine...

M-a privit ciudat.

— De altfel..., a ezitat ea. Chiar și înainte de acest incident au ajuns la urechile mele zvonuri despre metodele dumneavoastră de predare neconvenționale. Am auzit că aprindeți cu elevii lumânări, artificii, alți profesori s-au plâns că după orele de engleză în clasă miroase a fum. Părinții se tem că e vorba de ritualuri satanice, de satanism. Poate că sunt oameni simpli... Cîi le dați copiilor să mănânce ciudățenii. Bomboane cu aromă de durian. Ce-i asta? Cine va fi tras la răspundere dacă unul dintre copii face intoxicație? V-ați gândit la asta?

Argumentele ei mi-au închis gura. Întotdeauna am încercat să-i surprind pe copii cu ceva, să îi intrig, să le stârnesc curiozitatea. Acum simțeam că mă lasă toate puterile. Nu mai aveam chef să vorbesc. M-am ridicat greoi de pe scaun și am ieșit fără să mai scot un cuvânt. Am văzut cu coada ochiului cum aranjează nervoasă hârtiile de pe birou și cum îi tremură mâinile. Biata femeie.

În mașină aveam tot ce-mi trebuia. Amurgul care se lăsa îmi pria. Amurgul le face întotdeauna bine oamenilor ca mine.

* * *

Supa de muștar. Se face repede, nu ia mult timp, așa că m-am descurcat. Mai întâi topim în tigaie puțin unt și adăugăm o lingură de făină, ca și cum am vrea să facem un sos beșamel. Făina absoarbe cu lăcomie untul topit, se hrănește cu el, se umflă de mulțumire, și atunci știm că putem turna peste ea laptele și apa în cantități egale. Încăierarea dintre unt și făină se încheie și, încetul cu încetul, apare supa. Acum nu mai rămâne decât să sărăm și să pipărăm lichidul alb și nevinovat, să adăugăm puțin chimion, să lăsăm să dea în clocot și să stingem focul. Abia după ce am luat oala de pe foc, adăugăm muștarul, care e de trei feluri: muștar franțuzesc de Dijon cu semințe, muștar galben fin și cremos și praf de muștar. Important este să nu lăsăm Muștarul să fiarbă, altfel supa își pierde gustul și devine amară. Supa se servește cu crutoane și e una din preferatele Visătorului.

Veniseră toți trei și mă întrebam ce Surpriză îmi pregăteau și dacă nu cumva era ziua mea – atât erau de serioși. Visătorul și Veste Bună aveau haine de iarnă frumoase, identice, și m-am gândit că ar putea trece drept un cuplu: amândoi la fel de fragili și de frumoși, ca niște ghiocei delicați care creșteau la marginea

drumului. Sperietoare era cam morocănos, se legăna de pe un picior pe altul și-și freca mâinile fără astâmpăr. Venise cu o sticlă de lichior de aronia făcut de el. Niciodată nu mi-au plăcut băuturile lui alcoolice, eram de părere că se cam zgârcea la zahăr și lichiorurile lui îmi lăsausă întotdeauna în gură un gust ușor amarui.

Au luat loc la masă. Eu încă mai prăjeam crutoanele și mă uitam la ei – poate pentru ultima oară. Asta mi-a trecut prin minte: că a sosit timpul să ne despărțim. Căci acum vedeam grupul nostru altfel decât până acum – ca și cum aveam multe în comun, ca și cum eram o familie. Am înțeles că făceam parte cu toții din rândurile acelor oameni pe care societatea îi consideră inutili. Nu făceam nimic important, nu produceam idei interesante, nici obiecte folositoare, nici hrană, nu cultivam pământul, nu stimulam economia. Nu ne-am reproduș inutil, cu excepția lui Sperietoare, care avea un fiu, chiar dacă fiul lui era Palton Negru. Nu am adus societății nici un folos. Nu am inventat nimic. Nu aveam nici o putere, nu posedam nimic în afara măruntelor noastre acareturi. Ne achitam de sarcinile noastre, dar pentru restul oamenilor ele erau complet lipsite de importanță. Dacă într-o bună zi am dispărea, nimic nu s-ar schimba. Căci nimeni nu ne-ar observa lipsa.

În afara focului care trosnea în sobă, liniștea serii era tulburată doar de vuietul sirenelor, care ajungea până aici din vale, din sat, purtat de vântul vijelios. Mă întrebam dacă și ei auzeau vâjâitul acela funest. Dar ei discutau cu voce joasă, netulburați, aplecați unul spre celălalt.

Când am turnat supa de muștar în castroane, am simțit că mă cuprinde o emoție atât de puternică, încât m-au podidit lacrimile. Din fericire, prinși în focul discuției, ei nu au observat. M-am retras cu oala la măsuta de sub fereastră și de acolo i-am privit pe furiș. Am văzut chipul pământiu și palid al lui Sperietoare, părul lui cărunț pieptănat decent, cu cărare pe o parte, și obrajii proaspăt bărbieriți. Îi vedeam pe Veste Bună din profil – cu linia frumoasă a nasului și gâtului, cu baticul colorat înfășurat în jurul capului – și pe Visător din spate, stând cu spinarea aplecată, rotunjită, în puloverul tricotat. Ce-o să se întâmple cu ei? Cum aveau să se descurce copiii ăștia?

Ții cum aveam să mă descurc eu însămi? Că doar eram exact ca ei. Bilanțul vieții mele e modest, nu are putere să creeze nimic nici în prezent, nici în viitor.

Dar de ce trebuie să fim folositori? Folositori cui? Cine a împărțit lumea în util și inutil și cu ce drept? Ciulinul nu are dreptul să trăiască, nici Țoarecele care mănâncă

grânele din hambar – dar Albinele și Trântorii, buruienile și trandafirii? A cui rațiune s-a încumetat să aibă tupeul de a judeca cine este mai bun și cine este mai rău? Un copac mare, strâmb și găunos a supraviețuit timp de secole fără să fie tăiat pentru că lemnul lui nu era bun de nimic. Exemplul acesta ar trebui să dea speranță unor ființe ca noi. Cu toții știm care este folosul unui lucru util, dar nimeni nu știe să spună la ce servește un lucru inutil.

— Deasupra satului din vale se vede o lumină roșiatică, a spus Sperietoare, care acum stătea la fereastră. Arde ceva.

— Luați loc. Aduc crutoanele, i-am invitat imediat ce m-am asigurat că ochii nu-mi mai lăcrimează.

Dar nu am reușit să-i fac să vină la masă. Stăteau cu toții tăcuți la fereastră. Apoi s-au uitat la mine: Visătorul cu o expresie îndurerată, Sperietoare nevenindu-i să creadă și Veste Bună pe sub pleoape, cu o tristețe care îmi frângea inima.

În momentul acela a sunat telefonul Visătorului.

— Nu răspunde! am strigat. E rețeaua din Cehia, o să te coste scump.

— Nu pot să nu răspund, încă lucrez la Poliție, a spus Visătorul înainte de a prelua apelul. Alo?

Ne-am uitat la el expectativ. Supa de muștar se răcise deja.

— Vin, a spus Visătorul.

Am simțit că mă cuprinde un acces de panică la gândul că totul e pierdut, că dacă pleacă, pleacă pentru totdeauna.

— Arde casa parohială. Preotul Foșneală a murit, a spus Visătorul, dar, în loc să plece, s-a așezat la masă și a început să mănânce mecanic supa.

Îl am pe Mercur retrograd, așa că mă exprim mai ușor în scris decât oral. Aș fi putut fi o scriitoare talentată. Dar, în același timp, mi-e greu să-mi exprim sentimentele și să explic rațiunile din spatele acțiunilor mele. Ar fi trebuit să le spun și, totodată, nu eram în stare. Cum să exprim totul în cuvinte? Ar fi trebuit să le explic ce-am făcut din pură loialitate, înainte să afle de la alții. Dar Visătorul mi-a luat-o înainte.

— Ținem că tu ai fost, a spus. De aceea am venit azi aici. Să luăm o hotărâre.

— Am vrut să te scoatem din țară, a adăugat Sperietoare cu o voce mormântală.

— Dar nu ne-am imaginat că o să mai comiți o crimă. Ai mai comis una? a întrebat Visătorul și a împins deoparte farfuria cu supa neterminată.

— Da, am spus.

Am pus oala pe plită și mi-am scos șorțul. Stăteam înaintea lor, gata de Judecată.

— Ne-am dat seama când am aflat cum a murit Președintele, a spus Visătorul cu o voce pierită. Cărăbușii. Numai tu puteai face asta. Sau Boros, dar el nu mai era de mult aici. L-am sunat atunci ca să verific. Nu i-a venit să creadă, dar a recunoscut că, într-adevăr, i-au dispărut feromonii aceia foarte prețioși și nu-și putea explica ce s-a întâmplat cu ei. În momentul acela era la el în pădure și avea alibi. Multă vreme m-am întrebat de ce, ce poți avea tu în comun cu cineva ca Președintele, pe urmă însă am bănuir că trebuie să aibă legătură cu Fetele tale. De altfel, nici n-ai ascuns faptul că toți erau vânători, nu-i așa? Toți. Căci acum înțeleg că și preotul Foșneală a fost vânător.

— A fost capelanul lor, am șoptit.

— Începusem să bănuiesc de ceva vreme, când am văzut ce ai în portbagajul mașinii. Numai că n-am spus nimănui nimic. Dar ești conștientă că Samurai al tău arată ca o mașină de război?

Am simțit brusc că mi se înmoaie picioarele și m-am lăsat să alunec pe pardoseală. Forța care mă susținea a ieșit din mine, evaporându-se.

— Crezi c-o să mă aresteze? Că acum o să vină după mine și o să mă vâre iar în închisoare? am întrebat.

— Ai omorât oameni. Îți dai seama de lucrul ăsta? Înțelegeți?

— Calmează-te, a spus Sperietoare. Calmează-te.

Visătorul s-a aplecat deasupra mea, m-a prins de umeri și m-a scuturat:

— Cum s-a întâmplat totul? Cum ai făcut-o? De ce?

M-am târât în genunchi până la bufet și am scos de sub mușama o fotografie pe care o luasem din casa lui Talpă Mare. I-am întins-o fără să mă uit la ea. O aveam întipărită în minte și nu eram în stare să uit nici cel mai mic detaliu.

16. Fotografia

*„Tigrii
Mâniei
sunt
mai
înțelep
ți
decât
armăs
arii
Educaț
iei.”*

Fotografia era grăitoare. O dovadă mai bună a Crimei nici că ne-am putea imagina.

Bărbați în uniformă stăteau aliniați, iar în fața lor, pe iarbă, zăceau înșirate corpurile unor Animale: iepuri, unul după altul, doi Mistreți, unul mai mare, altul mai mic, Căprioare, apoi o mulțime de Fazani și Rațe, Rațe Sălbatică și Rațe Pestrițe, niște corpuri mici ca niște puncte, de parcă Animalele acelea erau o propoziție scrisă pentru mine, iar Păsările formau niște puncte de suspensie lungi – o propoziție fără sfârșit.

Dar ce am observat în colțul fotografiei aproape că m-a făcut să leșin și am văzut negru în fața ochilor. Tu n-ai văzut asta, Sperietoare, erai prea preocupat de cadavrul lui Talpă Mare, ai spus ceva pe când eu mă luptam cu greața. Cine n-ar recunoaște blana aceea albă cu pete negre? În colțul fotografiei erau trei Câini morți, aranjați frumos, ca niște trofee. Pe unul din ei nu-l știam. Ceilalți doi erau Fetele mele.

Bărbații pozau semeț în uniformele lor. Priveau zâmbitori înspre obiectiv. I-am recunoscut fără greutate. În mijlocul lor era Comandantul, iar lângă el, Președintele. De partea cealaltă a Comandantului era Mațe, îmbrăcat ca un soldat din trupele de elită, iar lângă el, preotul Foșneală, cu gulerul alb preoțesc. Ți directorul spitalului, și șeful pompierilor, și proprietarul

benzinăriei. Tați de familie, cetățeni model. În spatele acestui șir de privilegiați, ușor marginalizați, stăteau ajutoarele și hăitașii, care nu pozau deloc. Talpă Mare era pe jumătate întors cu spatele, de parcă s-ar fi hotărât în ultimul moment să stea la pozat, iar unii dintre bărbații mustăcioși fuseseră surprinși de obiectiv cu vreascuri în mână, pentru că, evident, pregăteau un mare foc de tabără vânătorească. Dacă n-ar fi fost trupurile ce le zăceau la picioare, ai fi zis că sărbătoreau nu știu ce moment festiv, atât de încântați de sine arătau. Oale cu *bigos*¹⁹, cârnați trași în frigări, frigărui și sticle de votcă puse la răcit în găleți. Mirosul masculin al pielii tăbăcite. Mirosul puștilor de vânătoare bine unse. Mirosul de alcool și transpirație. Gesturi autoritare, însemnele puterii.

Fiecare detaliu al fotografiei mi s-a întipărit cu precizie în memorie de la prima privire. Fără nici un efort.

Nu e de mirare că, mai presus de orice, simțeam ușurare. Aflasem în sfârșit ce se întâmplase cu Fetele mele, pe care le căutam de la Crăciun, până să-mi pierd speranța că le mai dau de urmă. Am mers pe la adăposturile de animale și am întrebat oamenii. Am lipit

¹⁹ Mâncare tradițională poloneză din varză murată (sau proaspătă) cu cârnați, carne, ciuperci și vin roșu.

anunțuri peste tot. „Au dispărut câinii doamnei Duszejko. I-a văzut cineva?” întrebau copiii de la școală. Au dispărut doi Câini ca și cum i-ar fi înghițit pământul. Fără urmă. Nu i-a văzut nimeni – cum ar fi putut să-i vadă cineva dacă nu mai trăiau? Acum bănuiam unde puteau să le fie trupurile. Cineva mi-a spus că Mațe duce întotdeauna resturile de la vânătoare la crescătoria sa, pentru a-și hrăni Vulpile cu ele.

Talpă Mare a știut de asta de la bun început și cu siguranță l-a distrat supărarea mea. Mă vedea cum le strig disperată, cum m-am dus să le caut până dincolo de graniță. Dar nu a spus absolut nimic.

În seara aceea blestemată își gătea o Căprioară pe care o braconase. Sinceră să fiu, nu am înțeles niciodată diferența dintre „braconaj” și „vânătoare”. Căi într-un caz, și în celălalt animalele sunt ucise. În primul caz animalele sunt omorâte pe ascuns, ilegal, în celălalt caz – în mod fățiș și sub oblăduirea legii. Căi pur și simplu s-a înecat cu un oscior de Căprioară. Căi-a primit Pedeapsa binemeritată. Nu puteam să nu văd întâmplarea astfel – ca pe o Pedeapsă. A fost pedepsit de Căprioare pentru că le omora cu atâta cruzime. S-a înecat cu carnea lor. Oasele lor i-au rămas în gât. De ce vânătorii nu luau măsuri împotriva braconajelor lui Talpă Mare? Nu am habar. Probabil pentru că știa prea multe despre ce se

întâmpla în timpul acelor vânători, când, după cum încerca să ne convingă preotul Foșneală, se lansau în discuții despre etica vânătorii.

Așadar, în timp ce tu, Sfinte Regiment, căutai rețea pentru telefon, eu am găsit fotografia aceasta. Am luat și capul Căprioarei, cu intenția de a îngropa rămășițele în cimitirul meu.

Spre dimineață, când m-am întors acasă după acea Noapte de coșmar în care a trebuit să-l îmbrăcăm pe Talpă Mare, știam deja ce am de făcut. Ideea mi-au dat-o Căprioarele acelea pe care le-am văzut în fața casei. M-au ales pe mine să acționez în numele Lor – poate datorită faptului că nu consum carne și ele simt asta. Au apărut în fața mea la fel cum a apărut Cerbul înaintea lui Hubert, numindu-mă în secret mâna dreptății care împarte pedeapsa. Am devenit mâna care le face dreptate nu numai Căprioarelor, ci tuturor Animalelor. Pentru că Animalele singure nu au glas în parlament. Mi-au dat și o Unealtă foarte ingenioasă. Nimeni nu a bănuț nimic.

L-am urmărit câteva zile pe Comandant și lucrul ăsta mi-a făcut mare plăcere. L-am urmărit viața. Nu era deloc interesantă. Am descoperit, de pildă, că frecvența

bordelul ilegal al lui Mațe. Ți că bea numai votcă Absolut.

În ziua aceea l-am așteptat, ca de obicei, pe drum ca să se întoarcă de la serviciu. Mergeam cu mașina în urma lui și, tot ca de obicei, nici nu m-a băgat în seamă. Nimeni nu bagă în seamă niște femei bătrâne care se foiesc de colo colo cu sacoșele de cumpărături.

A trebuit să-l aștept destul de mult în fața casei lui Mațe până să iasă. Numai că ploua și bătea vântul și până la urmă am înghețat atât de rău, încât m-am dus înapoi acasă. Țtiam însă că urma să se întoarcă prin Defileu, pe drumuri lăturalnice, pentru că ei doi se puseseră cu siguranță pe băut. Nu aveam idee ce voiam să fac. Doream să stau de vorbă cu el față în față, în condițiile mele, nu ale lui, cum s-a întâmplat atunci la comisariat, când eram un petiționar ca oricare altul, o nebună bătrână și fără nici o putere, doar caraghioasă și vrednică de milă.

Poate doar am vrut să-l sperii. Purtam o pelerină de ploaie galbenă. Arătam ca un pitic uriaș. În fața casei am observat că punga de plastic în care ținusem capul de căprioară și pe care după aceea o agătasem de un cârlig bătut în prun se umpluse cu apă și înghețase. Am scos-o din cârlig și am luat-o cu mine. Nu știu dacă am luat-o cu intenția de a o folosi. La asemenea lucruri nu te gândești

atunci când se întâmplă. C tiam că Visătorul trebuia să vină în seara aceea la mine, a a că nu puteam să-l aștept prea mult timp pe Comandant. Însă chiar în momentul c nd am ajuns în Defileu, i-am zărit ma ina  i mi-am zis că ăsta trebuia să fie neîndoielnic un semn. Am ie it în mijlocul drumului  i am dat din m ini. O, da, s-a speriat. Mi-am dat jos gluga ca să-mi vadă fa a. Era furios.

— Ce mai vre i? a strigat la mine, sco  nd capul pe geam.

— Vreau să vă arăt ceva, i-am spus.

Nici eu nu  tiam ce fac. A ezitat un moment, dar pentru că era destul de ab iguit, devenise aventuros. A coborât din mașină  i, cl tin ndu-se, a mers o bucată de drum în spatele meu.

— Ce vrei să-mi ar  i? m-a întrebat, tutuindu-mă.

— Ceva ce are legătură cu moartea lui Talpă Mare, am spus eu primul lucru care mi-a venit în minte.

— Talpă Mare? a întrebat suspicios, apoi a  n eles imediat  i a r s mali ios. Mda, avea într-adevăr labe uriașe.

A mers curios în urma mea, c  iva pași în st nga, înspre tufi uri  i pu .

— De ce nu mi-ai spus că mi-ai împușcat C inii? I-am întrebat, răsucindu-mă brusc cu fa a spre el.

— Ce vrei să-mi arăți? s-a enervat el, încercând să nu piardă teren în fața mea.

Dorea să-mi dea de înțeles clar că el era cel care puneă întrebările.

Am îndreptat spre el arătătorul ca pe țeava unui pistol și l-am împuns în burtă.

— Mi-ai împușcat Căinii?

A izbucnit în râs și s-a relaxat imediat.

— La ce te referi? Ții ceva ce eu nu știu?

— Da, am spus. Răspunde-mi la întrebare.

— Nu eu i-am împușcat. Poate Mațe, poate parohul.

— Preotul? Vânează și el?

Amuțisem.

— De ce să nu vâneze? E capelanul vânătorilor. Vânează – și încă cum!

Ploaia îi curgea șiroaie pe față și își aranja mereu cureaua pantalonilor. Nu mi-a trecut prin cap că avea bani ascunși acolo.

— Întoarce-te, femeie, vreau să mă ușurez, a spus brusc.

Când a început să-și descheie prohabul, ne aflam chiar pe marginea puțului. Fără să mă gândesc deloc, am adoptat poziția aruncătorului de ciocan cu punga plină de gheață și atunci mi-a trecut prin cap: „Asta este *die kalte Teufelshand*”. Chiar așa, de unde? mă întreb.

Nu v-am spus niciodată că sportul la care am obținut toate medaliile a fost aruncarea ciocanului? În 1971 am fost vicecampionă națională. Așadar, corpul meu a adoptat o poziție bine-cunoscută și și-a adunat toate puterile. Oh, cât de înțelept este corpul nostru! Ba chiar aş putea spune că el a fost cel care a luat hotărârea. Căci a luat avânt și a lovit.

Am auzit un trosnet. Comandantul a mai rămas o clipă în picioare, clătinându-se, iar pe față a început să i se prelingă sângele. Pumnul de gheață l-a nimerit în cap. Inima îmi bătea năprasnic și clocotul propriului sânge m-a asurzit. Nu mă puteam gândi la nimic. L-am văzut prăbușindu-se cu încetinitorul la buza puțului, flasc, aproape cu grație, astupând cu pânțelele gura acelui puț. N-a trebuit să mă străduiesc prea mult ca să-l împing înăuntru. Pe cuvânt.

Asta e tot. Pe urmă nu m-am mai gândit la asta. Eram sigură că l-am omorât și nu îmi păsa deloc. Nu aveam muștrări de conștiință. Am simțit doar o mare ușurare.

Îmi mai rămăsese un singur lucru de făcut. Am scos din buzunar Degetul lui Dumnezeu, fragmentul acela de picior de Căprioară pe care îl găsisem acasă la Talpă Mare. Am îngropat doar capul și trei picioare, unul l-am păstrat pentru mine. Nu știu de ce. Am făcut cu el urme pe zăpadă – multe, haotice. M-am gândit că o să rămână

până dimineața, ca o dovadă că acolo au fost Căprioare. Dar le-ai văzut numai tu, Visătorule. Ploua torențial și ploaia a șters urmele. Căi ăsta a fost tot un Semn.

M-am întors acasă și m-am apucat să pregătesc cina.

Ți-tiu că am avut mare noroc și tocmai gândul acesta mi-a dat curaj. Oare nu însemna că nimerisem un moment prielnic, că primisem consimțământul Planetelor? Cum se făcea că nimeni nu intervenea să îndrepte răul care se răspândea pretutindeni? La fel se întâmpla și cu scrisorile mele adresate organelor legii? Ar trebui să răspundă la ele, dar nu răspund. Nu am fost suficient de convingătoare când le-am cerut să intervină? Pot accepta lucrurile mărunte, care îmi provoacă cel mult disconfort, dar nu pot accepta absurda cruzime generalizată. E simplu: dacă alții sunt mulțumiți, și noi suntem mulțumiți. E cea mai simplă formă de economie din lume. În drum spre crescătoria de Vulpi, însoțită de Pumn de Gheață, îmi imaginam că încep un proces care va răsturna tot ce e rău. În Noaptea aceea Soarele avea să intre în semnul Berbecului și urma să înceapă un nou an. Pentru că, dacă răul era cel care crease lumea, binele era cel care trebuia să stârpească răul.

De aceea în cazul lui Mațe am acționat cu premeditare. Mai întâi l-am sunat și i-am spus că trebuie

să ne vedem. I-am spus că m-am întâlnit cu Comandantul chiar înainte să moară și mi-a cerut să-i transmit ceva. A acceptat imediat. La vremea aceea încă nu știam că îi dăduse mită Comandantului, acum însă înțeleg că spera să-și recupereze banii. I-am spus că vin la el la crescătorie când o să fie singur. A acceptat. Îl îngrozise moartea Comandantului.

În ziua aceea, ceva mai devreme, în cursul după-amiezii, am pregătit o capcană – am luat-o din șopronul lui Talpă Mare. Le-am strâns de atâtea ori din pădure, încât știu cum acționează. Alegi un copac tânăr, flexibil, și îl apleci la pământ. Odată îndoit, îl fixezi în poziția aia cu o cracă solidă și legi de ea lațul capcanei. Când un Animal intră în laț și începe să se smucească, copacul revine la poziția inițială și rupe gâtul Animalului. Am ascuns lațul printre ferigi, aplecând cu multă trudă la sol un mesteacăn de înălțime medie.

Nici un lucrător nu rămâne la crescătorie pe timpul Noptii: se stinge lumina și se închide poarta. Acum poarta era deschisă. Pentru mine. Ne-am întâlnit înăuntru, la el în birou. A zâmbit când m-a văzut.

— Parcă vă știu de undeva, a spus.

Nu-și mai amintea că ne întâlniserăm pe pod. Cum să-și aducă aminte de o babă ca mine?

I-am spus că trebuie să mergem afară, acolo am pachetul de la Comandant, l-am ascuns în pădure. Ți-a luat cheile și geaca și a ieșit după mine. Când l-am condus prin ferigile umede, a început să-și piardă răbdarea, dar îmi jucam bine rolul. La întrebările lui insistente răspundeam monosilabic.

— O, uite, aici e, am spus în cele din urmă.

S-a uitat împrejur și apoi m-a privit în așa fel de parcă ar fi înțeleș.

— Ce-i aici? Nu e nimic aici.

— Aici, am spus iar și Mațe a făcut un pas înainte, intrând cu piciorul în laț.

Cred că, văzut din afară, arăta de-a dreptul caraghios: mă asculta ca un școlar. Mi-am imaginat că lațul o să-i frângă gâtul ca unei Căprioare. Doream să i-l rupă, pentru că le aruncase ca hrană Vulpilor pe Fetele mele. Pentru că vâna Animale. Pentru că jupuia Animalele de piele. Credeam că ar fi o Pedepsă pe măsura faptelor lui.

Din păcate, nu mă pricep la Crime. Lațul i se încolăcise în jurul gleznei, iar copacul, îndreptându-se, a reușit doar să-l răstoarne. A căzut și a urlat de durere, cu siguranță lațul îi tăia pielea, poate chiar și mușchii. Aveam pregătit un plan de rezervă, tot cu punga de gheață. De data asta am făcut-o absolut premeditat,

punând o pungă la congelator. O Unealtă perfectă pentru o bătrână ca mine. Vezi tot timpul babe asemenea mie mergând cu tot felul de pungi de plastic după ele, nu-i așa? Era simplu: când a încercat să se ridice, l-am lovit din toate puterile, o dată, de două ori, poate chiar de mai multe ori. După fiecare lovitură așteptam o clipă să văd dacă îl mai aud răsuflând. În cele din urmă a amuțit. Am stat aplecată deasupra trupului, într-o liniște desăvârșită și în beznă, cu capul golit de orice gânduri. Nici acum nu am simțit altceva decât ușurare. L-am scos din geacă pașaportul și cheile, iar corpul i l-am împins în groapă și l-am acoperit cu crengi. M-am întors încet la crescătorie și am intrat.

Aș vrea să uit ce am văzut acolo. Plângând, am încercat să deschid cuștile și să slobozesc Vulpile, dar, după cum am constatat, cheile pe care le-am găsit asupra lui Mațe deschideau numai prima încăpere, prin care se ajungea la următoarele. Am căutat îndelung, cu disperare, celelalte chei, răsturnând conținuturile sertarelor și dulăpioarelor, până când am reușit să le găsesc. M-am gândit că nu plec de acolo până nu eliberez Vulpile. Mi-a luat mult timp până am reușit să deschid toate cuștile. Vulpile erau buimăcite, agresive, murdare, bolnave, unele aveau răni la picioare. Nu doreau să iasă din cuști, nu știau ce înseamnă libertatea.

Când încercam să le alung cu mâna, mârâiau la mine. În cele din urmă mi-a venit o idee: am deschis larg ușa de la intrare și m-am retras în mașină. Am descoperit ulterior că fugiseră toate.

În drum spre casă am scăpat de chei, iar pașaportul, după ce am memorat data și locul nașterii aceluia diavol, l-am pus pe foc laolaltă cu punga goală, cu toate că în general mă feresc să arunc plastic pe foc.

M-am întors acasă fără să mă vadă cineva. La volan deja dădusem totul uitării. Mă simțeam obosită, mă dureau oasele și am vomitat toată seara.

Uneori îmi mai aminteam și mă întrebam mirată de ce nu fusese încă descoperit cadavrul lui Mațe. Mă amăgeam că îl mâncaseră Vulpile, că îl roseseră până la oase, pe care le-au împrăștiat apoi prin toată pădurea. Dar nici măcar Vulpile nu au vrut să se atingă de el. Îl năpădiseră mucegaiul – o dovadă în plus, mi-am zis, că nu era o Ființă omenească.

Din acel moment am început să car în portbagajul Samuraiului toate Unelele posibile. O pungă cu gheață într-un frigider de voiaj, un târnăcop, o lopată, cuie, ba chiar seringi și glucoza mea. Eram gata de acțiune în orice moment. Nu v-am mințit când v-am spus că Animalele se răzbună pe oameni. Ți-am spus adevărul. Eu sunt doar Unealta lor.

Dar mă credeți când vă spun că nu am acționat pe deplin conștient? Că imediat uitam cele întâmplate, de parcă mă protejau niște Mecanisme de Apărare omnipotente? Poate că, din cauza Beteșugurilor mele, o dată sunt Janina, altă dată Urgia Cerului sau una dintre Furii.

Nici măcar nu știu când și de ce i-am luat lui Boros sticluța cu feromoni. M-a sunat mai târziu să mă întrebe de ea, dar nu am recunoscut că i-am luat-o. I-am spus că probabil a pierdut-o și m-am arătat îngrijorată din cauză că e atât de zăpăcit.

De aceea, când m-am oferit să-l duc pe Președinte acasă, am știut ce-o să se întâmple. Numărătoarea inversă începuse. Totul mergea ca uns.

L-am găsit rezemat de perete, uitându-se drept înaintea cu o privire tâmpă. Când am intrat în câmpul lui vizual, mi s-a părut că nici nu mă observă, dar a tușit și a spus cu o voce mormântală:

— Mi-e rău, doamnă Duszejko.

Era un Om bolnav. Răul de care suferea nu se datora numai alcoolului ingerat. Era cu adevărat bolnav și din cauza asta mi-a devenit mai apropiat.

— Nu ar trebui să abuzați de alcool.

Eram gata să execut sentința, dar încă nu luasem hotărârea definitivă. M-am gândit că dacă am dreptatea

de partea mea, lucrurile o să se aranjeze în așa fel încât o să știi ce am de făcut.

— Ajută-mă, a spus cu un glas hârâit. Du-mă acasă.

Avea un ton jalnic. Mi-a părut rău de el. Da, avea dreptate, se cuvenea să-l duc acasă. Se cuvenea să-l eliberez de el însuși, de viața aceea depravată și cumplită pe care o ducea. Acela a fost Semnul pe care îl așteptam și am înțeles imediat.

— Așteptați doar o clipă, mă întorc imediat.

M-am dus la mașină și am scos din frigider punga cu gheață. Un eventual martor ar fi putut crede că vreau să-i pun o compresă pentru migrenă. Dar nu m-a văzut nimeni. Majoritatea mașinilor plecaseră deja. Cineva încă mai cânta în prag: auzeam voci ridicate.

În buzunar aveam sticluța pe care o luasem de la Boros.

Când m-am întors, stătea cu capul dat pe spate și plângea.

— Dacă mai continuați să beți atât de mult, o să faceți infarct, i-am spus. Să mergem.

L-am prins de subsuori și l-am tras, ajutându-l să se ridice.

— De ce plângi? l-am întrebat.

— Sunteți atât de bună cu mine...

— Țițiu, i-am răspuns.

— Cîi dumneavoastră de ce plîngeți?

Nu știam de ce.

Am intrat în pădure, îl împingeam tot mai adînc în ea și abia cînd luminile remizei nu se mai vedeau aproape deloc, i-am dat drumul.

— Încearcă să vomîți, o să te simți imediat mai bine, i-am spus. Cîi după-aia te trimit acasă.

S-a uitat la mine cu ochi goi.

— Cum adică „mă trimiți”?

L-am bătut liniștitor pe umăr:

— Hai, vomită.

S-a sprijinit de un copac și s-a aplecat. Din gură a început să-i curgă un firicel de salivă.

— Vrei să mă omori, nu-i așa? a hârâit.

S-a pornit să horcăie și să tușească, pe urmă s-a auzit un gîlgăit și a început să vomite.

— Oh..., a spus rușinat.

Apoi i-am dat să bea din căpăcelul sticlei niște feromoni de la Boros.

— O să te simți imediat mai bine.

A băut fără să clipească și a început imediat să hohotească.

— M-ai otrăvit?

— Da, i-am spus.

Ți atunci am considerat că i-a sunat ceasul. Am înfășurat baierile pungii în jurul mâinii, mi-am răsucit corpul, ca să am un elan cât mai mare, și l-am lovit. L-am nimerit în spate și în gât, era cu mult mai înalt decât mine, dar lovitura a fost atât de puternică, încât a căzut imediat în genunchi. Ți mi-am zis iarăși că lucrurile se aranjează de la sine. L-am mai lovit o dată, eficient – aș putea spune. Am auzit un pârâit și un icnet, apoi s-a prăvălit la pământ. Aveam impresia că îmi este recunoscător pentru ce am făcut. L-am deplasat capul pe întuneric, astfel încât să rămână cu gura deschisă. Apoi i-am turnat restul feromonilor pe gât și pe haine. Pe drum am aruncat bucata de gheață în fața remizei, iar punga am băgat-o în buzunar.

Așa s-a întâmplat.

Stăteau nemișcați. Supa de muștar se răcise de multă vreme. Nimeni nu scotea o vorbă, așa că mi-am pus puloverul, am ieșit din casă și m-am dus spre Defileu.

De undeva dinspre sat vuiau sirenele și sunetul lor lugubru, tânguitor, era purtat de vânt prin tot Platoul. Apoi s-a așternut liniștea și am văzut farurile mașinii Visătorului dispărând în depărtare.

17. Fecioara

*„Căi
fiecare
Lacrimă
din
fiecare
Ochi
Devine
un
Copil
în
Veșnici
e
Căi,
alinată
de
Fecioară
a
Radioa
să,
Își
regăse
ște
bucuri
a.”*

Cred că Visătorul a venit dis-de-dimineată, când încă mai dormeam adânc din cauza pastilelor. Cum altfel să mai dorm după cele întâmplate? Nu l-am auzit când a bătut la ușă. Nu doream să mai aud nimic. De ce nu a insistat mai mult, de ce nu mi-a bătut și în geam? Cu siguranță a vrut să-mi spună ceva important. Se grăbea.

Stăteam buimăcită în tindă, dar am văzut pe preșul de la ușă un volum din operele lui Blake, cel de scrisori, pe care îl cumpăraserăm din Cehia. De ce mi-l lăsase? Ce dorise să-mi spună cu asta? L-am deschis și l-am răsfoit absentă, dar dintre filele cărții nu a căzut nici un bilet, nu am găsit acolo nici o informație.

Era o zi întunecată și umedă. Abia eram în stare să-mi târăsc picioarele. M-am dus să-mi fac un ceai tare și abia atunci am observat că între două dintre filele cărții era vârât un fir de iarbă. Am citit un fragment dintr-o scrisoare a lui Blake către Richard Phillips, subliniat ușor cu creionul, pe care încă nu ajunseserăm să-l lucrăm împreună (Visătorului nu-i plăcea deloc să scrie pe cărți):

...am citit în articolul „Oracolul și bretonul autentic” din 13 octombrie 1807 că un chirurg – și aici Visătorul notase cu creionul „un domn Black Coat” – a convins Poliția, cu Pasiunea Glacială a lui Robespierre, să percheziționeze un Astrolog și să-i

confiște Bunurile și Proprietățile înainte de a-l arunca în Închisoare. Un Om care știe să Citească în Stele este adeseori obsedat de Influența lor, la fel ca un Newtonian care nu Citește și nu știe să Citească în Stele, dar e, în schimb, obsedat de propriile Raționamente și Experimente. Toți suntem predispuși la Rătăcire. Cine ar putea spune că nu suntem cu toții niște Infractori?

Mi-a luat câteva secunde până să înțeleg, apoi mi s-a făcut rău. Am simțit o durere surdă, tot mai intensă, în zona ficatului.

Am început să-mi pun lucrurile și laptopul în rucsac, moment în care am auzit afară huruitul unui motor. Trebuie să fi fost cel puțin două mașini. Nu mai aveam de ce să stau pe gânduri: am înșfăcat totul și am dat fuga în sala boilerului. O clipă am avut impresia că o să le găsesc acolo pe Mama și Bunica așteptându-mă. Cîi pe Fetele mele. Poate asta ar fi fost soluția ideală în situația mea – să mă alătur lor. Dar acolo nu mă aștepta nimeni.

Între sala boilerului și garaj se află o debara mică, unde sunt apometrele, cablurile electrice și mopurile. Orice gospodărie ar trebui să aibă o asemenea ascunzătoare pentru situații de Urgență, când ești

urmărit sau când e Război. Orice gospodărie. Acolo m-am ascuns, cu rucsacul și laptopul sub braț, îmbrăcată doar în pijama și cu papuci de casă în picioare. Burta mă durea tot mai tare.

Am auzit mai întâi o bătaie, apoi scârțâitul ușii de la intrare și pași în vestibul. I-am auzit urcând treptele și deschizând pe rând toate ușile. Am auzit vocile lui Palton Negru și a polițistului tânăr care mă interogase și care lucrase cândva cu Comandantul. Dar mai erau și alții, pe ei nu-i recunoșteam. S-au împrăștiat prin toată casa. Mă strigau:

— Cetățeană Duszejko! Doamnă Janina!

Până și felul în care mă strigau mi-a tăiat orice chef să le răspund.

Au urcat la etaj, cărând, neîndoielnic, noroi pe ghete, și au intrat pe rând în toate camerele. Apoi unul dintre ei a coborât la subsol și a deschis ușa de la sala boilerului. A intrat și s-a uitat în jur, a vârât capul și în debara, apoi a pătruns în garaj. Am simțit cum se mișcă aerul când a trecut pe lângă mine, la doar câteva zeci de centimetri distanță. Mi-am ținut respirația.

— Unde ești, Adam? am auzit de sus.

— Aici! mi-a strigat el aproape lângă ureche. Nu e nimeni aici.

Cineva, sus, a înjurat. Ca la ușa cortului.

— Brr, ce loc sinistru, a spus ca pentru sine individul care coborâse la subsol, după care a stins luminile și a urcat pe scări.

Îi auzeam cum stăteau în vestibul și discutau. Se sfătuiau.

— Cred că pur și simplu a plecat de acasă...

— Dar a lăsat mașina. Ciudat, nu-i așa? A plecat pe jos?

— Cândi atunci am auzit și vocea lui Sperietoare – gâfâită, de parcă ar fi venit în fugă în urma Poliției:

— Mi-a spus că se duce la o prietenă de-a ei, la Szczecin.

De unde i-a trecut prin cap să zică Szczecin? Ce caraghios!

— Cândi de ce nu mi-ai spus până acum, tată?

Nici un răspuns.

— La Szczecin? Are pe cineva acolo? Tu știi ceva, tată? a întrebat mirat Palton Negru.

Cred că lui Sperietoare nu-i cădea prea bine să fie luat la rost în felul ăsta de propriul său fiu.

— Cândi cum a ajuns acolo?

S-a stârnit o discuție aprinsă, întreruptă de vocea tânărului polițist:

— Asta este, am întârziat. Puțin ne-a lipsit s-o prindem în sfârșit. Ne-a dus de nas atâta timp. Incredibil de câte ori am avut-o în mână!

Acum stăteau cu toții în hol și, din locul unde eram, am simțit cum cineva și-a aprins o țigară.

— Trebuie să sunăm imediat la Szczecin și să verificăm cum a ajuns acolo. Cu autobuzul, cu trenul, cu autostopul? Trebuie să o dăm în urmărire, a spus Palton Negru.

Polițistul cel tânăr a intervenit:

— Doar n-o s-o căutăm cu brigada antitero. E o femeie bătrână și ciudată. Dusă rău cu pluta.

— E periculoasă, a spus Palton Negru.

Au ieșit.

— Ușa asta trebuie sigilată.

— Ți-e cea de jos, de la subsol. În regulă. Haideți, au spus.

Am auzit brusc glasul răsunător al lui Sperietoare:

— Când iese de la închisoare, mă însor cu ea.

Ți-e imediat după aceea a răsunat glasul mânios al lui Palton Negru:

— Tată, tu chiar ți-ai pierdut mințile în fundul ăsta de lume?

Am continuat să stau înghesuită acolo, într-o beznă totală, încă mult timp după ce au plecat, până m-am asigurat că nu se mai aude huruitul motoarelor. Am așteptat o oră întreagă, ascultându-mi propria respirație. Nu mai trebuia să visez. Eram în sala boilerului, ca în visele mele, în locul unde Morții veneau în vizită. Mi se părea că le aud glasurile undeva sub garaj, în adâncul dealului: o mare procesiune subterană. Dar nu era decât vântul care bătea, ca de obicei, pe Platou. M-am furișat ca un hoț înapoi sus și m-am îmbrăcat de drum. Aveam numai două genți mici. Ali m-ar fi felicitat. Bineînțeles că mai exista o ieșire din casă, prin magazia de lemne, și pe acolo am și ieșit pe furiș, lăsând casa în grija Morților. Am așteptat în hambarul Profesorului să se facă întuneric zdravăn. Aveam cu mine numai strictul necesar – însemnările mele, volumul lui Blake, medicamentele și laptopul cu Astrologia mea. Ți, desigur, Efemeridele, în eventualitatea că în viitor aș fi nimerit pe o Insulă Pustie. Cu cât mă îndepărtam mai mult de casă pe stratul subțire de zăpadă umedă, cu atât mai ușor îmi simțeam sufletul. M-am uitat de pe graniță la Platoul meu și mi-am adus aminte de ziua când l-am văzut pentru prima dată – cu încântare, fără să bănuiesc defel că într-o bună zi aveam să locuiesc acolo. Faptul că nu știm ce ne

rezervă viitorul este o mare eroare în programul lumii, una care ar trebui corectată cu prima ocazie.

În văile Platoului plutea deja un Întuneric dens și de acolo, de sus, vedeam luminile orașelor mai mari – Lewin și Frankenstein departe la orizont și KŁ,odzko în nord. Aerul era curat și luminile străluceau. Aici sus, unde eram eu, încă nu se lăsase Noaptea, cerul la apus era încă portocaliu-cafeniu și se întuneca treptat. Nu mă temeam de întuneric. Mergeam unde vedeam cu ochii, în direcția Munților Masă, împiedicându-mă de bulgări de pământ înghețați și de smocuri de iarbă uscată. Mi-era foarte cald în polar, căciulă și fular, dar știam că imediat ce o să traversez granița, n-o să mai am nevoie de ele. În Cehia e întotdeauna mai cald, chiar dacă e același versant sudic.

Ții atunci acolo, pe partea cehească, la orizont a prins a străluci Fecioara.

Strălucea tot mai puternic de la un minut la altul, de parcă fața întunecată a cerului s-ar fi căscat într-un zâmbet larg, iar eu m-am convins astfel că mergeam în direcția corectă și că alesesem drumul cel bun. Strălucea pe cer când am traversat fără piedici pădurea și când am trecut neobservată granița. Mă conducea. Mergeam pe câmpurile Cehiei, îndreptându-mă tot timpul în direcția

ei. Iar ea cobora tot mai jos și mi se părea că mă îndeamnă să o urmez dincolo de orizont.

M-a condus până la șosea, de unde se vedea deja orașul Năchod. Mergeam de-a lungul șoselei, veselă și cu inima ușoară – orice avea să se întâmple, avea să fie Bine și Corect. Nu mă temeam de nimic, chiar dacă străzile orașului ceh erau deja pustii. Dar oare în Cehia te puteai teme de ceva?

De aceea, când am ajuns în fața vitrinei librăriei și nu știam ce avea să se întâmple mai departe, Fecioara încă era cu mine, chiar dacă nu se mai vedea din cauza acoperișurilor caselor. Am constatat că, în pofida orei târzii, în librărie mai era cineva. Am bătut la ușă și mi-a deschis Honza, care nu a părut deloc surprins să mă vadă. I-am spus că am nevoie de un loc unde să înnoptez.

— *Ano*²⁰, s-a mulțumit el să spună și m-a lăsat să intru fără să mă întrebe nimic.

Câteva zile mai târziu a venit la mine Boros, care mi-a adus haine și niște peruci pe care mi le pregătise grijulie Veste Bună. Arătam acum ca un cuplu de bătrâni ce merge la o înmormântare și, într-un anumit sens, chiar așa era – mergeam la propria mea înmormântare. Boros

²⁰ Da (cehă).

cumpărase chiar și o coroană frumoasă. De data aceasta venise cu mașina, împrumutată de la niște studenți, pe care o conducea cu îndemânare și viteză. Ne opream des în parări, pentru că mă simțeam foarte rău. Călătoria a fost lungă și chinuitoare. Când am ajuns la destinație, deja nu mă mai puteam ține pe picioare și Boros a trebuit să mă treacă peste prag.

Acum locuiesc în Stațiunea de Cercetare a Entomologilor de la marginea Codrului BiaŁowieŁŁa și, de când am început să mă simt mai bine, mă străduiesc să ies la plimbare zilnic. Dar deja merg anevoie. Nici nu am prea multe de supravegheat aici, codrul este de nepătruns. Uneori, când temperatura crește și oscilează în jur de zero grade, pe zăpadă apar Diptere, Colembole, *Cynipidae* somnolente – deja le-am învățat numele. Văd și Păianjeni. Am aflat că majoritatea Insectelor hibernează. În adâncul mușuroaielor lor, furnicile se ghemuiesc unele în altele, formând un ghem uriaș, și dorm așa până la primăvară. Îmi doream ca și oamenii să aibă la fel de multă încredere unii față de alții. Poate din cauza aerului diferit și a evenimentelor recente, Beteșugurile mele s-au agravat și de cele mai multe ori stau pe scaun și mă uit pe fereastră.

Când vine Boros pe aici, aduce întotdeauna în termos câte o supă foarte interesantă. Eu, una, nu mai am putere să gătesc. Îmi aduce și ziare, îndemnându-mă să le citesc, dar ziarele îmi stârnesc repulsie, pentru că nu urmăresc decât să țină oamenii într-o permanentă stare de neliniște pentru a le abate atenția de la lucrurile cu adevărat importante. De ce să mă las influențată de ele și să gândesc așa cum îmi dictează ele? Mă foiesc în jurul casei, croind cărări când într-o parte, când în alta. Se întâmplă să nu-mi mai recunosc propriii pași în zăpadă și atunci mă întreb: cine a trecut pe aici? Cine a lăsat urmele astea de pași? Cred că e un Semn bun să nu te mai recunoști. Mă străduiesc însă să-mi duc la bun sfârșit Investigațiile. Astrograma mea este a mia și adeseori stau aplecată asupra ei, încercând s-o înțeleg. Cine sunt eu? Un singur lucru e sigur: îmi cunosc ceasul morții.

Mă gândesc și la Sperietoare, la faptul că în iarna asta va fi singur în Platou. Ți la betonul pe care l-am turnat împreună – o să reziste la ger? Ți la felul cum o să treacă toată lumea peste încă o iarnă. Liliicii din hambarul Profesorului. Căprioarele și Vulpile. Veste Bună e studentă la Wrocław și locuiește în apartamentul meu. Stă împreună cu Visătorul, pentru că în doi se trăiește mai bine. Ți regret că nu am reușit să-i trezesc interesul pentru Astrologie. Îi scriu adeseori scrisori, pe

care i le dictez lui Boros. Ieri i-am trimis Visătorului o istorioară. O să înțeleagă despre ce este vorba:

Un călugăr Astrolog medieval (asta se întâmpla pe vremea când Sfântul Augustin încă nu interzisese cititul în stele) și-a prezis în Horoscop propria moarte. Moartea avea să i se tragă de la o piatră care urma să-i cadă în cap. Din acel moment a început să poarte permanent pe sub gluga robei o tichie de fier. Asta până într-o bună zi, de Vinerea Mare, când și-a scos tichia de pe cap odată cu gluga, mai mult de teama de a nu bate la ochi în fața credincioșilor din biserică decât din iubire față de Dumnezeu. Cîi atunci o piatră mititică i-a căzut în cap, rănindu-l foarte ușor. Dar călugărul a fost convins că profeția s-a împlinit, așa că și-a pus toate treburile în ordine și, în decurs de o lună, a murit.

Așa se întâmplă, Visătorule. Eu însă știu că mai am multă vreme de trăit.

Nota autoarei

Mottourile și citatele din text au fost extrase din *Proverbs of Hell, Auguries of Innocence, The Mental Traveller*, precum și din scrisorile poetului William Blake.

Fragmentul de la p. 172 este preluat din textul melodiei *Riders on the Storm* a formației The Doors.

Predica preotului Foşneală este o compilație de fragmente din predici autentice ale unor capelani vânători, preluate de pe Internet.